

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLU

STATISTICAL OFFICE IN OPOLE

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
OPOLSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE OPOLSKIE VOIVODSHIP*

2009

KOMITET REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY   *PRESIDENT*

Ewa Szkic-Czech

REDAKTOR GŁÓWNY   *EDITOR-IN-CHIEF*

Monika Bartel

CZŁONKOWIE   *MEMBERS*

Jadwiga Hołda, Małgorzata Kuźniak, Janina Kuźmicka, Maria Mołodowicz

Opracowanie merytoryczne

Editors supervision

Zespół pracowników Urzędu
Statystycznego w Opolu

*Team of the Statistical Office
in Opole*

*Redakcja techniczna, skład i grafika
komputerowa*

*Technical supervision, typesetting and
computer graphics*

Jolanta Bardoń, Łukasz Nowosielski, Magdalena Skalik

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 0485-3237

DRUK:

Urząd Statystyczny we Wrocławiu
Wydział Poligrafii w Legnicy

Nakład 120 egz.

PRINTING:

*Statistical Office in Wrocław
Printing Department in Legnica*

Edition 120 copies

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejną, trzydziestą szóstą edycję „Rocznika Statystycznego Województwa Opolskiego”.

Opracowanie zestawia informacje statystyczne charakteryzujące sytuację społeczno-gospodarczą województwa. Prezentację danych otwierają tablice przeglądowe, które odzwierciedlają sytuację społeczno-gospodarczą województwa opolskiego w 2008 r. na tle danych krajowych oraz ilustrują główne tendencje rozwoju Opolszczyzny od 2000 r.

Zasadniczą część publikacji stanowią tablice zamieszczone w poszczególnych działach tematycznych, prezentujące dane za 2008 r., a także wybrane dane za lata poprzednie. Każdy dział zawiera część opisową, wyjaśniającą terminy, definicje, zakres i źródła informacji, stosowane nomenklatury i klasyfikacje.

Przekazując Państwu najnowsze wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Opolskiego 2009” pozostaję z nadzieją, że przedstawiony materiał statystyczny stanowić będzie źródło wieloaspektowej wiedzy przydatnej jednocześnie wielu różnym Użytkownikom, zainspiruje praktyków gospodarowania, przedstawicieli środowisk naukowych, zarządzających i decydentów, a także planistów, strategów i prognostyków do pogłębionych studiów i analiz problematyki warunków życia mieszkańców oraz przemian społeczno-gospodarczych województwa.

Jednocześnie wszystkim użytkownikom informacji statystycznej pragnę polecić publikację „Województwo Opolskie 2009 – podregiony, powiaty, gminy”, stanowiącą rozszerzenie Rocznika w przekrojach terytorialnych, a także inne wydawnictwa Urzędu – o różnicowanej tematyce społeczno-gospodarczej.

Publikacja, poza wydaniem książkowym dostępna jest również na płycie CD oraz na stronie internetowej Urzędu www.stat.gov.pl/opole.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Opolu

dr Ewa Szkic-Czech

PREFACE

The Statistical Office in Opole presents the next edition, namely the thirty-sixth one, of the "Statistical Yearbook of the Opolskie Voivodship".

The study compiles statistical information characterizing the socio-economic situation of the voivodship. The presentation of data is opened by review tables which reflect the socio-economic situation in the Opolskie Voivodship in the year 2008 on the background of national data and illustrate the main trends in the development of the Opole region since the year 2000.

The fundamental part of the publication constitute tables included in separate thematic chapters, presenting data for the year 2008, as well as selected data for previous years. Each section contains a descriptive part explaining terms, definitions, scope and sources of information, nomenclature and classifications used.

Supplying the latest edition of the "Statistical Yearbook of the Opolskie Voivodship 2009", I remain with the hope, that the statistical material presented will provide a source of many-sided knowledge, useful to many different Users simultaneously, and also will inspire management practitioners, academics, managers and decision-makers, as well as planners, strategists and forecasters to detailed study and analysis of inhabitants' living conditions issues and socio-economic transformations of the voivodship.

Simultaneously, to all users of statistical information, I would recommend the publication titled "The Opolskie Voivodship 2009 – subregions, powiats, gminas" representing the extension of the Yearbook in territorial breakdowns, and also other publications of the Office on various socio-economic subjects.

The publication, in addition to the book version is also available on CD and on the website of the Office www.stat.gov.pl/opole.

*Director
of the Statistical Office in Opole*

Ewa Szkic-Czech

SPIS TREŚCI

CONTENTS

Przedmowa	
Spis tablic i wykresów	
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	
Uwagi ogólne	

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2008 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	

DZIAŁY

I	Geografia .....
II	Stan i ochrona środowiska .....
III	Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV	Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V	Ludność. Wyznania religijne .....
VI	Rynek pracy .....
VII	Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych .....
VIII	Budżety gospodarstw domowych .....
IX	Infrastruktura komunalna. Mieszkania ....
X	Edukacja i wychowanie .....
XI	Ochrona zdrowia i opieka społeczna .....
XII	Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII	Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....
XIV	Ceny .....
XV	Rolnictwo i leśnictwo .....
XVI	Przemysł i budownictwo .....
XVII	Transport i łączność .....
XVIII	Handel i gastronomia .....
XIX	Finanse przedsiębiorstw .....
XX	Finanse publiczne .....
XXI	Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII	Rachunki regionalne .....
XXIII	Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej .....

Preface	Str. Page 3–4
List of tables and graphs	6–19
Symbols. Abbreviations	20–21
General notes	22–27

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2008</i>	28–33
<i>Major data on the voivodship</i>	34–51

CHAPTERS

<i>Geography</i>	52–53
<i>Environmental protection</i>	54–73
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	74–78
<i>Public safety. Justice</i>	79–83
<i>Population. Religious denominations</i>	84–104
<i>Labour market</i>	105–135
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i> ...	136–145
<i>Household budgets</i>	146–152
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	153–164
<i>Education</i>	165–191
<i>Health care and social welfare</i>	192–203
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	204–212
<i>Science and technology. Information society</i>	213–223
<i>Prices</i>	224–227
<i>Agriculture and forestry</i>	228–253
<i>Industry and construction</i>	254–265
<i>Transport and communications</i>	266–271
<i>Trade and catering</i>	272–277
<i>Finances of enterprises</i>	278–290
<i>Public finance</i>	291–297
<i>Investments. Fixed assets</i>	298–309
<i>Regional accounts</i>	310–314
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	315–322

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne województwa w 2008 r.	<i>Geographic location of the voivodship in 2008</i>	1 52
Powierzchnia i granice w 2008 r.	<i>Area and borders in 2008</i>	2 52
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3 52
Dane meteorologiczne	<i>Meteorological data</i>	4 53
Dane meteorologiczne według miesięcy	<i>Meteorological data by months</i>	5 53
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 54
Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	<i>Geodetic area by direction of use</i>	1 /6/ 60
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>	2 /7/ 61
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land</i>	3 /8/ 61
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	4 /9/ 62
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>	5 /10/ 62
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds</i>	6 /11/ 63
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia z wodociągów w 2008 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2008</i>	7 /12/ 63
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi	<i>Industrial and municipal waste water discharged into surface waters or into the ground</i>	8 /13/ 64
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed</i>	9 /14/ 64
Oczyszczalnie ścieków	<i>Waste water treatment plants</i>	10 /15/ 65
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza	<i>Emission and reduction of industrial air pollutants</i>	11 /16/ 65
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych	<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious</i>	12 /17/ 66
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania	<i>Generated and accumulated waste and their storage yards areas</i>	13 /18/ 67
Odpady według rodzajów	<i>Waste by type</i>	14 /19/ 68

		Tabl. Table	Str. Page
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value .....</i>	15 /20/	68
Parki krajobrazowe	<i>Scenic parks .....</i>	16 /21/	69
Rezerваты przyrody	<i>Nature reserves .....</i>	17 /22/	69
Pomniki przyrody	<i>Nature monuments .....</i>	18 /23/	70
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne	<i>Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds .....</i>	19 /24/	70
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds .....</i>	20 /25/	71
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Fixed assets expenditures allocated for environmental protection and water management (current prices) .....</i>	21 /26/	71
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management .....</i>	22 /27/	72
 DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	 CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	74
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship .....</i>	1 /28/	76
Gminy w 2008 r.	<i>Gminas in 2008 .....</i>	2 /29/	76
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2008 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2008 .....</i>	3 /30/	76
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2008 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2008 .....</i>	4 /31/	77
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment and wages and salaries in the public administration .....</i>	5 /32/	78
 DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	 CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	79
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by type of crime .....</i>	1 /33/	80
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych według rodzajów przestępstw	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by type of crime .....</i>	2 /34/	82
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzajów przestępstw	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment by type of crime .....</i>	3 /35/	82
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the state fire department .....</i>	4 /36/	83

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	General notes x	84
Ludność	Population ..... 1 /37/	87
Ludność według płci i wieku	Population by sex and age ..... 2 /38/	87
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population ... 3 /39/	88
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population projection ..... 4 /40/	89
Miasta i ludność w miastach	Towns and urban population ..... 5 /41/	90
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	Gminas and rural population ..... 6 /42/	90
Mediana wieku ludności (wiek środkowy ludności) według płci	Median age population (median age of population) by sex ..... 7 /43/	90
Ruch naturalny ludności	Vital statistics ..... 8 /44/	91
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	Marriages contracted and dissolved ..... 9 /45/	91
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców	Marriages contracted by age of bridegrooms and brides ..... 10 /46/	92
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides ..... 11 /47/	93
Zawarte małżeństwa wyznaniowe	Church or religious marriages ..... 12 /48/	94
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce ..... 13 /49/	94
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	Divorces by the number of underage children in the marriage ..... 14 /50/	96
Urodzenia	Births ..... 15 /51/	96
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	Live births by birth order and age of mother ..... 16 /52/	97
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	Female fertility and reproduction rates of population ..... 17 /53/	98
Zgony według płci i grup wieku zmarłych w 2008 r.	Deaths by sex and age groups of deceased in 2008 ..... 18 /54/	98
Zgony według przyczyn	Deaths by causes ..... 19 /55/	99
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2008 r.	Infant deaths by sex and age in 2008 ..... 20 /56/	100
Zgony niemowląt według przyczyn	Infant deaths by causes ..... 21 /57/	100
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	Suicides registered by police ..... 22 /58/	101
Przeciętne dalsze trwanie życia	Life expectancy ..... 23 /59/	101
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	Internal and international migration of population for permanent residence ..... 24 /60/	102
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	Internal migration of population for permanent residence by direction ..... 25 /61/	102
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants ..... 26 /62/	103
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants ..... 27 /63/	104
Niektóre wyznania religijne w 2008 r.	Selected religious denominations in 2008 ..... 28 /64/	104

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY		
Uwagi ogólne	General notes	x 105
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej	Economic activity of the population aged 15 and more	1 /65/ 115
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2008	2 /66/ 116
Pracujący	Employment	
Pracujący	Employed persons	3 /67/ 117
Pracujący według statusu zatrudnienia	Employed persons by employment status	4 /68/ 118
Przeciętne zatrudnienie	Average paid employment	5 /69/ 119
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	Full- and part-time paid employees	6 /70/ 120
Przyjęcia do pracy	Hires	7 /71/ 121
Zwolnienia z pracy	Terminations	8 /72/ 122
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę	School leavers starting work for the first time	9 /73/ 123
Miejsca pracy wolne i nowo utworzone	Job vacancies and newly created	10 /74/ 124
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers	11 /75/ 125
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls	12 /76/ 125
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority	13 /77/ 126
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market	14 /78/ 127
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	Registered unemployed persons benefitting from labour market programme	15 /79/ 127
Wydatki Funduszu Pracy	Expenditures of Labour Fund	16 /80/ 127
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)	17 /81/ 128
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)	18 /82/ 129
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture	19 /83/ 131
Choroby zawodowe	Occupational diseases	20 /84/ 131
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	Persons working in hazardous conditions	21 /85/ 132
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions	22 /86/ 133
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Occupational accidents and occupational diseases benefits	23 /87/ 134
Średni koszt świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Average cost of occupational accidents and occupational diseases benefits	24 /88/ 135

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	136
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Wynagrodzenia brutto według sekcji	Gross wages and salaries by sections	1 /89/	139
Wynagrodzenia brutto według składników wynagrodzeń i sekcji	Gross wages and salaries by wages and salaries components sections	2 /90/	140
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji	Average monthly gross wages and salaries by sections	3 /91/	142
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według stanowisk i sekcji	Average monthly gross wages and salaries by positions and sections	4 /92/	143
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	5 /93/	144
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	Gross retirement pay and pension benefits	6 /94/	144
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	146
Gospodarstwa domowe	Households	1 /95/	150
Przeciętny miesięczny dochód rozporzą- dzalny na 1 osobę w gospodarstwach do- mowych	Average monthly per capita available income in households	2 /96/	150
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita expenditures in households	3 /97/	151
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs in households	4 /98/	151
Gospodarstwa domowe wyposażone w nie- które przedmioty trwałego użytkowania	Households furnished with selected durable goods	5 /99/	152
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	153
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water-line and sewerage systems	1 /100/	158
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2 /101/	158
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households	3 /102/	159
Ogrzewnictwo	House-heating	4 /103/	159
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water-line, sewerage and gas-line systems	5 /104/	160
Komunikacja miejska	Urban transport	6 /105/	160

	Tabl. Table	Str. Page
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe	<i>Municipal waste and liquid waste</i>	7 /106/ 161
Składowiska odpadów komunalnych	<i>Landfill sites with municipal waste</i>	8 /107/ 161
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej	<i>Generally accessible and estate urban area green belts</i>	9 /108/ 161
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe	<i>Dwelling stocks</i>	10 /109/ 162
Mieszkania wyposażone w instalacje	<i>Dwellings fitted with installations</i>	11 /110/ 162
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	12 /111/ 163
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	<i>Dwellings completed by number of rooms</i>	13 /112/ 164

DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE

CHAPTER X. EDUCATION

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 165
Edukacja według szczebli kształcenia	<i>Education by level</i>	1 /113/ 170
Szkoły według organów prowadzących	<i>Schools by school governing authority</i>	2 /114/ 172
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych ...	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools</i>	3 /115/ 175
Uczący się obowiązkowo języków obcych w szkołach dla dorosłych	<i>Students studying obligatory foreign languages in schools for adults</i>	4 /116/ 176
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	<i>Education for people with special educational needs</i>	5 /117/ 177
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i młodzieżowe ośrodki wychowawcze	<i>Special education centres and youth education centres</i>	6 /118/ 177
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth</i>	7 /119/ 176
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	<i>Art schools for children and youth</i>	8 /120/ 177
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	<i>Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools</i>	9 /121/ 178
Wychowanie pozaszkolne	<i>Extracurricular education</i>	10 /122/ 178
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	11 /123/ 179
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	12 /124/ 180
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools)</i>	13 /125/ 180
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	14 /126/ 181
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	15 /127/ 181
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	16 /128/ 182
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	17 /129/ 182
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	18 /130/ 182

	Tabl. Table	Str. Page
Szkoły policealne według form kształcenia (bez szkół specjalnych)	<i>Post-secondary schools by form of education (excluding special schools) .....</i>	19 /131/ 183
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education .....</i>	20 /132/ 183
Szkoły wyższe	<i>Higher education institutions .....</i>	21 /133/ 184
Studenti szkół wyższych według form studiów, typów szkół i grup kierunków studiów	<i>Student of higher education institutions by study forms, type of schools and fields of education .....</i>	22 /134/ 184
Absolwenci szkół wyższych według form studiów, typów szkół i grup kierunków studiów	<i>Graduates of higher education institutions by study forms, type of schools and fields of education .....</i>	23 /135/ 187
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools .....</i>	24 /136/ 189
Studenti szkół wyższych otrzymujący stypendia	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships .....</i>	25 /137/ 189
Domy i stołówki studenckie	<i>Student dormitories and canteens .....</i>	26 /138/ 190
Szkoły dla dorosłych	<i>Schools for adults .....</i>	27 /139/ 190
Wychowanie przedszkolne	<i>Pre-primary education .....</i>	28 /140/ 191

DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 192
Pracownicy medyczni	<i>Medical personnel .....</i>	1 /141/ 196
Lekarze specjaliści	<i>Doctors specialists .....</i>	2 /142/ 196
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	<i>Out-patient health care .....</i>	3 /143/ 197
Służba medycyny pracy	<i>Occupational medicine .....</i>	4 /144/ 197
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna ...	<i>Emergency medical services and first-aid .....</i>	5 /145/ 197
Stacjonarna opieka zdrowotna	<i>In-patient health care .....</i>	6 /146/ 198
Szpitala ogólne	<i>General hospitals .....</i>	7 /147/ 199
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne ...	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets .....</i>	8 /148/ 200
Krwiodawstwo	<i>Blood donation .....</i>	9 /149/ 200
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings .....</i>	10 /150/ 200
Żłobki	<i>Nurseries .....</i>	11 /151/ 201
Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży	<i>Care and education centres for children and young people .....</i>	12 /152/ 202
Rodziny zastępcze	<i>Foster families .....</i>	13 /153/ 202
Stacjonarna pomoc społeczna	<i>Stationary social welfare .....</i>	14 /154/ 203
Świadczenia pomocy społecznej	<i>Social assistance benefits .....</i>	15 /155/ 203

DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT

Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 204
Kultura	Culture	
Biblioteki publiczne (z filiami)	<i>Public libraries (with branches) .....</i>	1 /156/ 206

		Tabl. Table	Str. Page
Muzea	<i>Museums .....</i>	2 /157/	206
Teatry i instytucje muzyczne	<i>Theatres and music institutions .....</i>	3 /158/	207
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	<i>Cultural centres and establishments, clubs, community centres .....</i>	4 /159/	207
Kina stałe	<i>Fixed cinemas .....</i>	5 /160/	208
Abonenci radiowi i telewizyjni	<i>Radio and television subscribers .....</i>	6 /161/	208
Turystyka	<i>Tourism</i>		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania	<i>Collective tourist accommodation establishments .....</i>	7 /162/	208
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	<i>Catering establishments in collective tourist accommodation establishments .....</i>	8 /163/	210
Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments .....</i>	9 /164/	211
Sport	<i>Sport</i>		
Kluby sportowe	<i>Sports clubs .....</i>	10 /165/	212
Wybrane dziedziny i dyscypliny sportowe w klubach sportowych w 2008 r.	<i>Selected sports fields and disciplines in sports clubs in 2008 .....</i>	11 /166/	212
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	<i>CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY</i>		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	213
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Units and employment in research and development activity .....</i>	1 /167/	216
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia ...	<i>Employment in research and development activity by educational level .....</i>	2 /168/	216
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) .....</i>	3 /169/	217
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) .....</i>	4 /170/	217
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według rodzajów działalności innowacyjnej (ceny bieżące)	<i>Expenditures on innovation activity in industry by type of innovation activity (current prices) .....</i>	5 /171/	218
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle	<i>Means for automating production processes in industry .....</i>	6 /172/	220
Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przemyśle w 2008 r.	<i>Net revenues from sale of new or significantly improved product in industry in 2008 .....</i>	7 /173/	222
Spółeczeństwo informacyjne	<i>Information society</i>		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet ..	<i>Enterprises using Internet .....</i>	8 /174/	223
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne	<i>Enterprises using selected ICT systems .....</i>	9 /175/	223

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes x	224
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	Price indices of consumer goods and services ..... 1 /176/	225
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	Retail prices of selected goods and services ..... 2 /177/	225
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	Average procurement prices of major agricultural products ..... 3 /178/	227
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	Average market-place prices received by farmers ..... 4 /179/	227
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	General notes x	228
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	Trends and major economic and production results in agriculture ..... 1 /180/	233
Użytkowanie gruntów według granic administracyjnych	Land use by administrative borders ..... 2 /181/	234
Użytkowanie gruntów według siedziby użytkownika	Land use by the official residence of land user ..... 3 /182/	235
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) ..... 4 /183/	236
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) ..... 5 /184/	236
Powierzchnia zasiewów	Sown area ..... 6 /185/	238
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	Selected crop production and yields ..... 7 /186/	239
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych	Area, production and yields of ground vegetables ..... 8 /187/	240
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	Area, production and yields of tree fruit ..... 9 /188/	241
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owo- cowych i plantacji jagodowych	Area, production and yields of berry fruit .... 10 /189/	242
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	Cattle, pigs, sheep and horses ..... 11 /190/	243
Drób	Poultry ..... 12 /191/	245
Produkcja żywca rzeźnego	Production of animals for slaughter ..... 13 /192/	245
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	Production of meat, fats and pluck ..... 14 /193/	246
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	Production of cows milk and hen eggs ..... 15 /194/	246
Melioracje użytków rolnych	Drainage of agricultural land ..... 16 /195/	247
Ciągniki rolnicze	Agricultural tractors ..... 17 /196/	247
Zasoby siły pociągowej	Draft force resources ..... 18 /197/	247
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicz- nych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	Consumption of mineral or chemical and li- me fertilizers in terms of pure ingredient ..... 19 /198/	248
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bie- żące)	Value of agricultural products procurement (current prices) ..... 20 /199/	248
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products ..... 21 /200/	249
Wartość skupu ważniejszych produktów ro- lnych (ceny bieżące)	Value of major agricultural products procu- rement (current prices) ..... 22 /201/	250

	Tabl. Table	Str. Page
Leśnictwo		
Powierzchnia gruntów leśnych	23 /202/	251
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	24 /203/	251
Pozyskanie drewna	25 /204/	252
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	26 /205/	253
Pożary lasów	27 /206/	253
Forestry		
Forest land	23 /202/	251
Renewals, afforestations and other forest breeding work	24 /203/	251
Removals	25 /204/	252
Trees and shrubs outside the forest and removals	26 /205/	253
Forest fires	27 /206/	253
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 254
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle	Basic data on industry	1 /207/ 256
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące)	Sold production of industry (current prices)	2 /208/ 256
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices)	3 /209/ 257
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	Average paid employment in industry	4 /210/ 258
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	Average monthly gross wages and salaries in industry	5 /211/ 259
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa według grup (ceny bieżące)	Construction and assembly production by groups (current prices)	6 /212/ 261
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) ...	7 /213/ 261
Budynki oddane do użytkowania	Buildings completed	8 /214/ 263
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	Buildings completed by type of buildings	9 /215/ 263
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie	Average paid employment in construction ..	10 /216/ 265
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	Average monthly gross wages and salaries in construction	11 /217/ 265
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 266
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane	Railway lines operated	1 /218/ 268
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	Hard surface public roads	2 /219/ 268
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	Registered road vehicles and tractors	3 /220/ 269
Linie regularnej komunikacji autobusowej ...	Regular bus transport lines	4 /221/ 269
Transport samochodowy zarobkowy	Hire or reward road transport	5 /222/ 270
Wypadki drogowe	Road traffic accidents	6 /223/ 270

		Tabl. Table	Str. Page
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe	Elementary postal services	7 /224/	271
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	Telephone subscribers and telephone sets	8 /225/	271
 DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	 CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	272
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	Retail sales (current prices)	1 /226/	275
Struktura sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)	Structure of retail sales (current prices)	2 /227/	275
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębior- stwach handlowych (ceny bieżące)	Wholesale sales in trade enterprises (cur- rent prices)	3 /228/	275
Sklepy i stacje paliw według form organiza- cyjnych	Shops and petrol stations by organizational form	4 /229/	276
Gastronomia	Catering	5 /230/	276
Magazyny handlowe	Trade warehouses	6 /231/	276
Targowiska	Marketplaces	7 /232/	277
 DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	 CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	280
Przychody, koszty i wynik finansowy przed- siębiorstw według sektorów własności	Revenues, costs and financial results of en- terprises by ownership sectors	1 /233/	282
Przychody, koszty i wynik finansowy przed- siębiorstw według wybranych sekcji	Revenues, costs and financial results of en- terprises by selected sections	2 /234/	283
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyni- ków finansowych	Enterprises by obtained financial results	3 /235/	284
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	Economic relations in enterprises	4 /236/	285
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	Current assets of enterprises	5 /237/	286
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	Share equity (funds) of enterprises	6 /238/	288
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw	Initial capital (joint stock) of enterprises	7 /239/	289
Zobowiązania przedsiębiorstw	Liabilities of enterprises	8 /240/	290
 DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	 CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	291
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	Revenue of local self-government entities budgets by type	1 /241/	293
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów	Revenue of local self-government entities budgets by division	2 /242/	295
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	Expenditure of local self-government entities budgets by type	3 /243/	296
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów	Expenditure of local self-government entities budgets by division	4 /244/	297

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	General notes	x 298
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	Investment outlays (current prices)	1 /245/ 302
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by ownership sectors (current prices)	2 /246/ 303
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by groups (current prices)	3 /247/ 304
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące)	Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities (current prices)	4 /248/ 305
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)	5 /249/ 306
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)	6 /250/ 307
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (current book-keeping prices)	7 /251/ 308
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych	Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities	8 /252/ 309
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	General notes	x 310
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	Gross domestic product (current prices)	1 /253/ 313
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	Basic elements of production account and generation of income account (current prices)	2 /254/ 314
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income in the households sector	3 /255/ 314
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	General notes	x 315
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2008 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2008	1 /256/ 316
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	State owned enterprises included in the privatization process of privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	2 /257/ 316

	Tabl. Table	Str. Page
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	State owned enterprises privatized by the direct method from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	3 /258/ 317
Przedsiębiorstwa państwowe zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	State owned enterprises liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	4 /259/ 317
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	5 /260/ 317
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	6 /261/ 318
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON	Entities of the national economy registered in the REGON register	7 /262/ 318
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and sections	8 /263/ 319
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według liczby pracujących	Entities of the national economy registered in the REGON register by number of employed persons	9 /264/ 320
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	Commercial companies by legal status and sections	10 /265/ 321
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji	Natural persons conducting economic activity by sections	11 /266/ 322

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Str. Page
Podział administracyjny województwa opolskiego w 2008 r.	Administrative division of Opolskie Voivodship in 2008	60–61
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi	Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground	60–61
Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące)	Structure of outlays on fixed assets in environmental (current prices)	60–61
Ludność według płci i wieku w 2008 r.	Population by sex and age in 2008	86–87
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku i płci	Structure of population by economic age group and sex	86–87
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	86–87
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i grup wieku w 2008 r.	International migration of population for permanent residence by sex and age groups in 2008	104–105
Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia	Activity rate and employment rate	104–105
Struktura pracujących według sekcji	Structure of employed persons by sections	104–105
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od średniego wynagrodzenia w województwie według sekcji	Relative deviations of average monthly gross wages and salaries from the average wages and salaries in voivodship by sections	124–125

	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia w 2008 r.	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in 2008</i> 124–125
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według płci i czasu pozostawania bez pracy w 2008 r. ...	<i>Structure of registered unemployed persons by sex and duration of unemployment in 2008</i> . 124–125
Dynamika sieci rozdzielczej wodociągowej i kanalizacyjnej w 2008 r.	<i>Indices of the distribution network of water-line systems and sewerage systems in 2008</i> 160–161
Zużycie wody i gazu z sieci w gospodarstwach domowych	<i>Consumption of water and gas from line system in households</i> 160–161
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2008 r. ...	<i>Dwellings fitted with installations in 2008</i> 160–161
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania w 2008 r.	<i>Structure of dwellings completed in 2008</i> 160–161
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw	<i>Dwellings completed per 1000 marriages contracted</i> 160–161
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2008/09	<i>Education by educational level in the 2008/09 school year</i> 186–187
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2008/09	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2008/09 school year</i> 186–187
Absolwenci szkół wyższych według grup kierunków studiów w roku akademickim 2007/08	<i>Graduates of higher education institutions by fields of education in 2007/08 school year</i> 186–187
Dzieci w przedszkolach	<i>Children in nursery schools</i> 186–187
Użytkowanie gruntów w 2008 r.	<i>Land use in 2008</i> 234–235
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2007 r.	<i>Structure of market agricultural output in 2007</i> 234–235
Struktura zasiewów w 2008 r.	<i>Structure of sown area in 2008</i> 234–235
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych	<i>Livestock per 100 ha agricultural land</i> 234–235
Zbiory i plony zbóż podstawowych w 2008 r.	<i>Production and yields of basic cereals in 2008</i> 234–235
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	<i>Institutional sectors and their relationships</i> 314–315
Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze Regon według sektorów własności i sekcji w 2008 r.	<i>Structure of entities of the national economy recorded in the Regon register by ownership sectors and sections in 2008</i> 314–315
Struktura podmiotów gospodarki narodowej nowo zarejestrowanych i zlikwidowanych według sekcji w 2008 r.	<i>Structure of newly registered and removed entities of the national economy by sections in 2008</i> 314–315

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 30. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 30.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (.)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc <i>= thousand</i>	t	= tona <i>tonne</i>
mln	= milion <i>million</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty <i>= zloty</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka <i>= piece</i>	m	= metr <i>metre</i>
egz	= egzemplarz	km	= kilometr <i>kilometre</i>
kpl	= komplet	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin <i>= volume</i>	ha	= hektar <i>hectare</i>
g	= gram <i>gram</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	l	= litr <i>litre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>		

hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	poz.	= pozycja
dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>	pkt	= punkt
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	ust.	= ustęp
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	i in.	= i inni
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tn.	= to znaczy = <i>that is</i>
d	= doba	tw.	= tak zwany
24h	= 24 hours	ww.	= wyżej wymieniony
r.	= rok	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
t/r	= ton rocznie	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/y	= tonnes per year	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd.	= ciąg dalszy	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cont.	= continued	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
dok.	= dokończenie	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Euro- pejskich <i>Office Statistique des Communautés Européennes</i>
cont.	= continued	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = <i>United Nations</i>
Lp.	= liczba porządkowa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
No.	= number		
Kk	= Kodeks karny		
kl.	= klasa		
nr (Nr)	= numer		
No.	= number		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004)** – opracowanej na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT – „Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1”. PKD 2004 wprowadzona została z dniem 1 V 2004 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 I 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289). Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKD obowiązującej do 30 IV 2004 r., nie wpływa na dotychczas prezentowane w Roczniku dane.

Od 2003 r. przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych zaliczane są do sekcji „Edukacja” (do 2002 r. zaliczane były do sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”).

W stosunku do PKD 2004 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

- **przemysł** – sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”,
- **usługi rynkowe** – sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników” oraz „Organizacje i zespoły eksterytorialne”,
- **usługi nierynkowe** – sekcje: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja” oraz „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłączanie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności:**

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities (PKD 2004)** – compiled on the basis of the Statistical Office of the European Communities EUROSTAT publication “Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1”. PKD 2004 was introduced on 1 V 2004 by the decree of the Council of Ministers regarding the Polish Classification of Activities, dated 20 I 2004 (Journal of Laws No. 33, item 289). Introduction of this classification, instead of PKD, binding until 30 IV 2004, does not influence the data presented in the Yearbook until now.

Since 2003 nursery schools and pre-primary schools of primary schools have been included in the section “Education” (until 2002 they were included in the section “Health and social work”).

In the Polish version of NACE rev. 1.1 an additional grouping was introduced under the item:

- **industry** – sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”,
- **market services** – sections: “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods”, “Hotels and restaurants”, “Transport, storage and communication”, “Financial intermediation”, “Real estate, renting and business activities”, “Other community, social and personal service activities”, “Private households with employed persons” and “Extra-territorial organizations and bodies”,
- **non-market services** – sections: “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education” and “Health and social work”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors:**

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed owner-

mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Dane dla województwa, podregionów, powiatów i gmin odpowiadają poziomowi 2, 3, 4 i 5 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685) z późniejszymi zmianami.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

5. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD 2004 opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

W przypadku, gdy dane statystyczne grupowane metodą przedsiębiorstw ujmują również informacje dotyczące części składowych podmiotów gospodarki narodowej (np. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych) utworzonych w celu prowadzenia działalności innej niż prowadzona w jednostce macierzystej.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

ship” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. *Data for voivodship, subregions, powiats and gminas correspond to levels 2, 3, 4 and 5 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in countries, of the European Union. NTS in force since 1 I 2008 was introduced by the decree by the Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item. 1573) replacing the NTS in force until 31 XII 2007, pursuant to the decree by the Council of Ministers of 13 VII 2000 (Journal of Laws No. 58, item 685), with later amendments.*

Subregions (level 3) group powiat-level units.

4. *Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:*

- up to 9 persons,*
- from 10 to 49 persons,*
- more than 49 persons.*

5. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *Data according to NACE rev. 1.1 sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.*

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

When statistical data grouped by the enterprise method include information concerning component parts of entities of the national economy (e.g., auxiliary units of budgetary entities), established in order to conduct activity other than that which is conducted by the parent entity.

7. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2004 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz bezrobotnych; klasyfikacja wprowadzona została z dniem 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 3) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 4) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

9. Informacje o **województwie** oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium województwa.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, notach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usług), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

8. Other than NACE rev. 1.1, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, paid employees and their wages and salaries as well as the unemployed are grouped; the classification was introduced on 1 I 2005 by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments replacing the classification valid until 31 XII 2004;
- 2) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 3) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 4) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

9. Information on **voivodship** as well as by **urban** and **rural area** is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as an area located within the administrative borders of these units, while the term “rural area” is understood as the remaining territory of the voivodship.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables, notes and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r. do 2000 r.,
  - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) od 2001 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

W latach 2000 i 2001 do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 w podziale administracyjnym obowiązującą w dniu 31 XII 2002 r.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passenger in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry:*
  - *1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,*
  - *2000 constant prices (2000 average current prices) since 2001.*

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

In 2000 and 2001 corrected number of population considering balanced population, based on the results of the Population and Housing Census 2002 in the administrative division valid as of 31 XII 2002, was applied in calculations.

14. Data – unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item „total”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

**MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB
I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)**

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych
Diseases of blood and blood-forming organs

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
Diseases of blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism

Wady rozwojowe wrodzone
Congenital anomalies

Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities

Objawy i stany niedokładnie określone
Symptoms and ill-defined conditions

Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified

**POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE rev. 1.1**

**sekcje
sections**

Handel i naprawy
Trade and repair

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods

Obsługa nieruchomości i firm
x

Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Real estate, renting and business activities

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne
x

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne
Public administration and defence; compulsory social security

x
Manufacture of wearing apparel and furriery

Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich
Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004) (dok.)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE rev.1.1 (cont.)

**działy
divisions**

Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich
Processing of leather and manufacture of leather products

Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products

Produkcja masy włóknistej oraz papieru
Manufacture of pulp and paper

Produkcja wyrobów z metali
Manufacture of metal products

Produkcja maszyn i urządzeń
x

Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej
x

Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna
x

Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych
Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear

Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials

Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru
Manufacture of pulp, paper and paper products

Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Manufacture of machinery and equipments n.e.c.

Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana
Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.

Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana
Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.

**grupa
group**

Wznoszenie budynków i budowli; inżynieria lądowa i wodna
Building of constructions; civil engineering

Wznoszenie kompletnych budynków i budowli lub ich części; inżynieria lądowa i wodna
Building of complete construction or parts thereof; civil engineering

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl> oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, as well as on the web page of the CSO <http://www.stat.gov.pl> as well as in the series „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII				
Powierzchnia ogólna w km ²	312679	9412	3,0	Total area in km ²
Powiaty	314	11	3,5	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	1	1,5	Cities with powiat status
Gminy	2478	71	2,9	Gminas
Miasta	892	35	3,9	Towns
Miejscowości wiejskie	54135	1186	2,2	Rural localities
Sołectwa	40459	1031	2,5	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	76,8	3,1	4,0	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1785,4	59,8	3,3	gases (exclusing carbon dioxide)
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3090	65	2,1	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2233	41	1,8	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	797	22	2,8	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	114938,2	848,7	0,7	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^a w tys. t	10036,4	250,0	2,5	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^a in thous. t
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
na ochronę środowiska:				for environmental protection:
w milionach złotych	8528,6	255,6	3,0	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,0	6,6	x	in % of total investment outlays
na gospodarkę wodną:				for water management:
w milionach złotych	2264,8	58,3	2,6	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,1	1,5	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1082057	29014	2,7	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	283,9	280,4	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	65,9	72,1	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Working on sewerage system. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total		

**LUDNOŚĆ^a
POPULATION^a**

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	38135,9	1033,0	2,7	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23288,2	541,6	2,3	urban areas
wieś	14847,7	491,4	3,3	rural areas
w tym kobiety	19721,0	534,0	2,7	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	110	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55,1	52,5	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	-0,6	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,4	-3,2	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

**RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES**

Pracujący ^b (stan w dniu 31 XII) w tys.	13711,0	321,5	2,3	Employed persons ^b (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2942,17	2667,92	90,7	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1473,8	35,7	2,4	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	9,5	9,8	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %

**INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS**

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	262687,1	6724,2	2,6	water-line distribution
kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami)	94695,4	2908,3	3,1	sewerage (including collectors)
gazowej	129582,8	2220,5	1,7	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^c (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13150,3	338,3	2,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności ...	344,8	327,5	95,0	per 1000 population
izby: w tysiącach	48703,1	1374,4	2,8	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1277,1	1330,5	104,2	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor space of dwellings:
w tysiącach m ²	923411,3	26169,8	2,8	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	24213,7	25332,8	104,6	per 1000 population in m ²

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 84. ^b Według faktycznego miejsca pracy. ^c Patrz uwaga do tabel 10–11 na str. 162 działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”.

^a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 84. ^b By actual workplace. ^c See note to tables 10–11 on page 162 to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total		
		Polska = 100 Poland = 100	

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)**MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)**

Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	165,2	1,8	1,1	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,3	1,8	41,9	dwellings
izby	18,5	9,4	50,8	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	450,9	235,3	52,2	usable floor space of dwellings in m ²

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego**EDUCATION^a – as of beginning of the school year**

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych	2294,4	56,4	2,5	primary
gimnazjach	1381,4	34,4	2,5	lower secondary
specjalnych przysposabiających do pracy	8,8	0,2	2,2	special job-training
zasadniczych zawodowych	239,1	7,8	3,3	basic vocational
liceach ogólnokształcących ^c	688,0	15,1	2,2	general secondary ^c
liceach profilowanych	72,5	2,1	2,9	specialized secondary
technikach ^d	555,2	15,0	2,7	technical secondary ^d
artystycznych ogólnokształcących ^e policealnych	13,1	0,3	2,0	general art. ^e
policealnych	344,1	7,3	2,1	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego:				Children attending pre-primary edu- cation establishments:
w tysiącach	919,1	26,8	2,9	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ..	631	779	x	per 1000 children aged 3–6

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII**HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII**

Pracownicy medyczni ^g :				Medical personnel ^g :
lekarze	78128	1798	2,3	doctors
dentyści	12777	333	2,6	dentists
pielęgniarki ^h	182864	4594	2,5	nurses ^h
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdro- wotnej	14836	379	2,6	Out-patient health care institutions
Szpitala ogólne	774	23	3,0	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. ...	183,6	4,4	2,4	Beds in general hospitals in thous.
Apteki ogólnodostępne ⁱ	10628	278	2,6	Public pharmacies ⁱ

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 165. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^{c,d} Łącznie z uczniami: ^c – uzupełniających liceów ogólnokształcących, ^d – techników uzupełniających. ^e Dające uprawnienia zawodowe. ^f W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. ^g Łącznie z osobami dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgnarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich i Pielęgniarskich, które realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; dane nie obejmują osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ; łącznie z lekarzami odbywającymi staż. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 165. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^{c,d} Including students: ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical schools. ^e Leading to professional certification. ^f In nursery schools and pre-primary sections of primary schools. ^g Including persons for whom workplace is individual medical practises and nurses registered at Chamber of Physicians and Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons from whom the primary work place is university, welfare, units of state or locale self-government administration and National Health Fund. ^h Including master nurses. ⁱ Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e. g., in hospitals and sanatoria.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8420	320	3,8	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	135262,6	4208,4	3,1	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	743	13	1,7	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20726,5	195,0	0,9	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	483	13	2,7	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	35179,5	473,8	1,3	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego za- kwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	597,0	7,6	1,3	Collective tourist accommodation es- tablishments in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	19556,1	242,1	1,2	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	16154,3	559,2	3,5	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
grunty orne	12093,8	500,2	4,1	arable land
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów)	329,4	0,9	0,3	orchards (including nurseries)
łąki i pastwiska trwale	3184,4	53,7	1,7	permanent meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha: zboża ogółem	8598,8	359,2	4,2	Sown area (as of June) in thous. ha: total cereals
ziemniaki	548,9	13,7	2,5	potatoes
warzywa gruntowe	197,8	2,8	1,4	field vegetables
Zbiory w tys. t: zboża ogółem	27664,3	1861,5	6,7	Production in thous. t: total cereals
ziemniaki	10462,1	318,6	3,0	potatoes
warzywa gruntowe	4430,4	57,1	1,3	field vegetables
Plony z 1 ha w dt: zboża ogółem	32,2	51,8	160,9	Yields per 1 ha in dt: total cereals
ziemniaki	191	233	122,0	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9065,9	249,4	2,8	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ce- ny bieżące): w milionach złotych	934873,5	22704,8	2,4	Sold production of industry (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	24527	21944	89,5	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^b (ceny bieżące): w milionach złotych	136640,1	2674,3	2,0	Sales of construction and assembly production ^b (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3585	2585	72,1	per capita in zł

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII**TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII**

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ...	261233	8406	3,2	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	90,3	90,0	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe	16079,5	463,4	2,9	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	2709,7	62,7	2,3	lorries and road tractors ^a
Placówki pocztowe	8450	257	3,0	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^b :				Telephone main line ^b :
w tysiącach	9220,4	222,6	2,4	in thousands
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	8048,7	202,7	2,5	of which standard main line per 1000 population
	241,8	215,5	89,1	

HANDEL – stan w dniu 31 XII**TRADE – as of 31 XII**

Sklepy	385663	8433	2,2	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	99	122	123,2	Population per shop

FINANSE PUBLICZNE**PUBLIC FINANCE**

Budżety gmin^c				Budgets of gminas^c
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	62317,8	2090,2	3,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2453	2301	93,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	62892,7	2048,5	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2475	2255	91,1	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	49443,8	506,3	1,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3890	4006	103,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	51172,4	538,2	1,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4026	4258	105,8	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18147,2	602,4	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	714	663	92,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18114,9	603,2	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	713	664	93,1	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	12660,2	397,8	3,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	332	384	115,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	13002,7	371,9	2,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	341	359	105,4	per capita in zł

^a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including vans. ^b Data concern operators of the public telecommunication network. ^c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (dok.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	217259,7	3909,3	1,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5700	3778	66,3	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2227406,1	59139,7	2,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	58407	57248	98,0	per capita in zł

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5809	190	3,3	State owned enterprises included in the privatization process ^a
skomercjalizowane	1701	61	3,6	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2184	68	3,1	included in direct privatization of which privatized
poddane likwidacji	1924	61	3,2	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1073	31	2,9	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3757093	96246	2,6	Entities of the national economy recorded in the REGON register ^b (as of 31 XII)
sektor publiczny	124528	4730	3,8	public sector
sektor prywatny	3632565	91516	2,5	private sector

RACHUNKI REGIONALNE W 2007 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2007

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1176737	26618	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	30873	25609	82,9	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1029442	23286	2,3	in million zlotys
na 1 pracującego w zł	75550	73585	97,4	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw do- mowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	742374	17482	2,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	19477	16819	86,4	per capita in zł

a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2008; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

b Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 and 2001 are based on the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
POWIERZCHNIA AREA							
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII) ..... Area in km ² (as of 31 XII)	9412	9412	9412	9412	9412	9412	9412
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION							
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:							
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem) ..... production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	32,4	31,7	37,7	36,4	37,7	38,0	36,0
eksploatacji sieci wodociągowej ^b ..... exploitation of water-line system ^b	36,9	37,9	40,1	40,9	40,0	38,0	41,1
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :							
na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ..... for needs of the national economy and population	15,4	13,3	12,0	11,8	11,9	12,5	11,5
do produkcji przemysłowej ..... for industrial production	5,2	4,3	4,7	4,5	4,7	5,0	4,4
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^c Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	95,9	96,7	96,7	96,5	96,6	95,6	96,8
Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³ ..... Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
Ludność korzystająca ^d z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ..... Population using ^d waste water treatment plants in % of total population	49,4	53,6	55,1	57,2	59,0	61,0	62,7
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t: Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:							
pyłowych ..... particulates	0,8	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..... gases (excluding carbon dioxide)	6,1	5,1	5,6	5,5	6,3	6,7	6,4

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi. d Na podstawie szacunków.

a From own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water system. c Discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground. d Estimated data.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)**ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)**

Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:</i>							
pyłowych ..... <i>particulates</i>	99,2	99,5	99,6	99,6	99,8	99,8	99,9
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..... <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	63,4	64,5	64,1	62,2	61,4	67,0	62,2
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^a wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t ..... <i>Waste (excluding municipal waste)^a generated (during the year) per 1 km² in t</i>	266,7	205,3	193,0	174,6	196,2	163,2	90,2
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b na 1 mieszkańca w kg ..... <i>Municipal waste collected (during the year) by purification plants^b per capita in kg</i>	311	257	257	243	240	260	242
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem – na: <i>Investment outlays (current prices) – in % of total outlays – for:</i>							
ochronę środowiska ..... <i>environmental protection</i>	5,4	6,2	8,3	7,6	8,4	11,2	6,6
gospodarkę wodną ..... <i>water management</i>	4,4	3,1	1,8	1,4	2,1	1,9	1,5
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): <i>Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>							
w % powierzchni ogólnej ..... <i>in % of total area</i>	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,2	27,2
na 1 mieszkańca w m ² ..... <i>per capita in m²</i>	2351	2402	2429	2439	2452	2455	2479

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE**PUBLIC SAFETY**

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych: <i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>							
w liczbach bezwzględnych ..... <i>in absolute numbers</i>	30549	39083	37256	34637	32628	31788	29014
na 10 tys. ludności ..... <i>per 10 thous. population</i>	284,8	367,2	353,6	330,0	312,4	305,8	280,4
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..... <i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>	59,2	69,1	69,4	68,0	69,1	71,7	72,1

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 57. ^b Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady stałe wywiezione. Od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę klasyfikacji odpadów.

^a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 57. ^b Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed. Since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the classification of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
LUDNOŚĆ ^a POPULATION ^a							
Ludność (stan w dniu 31 XII) ..... <i>Population (as of 31 XII)</i>	1070598	1061009	1051531	1047407	1041941	1037088	1033040
miasta ..... <i>urban areas</i>	563579	557289	554028	551238	547815	544395	541597
wieś ..... <i>rural areas</i>	507019	503720	497503	496169	494126	492693	491443
w tym kobiety ..... <i>of which females</i>	550317	546170	542017	540212	537972	535860	533982
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII) <i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	106	106	106	107	107	107	107
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) ..... <i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	114	113	112	111	111	110	110
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII): <i>Population of age (as of 31 XII):</i>							
produkcyjnym ..... <i>working</i>	658071	666332	674076	677421	677762	678151	677617
poprodukcyjnym ..... <i>post-working</i>	154978	160038	163706	164907	167365	169658	172399
Małżeństwa na 1000 ludności ..... <i>Marriages per 1000 population</i>	4,8	4,5	4,4	4,7	5,4	5,6	6,0
Rozwody na 1000 ludności ..... <i>Divorces per 1000 population</i>	1,2	1,1	1,5	1,8	2,0	1,8	1,6
Urodzenia żywe na 1000 ludności ..... <i>Live births per 1000 population</i>	8,7	7,9	7,8	8,1	8,1	8,2	8,9
Zgony ^b na 1000 ludności ..... <i>Deaths^b per 1000 population</i>	8,7	8,7	8,7	9,0	9,0	9,3	9,5
Przyrost naturalny na 1000 ludności ..... <i>Natural increase per 1000 population</i>	-0,0	-0,8	-0,9	-0,9	-0,9	-1,1	-0,6
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych <i>Infant deaths per 1000 live births</i>	6,0	5,3	4,3	4,9	5,4	4,4	5,9
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia: <i>Life expectancy at the moment of birth:</i>							
mężczyźni ..... <i>males</i>	70,7	71,2	71,9	71,9	71,8	72,1	71,9
kobiety ..... <i>females</i>	78,2	79,1	79,7	79,5	79,9	80,0	80,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ..... <i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	-3,5	-4,3	-3,2	-3,0	-4,6	-3,9	-3,2

a Patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 84. b Łącznie ze zgonami niemowląt.

a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 84. b Including infant deaths.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
RYNEK PRACY LABOUR MARKET							
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII): <i>Employed persons^a (as of 31 XII):</i>							
w tysiącach ..... <i>in thousands</i>	372,0	347,2 _b 294,6	290,8	294,3	301,9	312,8	321,5
w tym kobiety ..... <i>of which females</i>	178,2	169,3 _b 137,7	134,8	136,4	138,5	141,7	144,9
1999 = 100	94,7	88,4 _b 75,0	74,0	74,9	76,8	79,6	81,8
na 1000 ludności ..... <i>per 1000 population</i>	347,4	327,2 _b 277,6	276,5	280,9	289,7	301,6	311,2
z ogółem w %: <i>of total in %:</i>							
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ..... <i>agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	28,6	29,8 _b 17,3	17,3	17,2	16,7	16,1	15,5
przemysł i budownictwo ..... <i>industry and construction</i>	28,2	26,0 _b 30,6	30,2	30,0	30,3	31,3	31,0
usługi rynkowe ..... <i>market services</i>	26,8	27,3 _b 32,2	32,5	32,9	33,5	33,4	34,7
usługi nierynkowe ..... <i>non-market services</i>	16,4	16,9 _b 19,9	20,0	19,9	19,5	19,2	18,8
pracujący w sektorze prywatnym ..... <i>employed persons in private sector</i>	71,8	74,1 _b 69,5	70,3	71,2	72,0	73,2	73,8
Przeciętne zatrudnienie: <i>Average paid employment:</i>							
w przemyśle: <i>in industry:</i>							
w tysiącach ..... <i>in thousands</i>	75,5	66,1	64,5	64,8	65,5	66,0	66,6
na 1000 ludności ..... <i>per 1000 population</i>	70,4	62,1	61,2	61,7	62,7	62,9	64,3
w budownictwie: <i>in construction:</i>							
w tysiącach ..... <i>in thousands</i>	17,0	13,3	11,8	12,3	12,6	14,4	13,8
na 1000 ludności ..... <i>per 1000 population</i>	15,9	12,5	11,2	11,7	12,1	11,9	13,3
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII): <i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>							
ogółem: w tysiącach ..... <i>total: in thousands</i>	69,3	83,4	74,6	69,4	60,1	43,3	35,7
1999 = 100	116,5	140,3	125,3	116,7	101,0	72,9	60,0

^a Według faktycznego miejsca pracy i od 2004 r. według faktycznego rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w liczniku – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w mianowniku – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

^a By actual workplace and since 2004 by actual kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the numerator – of the Agricultural Census 1996, in the denominator – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)							
Bezrobotni zarejestrowani (dok.): Registered unemployed persons (cont.):							
z ogółem w %: of total in %:							
kobiety ..... females	58,1	53,3	54,9	55,8	59,0	60,4	58,4
w wieku do 24 lat ..... up to age 24	28,6	25,5	21,6	20,5	19,7	18,7	20,4
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok out of work for longer than 1 year	41,4	48,6	50,0	47,6	46,5	40,2	26,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w % ..... Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	15,7	19,4 ^a 21,6	20,0	18,7	16,2	11,9	9,8
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS							
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł ..... Average monthly gross wages and salaries in zł	1731,65	1910,22	2068,27	2126,53	2225,47	2423,56	2667,92
1999 = 100	111,7	123,2	133,4	137,2	143,5	156,3	172,1
w tym: przemysł ..... of which: industry	1813,17	2014,13	2147,48	2177,98	2292,51	2549,77	2804,48
budownictwo ..... construction	1532,51	1513,50	1572,15	1625,33	1761,95	1973,60	2186,14
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^b w tys. .... Average number of retirees and pensioners ^b in thous.:	218,0	214,1	214,2	213,4	212,9	214,0	216,7
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..... from non-agricultural social security system	175,1	173,1	175,3	176,0	176,9	179,4	183,3
rolników indywidualnych ..... farmers	42,9	41,0	38,9	37,4	36,0	34,6	33,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł: Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..... from non-agricultural social security system	835,93	978,45	1069,33	1097,91	1182,57	1220,34	1344,35
rolników indywidualnych ^c ..... farmers ^c	641,26	742,76	788,26	801,89	851,10	864,34	913,44

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy”, ust. 3 na str. 111. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

^a See general notes to the chapter “Labour market”, item 3 on page 111. ^b Excluding retirement pay and pension paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pension execute under international agreements. ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS							
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km: Network (as of 31 XII) in km:							
wodociągowej rozdzielczej ..... water-line distribution	6152,7	6305,9	6497,6	6544,4	6583,6	6626,6	6724,2
kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami) ..... sewerage (including collectors)	1154,3	1417,6	1797,5	2014,4	2117,2	2260,5	2908,3
gazowej ..... gas-line	1098,7	1933,5	1975,6	2068,8	2097,9	2215,9	2220,5
Zużycie w gospodarstwach domowych: Consumption in households:							
wody z wodociągów: water from water-line systems:							
w hm ³ ..... in hm ³	36,0	33,9	32,3	31,5	31,4	30,7	30,4
na 1 mieszkańca w m ³ ..... per capita in m ³	33,6	31,9	30,6	30,1	30,0	29,6	29,4
energii elektrycznej ^a w miastach: electricity ^a in urban areas:							
w GW-h ..... in GW-h	384,6	394,0	392,4	404,3	416,2	408,5	423,0
na 1 mieszkańca w kW-h ..... per capita in kW-h	680,9	704,0	707,1	731,4	757,7	748,1	779,4
gazu z sieci: gas from gas-line system:							
w hm ³ ..... in hm ³	64,9	64,4	66,1	68,1	66,6	64,4	62,1
na 1 odbiorcę w m ³ ..... per consumer in m ³	428,4	430,2	433,0	443,9	432,9	416,6	400,7
Zasoby mieszkaniowe ^b (do 2001 r. – – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): Dwellings stocks ^b (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):							
mieszkania: dwellings:							
w tysiącach ..... in thousands	321,8	329,5	333,3	334,1	335,3	336,6	338,3
na 1000 ludności ..... per 1000 population	300,6	310,6	316,9	319,0	321,8	324,5	327,5
izby na 1000 ludności ..... rooms per 1000 population	1170,1	1252,0	1280,5	1291,4	1303,4	1316,1	1330,5
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :							
na 1000 ludności ..... per 1000 population	21542,7	23604,4	24248,1	24447,4	24712,4	25003,4	25332,8
przeciętna 1 mieszkania ..... average per dwelling	71,7	76,0	76,5	76,6	76,8	77,0	77,3
Mieszkania oddane do użytkowania: Dwellings completed:							
mieszkania: dwellings:							
w tysiącach ..... in thousands	1,1	1,3	1,2	1,2	1,3	1,4	1,8
na 1000 ludności ..... per 1000 population	1,0	1,2	1,2	1,1	1,3	1,3	1,8

a Do 2004 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Patrz uwaga do tablic 10–11 na str. 162 działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”.

a Until 2004 excluding households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. b See note to tables 10–11 on page 162 to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)

Mieszkania oddane do użytkowania: (dok.)
Dwellings completed: (cont.)

izby na 1000 ludności	4,3	5,2	5,3	5,0	5,6	6,8	9,4
rooms per 1000 population							
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :							
na 1000 ludności	97,9	127,0	138,1	132,8	156,1	180,1	235,3
per 1000 population							
przeciętna 1 mieszkania	95,4	108,1	118,1	120,5	121,8	138,4	133,0
average per dwelling							

EDUKACJA^a I WYCHOWANIEEDUCATION^a

Uczniowie w szkołach^b (stan na początku roku
szkolnego) w tys.:

Pupils and students in schools^b (as of begin-
ning of the school year) in thous.:

podstawowych	85,3	77,2	68,8	65,4	62,0	58,9	56,4
primary							
gimnazjach	31,4	45,0	43,7	41,6	39,1	36,6	34,4
lower secondary							
specjalnych przysposabiających do pracy special job-training	x	x	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2
zasadniczych zawodowych ^c	16,9	8,2	7,7	7,7	7,6	7,9	7,8
basic vocational ^c							
liceach ogólnokształcących ^c	21,3	17,3	16,9 ^d	16,6 ^d	16,3 ^d	16,0 ^d	15,1 ^d
general secondary ^c							
liceach profilowanych	x	3,1	7,7	6,6	5,1	3,5	2,1
specialized secondary							
technikach ^c	25,0	18,1	13,8 ^e	13,0 ^e	13,9 ^e	14,5 ^e	15,0 ^e
technical secondary ^c							
artystycznych ogólnokształcących ^f	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
general art ^f							
policealnych	4,5	4,7	6,5	7,2	7,3	6,3	7,3
post-secondary							

Absolwenci szkół^g w tys.:

Graduates in schools^g in thous.:

podstawowych	31,8 ^h	14,7	14,1	12,6	12,0	11,7	10,4
primary							
gimnazjów	x	14,9	14,2	14,0	13,9	13,3	11,8
lower secondary							
specjalnych przysposabiających do pracy special vocational-training	x	x	x	x	x	0,0	0,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 165. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c W roku szkolnym 2000/01 dane dotyczą szkół ponadpodstawowych, w latach szkolnych 2002/03 – 2005/06 – szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, od roku szkolnego 2006/07 – szkół ponadgimnazjalnych; w pozycji „technika” – w przypadku szkół ponadpodstawowych dane dotyczą średnich szkół zawodowych. ^{d,e} Łącznie z uczniami: ^d – uzupełniających liceów ogólnokształcących, ^e – techników uzupełniających. ^f Dające uprawnienia zawodowe. ^g Z poprzedniego roku szkolnego. ^h Dane obejmują absolwentów klasy VIII i klasy VI.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 165. ^b Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. ^c In 2000/01 school year data concern upper secondary (post-primary) schools, in 2002/03 – 2005/06 school year – upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools, since 2006/07 school year upper secondary schools; in the position “technical” – in case of upper secondary (post-primary) schools data concern vocational secondary schools. ^{d,e} Including students: ^d – supplementary general secondary schools, ^e – supplementary technical schools. ^f Leading to professional certification. ^g From the previous school year. ^h Data include graduates of 8th class and 6th class.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION ^a (cont.)							
Absolwenci szkół ^{bc} w tys.: (dok.) Graduates in schools ^{bc} in thous.:							
zasadniczych zawodowych ^d	5,5	5,0	1,2	2,4	2,6	2,3	2,3
basic vocational							
liceów ogólnokształcących ^e	4,1	4,9	5,5	5,6	5,4	4,8	5,1
general secondary ^e							
liceów profilowanych	x	x	x	2,4	2,3	1,9	1,3
specialized secondary							
techników ^f	5,1	4,5	5,6	4,1	2,5	2,5	2,8
technical secondary							
artystycznych ogólnokształcących ^g	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
general art ^g							
policealnych	2,0	1,5	1,9	2,2	2,5	2,2	1,9
post-secondary							
Studenci szkół wyższych ^h (stan w dniu 30 XI) w tys.	31,8	35,2	37,9	37,2	36,7	37,6	38,7
Students of higher education institutions ^h (as of 30 XI) in thous.							
Absolwenci szkół wyższych ^c w tys.	5,9 ⁱ	7,9	7,6	8,3	8,0	7,3	7,5
Graduates of higher education institutions ^c in thous.							
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na po- czątku roku szkolnego) w tys.	9,8	10,1	9,3	8,9	8,3	8,2	9,1
Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.							
Absolwenci szkół dla dorosłych ^c w tys.	2,6	2,6	3,1	3,0	2,8	2,1	2,2
Graduates of schools for adults ^c in thous.							
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): Pre-primary education (as of beginning of the school year):							
miejsca w przedszkolach w tys.	32,0	29,5	28,3	28,0	27,7	26,6	26,6
places in nursery schools in thous.							
dzieci w tys.: children in thous.:							
w przedszkolach	27,1	24,8	23,8	23,6	23,6	23,3	24,1
in nursery schools							
w oddziałach przedszkolnych przy szko- łach podstawowych	1,5	2,1	2,4	2,5	2,5	2,5	2,7
in pre-primary sections in primary schools							
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6	580	577	597	617	647	668	701

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 165. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Z poprzedniego roku szkolnego. d–f Dane dotyczą szkół: d – ponadpodstawowych, w roku szkolnym 2004/05 również ponadgimnazjalnych, od 2005/06 ponadgimnazjalnych, e – ponadpodstawowych do roku szkolnego 2004/05, od 2005/06 ponadgimnazjalnych, f – ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych do roku szkolnego 2005/06 a od roku szkolnego 2006/07 również ponadgimnazjalnych. g Dające uprawnienia zawodowe. h Łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. i Z roku kalendarzowego.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 165. b Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. c From the previous school year. d–f Data concern: d – upper secondary (post-primary) schools, in 2004/05 school year also upper secondary schools, since 2005/06 upper secondary schools, e – upper secondary (post-primary) schools, until 2004/05 school year, since 2005/06 upper secondary schools, f – upper secondary (post-primary) vocational schools until 2005/06 school year and in 2006/07 also upper secondary schools. g Leading to professional certification. h Including sections, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. i The calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE							
Pracownicy medyczni ^a (stan w dniu 31 XII): Medical personnel ^a (as of 31 XII):							
lekarze ..... doctors	1773	1938	1893	1633	1688	1763	1798
lekarze dentyści ..... dentists	157	251	322	298	319	335	333
pielęgniarki ^b ..... nurses ^c	4865	4643	4317	4241	4425	4491	4594
Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności ..... Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population	46,7	44,5	41,0	39,8	40,0	40,7	43,1
Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności ..... In-patients in general hospitals per 10 thous. population	1441	1563	1490	1565	1579	1597	1675
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII) ..... Out-patient health care institutions (as of 31 XII)	233	195	326	335	338	350	379
Apteki ogólnodostępne ^c (stan w dniu 31 XII) Public pharmacies ^c (as of 31 XII)	192	215	255	263	272	276	278
Liczba ludności na 1 aptekę ..... Population per 1 pharmacy	5576	4935	4124	3983	3831	3758	3716
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca: Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:							
lekarskie ..... doctors	4,8	5,1	5,5	5,7	5,7	6,0	6,1
stomatologiczne ..... dental	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Dzieci w żłobkach ^d (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ..... Children in nurseries ^d (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	33,6	31,9	32,9	35,2	37,5	36,5	38,4
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM							
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) ..... Public libraries (including branches; as of 31 XII)	337	329	325	325	324	322	320
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. .... Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	4025	3978	3978	4010	4021	4053	4074

^a Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarstwowymi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich i Pielęgniarskich, które realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; według podstawowego miejsca pracy; od 2005 r. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ; łącznie z lekarzami odbywającymi staż. ^b Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^c Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach. ^d Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Since 2002 including individual medical practices and nurses registered at Chamber of Physicians and Nurses providing publicly funded medical services; by basic workplace; since 2005 excluding persons from whom the primary work place is university, units of state of locale self-government administration and National Health Fund; doctors including interns. ^b Including master nurses. ^c Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatorias. ^d Including nursery wards.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)							
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności ..... <i>Public library borrowers per 1000 population</i>	178	171	165	162	159	154	153
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek pu- blicznych w wol.: <i>Public library loans in vol.:</i>							
na 1000 ludności ..... <i>per 1000 population</i>	3220	3180	3273	3193	3161	3082	3039
na 1 czytelnika ..... <i>per borrower</i>	18,1	18,7	19,8	19,7	19,9	20,0	19,9
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności ..... <i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population</i>	1,5	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4	1,7
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytu- cjach muzycznych na 1000 ludności ..... <i>Audience in theatres and music institutions per 1000 population</i>	209	190	148	176	113	123	197
Muzea (stan w dniu 31 XII) ..... <i>Museums (as of 31 XII)</i>	13	13	13	13	13	13	13
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 lud- ności ..... <i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	191	174	191	185	176	149	188
Kina stałe (stan w dniu 31 XII) ..... <i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	21	18	14	14	14	13	13
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności ..... <i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	6,2	5,2	4,8	4,9	4,9	4,7	4,6
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności <i>Audience in fixed cinemas per 1000 popula- tion</i>	280	315	540	430	554	552	458
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 lud- ności: <i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 popula- tion:</i>							
radiowi ..... <i>radio</i>	227	231	234	230	214	210	200
telewizyjni ..... <i>television</i>	223	227	228	225	209	205	195
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwatero- wania (stan w dniu 31 VII) ..... <i>Collective tourist accommodation establish- ments (as of 31 VII)</i>	104	90	127	118	114	121	116
w tym hotele ..... <i>of which hotels</i>	22	19	26	26	24	27	26
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności ..... <i>Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population</i>	59,6	56,9	75,6	71,1	71,7	75,9	73,3
Korzystający z noclegów na 1000 ludności <i>Tourists accommodated per 1000 population</i>	133	136	181	180	188	210	234

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY							
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha ..... <i>Agricultural land^a (as of June) in thous. ha</i>	574,7	564,0 ^b	543,7	540,1	552,8	546,8	559,2
w tym grunty orne: <i>of which arable land:</i>							
w tysiącach hektarów ..... <i>in thousands hectares</i>	491,7	497,3 ^b	486,8	483,1	494,2	487,3	500,2
w % powierzchni ogólnej ..... <i>in % of total area</i>	52,2	52,8	51,7	51,3	52,5	51,8	53,1
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha ..... <i>Sown area (as of June) in thous. ha</i>	473,3	452,1 ^b	460,5	458,9	477,1	468,7	484,9
w tym w %: <i>of which in %:</i>							
zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi) ..... <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	66,1	66,8	63,6	66,6	64,2	64,0	66,0
w tym: pszenica ..... <i>of which: wheat</i>	34,9	35,0	33,1	33,2	30,8	30,4	33,1
żyto ..... <i>rye</i>	5,5	4,0	4,3	3,3	3,0	3,3	3,9
ziemniaki ..... <i>potatoes</i>	5,5	3,4	3,6	2,3	2,7	2,6	2,8
buraki cukrowe ..... <i>sugar beets</i>	5,0	5,1	4,7	4,2	4,1	3,8	2,2
Zbiory w tys. t: <i>Crop production in thous. t:</i>							
zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi) ..... <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	1197,9	1288,0	1426,0	1411,7	1108,9	1355,0	1593,7
w tym: pszenica ..... <i>of which: wheat</i>	728,5	772,0	853,9	802,0	619,4	744,1	934,9
żyto ..... <i>rye</i>	73,3	62,8	73,6	52,0	35,7	52,2	74,3
ziemniaki ..... <i>potatoes</i>	572,0	350,2	352,7	227,9	216,1	273,3	318,6
buraki cukrowe ..... <i>sugar beets</i>	1128,2	1002,0	936,0	896,8	931,3	1027,4	646,6
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>							
zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi) ..... <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	38,3	42,6	48,7	46,2	36,2	45,2	49,8
w tym: pszenica ..... <i>of which: wheat</i>	44,1	48,8	56,0	52,7	42,1	52,2	58,3
żyto ..... <i>rye</i>	28,0	34,9	37,6	33,8	24,9	33,8	39,6
ziemniaki ..... <i>potatoes</i>	219	225	212	213	169	227	233
buraki cukrowe ..... <i>sugar beets</i>	475	433	427	465	479	576	601

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Data of the Agricultural Census as of 20 V.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

ROLNICTWO I LEŚNICTWO (cd.)
AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)

Zwierzęta gospodarskie:
Livestock:

bydło (stan w czerwcu):
cattle (as of June):

w tysiącach sztuk	144,5	136,1 ^a	116,9	124,9	122,1	124,7	122,3
-------------------------	-------	--------------------	-------	-------	-------	-------	-------

in thousands heads

na 100 ha użytków rolnych ^b w szt	25,2	24,3 ^a	21,7	22,6	21,6	22,3	21,5
--	------	-------------------	------	------	------	------	------

per 100 ha of agricultural land^b in heads

trzoda chlewna (stan w końcu lipca):
pigs (end of July):

w tysiącach sztuk	688,1	734,9 ^a	717,6	743,1	708,1	698,0	598,7
-------------------------	-------	--------------------	-------	-------	-------	-------	-------

in thousands heads

na 100 ha użytków rolnych ^b w szt	119,9	131,2 ^a	133,1	134,2	125,2	125,1	105,2
--	-------	--------------------	-------	-------	-------	-------	-------

per 100 ha of agricultural land^b in heads

Produkcja na 1 ha użytków rolnych^b:
Production per 1 ha of agricultural land^b:

żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c w kg <i>animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)^c in kg</i>	184,9	171,6	178,3	182,9	201,4	201,3	177,6
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

mleka krowiego w l	475	571	526	539	479	472	449
--------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

cows' milk in l

**Skup produktów rolnych na 1 ha użytków
rolnych^b:**
**Procurement of agricultural products per 1 ha
of agricultural land^b:**

ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi) w kg	830	917	835	865	736	844	727
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

*basic cereal grains (including cereal
mixed) in kg*

ziemniaki w kg	26	30	41	72	80	64	80
----------------------	----	----	----	----	----	----	----

potatoes in kg

buraki cukrowe w kg	1966	1789	1711	1518	1745	1841	1136
---------------------------	------	------	------	------	------	------	------

sugar beets in kg

żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	88	95	113	120	135	144	132
---	----	----	-----	-----	-----	-----	-----

*animals for slaughter in terms of meat
(including fats)^c in kg*

mleko krowie w l	268	340	368	465	369	371	380
------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

cows' milk in l

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. b Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. c Wołowce, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

a Data of the Agricultural Census as of 20 V. b Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.)
AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)

Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ab} w kg: <i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{ab} in kg:</i>							
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) ..... <i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	127,1	136,1	141,8	175,0	143,6	196,2	186,6
wapniowych ..... <i>lime</i>	189,1	196,5	202,7	113,6	104,2	100,4	99,6
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych ^a w szt ..... <i>Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land^a in units</i>	7,7 ^d	7,4 ^c	7,6 ^d	7,6 ^d	x	7,8 ^d	8,3
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha ..... <i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	252,9	253,4	254,1	254,9	255,5	255,8	256,5
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): <i>Forest areas (as of 31 XII):</i>							
w tysiącach hektarów ..... <i>in thousands hectare</i>	246,6	247,0	247,6	248,1	248,5	248,8	249,4
na 1 mieszkańca w ha ..... <i>per capita in ha</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w % ..... <i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	26,2	26,2	26,3	26,4	26,4	26,4	26,5
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³ ..... <i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	360,8	330,5	382,6	383,7	405,3	446,8	423,0

PRZEMYSŁ
INDUSTRY

Produkcja sprzedana przemysłu: <i>Sold production of industry:</i>							
w milionach złotych (ceny bieżące) ..... <i>in million zlotys (current prices)</i>	12312,1	12409,8	18087,2	17146,8	18335,0	20274,8	22704,9
1999 = 100 (ceny stałe) ..... <i>1999 = 100 (constant prices)</i>	108,9	104,9	127,5	125,7	135,4	141,9	143,1
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące) ..... <i>per employee in zł (current prices)</i>	163128	187740	280573	264640	279992	307417	338292
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) .... <i>per capita in zł (current prices)</i>	11331	11659	17165	16337	17556	19506	21944

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. b W roku gospodarczym. c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. d Stan w dniu 31 XII.

a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. b In farming year. c Data of the Agricultural Census as of 20 V. d As of 31 XII.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION							
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące): Sales of construction and assembly produc- tion ^a (current prices):							
w milionach złotych ..... in million zlotys	1845,1	1984,9	1158,9	1744,3	1791,5	2571,4	2674,3
na 1 mieszkańca w zł ..... per capita in zł	1723	1871	1100	1662	1715	2474	2585
w tym sektor prywatny w % ogółem ..... of which private sector in % of total	92,9	97,8	96,9	98,9	98,9	99,6	99,5
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII							
Linie kolejowe eksploatowane normalnoto- rowe: Railway lines operated – standard gauge:							
w kilometrach ..... in kilometres	896	876	839	851	851	851	868
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km ..... per 100 km ² of total area in km	9,5	9,3	8,9	9,0	9,0	9,0	9,2
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamieskie): Hard surface public roads (urban and non-urban):							
w kilometrach ..... in kilometres	8460	8257	8516	8363	8363	8396	8406
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km ..... per 100 km ² of total area in km	89,9	87,7	90,5	88,9	88,9	89,2	89,3
Samochody osobowe zarejestrowane: Registered passenger cars:							
w tysiącach sztuk ..... in thousand units	287,1	317,3	354,4	374,1	401,0	429,6	463,4
na 1000 ludności ..... per 1000 population	268	299	337	357	385	414	449
Placówki pocztowe ^b : Post offices ^b :							
w liczbach bezwzględnych ..... in absolute numbers	298	272	271	264	264	266	257
na 10 tys. ludności ..... per 10 thous. population	2,8	2,6	2,6	2,5	2,5	2,6	2,5
Telefoniczne łącza główne ^c : Telephone main line ^c :							
w tysiącach ..... in thousands	261,4	266,0	293,6	279,1	272,7	245,9	222,6
na 1000 ludności ..... per 1000 population	244,1	250,7	279,2	266,4	261,7	237,1	215,5

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^b Do 2001 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

^a Realized by construction units – by place of performing works. ^b Until 2001 post offices and telecommunication service offices. ^c Data concern operators of the public telecommunication network.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
HANDEL TRADE							
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): <i>Retail sales (current prices):</i>							
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	6618,4	7159,2	7837,8	7701,1	7435,7	8575,0	8574,3
na 1 mieszkańca w zł ..... <i>per capita in zł</i>	6091	6726	7438	7338	7120	8250	8286
Sklepy ^a (stan w dniu 31 XII) w tys. .... <i>Shops^a (as of 31 XII) in thous.</i>	10,7	10,9	8,3	8,9	9,5	8,6	8,4
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ..... <i>Population (as of 31 XII) per shop</i>	102	97	126	118	109	121	122
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE							
Budżety gmin^b <i>Budgets of gminas^b</i>							
Dochody: <i>Revenue:</i>							
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	1091,8	1227,9	1386,9	1599,6	1727,8	1889,4	2090,2
na 1 mieszkańca w zł ..... <i>per capita in zł</i>	1159	1314	1499	1737	1886	2071	2301
Wydatki: <i>Expenditure:</i>							
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	1127,0	1218,6	1411,6	1567,9	1795,8	1872,6	2048,5
na 1 mieszkańca w zł ..... <i>per capita in zł</i>	1197	1304	1526	1703	1960	2053	2255
Budżety miast na prawach powiatu <i>Budgets of cities with powiat status</i>							
Dochody: <i>Revenue:</i>							
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	301,6	311,2	333,9	375,7	472,0	561,8	506,3
na 1 mieszkańca w zł ..... <i>per capita in zł</i>	2305	2397	2595	2921	3687	4415	4006
Wydatki: <i>Expenditure:</i>							
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	309,5	308,4	323,4	377,5	522,5	584,3	538,2
na 1 mieszkańca w zł ..... <i>per capita in zł</i>	2365	2376	2513	2934	4081	4592	4258

^a Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust 9 na str. 274. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Due to change in the survey of shops and petrol stations methods data since 2003 are not strictly comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 9 on page 274. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

FINANSE PUBLICZNE (dok.)

PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów
Budgets of powiats

Dochody:

Revenue:

w milionach złotych	443,7	445,4	440,1	480,3	500,1	556,7	602,4
<i>in million zlotys</i>							
na 1 mieszkańca w zł	471	477	476	522	546	610	663
<i>per capita in zł</i>							

Wydatki:

Expenditure:

w milionach złotych	441,0	450,9	441,0	487,9	527,8	547,4	603,2
<i>in million zlotys</i>							
na 1 mieszkańca w zł	468	483	477	530	576	600	664
<i>per capita in zł</i>							

Budżet województwa
Budget of voivodship

Dochody:

Revenue:

w milionach złotych	93,7	110,2	163,1	219,3	275,4	295,0	397,8
<i>in million zlotys</i>							
na 1 mieszkańca w zł	87	104	155	209	264	284	384
<i>per capita in zł</i>							

Wydatki:

Expenditure:

w milionach złotych	93,8	112,7	157,8	243,4	311,5	346,0	371,9
<i>in million zlotys</i>							
na 1 mieszkańca w zł	87	106	150	232	298	333	359
<i>per capita in zł</i>							

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^aINVESTMENTS. FIXED ASSETS^a

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):

Investment outlays (current prices):

w milionach złotych	2624,9	1992,8	2330,4	2679,0	2895,5	3722,7	3909,3
<i>in million zlotys</i>							
na 1 mieszkańca w zł	2447	1872	2212	2553	2773	3581	3778
<i>per capita in zł</i>							

Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:

Share in investment outlays (current prices) in %:

rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	4,6	3,9	4,1	4,2	5,3	4,2	4,0
<i>agriculture, hunting and forestry</i>							
przemysłu	27,4	37,6	40,8	44,7	38,6	44,0	36,7
<i>industry</i>							
budownictwa	19,7	4,7	4,9	6,5	8,2	7,6	13,0
<i>construction</i>							
handlu i napraw ^Δ	10,8	11,9	8,9	7,9	5,9	7,9	11,8
<i>trade and repair</i> ^Δ							

^a W związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 na str. 298 i ust. 5 na str. 300.

^a Due to amendments of the Act of Accounting since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, item 3 on page 298 and item 5 on page 300.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.) INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a (cont.)							
Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %: (dok.) Share in investment outlays (current prices) in %: (cont.)							
transportu, gospodarki magazynowej i łączności	7,2	7,8	10,0	6,0	5,9	4,9	3,9
transport, storage and communication							
obsługi nieruchomości i firm ^Δ	9,0	13,8	11,3	9,8	11,1	11,0	12,5
real estate, renting and business activities							
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):							
w milionach złotych	43155,2	48294,7	49479,9	51645,3	53143,4	58052,4	59139,7
in million zlotys							
na 1 mieszkańca w zł	40309	45518	47055	49308	51004	55976	57248
per capita in zł							
Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %: Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:							
rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	8,9	8,2	7,9	7,6	7,7	7,3	7,4
agriculture, hunting and forestry							
przemysłu	45,1	41,2	40,7	40,3	40,4	38,9	39,5
industry							
budownictwa	0,9	0,9	0,8	0,8	0,9	1,0	1,3
construction							
handlu i napraw ^Δ	3,0	3,2	3,6	3,7	3,9	4,0	4,7
trade and repair							
pośrednictwa finansowego	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
financial intermediation							
obsługi nieruchomości i firm ^Δ	19,7	18,3	18,4	18,1	17,7	16,6	16,8
real estate, renting and business activities							
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^b IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII							
Ogółem: w tysiącach	76,9	85,0	88,4	90,6	92,8	94,9	96,2
Total: in thousands							
na 1000 ludności	71,8	80,1	84,1	86,5	89,1	91,5	93,2
per 1000 population							
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej: Legal persons and organizational entities without legal personality:							
w tysiącach	18,3	20,6	22,1	22,7	23,4	23,9	24,2
in thousands							
1999 = 100	113,3	127,3	136,9	140,4	144,7	148,1	150,1

^a W związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 na str. 298 i ust. 5 na str. 300. ^b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Due to amendments of the Act of Accounting since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, item 3 on page 298 and item 5 on page 300. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII (dok.)**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII (cont.)**

Osoby prawne i jednostki organizacyjne nie-mające osobowości prawnej (dok.): <i>Legal persons and organizational entities without legal personality (cont.):</i>							
w tym: of which:							
przedsiębiorstwa państwowe ..... <i>state owned enterprises</i>	0,04	0,03	0,02	0,01	0,01	0,01	0,004
spółdzielnie ..... <i>co-operatives</i>	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
spółki handlowe ..... <i>commercial companies</i>	3,1	3,9	4,3	4,5	4,6	4,8	4,9
w tym z udziałem kapitału zagranicz- nego ..... <i>of which with foreign capital participa- tion</i>	1,0	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3
spółki cywilne ..... <i>civil law partnerships</i>	6,9	6,3	6,2	6,3	6,4	6,4	6,4
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: <i>Natural persons conducting economic activity:</i>							
w tysiącach ..... <i>in thousands</i>	58,6	64,4	66,3	67,9	69,5	71,0	72,0
1999 = 100 ..... <i>per 1000 population</i>	104,0	114,3	117,7	120,6	123,3	126,1	127,8
na 1000 ludności ..... <i>per 1000 population</i>	54,7	60,7	63,1	64,8	66,7	68,5	69,7

RACHUNKI REGIONALNE**REGIONAL ACCOUNTS**

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): <i>Gross domestic product (current prices):</i>							
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	17622	18174	21895	22405	23338	26618	x
rok poprzedni = 100 (ceny stałe) ..... <i>previous year = 100 (constant prices)</i>	.	.	106,2	98,0	103,5	108,0	x
na 1 mieszkańca w zł ..... <i>per capita in zł</i>	16430	17075	20778	21347	22347	25609	x
Wartość dodana brutto (ceny bieżące): <i>Gross value added (current prices):</i>							
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	15677	16073	19458	19740	20501	23286	x
na 1 mieszkańca w zł ..... <i>per capita in zł</i>	14617	15100	18466	18808	19631	22403	x
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^b : <i>Gross nominal disposable income in the households sector^b:</i>							
w milionach złotych ..... <i>in million zlotys</i>	12122	13244	14595	15225	15953	17482	x
na 1 mieszkańca w zł ..... <i>per capita in zł</i>	11302	12443	13851	14506	15276	16819	x
Realne dochody do dyspozycji brutto w sek- torze gospodarstw domowych: <i>Gross real disposable income in the house- holds sector:</i>							
rok poprzedni = 100 ..... <i>previous year = 100</i>	.	100,7	104,1	102,1	103,5	106,8	x

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. ^b Dane za lata 2005–2006 skorygowano; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 312.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b Data for 2005–2006 have been adjusted; see general notes to the chapter “Regional accounts”, item 12 on page 312.

DZIAŁ I GEOGRAFIA

CHAPTER I GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA W 2008 R.
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Namysłów	51°12'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna południowa)	Branice	49°58'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna zachodnia)	Paczków	16°55'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Prudnik	18°42'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°14'	135	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1°47'	116	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Opolu.

S o u r c e: data of Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Documentation in Opole.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2008 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2008
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	9412	x	<i>Area in km²</i>
Długość granic w km	759	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Czechami	208	27,4	<i>with Czech Republic</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
dolnośląskim	200	26,4	<i>dolnośląskie</i>
wielkopolskim	50	6,6	<i>wielkopolskie</i>
łódzkim	62	8,2	<i>łódzkie</i>
śląskim	240	31,6	<i>śląskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

S o u r c e: data of Centre of Geodesy and Cartography Documentation.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyższy położony punkt – – Biskupia Kopa	Glucholazy	890	<i>Highest point – Biskupia Kopa</i>
Najwyższej położona miejscowość – – Podlesie	Glucholazy	450	<i>Highest put locality – Podlesie</i>
Najniższej położona miejscowość – – Błota	Lubsza	130	<i>Lowest put locality – Błota</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego w Opolu.

S o u r c e: data of the Marshal Office in Opole.

TABL. 4. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Temperatury powietrza w °C <i>Air temperatures in °C</i>			Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipita- tion in mm</i>	Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecz- nienie ^a w h <i>Insolation^a in h</i>	Średnie zachmu- rzenie w oktantach ^b <i>Average cloudiness in octants^b</i>
		średnie <i>average</i>	skrajne <i>extreme</i>					
			maksimum <i>maximum</i>	minimum <i>minimum</i>				
Stacja Hydrologiczno – – Meteorologiczna w Opolu	2000	10,5	35,5	–9,2	674,2	2,5	4,8	5,3
	2005	9,0	35,6	–15,8	583,2	2,7	5,4	5,2
	2007	10,1	36,3	–11,7	605,0	2,7	5,1	5,1
	2008	10,2	31,6	–10,9	514,9	2,8	5,2	5,3
Hydrological and Meteo- rological in Opole								

a Wartości średnie. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, oddział we Wrocławiu.

a Averages. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management, branch in Wrocław.

TABL. 5. DANE METEOROLOGICZNE WEDŁUG MIESIĘCY
METEOROLOGICAL DATA BY MONTHS

OKRESY PERIODS	Temperatury powietrza ^a w °C Air temperatures ^a in °C				Opady atmosferyczne w mm Atmospheric precipitation in mm				Usłonecznienie ^b w h Insolation ^b in h			
	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008
I–XII	10,5	9,0	10,1	10,2	674,2	583,2	605,0	514,9	4,8	5,4	5,1	5,2
I	–1,0	1,0	4,1	2,7	31,1	47,5	49,0	38,4	1,5	1,7	1,7	2,3
II	3,5	–2,5	2,7	3,6	31,7	51,0	37,2	9,3	2,3	2,5	1,8	2,9
III	4,7	1,4	6,2	4,5	78,7	12,7	53,1	44,7	2,9	4,6	4,4	5,1
IV	12,3	9,7	10,5	8,9	21,0	28,0	2,8	46,8	6,9	7,2	9,2	5,9
V	15,6	14,0	15,6	14,0	47,1	75,3	56,4	49,9	9,4	8,9	8,4	7,7
VI	18,3	16,8	19,0	18,5	14,3	38,4	112,6	35,5	9,3	9,2	8,9	8,9
VII	16,8	19,6	19,5	19,7	239,3	101,2	81,1	69,7	3,8	7,8	8,0	8,7
VIII	19,2	17,4	19,1	18,9	36,5	52,1	62,5	114,4	8,7	7,3	8,0	8,3
IX	13,2	15,4	13,0	13,3	56,1	28,5	59,0	50,1	5,0	7,7	4,8	4,2
X	13,1	10,4	8,3	10,2	24,2	5,8	18,5	14,1	3,8	5,1	3,2	4,0
XI	8,0	3,3	2,6	6,4	59,1	41,2	58,2	10,8	2,5	2,2	1,7	2,2
XII	2,6	0,0	0,3	2,1	35,1	101,5	14,6	30,5	1,9	0,8	1,4	2,2

a Wartości średnie. b Średnie dzienne.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, oddział we Wrocławiu.

a Averages. b Average of a day.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management, branch in Wrocław.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V–VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntem zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and directions in voivodship land use** is classified according to ownership ship and register groups, of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes, primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V–VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów i studni oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonywanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń: dostarczających wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczającą wodę złą (tj. niespełniającą wymagań sanitarnych).

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków.

Jako ścieki wymagające oczyszczania przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

3. Information regarding water withdrawal concern:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc).

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks and wells as well as the quality of the water drawn from these facilities data are compiled in accordance with the decree of the Minister of Health dated 29 III 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417); data are compiled on the basis of the results of field and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations.

On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities – supplying good water (i.e., meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e. not meeting sanitary requirement) are distinguished.

5. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters (until 2002 – surface water) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding equipment with waste water treatment plants concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzanych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub floatacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowiezione (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Data concerning **the population connected to waste treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of the population connected waste water treatment plants to urban and rural.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, pyłów krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 XII 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176) z późniejszymi zmianami.

Dane o **emisji pyłów i gazów** obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za lata 2000 i 2001 opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

6. Information regarding the sources and amounts of **industrial atmospheric pollutant emission** as well as the **equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide) defined in the decree of the council of Ministers, dated 20 XII 2005, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 260, item 2176) with later amendments.

Data regarding **particulate and gas emissions** include organized and disorganized emissions.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. **Waste** shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (uniform text, Journal of Laws 2007 No. 39, item 251), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for the years 2000 and 2001 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

Information regarding the **quantity and types of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody i krajobrazu polega na tworzeniu parków narodowych i rezerwatów przyrody, uznaniu za pomniki przyrody poszczególnych tworów przyrody i ich skupień, wprowadzeniu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt zagrożonych w swym bycie lub rzadko występujących, tworzeniu parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu i innych form ochrony, jak: stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne.

Rezerваты przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature and landscape protection consists in creating national parks and nature reserves, acknowledging individual natural objects or their clusters as natural monuments, introducing protection for endangered or rare species of flora and fauna, creating scenic parks, protected landscape areas and other forms of protection such as: documentation sites, natural and scenic complexes and ecological areas.

Nature reserves include areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz oznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: **opłat za korzystanie ze środowiska**, (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); **kar za przekroczenia dopuszczalnych norm ekologicznych**; **spłat pożyczek** udzielonych inwestorom oraz **opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze**, a także **innych kwot** ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

10. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protection due to their scenic or aesthetic features.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from the: **payments for use of the natural environment** (i.e.: payments collected for releasing air pollutants, land-filling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground); **finest for transgression of acceptable ecological standards**; **repayments of loans** granted for investors; **payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes**, as well as **other payments** established by regional divisions of the state and local self-government administration.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERRIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 /6/. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**
Stan w dniu 1 I
GEODETIC AREA BY DIRECTION OF USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha		
POWIERZCHNIA OGÓLNA ^a	941167	941188	TOTAL AREA ^a
Użytki rolne	605935	605219	Agricultural land
Grunty orne	489154	490770	Arable land
Sady	3651	3556	Orchards
Łąki trwałe	71301	69617	Permanent meadows
Pastwiska trwałe	19264	18796	Permanent pastures
Grunty rolne zabudowane	13608	13495	Agricultural built-up areas
Grunty pod stawami	4013	4081	Under ponds areas
Grunty pod rowami	4944	4904	Under ditches areas
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	261066	261501	Forest land as well as woody and bushy land
Lasy	257477	257858	Forests
Grunty zadrzewione i zakrzewione	3589	3643	Woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	11656	11671	Lands under surface waters
Płynącymi	10907	10949	Flowing
Stojącymi	749	722	Standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane ...	54869	55379	Built-up and urbanized areas
Tereny: mieszkaniowe	8828	9059	Residential areas
przemysłowe	4760	4814	Industrial areas
inne zabudowane	2736	2887	Other built-up areas
zurbanizowane niezabudowane	2125	2180	Urbanized non-build-up areas
rekreacji i wypoczynku	3547	3544	Recreational and rest areas
Tereny komunikacyjne:			Transport areas:
drogi	26659	26667	roads
kolejowe	3763	3780	railway
inne	299	278	other
Użytki kopalne	2152	2170	minerals
Użytki ekologiczne	393	392	Ecological areas
Nie użytki	3913	3915	Wasteland
Tereny różne	3335	3111	Miscellaneous land

a Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Land area (including inland waters).

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

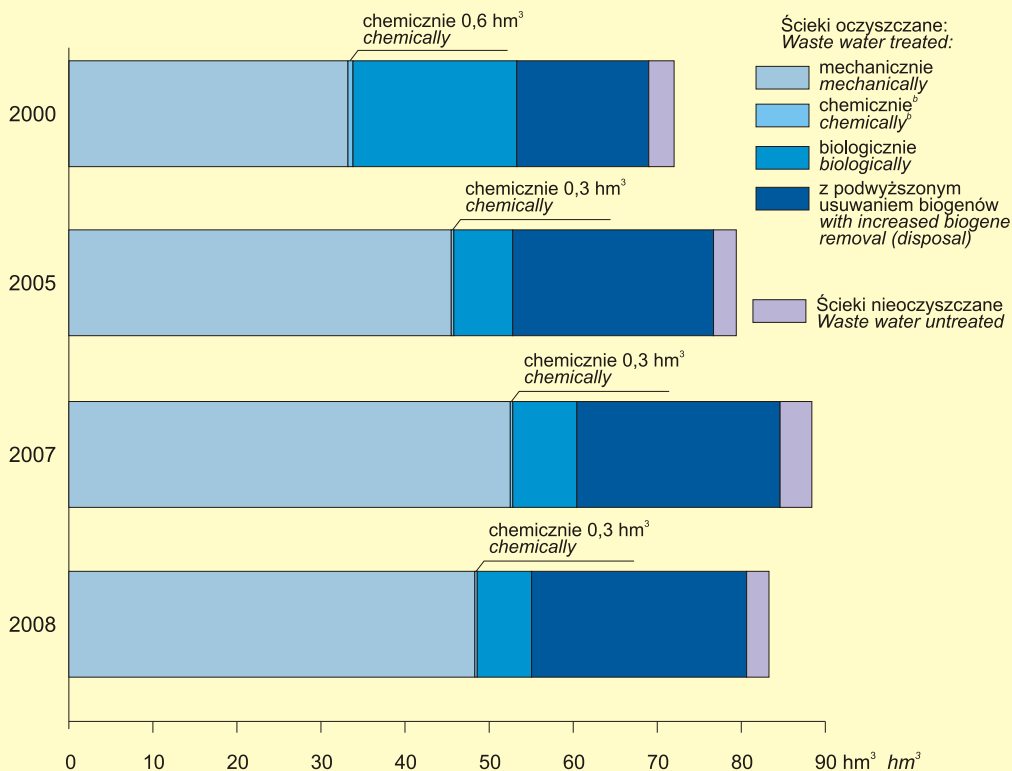
ADMINISTRATIVE DIVISION OF OPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2008

As of 31 XII

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD^a LUB DO ZIEMI

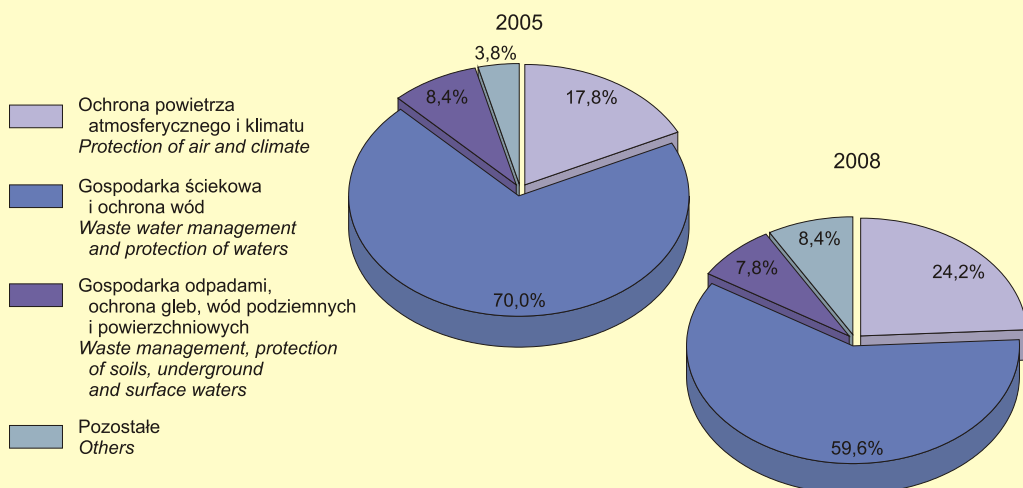
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS^a OR INTO THE GROUND

a Do 2002 r. - do wód powierzchniowych. b Od 2003 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.
a Until 2002 - into surface waters. b Since 2003 refers only to industrial waste water.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA (ceny bieżące)

STRUCTURE OF OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION (current prices)

TABL. 2 /7/. **GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES
AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	64	64	92	57	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	49	38	55	43	Agricultural land
W tym użytki rolne	44*	32	43	38	Of which agricultural land
Grunty leśne	15	26	37	14	Forest land

WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW
BY TYPE OF LAND

Grunty rolne	49	38	55	43	Agricultural land
W tym użytki rolne	44*	32	43	38	Of which agricultural land
Grunty leśne	15	26	37	14	Forest land

WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA
BY DIRECTIONS OF DESIGNATION

wyłączone:					designated for:
Na tereny komunikacyjne	5	8	4	7	Transport areas
Na tereny osiedlowe	6	16	38	18	Residential areas
Na tereny przemysłowe	1	4	3	4	Industrial areas
Pod użytki kopalne	15	30*	40	18	Minerals
Pod zbiorniki wodne	–	–	1	–	Water reservoirs
Na inne cele	37	6*	5	11	Other proposes

Źródło: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

Source: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 /8/. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI**
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE
I ZAGOSPODAROWANE

DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION
AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3657	3281	3315	3297	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	3342	2956	2940	2941	devastated
zdegradowane	315	325	375	356	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	126	80	64	55	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	6	12	55	39	agricultural
leśne	55	34	9	16	forest
zagospodarowane	11	39	23	20	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 /9/. **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	161,9	124,3	131,7	122,5	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem) – z ujęć własnych	52,5	45,3	50,0	44,1	36,0	Production (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	33,5	29,8	34,9	29,9	24,4	surface
podziemne	13,7	11,9	11,9	11,1	9,1	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	49,7	28,2	31,6	28,0	22,9	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	59,7	50,8	50,1	50,4	41,1	Exploitation of water-line system ^a
wody: powierzchniowe	6,7	4,8	4,2	4,1	3,3	waters: surface
podziemne	53,0	46,1	45,9	46,3	37,8	underground

a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 /10/. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	144,5	110,6	117,6	108,7	100,0	TOTAL
Przemysł	48,8	42,1	46,4	41,7	38,3	Industry
w tym na cele produkcyjne ..	46,3	39,7	43,0	39,5	36,3	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	49,8	28,2	31,6	28,0	25,7	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	46,0	40,3	39,6	39,1	36,0	Exploitation water-line system ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 /11/. **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i leśnych ^a w ha	1776	1339	1579	1481	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	1730	1809	2260	1816	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	50551	29015	32676	29230	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	1117	1174	1457	1494	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,6	0,9	0,9	1,0	per 1 ha
do napelniania stawów rybnych ..	49434	27840	31219	27556	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	28,6	15,4	13,8	15,2	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 7 /12/. **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW W 2008 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – – zaopatrywana w wodę <i>Population^a – in % of population using facilities – supplied with water</i>				SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom <i>meeting requirements</i>		nieodpowiadającą wymaganiom <i>non meeting requirements</i>		
	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:					Waterworks with a capacity of m ³ /24h:
poniżej 100	100,0	81,0	–	19,0	below 100
100 – 1000	85,5	89,3	14,5	10,7	100 – 1000
1001 – 10000	84,8	87,0	15,2	13,0	1001 – 10000
10001 – 100000	100,0	100,0 ^b	–	–	10001 – 100000
powyżej 100000	–	–	–	–	over 100000

a Według szacunków. b Dotyczy ludności wsi zaopatrywanej w wody z wodociągów zlokalizowanych na terenie miast.
 Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Estimated data. b Data concern rural population supplied with water from water-line system situated in urban areas
 Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 /13/. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO SURFACE WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w od- setkach in per- cent	
OGÓŁEM	75,1	82,0	91,7	86,4	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	42,5	54,3	63,4	57,6	66,7	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	3,0	2,6	2,5	2,4	2,8	of which cooling water (assumed pure)
odprowadzone siecią kanalizacyjną	32,6	27,7	28,2	28,8	33,3	discharged by sewerage systems
W tym ścieki wymagające oczyszczania	72,0	79,4	89,2	84,0	97,2	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	69,0	76,7	85,3	81,3	94,1	treated
mechanicznie	33,2	45,5	53,0	48,7	56,4	mechanically
chemicznie ^b	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	chemically ^b
biologicznie	19,5	7,0	7,7	6,5	7,5	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	15,7	23,9	24,4	25,8	29,9	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	3,0	2,7	3,8	2,7	3,1	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,5	1,6	2,2	2,2	2,5	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	1,5	1,1	1,6	0,5	0,6	discharged by sewerage systems

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Od 2003 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as constructions showed, and waste water. ^b Since 2003 refers only to industrial waste water.

TABL. 9 /14/. **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2007	2008	ENTITIES
OGÓŁEM	92	58	55	50	TOTAL
Odprowadzające ścieki ^b bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi	64	40	38	37	Discharging waste water ^b directly into surface waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	50	33	32	33	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	46	31	31	29	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	4	2	1	4	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	14	7	6	4	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	28	18	17	13	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste water treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych. ^b Wymagające oczyszczania.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants. ^b Requiring treatment.

TABL. 10 /15/. **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechanical</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Bioło- giczne <i>Biological</i>	Z pod- wyższonym usu- waniem biogenów <i>With in- creased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial waste water treatment plants
Liczba	2000	63	31	2	25	5	Number
	2005	44	20	3	16	5	
	2007	42	20	2	15	5	
	2008	41	18	3	15	5	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	938,0	831,5	0,2	75,1	31,2	Capacity in dam ³ /24h
	2005	907,9	828,5	1,9	16,0	61,5	
	2007	871,5	829,9	0,5	16,6	24,5	
	2008	883,8	827,4	1,8	29,1	25,5	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal^a waste water treatment plants
Liczba	2000	52	4	—	34	14	Number
	2005	61	1	—	41	19	
	2007	62	1	—	43	18	
	2008	65	2	—	41	22	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	234,0	9,8	—	111,8 ^b	112,4	Capacity in dam ³ /24h
	2005	216,0	0,1	—	52,8 ^b	163,1	
	2007	—	0,1	—	—	147,4	
	2008	239,0	0,1	—	46,3 ^b	192,6	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	2000	49,4	2,6	—	23,0	23,8	Population using ^c waste water treatment plants in % of total population
	2005	57,2	0,2	x	14,9	42,1	
	2007	61,0	0,2	x	18,7	42,2	
	2008	62,7	0,2	x	12,2	50,4	

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 55. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Na podstawie szacunków.

a On sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes item 5 on page 55. b Refers to equipment for biological treatment. c Estimated data.

TABL. 11 /16/. **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	90	94	104	99	Plants generating substantial air pollution ^a (as of 31 XII)
z liczby ogółem:					of total number:
wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych	59	49	49	59	particulates
gazowych	9	3	3	6	gases
posiadające zagospodarowaną strefę ochronną	3	1	—	—	with managed protective zone
nieposiadające wyników pomiarów:					without the results of measurements of:
emisji:					emission:
pyłów	24	36	43	38	particulates
gazów	25	38	43	44	gases
imisi	76	83	98	90	imission

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 /16/. **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	7,7	3,8	3,9	3,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw ...	5,4	2,8	2,4	1,9	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	57,5	51,8	63,0	59,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	18,0	12,2	13,6	12,5	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenki azotu	20,5	20,9	25,0	23,1	<i>nitrogen oxides</i>
tlenek węgla	17,4	17,3	22,8	21,2	<i>carbon monoxide</i>
na 1 km ² powierzchni ogólnej w t:					<i>per 1 km² of total area in t:</i>
pyłowych	0,8	0,4	0,4	0,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	6,1	5,5	6,7	6,4	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	997,3	997,6	2383,7	2487,2	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	99,7	85,1	127,7	98,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,2	99,6	99,8	99,9	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,4	62,2	67,0	62,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

TABL. 12 /17/. **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkani- nowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cle- aners</i>	Inne <i>Others</i>
-----------------------------------	----------------------------	---------------------------------------	--	--	--	-----------------------

URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII
EQUIPMENT – as of 31 XII

OGÓŁEM	2000	285	28	283	44	124	66
TOTAL	2005	190	26	239	22	98	66
	2007	206	29	279	30	100	63
	2008	247	42	293	25	110	74
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2000	63	8	14	–	67	x
low	2005	28	3	11	–	52	x
	2007	51	8	12	–	54	x
	2008	89	21	17	–	65	x
średnia	2000	108	9	63	12	33	x
moderate	2005	58	14	28	–	24	x
	2007	50	10	38	7	21	x
	2008	53	11	33	2	22	x
wysoka	2000	114	11	206	32	24	x
high	2005	104	9	200	22	22	x
	2007	105	11	229	23	25	x
	2008	105	10	243	23	23	x

TABL. 12 /17/. **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH (dok.)**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h						
OGÓŁEM	4162	398	3802	12854	9760	666
TOTAL	3326	631	5289	8592	9801	488
2005	3019	605	4865	10851	9885	290
2007	4727	981	6894	9456	12371	310
2008						
Skuteczność: Efficiency:						
niska	365	15	44	—	2041	x
low	200	9	198	—	1761	x
2005	150	9	77	—	1708	x
2007	830	180	113	—	1849	x
2008						
średnia	1660	170	1043	2498	440	x
moderate	694	259	2157	—	269	x
2005	562	171	577	1764	206	x
2007	1475	262	437	504	2623	x
2008						
wysoka	2137	213	2715	10356	7279	x
high	2432	363	2934	8592	7771	x
2005	2307	425	4211	9084	7971	x
2007	2422	539	6344	8952	7899	x
2008						

TABL. 13 /18/. **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	61	45	43	42	Plants generated waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	2510,1	1643,0	1536,5	848,7	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	2061,5	1487,5	1323,2	737,4	recovered
unieszkodliwione	331,6	102,8	89,9	95,0	treated
w tym składowane ^b	312,0	96,4	77,2	84,9	of which stored ^b
magazynowane czasowo	117,0	52,7	123,4	16,3	in temporary storage
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi	82,1	90,5	86,1	86,9	recovered
unieszkodliwione	13,2	6,3	5,9	11,2	treated
w tym składowane ^b	12,4	5,9	5,0	10,0	of which stored ^b
magazynowane czasowo	4,7	3,2	8,0	1,9	in temporary storage
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	29593,7	23481,8	23322,4	23120,0	Waste stored up to now (accumulated ^c ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	47,9	218,7*	106,7	310,8	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Areas of storage yards in ha:
nie zreklamowane (stan w końcu roku)	222,3	234,1	233,8	230,7	non-reclaimed (end of year)
zreklamowane (w ciągu roku) ...	1,3	1,5	0,6	1,3	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 57. b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. c Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 57. b On own plant grounds and other land. c On own plant grounds.

TABL. 14 /19/. **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone (w ciągu roku) <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotych- czas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste stored up to now (ac- cumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
	w tys. t	<i>in thous. t</i>		
OGÓŁEM 2007 2008	1536,5 848,7	1323,2 737,4	23322,4 23120,0	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	116,2	106,4	19047,2	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	84,5	80,5	234,4	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	243,8	236,7	55,9	<i>Slag, furnace ash and particu- lates from boilers</i>
Osady z klarowania wody	47,4	21,0	271,6	<i>Solid waste originating from limestone methods of desul- phurisation of waste gases</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste. b On own plant grounds.

TABL. 15 /20/. **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH**
PRAWNIE CHRONIONA
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w ha in ha			w % po- wierzchni ogólnej wo- jewództwa <i>in % of total area of the voivodship</i>	na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	
OGÓŁEM^a ..... TOTAL^a	255045,8	255463,0	255827,6	256064,3	27,2	2479
Rezerваты przyrody ^b ..... <i>Nature reserves^b</i>	647,7	801,6	813,9	811,9	0,1	8
Parki krajobrazowe ^{bc} ..... <i>Scenic parks^{bc}</i>	62895,7	62403,0	62403,0	62407,1	6,6	604
Obszary chronionego krajobrazu ^c ... <i>Areas of protected landscape^c</i>	189805,7	189207,3	189553,5	189554,6	20,1	1835
Stanowiska dokumentacyjne ..... <i>Documentation sites</i>	0,2	2,7	18,7	18,7	0,2	0
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe <i>Natural and scenic complexes</i>	1356,5	2583,5	2583,5	2583,5	0,3	25
Użytki ekologiczne ..... <i>Ecological areas</i>	340,0	464,9	455,0	688,5	0,1	7

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. b Bez otuliny. c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Including those created on the basis of gmina resolutions. b Excluding buffer zones. c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape.

TABL.16 /21/. **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

SCENIC PARKS

As of 31 XII

PARKI KRAJOBRAZOWE ^{ab} SCENIC PARKS ^{ab}		Powierzchnia ^c Area ^c			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
			w ha in ha		
OGÓŁEM	2000	63036	45784	15088	896
TOTAL	2005	62591	45745	14784	896
	2007	62591	45745	14784	896
	2008	62591	45745	14784	896
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych ^{bc}					
Opolskie scenic parks ^{bc}					
Stobrawski		52637	41558	10001	790
Góra Świętej Anny		5051	1030	3553	46
Góry Opawskie		4903	3157	1230	60

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Powierzchnia parków w granicach województwa. c Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Area of parks on the area of voivodship. c Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

TABL. 17 /22/. **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty <i>Number</i>	Powierzchnia <i>Area</i>			SPECIFICATION	
		ogółem <i>total</i>	rezerwatów <i>reserves</i>			
			ścisłych ^a <i>strictly protected^a</i>	częściowych ^b <i>partially pro- tected^b</i>		
			w ha <i>in ha</i>			
OGÓŁEM	2000	30	648	6	642	TOTAL
	2005	35	802	6	796	
	2007	35	814	6	690	
	2008	35	812	5	688	
Faunistyczne	—	—	—	—	—	<i>Fauna</i>
Krajobrazowe	—	—	—	—	—	<i>Scenic</i>
Leśne	26	633	—	—	633	<i>Forest</i>
Torfowiskowe	2	75	—	—	—	<i>Peat-bog</i>
Florystyczne	3	86	—	—	55	<i>Flora</i>
Wodne	—	—	—	—	—	<i>Water</i>
Przyrody nieożywionej	2	12	—	—	—	<i>Inanimate nature</i>
Stepowe	2	6	—	5	—	<i>Steppe</i>
Stonoroślowe	—	—	—	—	—	<i>Halophyte</i>

a Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. b Rezerwaty, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. b Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 18 /23/. **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poje- dyncze drzewa Individual trees	Grupy drzew Tree clusters	Głazy na- rzutowe Erratic boulders	Skalki, groty, jas- kinie i inne Stones, grottos, caves and others	Aleje Alleys
OGÓŁEM 2000	384	273	80	10	2	19
TOTAL 2005	568	452	85	10	1	20
..... 2007	589	457	99	11	2	20
..... 2008	638	517	85	11	2	23
W tym utworzone na mocy uchwał rad gmin Of which created on the basis of gmina resolutions	429	320	81	10	2	16

TABL. 19 /24/. **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono Administred	Wpłynęło Income	SPECIFICATION
	w tys. zł	in thous. zł	

FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

Opłaty 2000	46112	40621	Payments
..... 2005	.	31919	
..... 2007	.	48874	
..... 2008	.	55869	
w tym za:			of which for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	.	11847	Waste water management and protection of waters
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	.	32579	Protection of ambient air and climate
Gospodarkę odpadami	.	10655	Waste management
Kary^a za nieprzestrzeganie 2000	13422	509	Fines^a for not meeting environmental
przepisów ochrony środowi- 2005	588	159	protection norms
ska 2007	354	57	
..... 2008	88	49	
w tym za przekroczenie:			of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	3	3	Norms of discharging waste water into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	–	–	Permissible emissions of air pollutants

FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH
AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND

OGÓŁEM – opłaty za wyłącze- 2000	3895	4812	TOTAL – payments for designating ag-
nie gruntów rolnych na cele 2005	5571	5795	ricultural land for non-agricultural
nierolnicze 2007	5270	4572	purposes
..... 2008	7376	7313	
w tym:			of which:
Roczne	6684	6495	Annual
Jednorazowe należności	652	617	One-time payments

a W zakresie wymierzonych kar dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Źródło: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a In regard to inflicted fines data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection.

Source: in regard to the funds for environmental protection and water management – data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund, in regard to the Agricultural Land Protection Fund – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 20 /25/. **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach in percent	
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	8353,7	20213,6	30,5	Protection of ambient air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	64866,5	40992,0	61,8	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	2723,5	2048,8	3,1	Waste management
Pozostałe	1962,4	3045,2	4,6	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund.

TABL. 21 /26/. **NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
FIXED^a ASSETS EXPENDITURES ALLOCATED FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				

OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

OGÓŁEM	201744,6	202927,0	416562,8	255576,1	TOTAL
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	48145,5	36071,0	31235,0	61860,9	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	21631,8	11049,5	6255,3	11954,4	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	133638,8	142067,3	327535,2	152229,3	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	56573,3	16944,7	15199,5	2620,3	municipal waste water treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	73568,9	102900,6	289123,0	140026,4	sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	17996,4	17166,4	46653,5	19934,4	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	927,9	3847,5	6473,0	4766,1	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	—	2124,1	2712,4	49,6	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów	7692,0	10806,7	25370,5	3024,6	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdegradowanych i zdegradowanych	7238,7	46,5	1523,7	2543,6	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 21 /26/. **NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (dok.)**
FIXED^a ASSETS EXPENDITURES ALLOCATED FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	96,4	10,9	6,0	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	–	705,9	1017,3	5008,8	Noise and vibration reduction
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
OGÓŁEM	150531,7	37990,3	70301,4	58258,7	TOTAL
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	21367,6	9966,2	20026,5	32236,8	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	3164,1	5515,5	8614,7	8344,6	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	51761,7	796,5	19594,9	1111,9	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	5107,7	19603,6	16584,2	10516,0	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	69130,6	2108,5	5481,1	6049,4	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 22 /27/. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENT IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/r:
pyłowych	137	658	26	2175	particulates
gazowych	8368	1036	463	–	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	158,1	183,5	191,4	427,6	waste water
wody opadowe	12,9	6,7	12,3	18,4	waste water basins

TABL. 22 /27/. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENT IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
<p style="text-align: center;">OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</p>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty	9	2	2	1	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	7	2	1	–	of which municipal
mechaniczne	4	2	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	1	–	1	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	4	–	1	–	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	33185	4600	1203	10120	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	32665	4600	3	–	of which municipal
mechanicznych	5200	2100	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	400	2500	3	832	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	27585	–	1200	9288	with increased biogene removal (disposal) ^a
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	4	–	3	1	facilities
przepustowość w m ³ /d	228	52	646	100	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Treatment systems of waste:
obiekty	1	–	–	2	facilities
wydajność w t/r	4	–	–	3820	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	3	–	–	1	facilities
powierzchnia w ha	8,3	7,5	–	8,0	area in ha
wydajność w t/r	61000	65000	–	100000	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	12310	61807	–	–	Capacity of waste utilization systems ^c in t/y
<p style="text-align: center;">GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT</p>					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	10074	63	2154	3301	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	12233	5375	–	2940	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	153,3	96,6	54,7	83,5	Water-line system in km
Zbiorniki wodne:					Water reservoirs:
obiekty	3	–	1	1	facilities
pojemność w tys. m ³	0,4	–	4000	97	capacity in thous. m ³

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2008, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2007 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
- terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki ener-

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF- -GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a fundamental three-tier administrative division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2008, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2007 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the classification of occupations and specialties for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
- foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions and information and cultural centres abroad,
- territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional chambers of audit, Trade Inspectorate,

getycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);

- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
  - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
  - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

- b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as school superintendent's offices).*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
  - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
  - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- b) *powiaty, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, veterinary inspectorates, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards).*

3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, i.a. appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1/28/. **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powiaty	11	11	11	11	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	1	1	1	1	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	71	71	71	71	<i>Gminas</i>
miejskie	3	3	3	3	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	31	32	32	32	<i>urban-rural</i>
wiejskie	37	36	36	36	<i>rural</i>
Miasta	34	35	35	35	<i>Towns</i>

TABL. 2/29/. **GMINY^a W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS^a IN 2008

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	71	1	23	23	14	7	3
TOTAL							
Poniżej 5000	10	–	6	4	–	–	–
<i>Below</i>							
5000 – 7499	14	–	7	5	1	1	–
7500 – 9999	18	–	3	8	6	1	–
10000 – 14999	14	–	4	3	6	1	–
15000 – 19999	3	–	1	–	–	1	1
20000 – 39999	9	1	1	2	1	2	2
40000 – 99999	2	–	–	1	–	1	–
100000 i więcej	1	–	1	–	–	–	–
<i>and more</i>							

a W tym 1 gmina mająca status miasta na prawach powiatu.

a Of which 1 gmina that is city with powiat status.

TABL. 3/30/. **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2008

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>				
		poniżej <i>below</i> 300,0 km ²	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	12	1	1	8	1	1
TOTAL						
Poniżej 50000	2	–	–	2	–	–
<i>Below</i>						
50000 – 74999	4	–	1	3	–	–
75000 – 99999	2	–	–	2	–	–
100000 i więcej	4	1	–	1	1	1
<i>and more</i>						

TABL. 4/31/. **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2008
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina coun- cils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wo- jewódzkiego voivodship regional council	
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
OGÓŁEM	1126	25	223	30	TOTAL
W tym kobiety	245	9	41	4	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	41	2	4	–	29 years and less
30 – 39	157	7	23	6	30 – 39
40 – 59	755	11	142	18	40 – 59
60 lat i więcej	173	5	54	6	60 years and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	375	24	168	29	Tertiary
Policealne	37	–	5	1	Post–secondary
Średnie	436	1	43	–	Secondary
Zasadnicze zawodowe	253	–	5	–	Basic vocational
Gimnazjalne	–	–	–	–	Lower secondary
Podstawowe	25	–	2	–	Primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Przedstawiciele władz pu- blicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	92	7	79	22	Public government represen- tatives, senior officials and managers
Specjaliści	247	17	74	8	Professionals
Technicy i inny średni perso- nel	197	–	10	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	82	1	15	–	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	85	–	8	–	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	188	–	9	–	Skilled agricultural and fish- ery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	95	–	4	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy ma- szyn i urządzeń	41	–	–	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach pro- stych	19	–	–	–	Elementary occupations
Sily zbrojne	3	–	1	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani ^b	77	–	23	–	Others unclassified ^b

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Bezrobotni, niepracujący i uczący się.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. b Unemployed, not working and studying.

TABL. 5/32/. **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	---------------

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

OGÓŁEM	9286	9633	TOTAL
w tym:			<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3407	3444	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	5858	6168	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	3921	4033	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	1489	1525	<i>powiats</i>
województwo	448	610	<i>voivodship</i>

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł

OGÓŁEM	3112,21	3517,63	TOTAL
w tym:			<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3321,19	3887,27	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	2979,73	3301,41	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	3029,23	3360,27	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2689,41	2945,62	<i>powiats</i>
województwo	3511,44	3801,75	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 137.
^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 137.

DZIAŁ IV BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji, sądownictwa i straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdanie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo kwalifikowane zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. **Pożary** są to niekontrolowane procesy palenia w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

CHAPTER IV PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police, the courts of law and the fire department.

2. Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanor prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanor, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the prosecutor's offices and family on juvenile proceedings in courts.

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Adult convicts** are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

6. **Fires** are out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

TABL. 1 /33/. **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	30549	34637	31788	29014	TOTAL
miasta	23947	25231	23926	21021	urban areas
wieś	6602	9406	7862	7993	rural areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	964	803	893	865	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 Kk	23	13	15	14	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 Kk	486	353	395	356	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 Kk	417	390	413	414	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	807	6632	5630	5639	Against public safety and safety of transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a Kk ^a	x	6004	4997	5060	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code ^a
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	1064	1180	1364	1290	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		121	150	151	Against sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie – art. 197 Kk	72	43	54	44	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	1557	841	880	858	Against the family and custody
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 Kk	623	556	500	470	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	93	77	215	227	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	604	553	682	688	Against the activities of state institutions and local self-government
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 Kk	108	86	104	113	Infringing bodily inviolability or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 Kk	119	114	150	158	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code

^a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

^a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

TABL. 1 /33/. **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego (dok.)					Against the activities of state institutions and local self-government (cont.)
Znieważenie funkcjonariusza publicznego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 Kk	280	245	267	283	Insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b Kk ^a	88	103	154	123	Corruption – Art. 228–231, 250a 296a and 296b Criminal Code ^a
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	243	603	698	598	Against the judiciary
Przeciwko porządkowi publicznemu	104	117	178	120	Against public order
Przeciwko wiarygodności dokumentów	1409	1054	1570	1690	Against the reliability of documents
Przeciwko mieniu	21142	18781	16289	14757	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 278 Kk	6768	7442	5948	4911	Property theft – Art. 278 Criminal Code
w tym kradzież samochodu	781	727	298	205	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 Kk	352	151	108	108	Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 Kk	9407	5083	4009	3632	Burglary – Art. 279 Criminal Code
Rozbój – art. 280 Kk		400	323	328	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 Kk	749	37	28	30	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 Kk		49	73	76	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 Kk	1653	1046	756	697	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu	587	329	245	209	Against economic activity
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 Nr 35, poz. 230) z późniejszymi zmianami	1	72	134	38	On Sobriety and Alcohol Education (Journal of Laws 1982 No. 35, item 230) with later amendments
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631) z późniejszymi zmianami	50	298	134	238	On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631) with later amendments
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) i z dnia 29 VII 2005 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) z późniejszymi zmianami	1018	1984	2540	1491	On Fighting Drug Addiction – law dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485) with later amendments
Przestępstwa skarbowe – Kodeks karny skarbowy (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) z późniejszymi zmianami	54	22	21	16	Treasury crimes – Treasury Penal Code (uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) with later amendments
W tym akcyza	41	6	4	3	Of which excise

^a Artykuły 250a, 296a i 296b dodane przez ustawę z dnia 13 VI 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061), z mocą obowiązującą od 1 VII 2003 r.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

^a Articles 250a, 296a and 296b added by the Law on Amending the Criminal Code as well as selected other, dated 13 VI 2003 (Journal of Laws No. 111, item 1061), valid since 1 VII 2003.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 2 /34/. **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH^a WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	59,2	68,0	71,7	72,1	TOTAL
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	89,6	87,5	86,1	84,4	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	89,2	98,7	98,3	98,7	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	94,5	95,1	95,7	93,7	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		90,9	97,3	90,1	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece		99,9	99,8	99,9	Against the family and custody
Przeciwko czci i nieetykalności cielesnej	98,9	94,8	96,7	97,8	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	45,0	45,9	49,4	49,9	Against property

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 79.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

^a See general notes, item 4 on page 79.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 3 /35/. **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY Powszechne ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED ON THE BASIS OF AN INDICTMENT BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	6669	14221	12361	11904	TOTAL
mężczyźni	6258	13275	11478	11086	<i>males</i>
kobiety	411	946	883	818	<i>females</i>
W tym rodzaje przestępstw:					Of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	686	1219	1206	1254	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo – art. 148 Kk	11	18	6	8	<i>homicide – Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu – art. 156–159 Kk	549	678	570	647	<i>damage to health, participation in violence or assault – Art. 156–159 Criminal Code</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	.	5624	4942	4410	<i>Against public safety and safety of transport</i>
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a Kk	.	5218	4650	4040	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code^a</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	265	422	402	413	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie – art. 197 Kk	27	25	28	27	<i>of which rape – Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	1062	631	634	635	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 Kk	426	384	366	332	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code</i>

^a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

^a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

TABL. 3 /35/. **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW (dok.)**
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED ON THE BASIS OF AN INDICTMENT BY TYPE OF CRIME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W tym rodzaje przestępstw: (dok.)					Of which type of crime: (cont.)
Przeciwko mieniu	3223	4351	3186	3165	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy – art. 278 Kk	779	1409	1091	1001	property theft – Art. 278 Criminal Code
kradzież z włamaniem – art. 279 Kk	1036	759	481	471	burglary – Art. 279 Criminal Code
rozbój – art. 280 Kk	158	209	127	148	robbery – Art. 280 Criminal Code

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 /36/. **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zdarzenia:					Events:
Pożary	3330	4675	4009	4568	Fires
w tym:					of which:
obiektów użyteczności publicznej	68	90	72	75	general purpose public buildings
obiektów mieszkalnych	463	593	646	643	residential buildings
obiektów produkcyjnych i magazynowych	99	132	141	162	manufacturing and warehouse facilities
w rolnictwie ^a	761	1110	980	1265	in agriculture ^a
lasów	272	244	147	102	forests
Miejsce zagrożenia	3821	4902	8361	7044	Local threats
w tym spowodowane przez:					of which caused by:
katastrofy naturalne	583	848	2220	1358	natural catastrophes
awarie techniczne ^b	68	123	248	184	technical failures ^b
środki transportu ^c	894	1437	1725	1530	transport equipment ^c
infrastrukturę komunalną	22	35	64	52	municipal infrastructure
Wyjazdy do fałszywych alarmów	440	613	621	667	False alarms
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych:					Rescue personnel participating in rescue operations:
Pożary	27850	33132	29939	35684	Fires
Miejsce zagrożenia	21709	24875	42640	37420	Local threats
Wypadki z ludźmi	805	1121	1203	1543	Casualties
ofiary śmiertelne	113	112	127	139	fatalities
w tym ratownicy	–	–	–	–	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	692	1009	1076	1404	injured and burn victims
w tym ratownicy	19	23	27	40	of which rescue personnel
W tym przy pożarach	58	63	108	126	Of which during fires
ofiary śmiertelne	11	11	12	8	fatalities
w tym ratownicy	–	–	–	–	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	47	52	96	118	injured and burn victims
w tym ratownicy	10	12	27	27	of which rescue personnel

a, b Dotyczy głównie: a – budynków inwentarskich i gospodarczych, maszyn rolniczych, upraw, b – chemicznych, budowlanych, ekologicznych, radiologicznych, infrastruktury komunalnej. c Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

Ź r ó ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu.

a, b Primarily involve: a – livestock and farm buildings, agricultural machinery, crops, b – chemical, building, environmental, radiological, municipal infrastructure. c Transportation accidents: road, rail, air.

S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Opole.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
    - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
    - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
  - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądu okręgowego – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane te zostały przeliczone według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
  - 1) the balances of the size and structure of the **population (actually living in a gmina)**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
    - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
    - b) the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
  - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
  - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
  - 4) documentation of regional court – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) for 2000 and 2001 were prepared assuming the number of population, balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002. Data have been re-calculated in the administrative division obligatory as of 31 XII 2002.

3. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwoły – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilno-prawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wiekowej i liczby kobiet w tej samej grupie wiekowej. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

4. Median age of population is a parameter determining the exact age, which half of population already exceeded and second half did not reach yet.

5. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Church or the Religious Association. Marriages contracted (on the basis of canon laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted only in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers at the age under of 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers at the age of 50 and over – to the group 45–49.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

8. Dane o migracjach zagranicznych ludności na pobyt stały opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przejeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

9. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

8. Data regarding international migration of the population for permanent residence were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

9. The inflow of the population includes registration of arrival for permanent residence, **outflow** – registration of departure from permanent residence.

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

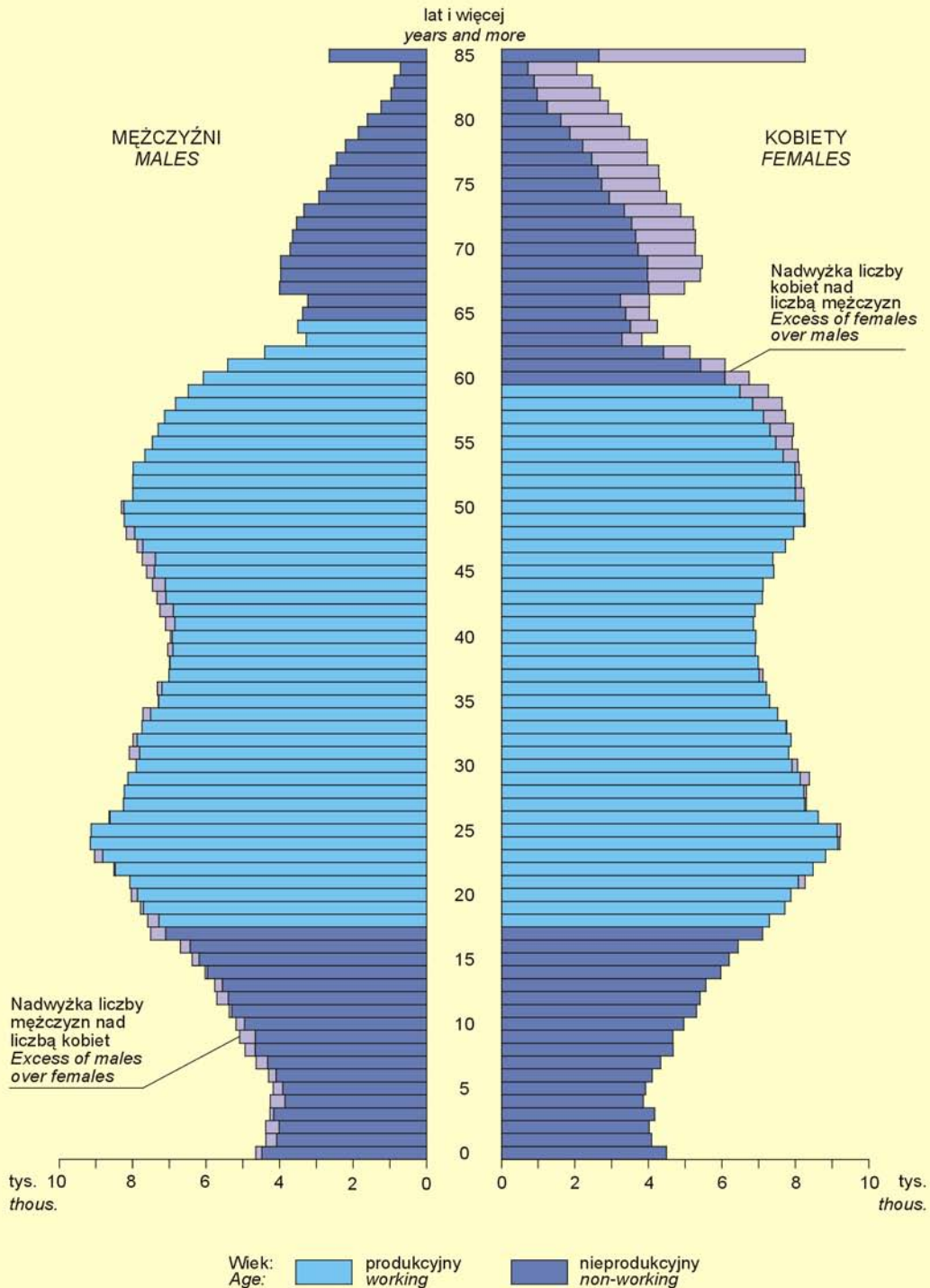

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2008

As of 31 XII

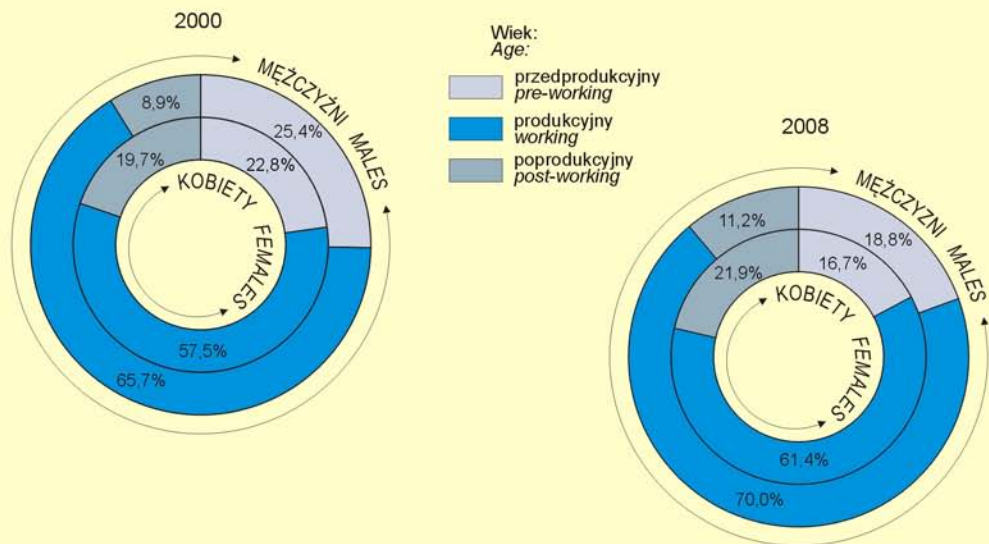

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU I PŁCI

Stan w dniu 31 XII

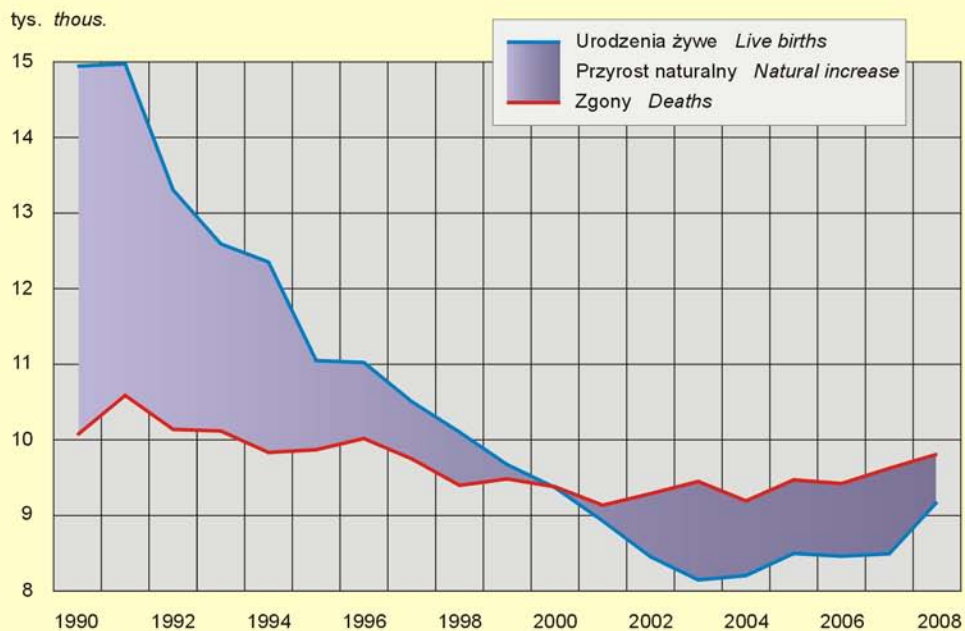
STRUCTURE OF POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUP AND SEX

As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	1072541	1049541	1039427	1034656	TOTAL
mężczyźni	521319	508437	502515	499971	males
kobiety	551222	541104	536912	534685	females
Miasta	564844	552737	546097	542818	Urban areas
Wieś	507697	496804	493330	491838	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	1070598	1047407	1037088	1033040	TOTAL
mężczyźni	520281	507195	501228	499058	males
kobiety	550317	540212	535860	533982	females
Miasta	563579	551238	544395	541597	Urban areas
Wieś	507019	496169	492693	491443	Rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	106	107	107	107	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	52,6	52,6	52,5	52,4	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	114	111	110	110	Population per 1 km ² of total area

WIEK AGE	2000	2005	2007	2008					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym mę- czyźni <i>of which males</i>
OGÓŁEM ..... TOTAL	1070598	1047407	1037088	1033040	499058	541597	257748	491443	241310
0 – 2 lata	29930	24809	25310	26002	13411	13699	7046	12303	6365
3 – 6	45835	37028	33703	33051	17006	17084	8787	15967	8219
7 – 12	88621	68416	62788	60288	30955	29234	15095	31054	15860
13 – 15	53977	43163	37843	35914	18186	17533	8994	18381	9192
16 – 18	57601	48248	45011	42657	21816	20883	10650	21774	11166
19 – 24	102423	107530	104433	101010	50636	52961	26539	48049	24097
25 – 29	77290	82508	83370	85241	42405	45536	22637	39705	19768
30 – 34	73260	75479	77633	78527	39483	42410	21293	36117	18190
35 – 39	79561	71498	70993	71230	35707	36752	18264	34478	17443
40 – 44	86933	76909	72877	71064	36158	34739	17260	36325	18898
45 – 49	83035	83633	80557	78415	39666	39361	19032	39054	20634
50 – 54	68157	79700	80361	80801	39980	44863	21174	35938	18806
55 – 59	44169	64588	72032	73743	35244	42844	19629	30899	15615
60 – 64	54805	40853	44085	48712	22698	29812	13466	18900	9232
65 – 69	47382	49108	45113	42470	18570	22482	9659	19988	8911
70 – 74	36242	40459	41744	42329	17187	21226	8326	21103	8861
75 – 79	23719	28816	31417	31880	11877	15710	5831	16170	6046
80 lat i więcej ..... <i>and more</i>	17658	24662	27818	29706	8073	14468	4066	15238	4007

TABL. 3 /39/. **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

*WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1070598	1047407	1037088	1033040	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	257549	205079	189279	183024	Pre-working age
mężczyźni	131984	105049	96988	93778	males
kobiety	125565	100030	92291	89246	females
Miasta	129583	102217	94209	91042	Urban areas
mężczyźni	66627	52580	48456	46799	males
kobiety	62956	49637	45753	44243	females
Wieś	127966	102862	95070	91982	Rural areas
mężczyźni	65357	52469	48532	46979	males
kobiety	62609	50393	46538	45003	females
W wieku produkcyjnym	658071	677421	678151	677617	Working age
w tym w wieku mobilnym ...	437882	430509	424682	421960	of which of mobility age
mężczyźni	341831	347938	348704	349573	males
w tym w wieku mobilnym ...	221192	216798	213368	211985	of which of mobility age
kobiety	316240	329483	329447	328044	females
w tym w wieku mobilnym ...	216690	213711	211314	209975	of which of mobility age
Miasta	358470	365809	362368	360323	Urban areas
mężczyźni	181220	184131	183234	183067	males
kobiety	177250	181678	179134	177256	females
Wieś	299601	311612	315783	317294	Rural areas
mężczyźni	160611	163807	165470	166506	males
kobiety	138990	147805	150313	150788	females
W wieku poprodukcyjnym	154978	164907	169658	172399	Post-working age
mężczyźni	46466	54208	55536	55707	males
kobiety	108512	110699	114122	116692	females
Miasta	75526	83212	87818	90232	Urban areas
mężczyźni	22384	26548	27598	27882	males
kobiety	53142	56664	60220	62350	females
Wieś	79452	81695	81840	82167	Rural areas
mężczyźni	24082	27660	27938	27825	males
kobiety	55370	54035	53902	54342	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	63	55	53	52	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	52	46	44	43	Males
Kobiety	74	64	63	63	Females

TABL. 4 /40/. **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys. in thous.						
OGÓŁEM	1023,3	999,7	978,5	956,3	928,4	897,1	TOTAL
mężczyźni	493,8	481,8	472,0	462,2	449,2	434,6	males
kobiety	529,5	517,8	506,5	494,2	479,2	462,5	females
Miasta	534,7	519,2	505,8	491,6	474,0	454,5	Urban areas
mężczyźni	254,1	245,8	239,3	232,6	224,4	215,3	males
kobiety	280,7	273,3	266,5	259,0	249,7	239,1	females
Wieś	488,6	480,5	472,7	464,7	454,4	442,6	Rural areas
mężczyźni	239,8	236,0	232,8	229,6	224,9	219,3	males
kobiety	248,8	244,5	239,9	235,1	229,5	223,3	females
W wieku przedprodukcyjnym	173,0	160,5	156,1	151,7	138,0	122,9	Pre-working age
mężczyźni	88,6	82,5	80,2	77,8	70,8	63,1	males
kobiety	84,4	78,0	76,0	73,9	67,2	59,9	females
Miasta	86,6	81,5	80,5	78,2	70,8	63,0	Urban areas
mężczyźni	44,6	41,9	41,3	40,0	36,3	32,2	males
kobiety	42,1	39,6	39,2	38,2	34,6	30,7	females
Wieś	86,4	79,0	75,6	73,6	67,2	60,0	Rural areas
mężczyźni	44,1	40,6	38,9	37,8	34,5	30,8	males
kobiety	42,3	38,4	36,7	35,7	32,6	29,1	females
W wieku produkcyjnym	673,0	640,0	599,4	563,7	539,3	515,2	Working age
mężczyźni	349,9	335,9	317,0	298,4	286,1	276,2	males
kobiety	323,1	304,1	282,4	265,2	253,2	239,0	females
Miasta	353,1	326,5	300,0	280,8	269,0	256,2	Urban areas
mężczyźni	181,1	169,5	157,0	146,7	140,7	135,5	males
kobiety	171,9	157,0	143,0	134,1	128,2	120,7	females
Wieś	319,9	313,5	299,3	282,8	270,3	259,0	Rural areas
mężczyźni	168,7	166,4	160,0	151,7	145,4	140,7	males
kobiety	151,2	147,1	139,3	131,1	125,0	118,3	females
W wieku poprodukcyjnym	177,3	199,2	223,0	241,0	251,1	258,9	Post-working age
mężczyźni	55,3	63,4	74,9	85,9	92,4	95,3	males
kobiety	122,0	135,8	148,1	155,0	158,8	163,6	females
Miasta	95,0	111,2	125,3	132,6	134,2	135,3	Urban areas
mężczyźni	28,4	34,4	41,0	45,9	47,4	47,6	males
kobiety	66,6	76,7	84,3	86,7	86,9	87,7	females
Wieś	82,3	88,1	97,8	108,3	116,9	123,6	Rural areas
mężczyźni	27,0	29,0	33,9	40,0	45,0	47,7	males
kobiety	55,4	59,1	63,9	68,3	71,9	75,9	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	52	56	63	70	72	74	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	41	43	49	55	57	57	Males
Kobiety	64	70	79	86	89	93	Females

TABL. 5 /41/. **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2000	34	563579	52,6
TOTAL	2005	35	551238	52,6
	2007	35	544395	52,5
	2008	35	541597	52,4
Poniżej 2000		2	3506	0,3
<i>Below</i>				
2000 – 4999		8	24812	2,4
5000 – 9999		13	94826	9,2
10000 – 19999		6	94931	9,2
20000 – 49999		4	132359	12,8
50000 – 99999		1	64960	6,3
100000 i więcej		1	126203	12,2
<i>and more</i>				

TABL. 6 /42/. **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Ludność na wsi <i>Rural population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2000	68	507019	47,4
TOTAL	2005	68	496169	47,4
	2007	68	492693	47,5
	2008	68	491443	47,6
Poniżej 2000		–	–	x
<i>Below</i>				
2000 – 4999		16	66328	6,4
5000 – 6999		17	101136	9,8
7000 – 9999		26	216563	21,0
10000 i więcej		9	107416	10,4
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

^a *Rural and urban-rural gminas.*

TABL. 7 /43/. **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI (wiek środkowy ludności) WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE POPULATION (median age of population) BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	35,4	37,6	38,4	38,8	TOTAL
mężczyźni	33,9	36,0	36,8	37,2	<i>males</i>
kobiety	36,9	39,1	40,0	40,4	<i>females</i>
Miasta	35,9	38,1	38,9	39,3	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	33,9	35,9	36,7	37,1	<i>males</i>
kobiety	37,8	40,2	41,1	41,5	<i>females</i>
Wieś	34,9	37,0	37,9	38,2	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	33,9	36,1	36,9	37,2	<i>males</i>
kobiety	35,9	38,0	38,9	39,3	<i>females</i>

TABL. 8 /44/. **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural in- crease	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2000	5162	3559	52	1257	9369	9378	56	-9
TOTAL	2005	4969	3169	203	1848	8496	9471	42	-975
	2007	5856	3693	84	1870	8493	9622	37	-1129
	2008	6220	3953	62	1694	9177	9809	54	-632
Miasta	2000	2810	1775	43	985	4530	4603	25	-73
Urban areas	2005	2682	1603	146	1362	4476	4756	24	-280
	2007	3206	1925	62	1390	4519	4853	21	-334
	2008	3295	1942	53	1265	4786	5027	30	-241
Wieś	2000	2352	1784	9	272	4839	4775	31	64
Rural areas	2005	2287	1566	57	486	4020	4715	18	-695
	2007	2650	1768	22	480	3974	4769	16	-795
	2008	2925	2011	9	429	4391	4782	24	-391
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM	2000	4,8	3,3	4,9	1,2	8,7	8,7	6,0	-0,0
TOTAL	2005	4,7	3,0	19,4	1,8	8,1	9,0	4,9	-0,9
	2007	5,6	3,6	8,1	1,8	8,2	9,3	4,4	-1,1
	2008	6,0	3,8	6,0	1,6	8,9	9,5	5,9	-0,6
Miasta	2000	5,0	3,1	7,6	1,7	8,0	8,1	5,5	-0,1
Urban areas	2005	4,9	2,9	26,5	2,5	8,1	8,6	5,4	-0,5
	2007	5,9	3,5	11,4	2,6	8,3	8,9	4,7	-0,6
	2008	6,1	3,6	9,8	2,3	8,9	9,3	6,3	-0,4
Wieś	2000	4,6	3,5	1,8	0,5	9,5	9,4	6,4	0,1
Rural areas	2005	4,6	3,1	11,5	1,0	8,1	9,5	4,5	-1,4
	2007	5,4	3,6	4,5	1,0	8,0	9,6	4,0	-1,6
	2008	5,9	4,1	1,8	0,9	8,9	9,7	5,5	-0,8

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 9 /45/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa za- warte Marriages con- tracted	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a <i>Difference between contracted and dis- solved marria- ges^a</i>
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	
OGÓŁEM 2007	5856	6074	25,1	3059	1145	1870	7,7	-1210
TOTAL 2008	6220	5869	24,3	3071	1104	1694	7,0	-450
Miasta 2007	3206	3556	28,8	1554	612	1390	11,2	-1246
Urban areas 2008	3295	3417	27,8	1579	573	1265	10,3	-802
Wieś 2007	2650	2518	21,3	1505	533	480	4,1	36
Rural areas 2008	2925	2452	20,6	1492	531	429	3,6	352

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 10 /46/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

LATA YEARS MEŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females of aged							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	

OGÓŁEM
GRAND TOTAL

OGÓŁEM	2007	5856	357	2412	1990	556	175	196	111	59
GRAND TOTAL	2008	6220	380	2414	2189	615	197	222	148	55
19 lat i mniej	2007	50	33	16	1	–	–	–	–	–
and less	2008	43	22	18	3	–	–	–	–	–
20 – 24	2007	1424	231	977	193	21	1	1	–	–
.....	2008	1472	252	987	207	21	4	1	–	–
25 – 29	2007	2497	74	1121	1161	123	14	4	–	–
.....	2008	2717	95	1145	1309	146	19	3	–	–
30 – 34	2007	1016	14	237	489	235	32	7	1	1
.....	2008	1078	9	217	535	259	48	9	1	–
35 – 39	2007	347	4	47	104	110	59	23	–	–
.....	2008	342	1	39	92	114	60	31	5	–
40 – 49	2007	282	1	13	32	56	58	98	22	2
.....	2008	297	–	7	35	66	51	112	25	1
50 – 59	2007	140	–	1	10	10	10	50	52	7
.....	2008	170	1	1	8	9	14	55	80	2
60 lat i więcej	2007	100	–	–	–	1	1	13	36	49
and more	2008	101	–	–	–	–	1	11	37	52

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM	2007	3206	134	1143	1245	352	106	118	69	39
TOTAL	2008	3295	155	1093	1276	387	107	141	97	39
19 lat i mniej	2007	17	9	7	1	–	–	–	–	–
and less	2008	15	7	7	1	–	–	–	–	–
20 – 24	2007	647	85	458	89	14	–	1	–	–
.....	2008	637	100	423	100	12	2	–	–	–
25 – 29	2007	1399	34	531	739	83	11	1	–	–
.....	2008	1412	40	516	765	80	10	1	–	–
30 – 34	2007	615	5	119	319	147	17	7	1	–
.....	2008	664	6	119	328	177	29	4	1	–
35 – 39	2007	204	1	22	68	69	37	7	–	–
.....	2008	202	1	24	56	67	32	20	2	–
40 – 49	2007	165	–	6	23	33	33	61	8	1
.....	2008	176	–	3	20	45	25	71	12	–
50 – 59	2007	89	–	–	6	5	8	32	35	3
.....	2008	119	1	1	6	6	8	38	58	1
60 lat i więcej	2007	70	–	–	–	1	–	9	25	35
and more	2008	70	–	–	–	–	1	7	24	38

TABL. 10 /46/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES (cont.)

LATA YEARS MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females of aged							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	

WIEŚ
RURAL AREAS

RAZEM	2007	2650	223	1269	745	204	69	78	42	20
TOTAL	2008	2925	225	1321	913	228	90	81	51	16
19 lat i mniej	2007	33	24	9	—	—	—	—	—	—
and less	2008	28	15	11	2	—	—	—	—	—
20 – 24	2007	777	146	519	104	7	1	—	—	—
.....	2008	835	152	564	107	9	2	1	—	—
25 – 29	2007	1098	40	590	422	40	3	3	—	—
.....	2008	1305	55	629	544	66	9	2	—	—
30 – 34	2007	401	9	118	170	88	15	—	—	1
.....	2008	414	3	98	207	82	19	5	—	—
35 – 39	2007	143	3	25	36	41	22	16	—	—
.....	2008	140	—	15	36	47	28	11	3	—
40 – 49	2007	117	1	7	9	23	25	37	14	1
.....	2008	121	—	4	15	21	26	41	13	1
50 – 59	2007	51	—	1	4	5	2	18	17	4
.....	2008	51	—	—	2	3	6	17	22	1
60 lat i więcej	2007	30	—	—	—	—	1	4	11	14
and more	2008	31	—	—	—	—	—	4	13	14

TABL. 11 /47/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**

MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-GROOMS AND BRIDES

LATA YEARS POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹNI PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced

OGÓŁEM GRAND TOTAL

OGÓŁEM	2007	5856	5208	131	517
GRAND TOTAL	2008	6220	5530	125	565
Kawalerowie	2007	5195	4897	41	257
Single	2008	5516	5216	41	259
Wdowcy	2007	96	15	51	30
Widowers	2008	93	15	45	33
Rozwiedzeni	2007	565	296	39	230
Divorced	2008	611	299	39	273

MIASTA URBAN AREAS

RAZEM	2007	3206	2810	77	319
TOTAL	2008	3295	2841	75	379
Kawalerowie	2007	2760	2598	17	145
Single	2008	2798	2625	20	153
Wdowcy	2007	54	8	29	17
Widowers	2008	62	7	30	25
Rozwiedzeni	2007	392	204	31	157
Divorced	2008	435	209	25	201

TABL. 11 /47/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-GROOMS AND BRIDES (cont.)

LATA YEARS		Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES			panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
WIEŚ RURAL AREAS					
RAZEM	2007	2650	2398	54	198
TOTAL	2008	2925	2689	50	186
Kawalerowie	2007	2435	2299	24	112
Single	2008	2718	2591	21	106
Wdowcy	2007	42	7	22	13
Widowers	2008	31	8	15	8
Rozwiedzeni	2007	173	92	8	73
Divorced	2008	176	90	14	72

TABL. 12 /48/. **ZAWARTE MAŁŻEŃSTWA^a WYZNANIOWE**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY CHURCHES	2007			2008		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM 2007	3693	1925	1768	3953	1942	2011
TOTAL 2008						
W tym Kościół Katolicki 3673	1915	1758	3932	1933	1999	
Of which Catholic Church						

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 13 /49/. **ROZWOODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE

LATA YEARS MĘŻCZYZNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females of aged								
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more	
OGÓŁEM GRAND TOTAL										
OGÓŁEM 2007	1870	5	156	351	351	319	461	189	38	
GRAND TOTAL 2008	1694	4	125	292	351	284	422	189	27	
19 lat i mniej 2007	2	—	2	—	—	—	—	—	—	
and less 2008	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
20 – 24 2007	58	3	44	9	2	—	—	—	—	
..... 2008	48	1	39	8	—	—	—	—	—	
25 – 29 2007	252	2	88	141	16	5	—	—	—	
..... 2008	203	2	60	114	25	1	—	—	1	
30 – 34 2007	373	—	17	149	173	31	3	—	—	
..... 2008	355	—	20	140	164	28	3	—	—	
35 – 39 2007	353	—	2	42	128	152	29	—	—	
..... 2008	316	—	4	22	126	136	26	1	1	
40 – 49 2007	528	—	3	9	27	125	328	35	1	
..... 2008	467	—	2	6	34	115	281	29	—	
50 – 59 2007	249	—	—	1	5	6	98	134	5	
..... 2008	256	—	—	2	2	4	106	135	7	
60 lat i więcej 2007	55	—	—	—	—	—	3	20	32	
and more 2008	48	—	—	—	—	—	6	24	18	

TABL. 13 /49/. **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)***DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE (cont.)*

LATA YEARS MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED		Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females of aged</i>							60 lat i więcej and more
			19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM	2007	1390	4	109	244	270	245	342	146	30
TOTAL	2008	1265	2	77	204	262	223	324	150	23
19 lat i mniej	2007	2	–	2	–	–	–	–	–	–
and less	2008	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20 – 24	2007	41	3	31	6	1	–	–	–	–
.....	2008	27	1	21	5	–	–	–	–	–
25 – 29	2007	177	1	62	98	13	3	–	–	–
.....	2008	146	1	37	88	18	1	–	–	1
30 – 34	2007	277	–	9	105	138	22	3	–	–
.....	2008	242	–	13	89	117	21	2	–	–
35 – 39	2007	269	–	2	31	96	120	20	–	–
.....	2008	242	–	4	16	98	104	19	1	–
40 – 49	2007	391	–	3	3	19	96	242	28	–
.....	2008	363	–	2	4	27	93	216	21	–
50 – 59	2007	190	–	–	1	3	4	75	104	3
.....	2008	201	–	–	2	2	4	82	105	6
60 lat i więcej	2007	43	–	–	–	–	–	2	14	27
and more	2008	44	–	–	–	–	–	5	23	16

WIEŚ
RURAL AREAS

RAZEM	2007	480	1	47	107	81	74	119	43	8
TOTAL	2008	429	2	48	88	89	61	98	39	4
19 lat i mniej	2007	–	–	–	–	–	–	–	–	–
and less	2008	1	1	–	–	–	–	–	–	–
20 – 24	2007	17	–	13	3	1	–	–	–	–
.....	2008	21	–	18	3	–	–	–	–	–
25 – 29	2007	75	1	26	43	3	2	–	–	–
.....	2008	57	1	23	26	7	–	–	–	–
30 – 34	2007	96	–	8	44	35	9	–	–	–
.....	2008	113	–	7	51	47	7	1	–	–
35 – 39	2007	84	–	–	11	32	32	9	–	–
.....	2008	74	–	–	6	28	32	7	–	1
40 – 49	2007	137	–	–	6	8	29	86	7	1
.....	2008	104	–	–	2	7	22	65	8	–
50 – 59	2007	59	–	–	–	2	2	23	30	2
.....	2008	55	–	–	–	–	–	24	30	1
60 lat i więcej	2007	12	–	–	–	–	–	1	6	5
and more	2008	4	–	–	–	–	–	1	1	2

TABL. 14 /50/. **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM <i>GRAND TOTAL</i>			
OGÓŁEM	1870	1694	GRAND TOTAL
rozwoły małżeństw:			<i>divorces:</i>
Bez dzieci	709	687	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1161	1007	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:			<i>by number of children:</i>
1	717	597	1
2	332	315	2
3	87	70	3
4 i więcej	25	25	4 and more
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>			
RAZEM	1390	1265	TOTAL
rozwoły małżeństw:			<i>divorces:</i>
Bez dzieci	557	546	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	833	719	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:			<i>by number of children:</i>
1	536	432	1
2	232	219	2
3	54	46	3
4 i więcej	11	22	4 and more
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>			
RAZEM	480	429	TOTAL
rozwoły małżeństw:			<i>divorces:</i>
Bez dzieci	152	141	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	328	288	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:			<i>by number of children:</i>
1	181	165	1
2	100	96	2
3	33	24	3
4 i więcej	14	3	4 and more
a Poniżej 18 lat. a Below age 18.			

TABL. 15 /51/. **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	8493	9177	4786	4391	Live births
Małżeńskie	6781	7247	3545	3702	<i>Legitimate</i>
chłopcy	3520	3694	1789	1905	<i>males</i>
dziewczęta	3261	3553	1756	1797	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	1712	1930	1241	689	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	860	984	637	347	<i>males</i>
dziewczęta	852	946	604	342	<i>females</i>
Urodzenia martwe	44	38	20	18	Still births

TABL. 16 /52/. **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2007	8493	4297	2826	864	257	130	119
TOTAL	2008	9177	4638	3124	944	276	92	103
19 lat i mniej	2007	503	466	36	1	–	–	–
and less	2008	561	510	47	4	–	–	–
20 – 24	2007	2156	1553	505	73	20	3	2
.....	2008	2147	1552	504	76	11	3	1
25 – 29	2007	3041	1630	1081	245	56	24	5
.....	2008	3254	1803	1153	217	52	21	8
30 – 34	2007	1977	550	938	343	73	41	32
.....	2008	2255	651	1087	371	97	26	23
35 – 39	2007	663	83	241	166	74	50	49
.....	2008	804	109	297	235	93	31	39
40 – 44	2007	146	14	25	35	32	12	28
.....	2008	149	13	35	38	21	10	32
45 lat i więcej	2007	7	1	–	1	2	–	3
and more	2008	7	–	1	3	2	1	–

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2007	100,0	50,6	33,3	10,2	3,0	1,5	1,4
TOTAL	2008	100,0	50,5	34,1	10,3	3,0	1,0	1,1
19 lat i mniej	2007	100,0	92,6	7,2	0,2	x	x	x
and less	2008	100,0	90,9	8,4	0,7	x	x	x
20 – 24	2007	100,0	72,0	23,4	3,4	0,9	0,2	0,1
.....	2008	100,0	72,3	23,5	3,5	0,5	0,1	0,1
25 – 29	2007	100,0	53,6	35,5	8,1	1,8	0,8	0,2
.....	2008	100,0	55,4	35,4	6,7	1,6	0,6	0,3
30 – 34	2007	100,0	27,8	47,4	17,4	3,7	2,1	1,6
.....	2008	100,0	28,9	48,2	16,4	4,3	1,2	1,0
35 – 39	2007	100,0	12,5	36,4	25,0	11,2	7,5	7,4
.....	2008	100,0	13,6	36,9	29,2	11,6	3,9	4,8
40 – 44	2007	100,0	9,6	17,1	24,0	21,9	8,2	19,2
.....	2008	100,0	8,7	23,5	25,5	14,1	6,7	21,5
45 lat i więcej	2007	100,0	14,3	x	14,3	28,6	x	42,8
and more	2008	100,0	x	14,3	42,8	28,6	14,3	x

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

Tabela 1. Wskaźniki demograficzne w 2018 r.						
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:						
Fertility – live births per 1000 women aged:						
15 – 49 ^{ab}	32,7	30,4	31,1	34,0	34,2	33,8
15 – 19 ^a	17,2	13,7	13,5	15,8	17,0	14,6
20 – 24	71,1	49,7	48,6	49,8	45,2	54,6
25 – 29	81,4	74,6	72,9	77,0	76,5	77,5
30 – 34	42,3	48,3	51,6	58,1	60,4	55,6
35 – 39	18,2	18,0	18,7	22,7	23,4	21,8
40 – 44	4,1	4,9	4,1	4,2	4,6	3,9
45 – 49 ^b	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,177	1,044	1,042	1,132	1,128	1,136
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,568	0,515	0,505	0,555	0,556	0,553
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	0,999	0,897	0,883	0,936	0,952	0,918
<i>Demographic dynamics</i>						

a, b Including births from mothers aged: a – under 15. b – 50 and more.

DEATHS BY SEX AND AGE GROUPS OF DECEASED IN 2008

OGÓŁEM TOTAL	9809	5171	4638	5027	2643	2384	4782	2528	2254
0 – 4 lata	67	39	28	38	22	16	29	17	12
5 – 9	11	8	3	4	3	1	7	5	2
10 – 14	7	5	2	2	1	1	5	4	1
15 – 19	49	36	13	19	17	2	30	19	11
20 – 24	64	49	15	28	20	8	36	29	7
25 – 29	55	39	16	28	21	7	27	18	9
30 – 34	64	50	14	36	26	10	28	24	4
35 – 39	95	75	20	49	39	10	46	36	10
40 – 44	142	106	36	73	51	22	69	55	14
45 – 49	321	242	79	167	126	41	154	116	38
50 – 54	535	373	162	320	215	105	215	158	57
55 – 59	690	483	207	405	272	133	285	211	74
60 – 64	739	508	231	438	289	149	301	219	82
65 – 69	939	630	309	514	339	175	425	291	134
70 – 74	1297	768	529	629	365	264	668	403	265
75 – 79	1641	842	799	772	390	382	869	452	417
80 – 84	1439	480	959	680	233	447	759	247	512
85 lat i więcej and more	1654	438	1216	825	214	611	829	224	605

TABL. 19 /55/. **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN**
DEATHS BY CAUSES

PRZYCZYNY ZGONÓW ^a CAUSES OF DEATHS ^a	2006	2007				
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	z ogółem of total	
					miasta urban areas	wieś rural areas
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
OGÓŁEM ..... TOTAL	902,9	926,8	1017,8	841,6	892,2	964,8
w tym: of which:						
Choroby zakaźne i pasożytnicze ..... Infectious and parasitic diseases	4,4	5,8	6,0	5,6	7,0	4,5
Nowotwory ..... Neoplasms	234,7	237,6	278,7	199,2	237,7	237,5
w tym nowotwory złośliwe ..... of which malignant neoplasms	233,5	234,1	275,9	194,9	234,0	234,1
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ ..... Diseases of blood and blood-forming organs ^Δ	0,6	0,7	0,4	0,9	0,2	1,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu od- żywiania i przemiany metabolicznej ..... Endocrine, nutritional and metabolic diseases	17,3	20,4	19,5	21,3	19,3	21,6
w tym cukrzyca ..... of which diabetes mellitus	17,1	19,9	19,1	20,7	18,8	21,2
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów Diseases of the nervous system and sense organs	8,7	9,0	7,0	10,8	9,6	8,3
Choroby układu krążenia ..... Diseases of the circulatory system	440,2	456,1	450,2	461,5	425,8	489,4
w tym: of which:						
choroba nadciśnieniowa ..... hypertensive disease	11,2	12,2	13,5	11,0	9,2	15,6
choroba niedokrwienności serca ..... ischaemic heart disease	80,4	84,5	105,8	64,5	85,5	83,4
choroby naczyń mózgowych ..... cerebrovascular diseases	76,5	75,1	68,5	81,3	63,1	88,4
miażdżycza ..... atherosclerosis	157,8	158,7	133,1	182,7	151,9	166,3
Choroby układu oddechowego ..... Diseases of the respiratory system	39,0	42,9	54,2	32,3	41,4	44,5
Choroby układu trawiennego ..... Diseases of the digestive system	34,0	28,7	33,7	24,1	31,6	25,5
Choroby układu moczowo-płciowego ..... Diseases of the genitourinary system	12,5	14,1	13,7	14,4	13,8	14,4
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodo- wym ..... Conditions originating in the perinatal period	1,3	1,4	1,8	1,1	1,5	1,4
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ ..... Congenital anomalies ^Δ	2,9	2,0	2,2	1,9	2,0	2,0
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ ..... Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	45,5	51,5	59,2	44,4	49,5	53,8
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny .... Injuries and poisonings by external cause	61,6	56,3	91,0	23,9	52,4	60,7
w tym zamierzone samookaleczenie ..... of which selfinflicted injury	14,6	12,4	23,3	2,2	12,5	12,3

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 20 /56/. **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2008 R.**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2008

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Z ogółem Of total			
		chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
		na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births			
OGÓŁEM ..... TOTAL	5,9	6,4	5,3	6,3	5,5
0 dni ..... days	2,0	2,6	1,3	1,9	2,0
1 – 6 ..... days	1,4	1,5	1,3	1,5	1,4
7 – 29 dni ..... days	1,1	1,1	1,1	1,5	0,7
1 miesiąc ..... month	0,3	0,2	0,4	0,6	x
2 ..... months	0,1	0,2	x	0,2	x
3 – 11 miesięcy ..... months	1,0	0,9	1,1	0,6	1,4

TABL. 21 /57/. **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PRZYCZYN**
INFANT DEATHS BY CAUSES

PRZYCZYNY ZGONÓW ^a CAUSES OF DEATHS ^a	2006	2007		
		ogółem total	z ogółem	of total
			miasta urban areas	wieś rural areas
		na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births		
OGÓŁEM ..... TOTAL	5,4	4,4	4,6	4,0
Choroby zakaźne i pasożytnicze ..... Infectious and parasitic diseases	0,1	0,1	0,2	–
w tym posocznica ..... of which septicaemia	0,1	0,1	0,2	–
Choroby układu krążenia ..... Diseases of the circulatory system	–	0,2	0,4	–
Choroby układu oddechowego ..... Diseases of the respiratory system	0,4	0,1	0,2	–
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym ..... Conditions originating in the perinatal period	1,7	1,8	1,8	1,8
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ ..... Congenital anomalies ^Δ	2,6	2,0	2,0	2,0
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ ..... Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	0,2	–	–	–
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny ..... Injuries and poisonings by external cause	0,5	0,1	–	0,3

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 22 /58/. **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	176	163	148	157	119	TOTAL
w tym dokonane	154	111	88	85	76	of which committed
Miasta	104	102	92	100	69	Urban areas
Wieś	72	61	56	57	50	Rural areas
Wiek samobójców^b:						Age of suicidal persons^b:
14 lat i mniej	4	3	1	1	–	14 and less
15 – 19	20	16	15	12	10	15 – 19
20 – 29	28	35	36	34	24	20 – 29
30 – 49	68	46	57	62	48	30 – 49
50 – 69	47	50	29	35	28	50 – 69
70 lat i więcej	9	13	10	13	9	70 and more

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku. b Dane w 2000 r. prezentuje się według następujących grup wieku: 14 lat i mniej, 15–20, 21–30, 31–50, 51–70, 71 lat i więcej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown. b Data in 2000 are presented by following age groups: 14 years and less, 15–20, 21–30, 31–50, 51–70, 71 years and more.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 23 /59/. **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
	0	15	30	45	60
MĘŻCZYŻNI MALES					
OGÓŁEM 2000	70,7	56,5	42,2	28,3	16,7
TOTAL 2005	71,9	57,6	43,2	29,3	17,6
..... 2007	72,1	57,7	43,4	29,3	17,6
..... 2008	71,9	57,7	43,5	29,6	17,9
Miasta ..... Urban areas	72,0	57,8	43,5	29,6	18,1
Wieś ..... Rural areas	71,8	57,6	43,4	29,6	17,7
KOBIECY FEMALES					
OGÓŁEM 2000	78,2	63,7	49,0	34,5	21,2
TOTAL 2005	79,5	65,0	50,2	35,8	22,5
..... 2007	80,0	65,5	50,7	36,2	22,8
..... 2008	80,0	65,6	50,9	36,3	22,9
Miasta ..... Urban areas	80,0	65,6	50,8	36,3	23,0
Wieś ..... Rural areas	80,1	65,7	51,0	36,5	22,9

TABL. 24 /60/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2007	12892	6584	5240	1068	16954	6095	6474	4385	-4062
TOTAL	2008	11076	5684	4503	889	14411	5112	5514	3785	-3335
Miasta	2007	5578	2325	2754	499	8950	3047	4066	1837	-3372
Urban areas	2008	4936	2040	2471	425	7520	2484	3489	1547	-2584
Wieś	2007	7314	4259	2486	569	8004	3048	2408	2548	-690
Rural areas	2008	6140	3644	2032	464	6891	2628	2025	2238	-751

NA 1000 LUDNOŚCI
 PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2007	12,4	6,3	5,0	1,0	16,3	5,9	6,2	4,2	-3,9
TOTAL	2008	10,7	5,5	4,4	0,9	13,9	4,9	5,3	3,7	-3,2
Miasta	2007	10,3	4,3	5,1	0,9	16,5	5,6	7,5	3,4	-6,2
Urban areas	2008	9,1	3,8	4,6	0,8	13,9	4,6	6,5	2,9	-4,8
Wieś	2007	14,8	8,6	5,0	1,2	16,2	6,2	4,9	5,2	-1,4
Rural areas	2008	12,5	7,4	4,1	0,9	14,0	5,3	4,1	4,5	-1,5

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 25 /61/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2007	11824	8697	3127	12569	8697	3872
TOTAL	2008	10187	7557	2630	10626	7557	3069
Miasta	2007	5079	3390	1689	7113	4557	2556
Urban areas	2008	4511	3062	1449	5973	3945	2028
Wieś	2007	6745	5307	1438	5456	4140	1316
Rural areas	2008	5676	4495	1181	4653	3612	1041

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 25 /61/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2007	11,4	8,4	3,0	12,1	8,4	3,7
TOTAL	2008	9,9	7,3	2,5	10,3	7,3	3,0
Miasta	2007	9,3	6,2	3,1	13,1	8,4	4,7
Urban areas	2008	8,3	5,7	2,7	11,1	7,3	3,8
Wieś	2007	13,7	10,7	2,9	11,0	8,4	2,7
Rural areas	2008	11,5	9,1	2,4	9,4	7,3	2,1

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 26 /62/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpyływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM ..... 2007 TOTAL 2008	11824 10187	5616 4706	6208 5481	12569 10626	6041 4931	6528 5695	-745 -439	-425 -225	-320 -214
0 – 4 lata	987	535	452	1015	540	475	-28	-5	-23
5 – 9	605	322	283	594	299	295	11	23	-12
10 – 14	480	236	244	477	236	241	3	-	3
15 – 19	497	204	293	507	211	296	-10	-7	-3
20 – 24	1347	437	910	1416	463	953	-69	-26	-43
25 – 29	1854	768	1086	1990	846	1144	-136	-78	-58
30 – 34	1221	593	628	1386	687	699	-165	-94	-71
35 – 39	711	371	340	758	404	354	-47	-33	-14
40 – 44	467	256	211	484	278	206	-17	-22	5
45 – 49	446	245	201	429	233	196	17	12	5
50 – 54	424	228	196	411	217	194	13	11	2
55 – 59	358	194	164	364	198	166	-6	-4	-2
60 – 64	204	102	102	208	90	118	-4	12	-16
65 lat i więcej ..... and more	586	215	371	587	229	358	-1	-14	13

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 27 /63/. **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007			2008		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
Imigranci^a Immigrants	1068	682	386	889	596	293
Poniżej 20 lat ..... <i>Below age 20</i>	78	48	30	92	46	46
20 – 24	157	127	30	167	126	41
25 – 29	240	175	65	216	174	42
30 – 44	261	162	99	204	133	71
45 – 59	235	123	112	127	76	51
60 lat i więcej ..... <i>and more</i>	97	47	50	83	41	42
Emigranci^b Emigrants	4385	2430	1955	3785	1924	1861
Poniżej 20 lat ..... <i>Below age 20</i>	698	475	223	561	348	213
20 – 24	751	513	238	433	261	172
25 – 29	432	193	239	426	187	239
30 – 44	1206	565	641	1246	534	712
45 – 59	958	523	435	762	431	331
60 lat i więcej ..... <i>and more</i>	340	161	179	357	163	194

a Zameldowani. b Wymeldowani.
a Registered. b Deregistered.

TABL. 28 /64/. **NIKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2008 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2008
End of year

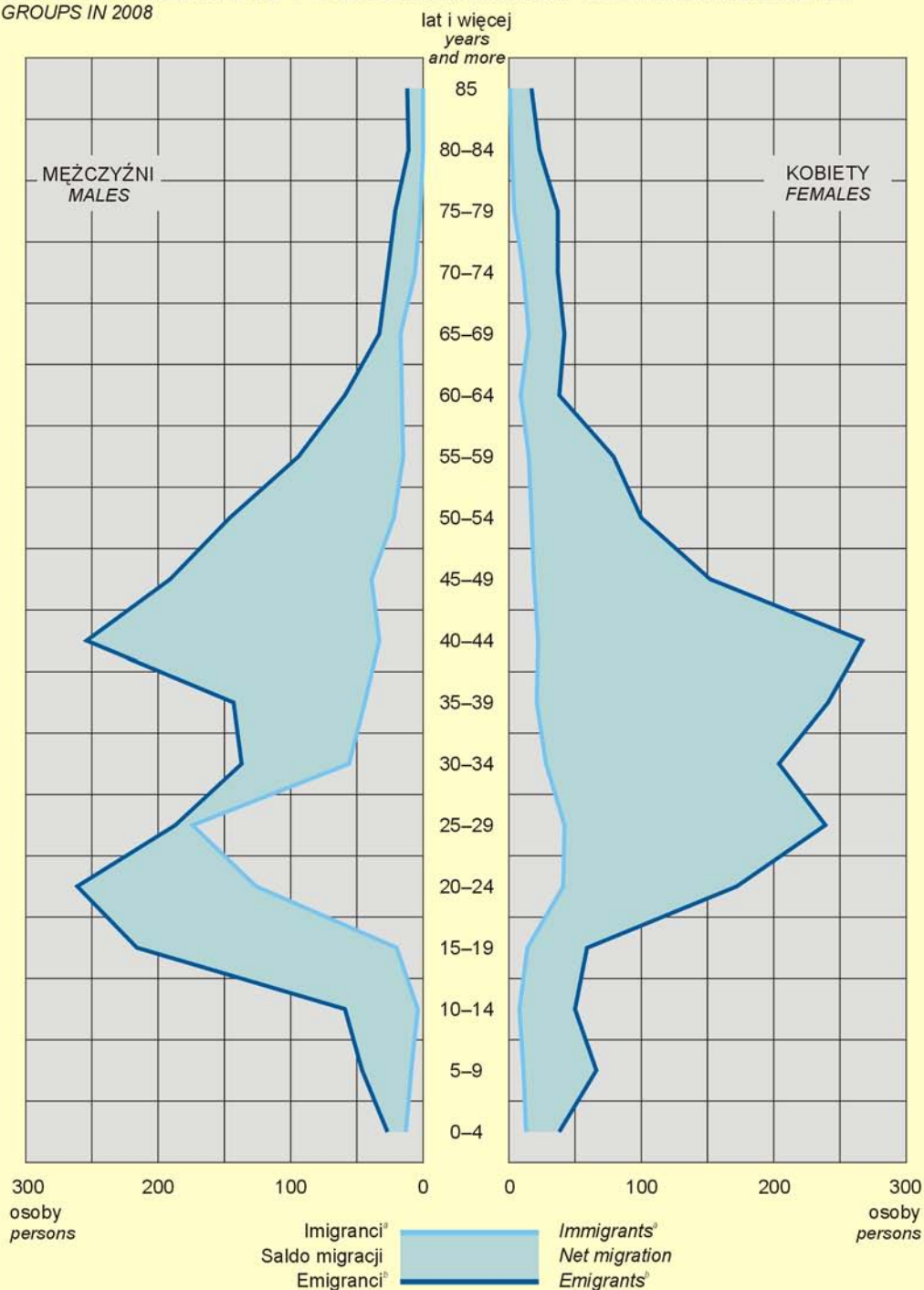
KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	860000 ^c	830	397
Starokatolicki Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki ^d	34	2	5
Protestanckie i tradycje protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^e	15000 ^f	6	33
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	256	3	7
Kościół Zielonoświątkowy	1060	22	25
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	14	2	1
Świecki Ruch Misyjny „Epifania” ^d	36	9	5
Nowoapostolski Kościół w Polsce	23	–	1
Kościół Chrystusowy ^g	40	1	2
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^d	41	2	2
Kościół "Chrystus Dla Wszystkich" ^e	55	4	2
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	45	–	–
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	100	–	–
Inne Other			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe	127154 ^h	–	48

a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji opolskiej. c Ochrzczeni. d Dane dotyczą 2007 r. e Dane dotyczą 2005 r. f Dane dotyczą diecezji katowickiej. g Dane dotyczą 2006 r. h Dane dotyczą całego kraju.

a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centers. b Data concern opolska diocese. c Baptised. d Data concern 2007. e Data concern 2005. f Data concern katowicka diocese. g Data concern 2006. h Data concern to whole country.

MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU W 2008 R.

INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE GROUPS IN 2008

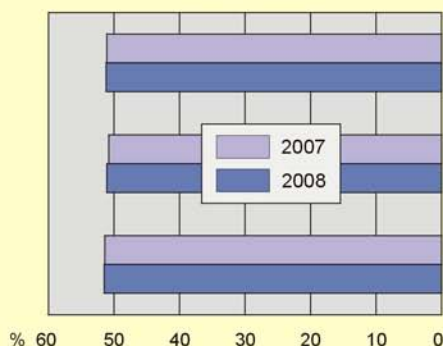

a Zameldowani. b Wymeldowani.

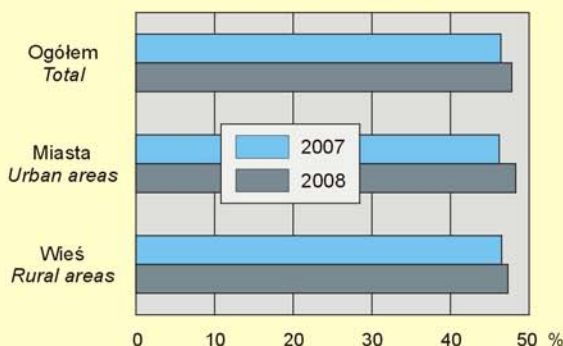
a Registrations. b Cancelled registrations.

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA^a ACTIVITY RATE AND EMPLOYMENT RATE^a

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ
ACTIVITY RATE

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA
EMPLOYMENT RATE

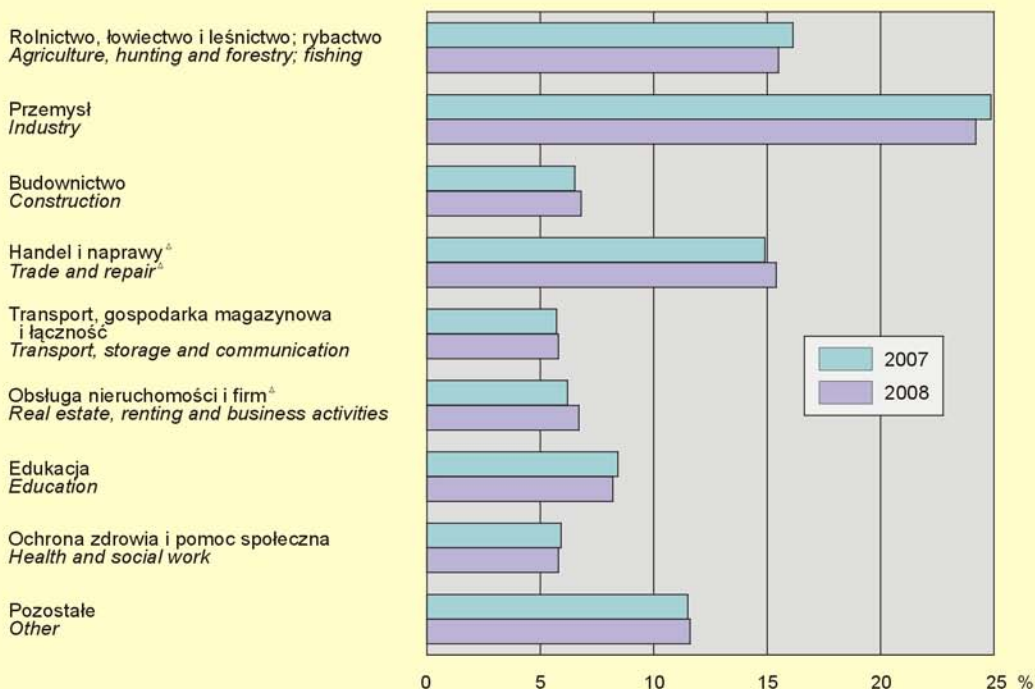
^a Dane opracowane na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).
^a Data was compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS).

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a According to actual workplace and kind of activity; excluding employed persons in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, razem mieszkających i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia, do I kwartału 2006 r. – z wyjątkiem osób w wieku 15 lat – przedstawiane były według roku urodzenia.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od I kwartału 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wy-

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months except persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include institutional households. The term "a household" means a group of related people living together and keeping themselves jointly. The survey does not include institutional households.

Since I quarter 2003 the LFS results have been generalized on the basis of the population balances compiled using the results of the Population and Housing Census 2002. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth, until I quarter 2006 – excluding persons aged 15 – they were presented according to the year of birth.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for a work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,
- formally had a work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather); if the break in work exceeded 3-months, the additional criterion since I quarter of 2006 in case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) has been the fact of

konujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
  - aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
  - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfil three conditions:
- *within the reference week were not employed,*
  - *actively sought work, i.e., within a 4-weeks period undertaken real activity (the last week being the reference week) to find work,*
  - *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found a job and were waiting to begin work within a 3-months period as well as persons, who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The employment rate is calculated as the share of the employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The unemployment rate for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population as well as to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywi-

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) *employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;*
- 2) *employers and own-account workers, i.e.:*
  - a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more*

dualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami od 2002 r. – patrz ust. 5 na str. 107,

- b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody,
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII wyszacowano:

- dla lat 2000, 2001 i 2002 (licznik) przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r.;
- dla lat 2002 (mianownik) i 2003–2008 – na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 przeprowadzonych w maju 2002 r.

Od 2002 r. do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi wla-

than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions since 2002 – see item 5 on page 107,

- b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,*
- c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions,*
- 3) outworkers;*
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII estimated:

- for 2000, 2001 and 2002 (numerator) on the basis of the results of the Agricultural Census conducted in June 1996;
- for 2002 (denominator) and 2003–2008 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 conducted in May 2002.

Since 2002 the following employed persons are not included in the employed on private farms:

- 1) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
- 2) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively or mainly** for their own needs.

Data regarding employed persons on private

ścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie lub głównie** na własne potrzeby.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i (od 2004 r.) również rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki (przedsiębiorstwa).

12. Dane w tabl. 4–9 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

farms in agriculture since 2002 are not strictly comparable to those for previous years.

6. *Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:*

- 1) *the employment, as of 31 XII of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) *the average paid employment – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Outworkers are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.*

8. *Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commission (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. *Data regarding employment do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

10. *Data grouped according to sections were compiled using the enterprise method, excluding information regarding employment as of a given day, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

11. *In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and (since 2004) kind of activity, however in other tables – by seat of management of unit (enterprise).*

12. *Data in tables 4–9 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.*

13. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi) osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitacyjne.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

14. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

15. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

16. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

13. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 XII the previous year.

Persons taking child-care leave include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted leave in accordance with the decree of the Minister of Economy, Labour and Social Policy dated 16 XII 2003 concerning detailed conditions of granting a child-care leave (Journal of Laws No. 230, item 2291).

14. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

15. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,
- the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

16. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami), w miejsce ustawy z dnia 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych) zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
- 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001 with later amendments) instead of the Law dated 14 XII 1994 on Employment and Combating Unemployment (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments) are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 schools in the evening, weekend and extra curriculum education system), looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, among others, the following conditions:

- 1) is aged 18 or more;
- 2) is aged less than 60 (for women) or less than 65 (for men);
- 3) did not acquire the right to retirement pay, or pension resulting from an inability to work, family pension, pension due to training, social pension, does not receive: a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation allowance, a sick or maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;
- 4) is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha
- 5) is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- 6) is not entered in the registers rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers;
- 7) is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;
- 8) does not receive a monthly income of the amount exceeding a half of minimal remuneration for work; excluding income generated from interests or other income generated from money gathered on bank accounts;
- 9) does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;

- 10) nie pobiera na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

2. Długotrwale bezrobotni są to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów. Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

4. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej, hodowli i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową), rybactwo (bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię

- 10) does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;
- 11) does not receive training allowance after the termination of employment.

Since 1997 among the unemployed is not included person undergoing training or an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leaver and person undergoing on a job occupational training.

2. The long term unemployed are unemployed persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the workplace.

3. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the censuses results. Since 2002 data are not strictly comparable to those for previous years.

4. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, hunting and forestry (excluding private farms in agriculture and hunting), fishing (excluding sea-fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas and water supply, construction, wholesale and retail trade; repair of motors vehicles, motorcycles and per-

elektryczną, gaz, wodę, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki oraz prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (bez opieki wychowawczej i społecznej), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy – do 2005 r. zaliczane do zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

2. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 20 podaje się od 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115).

3. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za **jeden wypadek przy pracy** liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

sonal and household goods, transport, storage and communication, real estate, renting and business activities (in regard to renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods, computer and related activities and research and experimental development on natural sciences and engineering), education (in regard to higher education), health and social work (excluding social work activities), other community, social and personal service activities (in the scope of sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities);

- 2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, threats caused by insufficient lights – until 2005 included in threats related to work environment, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

2. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 20 are given since 2003 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No 132, item 1115).

3. Information regarding **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

4. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem stypendium przez absolwenta;
- 5) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę potraktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 6) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 7) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 8) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 9) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 10) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

5. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające

4. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employer, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 5) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these cooperatives;
- 6) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 7) performance of ordinary activities connected with conducting nonagricultural economic activities or cooperation at conducting them;
- 8) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 9) serving supplementary forms of military service;
- 10) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

5. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in healthrelated problems, disrupting primary bodily functions, as well as

podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

6. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

7. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek):

- 1) będących odchyleniem od stanu normalnego;
- 2) powodujących uraz

oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

8. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnią arytmetyczną 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

which results in incurable and lifethreatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

6. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

7. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident):

- 1) *being deviation from normal state;*
- 2) *causing injury*

as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

Contact-mode of injury (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

8. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the reference year and from the reference year, without converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 /65/. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartaly		quarters			
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	786	787	805	816	788	782	831	POPULATION in thous.
Mężczyźni	376	368	379	386	376	367	388	Men
Kobiety	410	419	425	431	413	415	443	Women
Aktywni zawodowo	423	402	412	418	409	395	425	Economically active persons
mężczyźni	235	228	233	240	232	222	239	men
kobiety	188	174	179	178	177	173	186	women
Pracujący	351	365	385	383	383	374	401	Employed persons
mężczyźni	202	209	219	222	216	214	226	men
kobiety	149	156	166	161	167	160	175	women
Bezrobotni ^a	72	38	27	36	26	21	24	Unemployed persons ^a
mężczyźni	33	19	14	18	16	8	13	men
kobiety	39	18	13	18	11	13	11	women
Bierni zawodowo	363	385	393	398	380	388	406	Economically inactive persons
Mężczyźni	141	140	146	146	144	145	149	Men
Kobiety	222	245	247	252	235	242	257	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	53,8	51,1	51,2	51,2	51,9	50,5	51,1	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	62,5	62,0	61,5	62,2	61,7	60,5	61,6	men
kobiety	45,9	41,5	42,1	41,3	42,9	41,7	42,0	women
Miasta	55,7	50,8	51,1	53,0	51,3	48,4	51,4	Urban areas
Wieś	51,6	51,4	51,5	48,5	52,5	53,2	51,0	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	44,7	46,4	47,8	46,9	48,6	47,8	48,3	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	53,7	56,8	57,8	57,5	57,4	58,3	58,2	men
kobiety	36,3	37,2	39,1	37,4	40,4	38,6	39,5	women
Miasta	46,2	46,2	48,3	49,0	48,7	45,9	49,1	Urban areas
Wieś	43,1	46,5	47,3	43,8	48,4	50,3	47,3	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	17,0	9,5	6,6	8,6	6,4	5,3	5,6	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	14,0	8,3	6,0	7,5	6,9	3,6	5,4	men
kobiety	20,7	10,3	7,3	10,1	6,2	7,5	5,9	women
Miasta	17,0	9,5	5,5	7,7	5,2	4,7	4,5	Urban areas
Wieś	17,0	9,4	7,5	9,6	8,0	5,5	7,2	Rural areas

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 2 /66/. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2008 R.**

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Ekono- mically inactive persons</i>	Współ- czynnik aktywno- ści zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaż- nik za- trud- nienia <i>Employ- ment rate</i>	Stopa bezrobo- cia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>emplo- yed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>				
		w tys. <i>in thous</i>					w % <i>in %</i>	
OGÓŁEM ..... TOTAL	831	425	401	24	406	51,1	48,3	5,6
Według wieku: By age:								
w wieku produkcyjnym ^b ... <i>working age^b</i>	617	418	394	24	199	67,7	63,9	5,7
15 – 24 lata	138	50	42	8	89	36,2	30,4	16,0
<i>years</i>								
25 – 34	153	121	116	.	32	79,1	75,8	3,3
35 – 44	126	108	101	.	18	85,7	80,2	5,6
45 – 54	148	110	106	.	38	74,3	71,6	3,6
55 lat i więcej	267	37	36	.	230	13,9	13,5	2,7
<i>years and more</i>								
Według poziomu wykształ- cenia: By educational level:								
Wyższe	119	93	92	.	26	78,2	77,3	1,1
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawo- dowe	186	121	114	7	65	65,1	61,3	5,8
<i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące ...	74	33	30	.	42	44,6	40,5	6,1
<i>General secondart</i>								
Zasadnicze zawodowe	240	151	139	12	89	62,9	57,9	7,9
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	212	28	26	.	184	13,2	12,3	7,1
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 /67/. **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	sektor sector		z ogółem kobiety of total women
					publiczny public	prywatny private	
OGÓŁEM	371974	294256	312819	321497	84291	237206	144865
TOTAL							
w tym: of which:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	106196	50421	50411	49710	1627	48083	21055
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>							
Przemysł	82755	72383	77715	77856	13147	64709	23427
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe	73986	64757	69853	70106	6855	63251	21923
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	22130	16003	20225	21926	198	21728	1953
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ	44293	43926	46543	49643	118	49525	26004
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	18985	16387	17907	18649	8024	10625	4991
<i>Transport, storage and communication</i>							
Pośrednictwo finansowe	6015	6115	6481	6412	1365	5047	4522
<i>Financial intermediation</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	17431	17081	19315	21465	1781	19684	9479
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	12874	14831	15462	15779	#	#	9525
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							
Edukacja	22567	26490	26182	26245	25189	1056	20526
<i>Education</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	25707	17219	18341	18516	13276	5240	14919
<i>Health and social work</i>							
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała	8022	8623	9306	9286	3506	5780	4627
<i>Other community, social and personal service activities</i>							

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 107.

a By actual workplace kind of activity, see general notes, item 5 on page 107.

TABL. 4 /68/. **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which	
			zatrudnieni na podsta- wie sto- sunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wy- konujące pracę na- kładczą outworkers	agenci agents	właściciele, współwła- ściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family work- ers
OGÓŁEM	2000	201329	196161	30	70	2035
TOTAL	2005	172120	168018	18	189	1899
	2007	174873	170566	6	647	1843
	2008	178982	175173	4	19	2092
sektor publiczny		73852	73852	–	–	–
public sector						
sektor prywatny		105130	101321	4	19	2092
private sector						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		6111	4367	–	–	50
Agriculture, hunting and forestry; fishing						
Przemysł		62306	61590	4	19	693
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		56997	56285	4	19	689
of which manufacturing						
Budownictwo		10841	10551	–	–	290
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		16175	15572	–	–	603
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje		1840	1724	–	–	116
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		7099	6991	–	–	108
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe		3136	3130	–	–	6
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		10983	10914	–	–	69
Real estate, renting and business activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		15214	15214	–	–	–
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja		25518	25511	–	–	7
Education						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		15230	15110	–	–	120
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		4529	4499	–	–	30
Other community, social and personal service activities						

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 108; by seat of management of unit.

TABL. 5 /69/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nirobot- nicze non- manual la- bour
OGÓŁEM	188857	163165	164360	169752	91087	78665
TOTAL						
sektor publiczny	97939	75264	73010	72865	21552	51313
public sector						
sektor prywatny	90918	87901	91350	96887	69535	27352
private sector						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	7041	4361	4131	3880	2488	1392
Przemysł	70631	59732	60025	61637	47614	14023
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	62684	54446	54552	56342	44128	12214
of which manufacturing						
Budownictwo	11620	6747	7757	8365	6795	1570
Construction						
Handel i naprawy ^Δ	14185	13297	13729	15011	9587	5424
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje	1327	1463	1509	1630	1344	286
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	9357	7534	6464	6866	5108	1758
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe	4274	3281	3227	3050	111	2939
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	8225	8627	9030	10240	6103	4137
Real estate, renting and business activities						
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i zdrowotne ^Δ	12126	14206	14642	15110	1002	14108
Public administration and defence; com- pulsory social security						
Edukacja	22229	25686	25157	25147	5792	19355
Education						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	23844	14280	14580	14720	3339	11381
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała	3998	3951	4109	4096	1804	2292
Other community, social and personal service activities						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes, item 12 on page 108.

TABL. 6 /70/. PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYEES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which wo- men	ogółem total	w tym kobiety of which wo- men
OGÓŁEM	2000	183633	87144	12528	7555
TOTAL	2005	154858	72396	13160	8167
	2007	157806	73339	12760	7814
	2008	161509	74638	13664	8373
sektor publiczny		66738	41401	7114	5024
public sector					
sektor prywatny		94771	33237	6550	3349
private sector					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		3671	814	696	192
Agriculture, hunting and forestry; fishing					
Przemysł		59659	18422	1931	896
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		54552	17494	1733	826
of which manufacturing					
Budownictwo		10199	756	352	130
Construction					
Handel i naprawy ^Δ		14419	6820	1153	804
Trade and repair ^Δ					
Hotele i restauracje		1472	1098	252	174
Hotels and restaurants					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		6624	1122	367	144
Transport, storage and communication					
Pośrednictwo finansowe		3003	2401	127	99
Financial intermediation					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		9184	3770	1730	805
Real estate, renting and business activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		14516	8931	698	420
Public administration and defence; compulsory so- cial security					
Edukacja		21040	16898	4471	3291
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		14069	11817	1041	794
Health and social work					
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		3653	1789	846	624
Other community, social and personal service activi- ties					

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 107 i ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 3 on page 107 and item 12 on page 108; by seat of management of unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 /71/. **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmują- cy pierw- szą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę persons changing work	powraca- jący z urlopów wychowa- wczych i bez- płatnych persons re- turning from child- -care leaves and unpaid leaves	
OGÓŁEM 2000	38987	14607	4132	20507	1688	19,4
TOTAL 2005	36030	12918	4719	17776	861	22,8
..... 2007	43589	15707	6500	8800	968	27,9
2008	41983	15350	6205	8080	1012	25,9
sektor publiczny ..... public sector	8412	5069	1251	2069	335	12,3
sektor prywatny ..... private sector	33571	10281	4954	6011	677	35,7
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	774	279	62	110	12	20,6
Przemysł ..... Industry	15171	4914	2571	2877	499	24,6
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	14733	4816	2534	2713	492	26,2
Budownictwo ..... Construction	5701	186	393	990	35	60,7
Handel i naprawy ^Δ ..... Trade and repair ^Δ	4551	1857	722	1092	73	33,3
Hotele i restauracje ..... Hotels and restaurants	471	335	92	56	5	31,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... Transport, storage and communication	1908	240	250	568	6	30,1
Pośrednictwo finansowe ..... Financial intermediation	645	506	155	126	24	21,4
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... Real estate, renting and business acti- vities	5329	1883	791	504	34	57,0
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ ..... Public administration and defence; com- pulsory social security	2607	1571	430	626	77	18,1
Edukacja ..... Education	2086	1591	275	521	82	9,6
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..... Health and social work	1919	1555	355	484	150	12,9
Działalność usługowa, komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała ..... Other community, social and personal service activities	821	433	109	126	15	23,8

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 108; by seat of management of unit.

TABL. 8 /72/. **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia przez terminated due to dis- solution of an em- ployment contract by		przenie- sieni na emeryturę, rentę z ty- tułu nie- zdolności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wychowa- wczych i bezpłat- nych taking child- -care and unpaid leaves
				zakład pracy employer	pracow- nika employee		
OGÓŁEM	2000	49220	19982	15112	5824	2468	24,5
TOTAL	2005	34795	12733	6001	5259	2165	21,8
	2007	39572	13447	5383	8246	2599	25,1
	2008	40441	14714	6078	7750	2787	24,7
sektor publiczny		8291	4735	482	1061	1575	11,9
public sector							
sektor prywatny		32150	9979	5596	6689	1212	33,8
private sector							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		876	314	90	145	117	23,4
Agriculture, hunting and forestry; fishing							
Przemysł		15564	4980	3025	2855	830	25,0
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		15011	4843	2991	2780	682	26,4
Budownictwo		4967	154	955	1074	88	52,9
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		3990	1694	681	1080	109	28,3
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		495	344	77	161	14	31,9
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność		1660	195	214	371	128	26,1
Transport, storage and communi- cation							
Pośrednictwo finansowe		560	414	39	174	42	17,8
Financial intermediation							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		5472	1986	616	902	243	58,2
Real estate, renting and business activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubez- pieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		2228	1228	50	212	361	14,9
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		2292	1766	153	312	539	10,3
Education							
Ochrona zdrowia i pomoc społecz- na		1637	1282	114	318	222	11,0
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozos- tała		700	357	64	146	94	19,7
Other community, social and per- sonal service activities							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracu-
jących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities
employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 108; by seat of management of unit.

TABL. 9 /73/. **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym ko- biety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych za- wodowych basic vo- cational
OGÓŁEM	2000	3787	1746	929	1299	338	1221
TOTAL	2005	4189	1959	1281	1324	591	993
	2007	5459	2312	1627	1392	747	1693
	2008	5117	2376	1442	1349	748	1578
sektor publiczny		1120	791	753	197	125	45
public sector							
sektor prywatny		3997	1585	689	1152	623	1533
private sector							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing		59	22	17	19	10	13
Przemysł		1955	759	272	575	309	799
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1927	748	258	566	306	797
of which manufacturing							
Budownictwo		334	38	63	75	27	169
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		544	269	121	222	90	111
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		77	64	1	17	10	49
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		211	35	20	62	22	107
Transport, storage and communication							
Pośrednictwo finansowe		134	100	75	36	22	1
Financial intermediation							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		758	285	170	163	134	291
Real estate, renting and business activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		404	295	254	86	61	3
Public administration and defence; compul- sory social security							
Edukacja		232	180	191	12	20	9
Education							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		313	267	225	48	31	9
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, społecz- na i indywidualna, pozostała		96	62	33	34	12	17
Other community, social and personal ser- vice activities							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 108; by seat of management of unit.

TABL. 10/74/. **MIEJSCA PRACY WOLNE I NOWO UTWORZONE**
JOB VACANCIES AND NEWLY CREATED

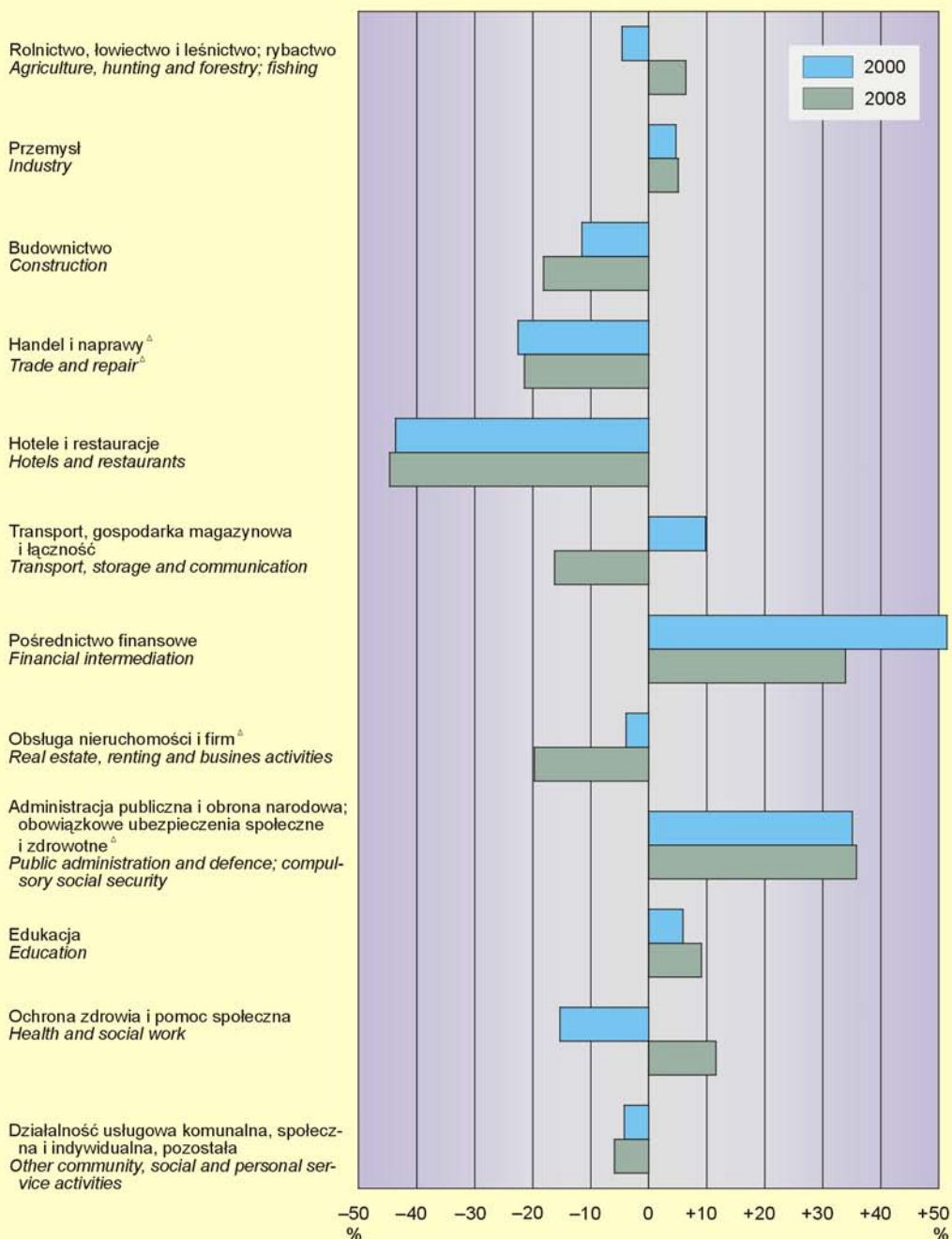
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs				
	wolne ^a vacancies ^a			nowo utworzone – newly created jobs	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which – newly created jobs	z ogółem w jednost- kach o liczbie pra- cujących po- wyżej 9 osób of total num- ber in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM 2007	4432	711	3172	16789	9658
TOTAL 2008	2120	249	1415	11488	6762
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ..... <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	72	3	30	307	144
Przemysł ..... <i>Industry</i>	618	26	510	2606	2380
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	605	26	499	2533	2320
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	270	5	206	1912	984
Handel i naprawy ^Δ ..... <i>Trade and repair^Δ</i>	336	79	174	3047	1016
Hotele i restauracje ..... <i>Hotels and restaurants</i>	52	7	43	279	106
Transport, gospodarka magazynowa i łącz- ność ..... <i>Transport, storage and communication</i>	230	5	35	1051	467
Pośrednictwo finansowe ..... <i>Financial intermediation</i>	38	1	34	164	122
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... <i>Real estate, renting and business activities</i>	128	89	64	771	516
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	182	29	167	453	418
Edukacja ..... <i>Education</i>	30	4	30	422	374
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..... <i>Health and social work</i>	98	1	73	214	100
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..... <i>Other community, social and personal service activities</i>	66	—	49	262	135

a Stan w dniu 31 XII.

a As of 31 XII.

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE WEDŁUG SEKCJI

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP BY SECTIONS

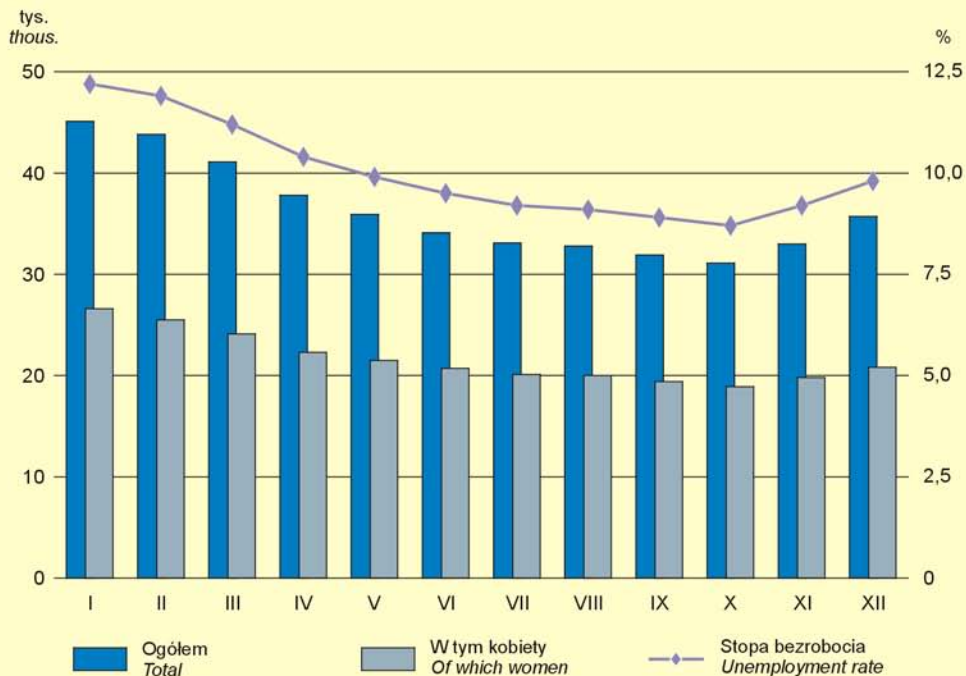

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI I STOPA BEZROBOCIA W 2008 R.

Stan w końcu miesiąca

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND UNEMPLOYMENT RATE IN 2008

As of the end of month

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

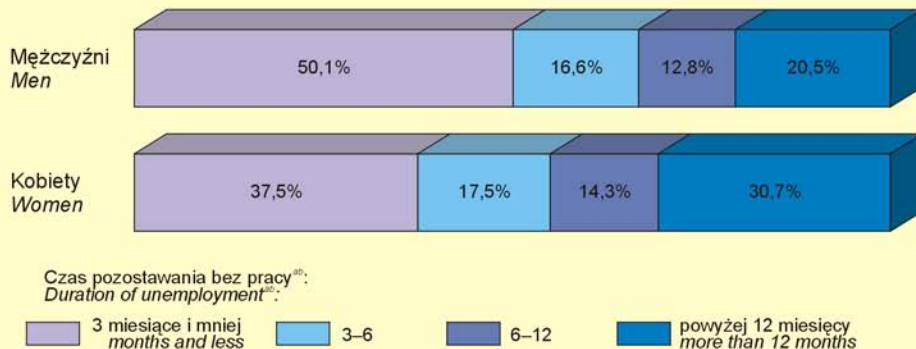
Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX AND DURATION OF UNEMPLOYMENT IN 2008

As of 31 XII

Czas pozostawania bez pracy^{ab}:
Duration of unemployment^{ab}:

3 miesiące i mniej months and less   3-6   6-12   powyżej 12 miesięcy more than 12 months

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 /75/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	69311	69396	43338	35698	Registered unemployed persons
mężczyźni	29065	30671	17147	14861	men
kobiety	40246	38725	26191	20837	women
Oferty pracy	98	310	1197	1830	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	707	224	36	20	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	21,0	19,2	20,0	19,7	Previously not employed
Zwolenieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	7,5	2,5	2,3	2,1	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	19,5	13,4	14,0	17,8	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,4	47,6	40,2	26,5	Out of work for longer than 1 year
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a ...	15,7	18,7	11,9	9,8	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 111.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

^a See general notes item 3 on page 111.

S o u r c e: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 12 /76/. **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	69678	77016	74184	73281	Total of newly registered unemployed persons
z ogółem:					of total:
Kobiety	32212	36637	38273	38060	Women
Dotychczas niepracujący	17643	20260	18259	17817	Previously not employed
Nie posiadający prawa do zasiłku	45220	60011	61494	61245	Not-entitled to benefit
Zwolenieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5935	1275	1014	903	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	59843	82173	90904	80921	Total of persons removed from unemployment rolls
z ogółem:					of total:
Kobiety	27609	38876	47527	43414	Women
Z tytułu podjęcia pracy	29441	36053	33424	28637	Received jobs
Nie potwierdzili gotowości do pracy	20346	27941	25849	23730	The lack of confirmation of the readiness to take a job
Nabyli prawa emerytalne lub rentowe ...	559	599	464	482	Acquirement the right to old-age or disability pension

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

S o u r c e: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 13 /77/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	69311	40246	69396	38725	43338	26191	35698	20837
TOTAL								
Według wieku: By age:								
24 lata i mniej	19797	11084	14256	7944	8088	5157	7268	4654
and less								
25 – 34	18039	11869	18237	11440	10990	7581	9323	6170
35 – 44	17055	10323	14868	8937	8149	5425	6313	4046
45 – 54	12773	6581	17689	9226	11647	6762	9021	5017
55 lat i więcej	1647	389	4346	1178	4464	1266	3773	950
and more								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	1741	1114	3366	2144	2639	1709	2625	1691
Tertiary								
Policealne oraz średnie zawodowe	13977	9800	14121	9440	9009	6290	7342	5034
Post-secondary as well as vocational secondary								
Średnie ogólnokształcące	4848	3919	4598	3480	3676	2786	3389	2512
General secondary								
Zasadnicze zawodowe	25762	13138	22720	11340	12576	7019	10087	5236
Basic vocational								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	22983 ^a	12275 ^a	24591	12321	15438	8387	12255	6364
Lower secondary, primary and incom- plete primary								
Według czasu pozostawania bez pracy^{bc}: By duration of unemployment^{bc}:								
3 miesiące i mniej	16693	6902	16889	7533	13703	6791	15265	7812
3 months and less								
3 – 6	10021	5636	9736	5260	6521	3900	6111	3650
6 – 12	13912	7402	9716	5135	5702	3369	4873	2973
12 – 24	14567	8978	10230	5633	5612	3736	3781	2471
Powyżej 24 miesięcy	14118	11328	22825	15164	11800	8395	5668	3931
More than 24 months								
Według stażu pracy^c: By work seniority^c:								
Bez stażu pracy	14569	9268	13305	8616	8659	5989	7020	4799
No work seniority								
Ze stażem pracy:								
With work seniority:								
1 rok i mniej	8318	5147	7569	4688	5070	3303	4408	2837
and less								
1 – 5	14615	8373	14412	7868	8752	5325	7580	4500
5 – 10	9486	5597	9703	5521	5704	3606	4556	2736
10 – 20	13183	8037	12782	7389	7597	4712	5886	3409
20 – 30	8373	3778	9818	4340	5951	2846	4806	2158
powyżej 30 lat	767	46	1807	303	1605	410	1442	398
more than 30 years								

^a Bez wykształcenia gimnazjalnego. ^b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

^a Excluding lower secondary education. ^b From the date of registering in a labour office. ^c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed for 3 months and 1 day to 6 months were included.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 14 /78/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007		2008		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym ko- biety of which women	ogółem total	w tym ko- biety of which women	
Ogółem	43338	26191	35698	20837	Total
z ogółem:					of total:
Długotrwale bezrobotni	26210	17249	17063	11085	Long-term unemployed
Powyżej 50 roku życia	10473	4689	8699	3652	Aged 50 and more
Bez kwalifikacji zawodowych	15150	9244	11836	7037	Without occupational qualifica- tions
Samotnie wychowujący co naj- mniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej ^a	2257	2144	3587	3292	Bringing up single-handed at least one child aged 18 and less ^a
Niepełnosprawni	1656	869	1751	890	Disabled persons

^a W 2007 r. osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

^a In 2007 persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 15 /79/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU****REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2162	1217	783	595	Persons undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	1100	595	411	357	of which women
Podejmujący zatrudnienie przy ro- botach publicznych	1864	3067	2060	1803	Persons undertaking employment in public works
w tym kobiety	679	1327	776	749	of which women
Rozpoczynający szkolenie	2337	3246	5833	6471	Persons starting training
w tym kobiety	1065	1395	2678	2819	of which women

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 16 /80/. **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w odset- kach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM	194,0	134,3	128,2	145,8	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	83,5	73,0	55,4	44,9	30,8	Unemployment benefits
Szkolenia	2,0	3,8	9,1	9,6	6,6	Training
Prace interwencyjne	2,2	3,1	2,5	2,4	1,6	Intervention works
Roboty publiczne	2,4	10,3	6,9	8,8	6,0	Public works
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	.	8,5	15,5	24,5	16,8	Funds to undertake an eco- nomic activity
Stypendia za okres przygo- wania zawodowego i stażu	.	17,3	18,4	29,0	19,9	Scholarship for a pre-service training and intership

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 111.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

^a See general notes item 4 on page 111.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 17 /81/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in accidents				Z ogółem – w wy- padkach ciężkich Of total – in serious accidents
			śmiertel- nych fatal	powodujących niezdolność do pracy ^b resulting in an inability to work ^b			
				1–3 dni 1–3 days	4–20	21 dni i więcej 21 days and more	
OGÓŁEM	2000	3149	12	37	1572 ^c	1400 ^d	49
TOTAL	2005	2418	15	12	778	1499	28
	2007	2533	14	20	822	1542	20
	2008	2709	19	39	932	1614	31
w tym: of which:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		88	1	1	24	61	1
Agriculture, hunting and forestry							
Przemysł		1215	7	16	462	696	17
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1142	5	16	440	649	1
of which manufacturing							
Budownictwo		351	4	5	91	249	5
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		273	5	1	97	157	3
Trade and repair ^Δ							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		161	1	2	48	99	1
Transport, storage and communication							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		123	1	3	43	74	—
Real estate, renting and business activities							
Edukacja		135	—	6	36	78	1
Education							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		152	—	2	55	80	—
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała		71	—	—	22	48	2
Other community, social and personal service activities							
NA 1000 PRACUJĄCYCH	2000	11,02	0,04	0,13	5,50	4,90	0,17
(wskaźnik wypadkowości)	2005	9,66	0,06	0,05	3,11	5,99	0,11
PER 1000 EMPLOYED PERSONS	2007	9,56	0,05	0,08	3,10	5,82	0,08
(accident rate)	2008	9,85	0,07	0,14	3,39	5,87	0,11

a Zgłoszone w danym roku. b Bez poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych. c,d Dotyczy wypadków przy pracy powodujących niezdolność do pracy: c – 4–28 dni, d – 29 dni i więcej.

a Registered in a given year. b Without persons injured in fatal accidents. c,d Concerns accidents at work resulting in an inability to work: c – 4–28 days, d – 29 days and more.

TABL. 18 /82/. **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, łó- wiewstwo i leśnic- two agri- culture, hunting and for- estry	przemysł industry		budow- nictwo con- struction	handel i napra- wy ^Δ trade and repair ^Δ	trans- port, go- spo- darka maga- zynowa i łącz- ność trans- port, sto- rage and commu- nication	ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna health and so- cial work
			razem total	w tym przet- wórstwo przemy- słowe of which manu- facturing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
EVENTS CAUSING INJURY

OGÓŁEM	2000	3149	200	1311	1218	499	239	186	276
TOTAL	2005	2418	107	1107	1032	283	194	143	137
	2007	2533	89	1188	1111	279	233	177	149
	2008	2709	88	1215	1142	351	273	161	152
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		107	4	62	59	8	6	6	2
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous sub- stances and chemicals									
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt		580	12	197	175	83	78	41	46
a stationary object									
obiekt w ruchu		667	19	326	315	112	82	33	19
object in motion									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		490	19	256	249	70	39	18	20
Contact with sharp, pointed, rough coarse material agent									
Uwięzienie, zmiżdżenie		186	3	118	109	20	17	12	—
Trapped, crushed									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne Physical or mental stress		322	12	136	128	31	29	19	28
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		72	10	2	1	2	4	20	15
Aggression human or animal									

a Zgłoszone w danym roku; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 114.

a Registered in a given year, see general notes, item 7 on page 114.

TABL. 18 /82/. **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnic- two, łowic- two i leśnic- two agri- culture, hunting and forestry	przemysł industry		budow- nictwo con- struction	handel i napra- wy ^Δ trade and re- pair ^Δ	trans- port, go- spo- darka maga- zynowa i łącz- ność trans- port, sto- rage and commu- nication	ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna health and so- cial work	
			razem total	w tym przet- wórstwo przemys- łowe of which manu- factu- ring					
PRZYCZYNY WYPADKÓW ^b CAUSES OF ACCIDENTS ^b									
OGÓŁEM	2000	6334	360	2910	2702	1124	422	353	426
TOTAL	2005	5058	217	2616	2463	542	387	228	255
	2007	5478	185	2817	2646	591	476	339	282
	2008	5985	185	2941	2778	730	608	309	313
Niewłaściwy stan czynnika mate- rialnego		543	13	278	254	56	42	26	30
Inappropriate condition of material agents									
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:									
pracy		401	5	227	220	45	26	21	32
work									
stanowiska pracy		368	7	207	200	41	37	10	18
work post									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		522	11	322	308	56	48	16	15
Absence or inappropriate use of ma- terial agents									
Nieużywanie sprzętu ochronnego Not using protective equipment		133	2	78	73	24	13	2	3
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika		429	14	280	269	45	30	14	10
Inappropriate wilful employee action									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^c		134	4	52	50	18	20	11	9
Inappropriate mental-physical con- dition of employee ^c									
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika		3223	121	1426	1339	426	372	193	172
Incorrect employee action									
Inna przyczyna		232	8	71	65	19	20	16	24
Other cause									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7, na str. 114. ^c Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year ^b See general notes, item 7 on page 114. ^c Caused by, i.e.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 /83/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	555	348	308	319	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	2	–	1	2	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	266	161	131	141	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	30	26	35	15	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	28	7	7	7	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	99	61	33	60	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	35	27	34	30	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
inne wydarzenia	97	66	68	66	<i>other events</i>

TABL. 20 /84/. **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2007	2008	DISEASES
OGÓŁEM	45	51	TOTAL
w tym:			<i>of which:</i>
Pylce płuc	1	–	<i>Pneumoconiosis</i>
Astma oskrzelowa	1	2	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	14	24	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	1	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	3	1	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	2	–	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	5	3	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	1	–	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	14	15	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequelae</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 21 /85/. **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy ^b work environment ^b		z uciążliwością pra- cy ^c strenuous condi- tions ^c		z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi particularly dan- gerous machinery	
	ogółem grand to- tal	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
OGÓŁEM 2000	129,5	111,6	88,2	72,2	29,9	28,6	11,3	10,7
TOTAL 2005	143,9	125,2	74,6	59,5	57,4	54,8	12,0	11,0
..... 2007	125,2	102,3	65,8	49,8	45,3	42,0	14,1	10,5
..... 2008	164,9	109,9	83,3	63,4	67,3	36,2	14,3	10,3
sektor publiczny ..... public sector	134,5	125,6	61,9	55,7	64,7	64,3	7,9	5,6
sektor prywatny ..... private sector	176,1	104,1	91,1	66,2	68,3	25,9	16,7	12,1
w tym: of which:								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ..... Agriculture, hunting and forestry	119,4	96,0	51,6	37,2	44,0	40,2	23,8	18,6
Przemysł ..... Industry	210,4	123,8	102,7	72,5	89,6	37,3	18,1	14,0
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing	214,1	118,3	110,6	78,4	85,0	26,0	18,6	14,0
Budownictwo ..... Construction	225,6	193,6	180,0	163,5	24,8	18,6	20,8	11,5
Handel i naprawy ^Δ ..... Trade and repair ^Δ	38,3	25,0	20,6	13,6	14,2	8,7	3,5	2,7
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... Transport, storage and communication	170,7	144,8	14,1	11,2	144,8	131,0	11,9	2,6
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... Real estate, renting and business ac- tivities	19,3	19,3	16,1	16,1	3,2	3,2	–	–
Edukacja ..... Education	1,9	0,4	1,5	–	–	–	0,4	0,4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .. Health and social work	59,3	58,7	43,2	42,6	16,1	16,1	–	–
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	179,7	176,3	38,1	34,7	110,2	110,2	31,4	31,4

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^{b,c} Od 2007 r.: ^b – bez niedostatecznego oświetlenia stanowisk pracy, ^c – łącznie z niedostatecznym oświetleniem stanowisk pracy.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons. ^{b,c} Since 2007: ^b – excluding threats caused by insufficient lighting of work place, ^c – including threats caused by insufficient lighting of work place.

TABL. 22 /86/. **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środ- ki odżyw- cze <i>Other nu- trition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodat- kowe urlo- py <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegól- nych wa- runkach lub w szczegól- nym cha- akterze <i>Entitle- ments arising from work in particu- lar condi- tions</i>
OGÓŁEM	2000	18565	47814	12066	27416	1901	3527	19693
TOTAL	2005	12660	40248	4909	12996	565	1460	9581
	2007	11895	50063	5221	11165	460	1659	3847
	2008	12441	50554	4925	9682	867	963	9981
sektor publiczny		5281	12922	3702	4877	315	801	6371
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		7160	37632	1223	4805	552	162	3610
<i>private sector</i>								
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		706	1022	23	295	8	1	86
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Przemysł		8610	36746	4599	7164	485	272	8149
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>		6734	33191	4000	3908	485	113	6911
Budownictwo		1272	4076	98	283	16	1	221
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ		773	2954	48	315	4	5	36
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		641	3352	34	1155	3	620	786
<i>Transport, storage and communication</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		10	22	–	64	–	–	21
<i>Real estate, renting and business ac- tivities</i>								
Edukacja		19	1	–	168	–	–	–
<i>Education</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ... <i>Health and social work</i>		13	1865	3	5	348	62	621
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała		377	516	120	233	3	2	61
<i>Other community, social and personal service activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 23 /87/. **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a**
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensations</i>		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensatory benefits</i>	Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej <i>Compensatory benefits due to occupational rehabilitation</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>		
OGÓŁEM 2000	662	623	6	20
TOTAL 2005	467	452	4	9
..... 2007	412	397	2	7
2008	363	337	23	33
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	90	86	2	20
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	273	251	21	13
w tym: <i>of which:</i>				
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ..... <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	18	18	18	—
Przemysł ..... <i>Industry</i>	250	225	5	32
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	229	204	5	32
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	40	40	—	1
Handel i naprawy ^Δ ..... <i>Trade and repair^Δ</i>	5	5	—	—
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... <i>Transport, storage and communication</i>	17	17	—	—
Edukacja ..... <i>Education</i>	4	4	—	—
Ochrona zdrowia i opieka społeczna ..... <i>Health and social work</i>	24	23	—	—
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..... <i>Other community, social and personal service activities</i>	5	5	—	—

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 24 /88/. ŚREDNI KOSZT ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY
I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
AVERAGE COST OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL
DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensations		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensatory benefits	Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej Compensatory benefits due to occupational rehabilitation
		ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations		
		w złotych na 1 świadczenie in zł per benefit			
OGÓŁEM	2000	3095	2808	7250	1780
TOTAL	2005	2390	2252	2225	2078
	2007	2329	2255	2050	2514
	2008	2242	2251	1039	3685
sektor publiczny		1879	1842	2050	5380
public sector					
sektor prywatny		2362	2391	943	1077
private sector					
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		2456	2456	889	—
Agriculture, hunting and forestry					
Przemysł		2269	2297	1580	3728
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		2297	2331	1580	3728
of which manufacturing					
Budownictwo		2553	2553	—	2300
Construction					
Handel i naprawy ^Δ		2260	2260	—	—
Trade and repair ^Δ					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1476	1476	—	—
Transport, storage and communication					
Edukacja		3750	3750	—	—
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		1733	1591	—	—
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		1480	1480	—	—
Other community, social and personal service activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane prezentowane w dziale nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują wynagrodzeń pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data presented in this chapter do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 2 and 4 do not include wages and salaries of employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salary per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

*3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).*

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries i.e., the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries;
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. **Retirement pay and pension benefits** (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą w 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account in 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 /89/. **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	4718793,2	4875054,4	5699185,8	6548102,5	TOTAL
sektor publiczny	2476968,0	2272797,2	2546345,9	2855250,4	public sector
sektor prywatny	2241825,2	2602257,2	3152839,9	3692852,1	private sector
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	146788,9	121823,1	138320,2	145862,7	Agriculture, hunting and forestry; fishing
Przemysł	1640486,9	1683406,2	2000842,4	2239959,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1400002,5	1482208,5	1770216,6	1989874,1	of which manufacturing
Budownictwo	277599,5	198960,3	292131,8	361159,8	Construction
Handel i naprawy ^Δ	418734,2	470262,1	564872,0	693005,8	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	31091,5	37959,4	44256,2	57170,1	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	472821,7	231747,2	207472,2	246215,3	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	141772,7	144805,2	156888,5	157678,3	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	219148,2	258798,2	294037,3	368310,6	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	340626,7	493234,8	565041,5	656892,1	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	491525,1	749014,7	814254,2	888198,5	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	429170,8	350482,6	467668,6	557132,3	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	109027,0	134560,6	153400,9	176517,8	Other community, social and personal service activities

a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 1 uwag ogólnych na str. 136.

a Data include only components of wages and salaries mentioned in item 1 of general notes on page 136.

TABL. 2 /90/. **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ I SEKCJI**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY WAGES AND SALARIES COMPONENTS
AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nad- wyżce bilan- sowej w spółdziel- niach <i>Payments from profit and balance sur- plus in co- operatives</i>	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowników jednostek sfe- ry budżetowej <i>Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities</i>	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
			w tys. zł	in thous. zł		
OGÓŁEM 2000	4457157,2	4244741,2	17489,8	71981,1	117663,7	5281,4
TOTAL 2005	4575283,8	4361777,0	3933,0	84521,6	121971,8	3080,4
..... 2007	5472899,9	5201038,4	2469,4	93195,7	173050,1	3146,3
2008	6218945,7	5915671,6	8907,7	98938,8	191321,0	4106,6
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	2914738,3	2749277,8	7612,4	98938,8	58664,8	244,5
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	3304207,4	3166393,8	1295,3	—	132656,2	3862,1
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ..... <i>Agriculture, hunting and for- estry; fishing</i>	144778,8	138122,7	390,6	—	6182,4	83,1
Przemysł ..... <i>Industry</i>	2246827,2	2190244,3	7540,3	846,2	46511,6	1684,8
w tym przetwórstwo przemy- słowe ..... <i>of which manufacturing</i>	1994352,9	1942963,5	7341,0	—	42399,2	1649,2
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	383011,1	374635,6	529,9	—	7100,4	745,2
Handel i naprawy ^Δ ..... <i>Trade and repair^Δ</i>	464560,1	449433,2	147,7	—	13887,3	1091,9
Hotele i restauracje ..... <i>Hotels and restaurants</i>	32737,7	31097,7	—	376,5	1091,0	172,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 136. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees, see general notes, item 1 on page 136. b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 /90/. **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ I SEKCJI (dok.)**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY WAGES AND SALARIES COMPONENTS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
	w tys. zł		in thous. zł			
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... Transport, storage and communication	208054,6	201194,4	23,0	1151,0	5530,6	155,6
Pośrednictwo finansowe ..... Financial intermediation	150720,9	145248,1	116,0	—	5356,8	—
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	322071,0	269795,4	23,8	1667,5	50567,7	16,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ ..... Public administration and defence; compulsory social security	674079,6	619947,2	—	37053,3	17079,1	—
Edukacja ..... Education	901721,7	834519,5	—	48648,2	18552,5	1,5
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..... Health and social work	547844,8	530462,6	70,6	7285,7	10024,4	1,5
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..... Other community, social and personal service activities	142538,2	130970,9	65,8	1910,4	9437,2	153,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 136. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees, see general notes, item 1 on page 136. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 /91/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008	
	w zł		in zł	2007=100	
OGÓŁEM ..... TOTAL	1731,65	2126,53	2423,56	2667,92	110,1
sektor publiczny ..... public sector	1906,33	2516,47	2906,39	3265,46	112,4
sektor prywatny ..... private sector	1572,46	1873,04	2136,85	2337,24	109,4
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ..... Agriculture, hunting and forestry; fishing	1652,36	2159,98	2471,42	2837,35	114,8
Przemysł ..... Industry	1813,17	2177,98	2549,77	2804,48	110,0
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	1730,40	2090,54	2463,77	2709,04	110,0
Budownictwo ..... Construction	1532,51	1625,33	1973,60	2186,14	110,8
Handel i naprawy ^Δ ..... Trade and repair ^Δ	1342,30	1616,82	1866,26	2096,89	112,4
Hotele i restauracje ..... Hotels and restaurants	976,25	1187,86	1283,68	1479,10	115,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... Transport, storage and communication	1901,54	2133,01	2068,85	2236,78	108,1
Pośrednictwo finansowe ..... Financial intermediation	2621,92	3229,09	3547,91	3572,56	100,7
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... Real estate, renting and business activities	1664,91	1866,75	1983,74	2142,44	108,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowot- ne ^Δ ..... Public administration and defence; compulsory social security	2339,92	2892,74	3215,21	3622,11	112,7
Edukacja ..... Education	1833,26	2415,27	2671,86	2911,97	109,0
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..... Health and social work	1466,05	1950,38	2533,97	2978,04	117,5
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indy- widualna, pozostała ..... Other community, social and personal service activities	1659,47	2054,49	2257,75	2509,35	111,1

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 136.

^a See general notes, item 2 on page 136.

TABL. 4 /92/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG STANOWISK I SEKCJI****AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY POSITIONS AND SECTIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual la- bour	nierobotni- cze non- manual la- bour
	w zł in zł					
OGÓŁEM ..... TOTAL	1811,86	2249,89	2607,45	2873,22	2195,36	3658,11
sektor publiczny ..... public sector	1913,44	2516,47	2906,39	3265,46	2461,36	3603,19
sektor prywatny ..... private sector	1702,43	2021,63	2368,54	2578,23	2112,92	3761,15
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ..... Agriculture, hunting and forestry; fishing	1691,30	2218,56	2624,42	2974,94	2232,71	4301,58
Przemysł ..... Industry	1865,99	2243,52	2654,35	2898,30	2439,62	4455,69
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	1783,51	2154,96	2570,46	2803,39	2374,30	4353,67
Budownictwo ..... Construction	1660,59	1777,92	2374,79	2644,44	2354,99	3897,19
Handel i naprawy ^Δ ..... Trade and repair ^Δ	1545,03	1885,75	2272,13	2496,35	1876,34	3592,22
Hotele i restauracje ..... Hotels and restaurants	1062,00	1268,12	1392,53	1609,07	1369,65	2734,21
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... Transport, storage and communication	2053,00	2292,20	2267,82	2459,99	2189,54	3245,80
Pośrednictwo finansowe ..... Financial intermediation	2677,79	3447,98	3828,93	3971,49	2282,36	4035,28
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... Real estate, renting and business activities	1694,79	1870,03	1975,18	2161,21	1531,60	3090,02
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ ..... Public administration and defence; compulsory social security	2339,38	2892,71	3215,26	3622,24	1901,16	3744,47
Edukacja ..... Education	1835,15	2420,69	2680,94	2925,70	1592,64	3324,62
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..... Health and social work	1473,53	1977,82	2579,75	3044,44	1920,78	3374,10
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..... Other community, social and personal service activities	1742,34	2091,16	2358,23	2705,11	2269,67	3047,83

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, patrz uwagi ogólne, ust. 1, 2 na str. 136.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees, see general notes, item 1,2 on page 136.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 5 /93/. **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	217972	213404	213983	216682	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	175074	175970	179362	183257	Covered by the non-agricultural social security system
pobierający:					persons receiving:
Emerytury	98800	109630	122801	128429	Retirement pay
Renty z tytułu niezdolności do pracy	45027	33763	23742	22004	Pensions resulting from an inability to work
Renty rodzinne	31247	32577	32819	32824	Family pensions
Rolnicy indywidualni	42898	37434	34621	33425	Farmers
W tym pobierający emerytury	28839	33175	30629	29495	Of which receiving retirement pay

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 /94/. **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

OGÓŁEM GRAND TOTAL

Świadczenia w mln zł ..... | 2086,3 | 2678,6 | 2985,7 | 3322,8 | Benefits in mln zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements.

TABL. 6 /94/. **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a (dok.)**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	1756,2	2318,4	2626,6	2956,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	835,93	1097,91	1220,34	1344,35	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1071,7	1546,3	1886,7	2174,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	903,96	1175,39	1280,32	1411,10	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	389,9	372,2	293,1	295,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	721,53	918,59	1028,75	1117,11	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	294,6	399,9	446,8	486,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	785,71	1023,03	1134,52	1235,53	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
Razem ^b Total ^b					
Świadczenia w mln zł	330,1	360,2	359,1	366,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	641,26	801,89	864,34	913,44	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	224,0	326,6	325,3	331,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	647,32	820,35	885,19	936,18	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements.

^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe jedno- lub wieloosobowe**. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2004 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania, pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population data since 2004 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób **pracujących** zalicza się:
  - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do 2004 r. do tej grupy pracujących zaliczano również członków spółdzielni produkcji rolniczej,
  - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
  - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby **pobierające emeryturę lub rentę**, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby **utrzymujące się z niezarobkowych źródeł** innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, świadczenia pomocy społecznej, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
- 4) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) **employed persons** include:
  - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.); until 2004 members of agricultural production co-operatives were included in this group of employed persons,
  - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
  - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;
- 2) persons **receiving retirement pay or a pension**, the main source of maintenance for which is the retirement pay or pension;
- 3) persons **maintained from non-earned sources** other than retirement pay and pensions, for whom the main source of maintenance is: social security benefits, social assistance benefits, income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);
- 4) **dependents** (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding pre-payments on personal income tax paid (with income from hired labour, social security benefits and from social assistance benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by

społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia”, ust. 3 na str. 137) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) w tym dochód z wynajmu nieruchomości oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości (tj. przychody minus nakłady i ewentualnie podatki), niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i odszkodowania wypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych;
- 6) dochód ze świadczeń pomocy społecznej, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, (do 30 IV 2004 r. – tylko zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne, wychowawcze oraz świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego),

the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries”, item 3 on page 137) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all work-places by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) of which income from rental of real estate and income from practising a learned profession, that was spend of consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in co-operatives) and income from rental of real estate) i.e. revenues minus investments and possible taxes) not connected with the conducted economic activity;*
- 5) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions, benefits (of which sick benefit – after termination of employment), rehabilitation benefits and accident compensations, as well as since 2005, early retirement pay for farmers;*
- 6) *income from social assistance benefits, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances (until 30 IV 2004 – family, nursing and child-care benefits only as well as alimony paid from the Alimony Fund), social pension, monetary and non-monetary assis-*

rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;

- 7) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

tance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;

- 7) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 /95/. **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1559	990	1058	1046	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,03	2,97	2,97	2,84	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
Pracujących	1,06	1,00	1,14	1,18	Employed
Pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,81	0,89	0,91	0,83	Receiving social security benefits and social assistance benefits
w tym emeryturę lub rentę	x	0,68	0,73	0,73	of which retirement pay and pension
Pozostających na utrzymaniu	1,11	1,00	0,85	0,76	Dependents

TABL. 2 /96/. **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	613,68	796,30	915,70	1080,08	Available income
w tym:					of which:
Z pracy najemnej	286,67	357,32	437,98	568,97	From hired work
Z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	37,39	17,80	36,27 ^a	35,37 ^b	From a private farm in agriculture
Z pracy na własny rachunek	55,97	54,12	70,05	65,01 ^c	From self-employment
Ze świadczeń z ubezpieczeń społecz- nych i pomocy społecznej	186,50	291,66	316,78	335,02	From social security benefits and social assistance benefits
Dochód do dyspozycji	589,46	750,03	875,90	1021,97	Disposable income

a – c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 12,95%, b – 29,34%, c – 12,15%.

a – c Relative error of estimates more than 10% and is: a – 12,95%, b – 29,34%, c – 12,15%.

TABL. 3 /97/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
OGÓŁEM	582,09	777,61	846,06	1016,23	TOTAL
W tym towary i usługi konsumpcyjne	557,87	731,34	806,25	958,12	Of which consumer goods and services
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	175,92	203,46	220,35	237,56	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,60	23,24	23,74	30,27	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	32,10	34,43	40,25	50,65	Clothing and footwear
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	108,93	137,28	149,87	174,72	Housing, water, electricity, gas and other fuels
Wypożyczenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,87	41,52	45,12	54,75	Furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
Zdrowie	23,31	40,57	44,31	52,50	Health
Transport	55,18	82,05	87,76	111,11	Transport
Łączność	21,20	39,38	39,77 ^a	42,96	Communication
Rekreacja i kultura	41,07	50,05	64,42	84,06	Recreation and culture
Edukacja	8,72	7,73	6,95	10,73 ^b	Education
Restauracje i hotele	13,39	14,59	15,26 ^c	25,00 ^d	Restaurants and hotels
Inne towary i usługi	25,35	40,93	41,66	53,95	Miscellaneous goods and services

a – d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 10,65%, b – 11,13%, c – 11,57%, d – 13,52%.

a – d Relative error of estimates more than 10% and is: a – 10,65%, b – 11,13%, c – 11,57%, d – 13,52%.

TABL. 4 /98/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,88	8,43	7,64	7,20	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,50	5,87	5,30	4,98	of which bread
Mięso w kg	4,83	5,36	5,27	5,24	Meat in kg
Ryby ^a w kg	0,38	0,40	0,43	0,44	Fish ^a in kg
Mleko ^b , napoje mleczne i jogurty w l	5,62	5,19	4,70	4,16	Milk ^b , milk-based beverages and yoghurt in l
w tym mleko ^b	4,97	4,43	3,88	3,30	of which milk ^b

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products.

b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 /98/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sery w kg	0,74	0,83	0,90	0,90	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt	14,19	17,20	14,78	13,91	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,63	1,70	1,53	1,44	<i>Oils and fats in kg</i>
Owoce w kg	3,78	4,71	4,04	3,79	<i>Fruit in kg</i>
Warzywa w kg	13,80	13,76	11,88	10,88	<i>Vegetables in kg</i>
Cukier w kg	1,62	1,36	1,41	1,19	<i>Sugar in kg</i>

TABL. 5 /99/. **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w % ogółu badanych gospodarstw domowych				
	in % of total households				
Chłodziarka	98,8	98,5	98,9	98,4	Refrigerator
Zamrażarka	54,2	34,9	37,3	35,8	Freezer
Automat pralniczy	82,2	86,5	90,5	90,9	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,7	7,2	9,5	14,7	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	.	43,5	49,1	55,8	Microwave oven
Samochód osobowy	51,0	49,5	56,1	58,5	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	.	6,9	13,1	13,7	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwa- rzania dźwięku (wieża)	37,5	45,6	48,3	41,9	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	99,0	98,7	98,7	98,1	Television set
Odtwarzacz DVD	.	25,4	40,2	47,5	DVD recorder
Magnetowid, odtwarzacz wideo	54,5	43,3	35,7	34,3	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	.	.	15,2	17,5	Home theater system
Urządzenie do odbioru telewizji sateli- tarnej ^b	58,1	58,3	51,6	60,4	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty	14,0	36,4	48,2	54,3	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	.	19,3	34,3	44,1	of which with access to the Internet
Drukarka	.	24,9	30,9	35,7	Printer
Telefon komórkowy	.	63,3	76,4	80,8	Mobile phone

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Łącznie z telewizją kablową.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Including cable television.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6 na str. 23.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz połączenia gazowe prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Źródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and gas-line connections leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system – with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in case of sewerage – sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Do 2002 r. dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu prezentowane były w % miast obsługiwanych przez odpowiednią sieć.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych; od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (drog), po których kursują autobusy.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Until 2002 data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system were presented in % of total population served by respective system.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity concern households; from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

The consumption of electricity and gas from the gas-line network in households (including consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding urban ground transport concerns bus communication and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

The length of routes is the length of the sections of streets (roads), over which buses travel.

8. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele, pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewerage system.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census from 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stock.

3. Mieszkania na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych sklasyfikowano według następujących form własności:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwu: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;
- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
  - może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,
  - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie wspólnoty mieszkaniowej odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
- 6) **towarzystw budownictwa społecznego**;
- 7) **pozostałych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze nie sprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o instalacjach techniczno-sanitarnych w mieszkaniach dotyczą urządzeń czynnych, jak i chwilowo nieczynnych, a także takich, które zainstalowano w mieszkaniu, ale nie podłączono do sieci.

3. Dwellings based on balances of net dwelling stocks were classified according to the following forms of ownership:

- 1) **housing co-operatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the co-operative ownership right to a residential premise) and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior and Administration, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;
- 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
  - can be owner of whole real estate, for example individual detached house,
  - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real-estate register, was established.

The notion of condominium refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;
- 6) **public building societies**;
- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions constructing for profit – for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, political parties, labour unions etc.

4. Information about technical and sanitary installations in dwellings refers to active and temporarily inactive devices, and also such, which are installed in a dwelling, but still not connected to the network.

5. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez товариства budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

5. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis), utilizing credit granted by the National Housing Fund;
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna
Municipal infrastructure

TABL. 1 /100/. **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sieć w km:					Network in km:
Wodociągowa: rozdzielcza	6152,7	6544,4	6626,6	6724,2	Water-line: distribution
przesyłowa (magistralna)	784,2	1033,8	1089,9	1111,5	transmission (main)
Kanalizacyjna ^a	1154,3	2014,4	2260,5	2908,3	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budyn- ków mieszkalnych:					Connections leading to residential buildings:
Wodociągowe	141334	152240	152057	153931	Water-line system
miasta	41769	44206	44249	44709	urban areas
wieś	99565	108034	107808	109222	rural areas
Kanalizacyjne	29993	49043	56379	71921	Sewerage system
miasta	23967	31166	32502	37264	urban areas
wieś	6026	17877	23877	34657	rural areas
Zdroje uliczne	34	18	17	15	Street outlets
Miasta	9	9	13	11	Urban areas
Wieś	25	9	4	4	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gos- podarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	36,0	31,5	30,7	30,4	Consumption of water from water- line systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm³	24,5	19,8	18,8	18,7	in hm³
na 1 mieszkańca w m³	43,1	35,9	34,5	34,4	per capita in m³
Wieś w hm³	11,5	11,7	11,9	11,7	Rural areas in hm³

a Sieć rozdzielcza i kolektory.

a Distribution network and collectors.

TABL. 2 /101/. **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	394,0	395,3	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	220,9	223,0	Urban areas
Wieś	173,1	172,3	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):			Consumption (during the year):
W GW·h	813,7	830,3	In GW·h
miasta	408,5	423,0	urban areas
wieś	405,2	407,2	rural areas
W kW·h:			In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	748,1	779,4	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^b	1849,4	1897,5	per consumer ^b
wieś – na 1 odbiorcę ^b	2341,0	2362,9	rural areas – per consumer ^b

a Łącznie z indywidualnymi gospodarstwami rolnymi. *b* Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

a Including private farms in agriculture. *b* The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 /102/. **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
**GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Sieć gazowa w km	2215,9	2220,5	Gas-line system in km
miasta	1369,3	1362,1	urban areas
wieś	846,6	858,4	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	36296	37158	Connections leading to residential and non-residential buildings
miasta	33527	34300	urban areas
wieś	2769	2858	rural areas
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	154,6	155,1	Consumers of gas from gas-line system in thous.
miasta	150,7	151,0	urban areas
wieś	3,9	4,1	rural areas
Zużycie gazu z sieci ^a (w ciągu roku) w hm ³	64,4	62,1	Consumption of gas from gas-line sys- tem ^a (during the year) in hm ³
miasta:			urban areas:
w hm ³	60,3	58,4	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	110,5	107,7	per capita in m ³
wieś w hm ³	4,1	3,7	rural areas in hm ³

a W jednostkach naturalnych według, których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 /103/. **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Sieć ciepła w km	697,4	841,2	Heating network in km
miasta	597,6	709,8	urban areas
wieś	99,8	131,4	rural areas
w tym przesyłowa	465,6	594,4	of which transmission
Kotłownie	599	609	Boiler-houses
miasta	477	495	urban areas
wieś	122	114	rural areas
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w GJ	4453054	4477220	Sale of heating energy (during the year) in GJ
miasta	4124252	4140022	urban areas
wieś	328802	337198	rural areas
Kubatura budynków ogrzewanych cen- tralnie w dam ³	56359	56129	Cubature of buildings with central heat- ing in dam ³
miasta	51295	51043	urban areas
wieś	5064	5086	rural areas
w tym budynków mieszkalnych	33084	34313	of which residential buildings
miasta	32128	33329	urban areas
wieś	956	984	rural areas

TABL. 5 /104/. **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**

POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007			2008		
	ogółem total	miasta urban ar- eas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban ar- eas	wieś rural areas
Ludność w tys. – korzystająca ^a z: <i>Population in thous. – using^a:</i>						
wodociągu ..... <i>water-line system</i>	979,0*	530,3	448,7*	975,6	527,6	448,0
kanalizacji ..... <i>sewerage system</i>	574,3	471,0	103,3	602,9	472,7	130,2
gazu ..... <i>gas-line system</i>	427,9	415,8	12,1	425,9	413,2	12,7
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca ^a z: <i>Population – in % of total population – using^a:</i>						
wodociągu ..... <i>water-line system</i>	94,4*	97,4	91,1*	94,4	97,4	91,2
kanalizacji ..... <i>sewerage system</i>	55,4	86,5	21,0	58,4	87,3	26,5
gazu ..... <i>gas-line system</i>	41,3	76,4	2,4	41,2	76,3	2,6

a Dane szacunkowe.

a Estimated data.

TABL. 6 /105/. **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	3	4	4	3	<i>Towns served by urban transport companies</i>
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	247	244	303	238	<i>Population^b in urban areas serviced by urban transport companies in thous.</i>
Sieć komunikacyjna:					<i>Transport network:</i>
linie w km	641	936	786	611	<i>lines in km</i>
w tym na wsi	109	468	224	107	<i>of which rural areas</i>
czynne trasy autobusowe w km ...	273	648	354	299	<i>bus active routes in km</i>
Tabor autobusowy	209	201	201	182	<i>Fleet buses</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. *b* Estimated data.

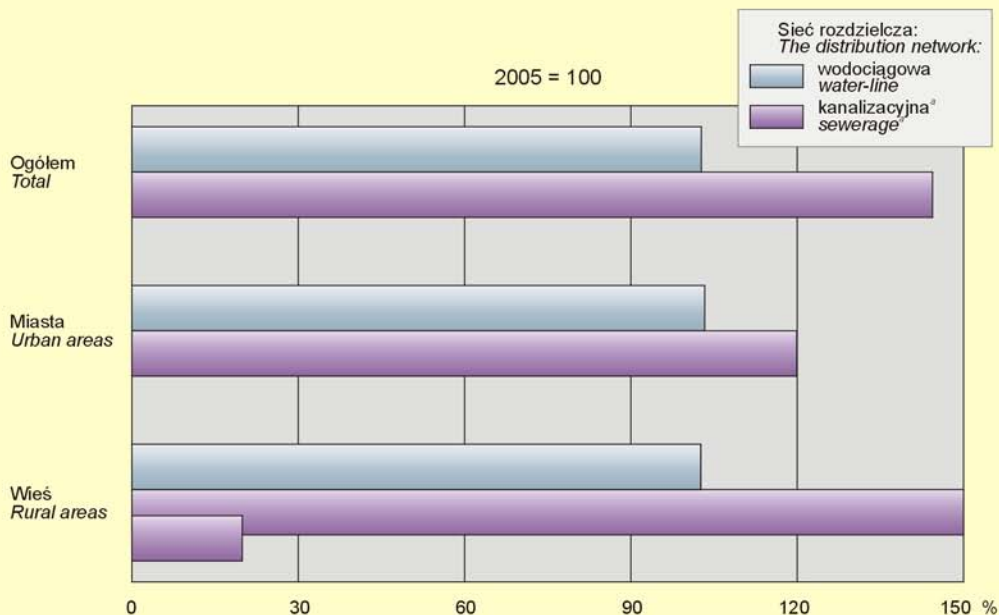

DYNAMIKA SIECI ROZDZIELCZEJ WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

INDICES OF THE DISTRIBUTION NETWORK OF WATER-LINE SYSTEMS AND SEWERAGE SYSTEMS
IN 2008

As of 31 XII

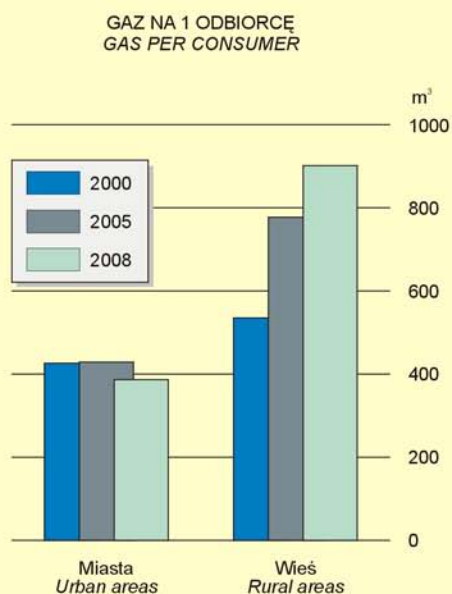
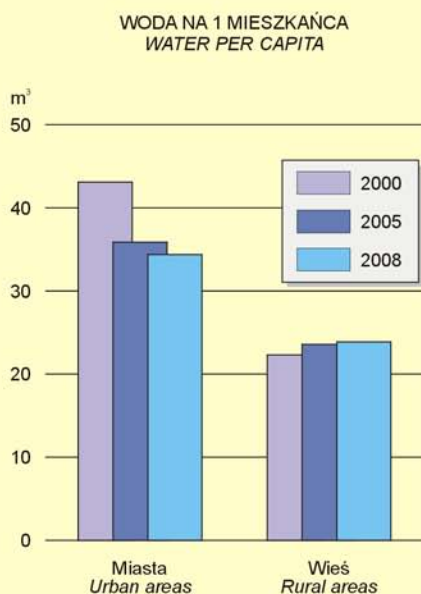

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

ZUŻYCIE WODY I GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

CONSUMPTION OF WATER AND GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS

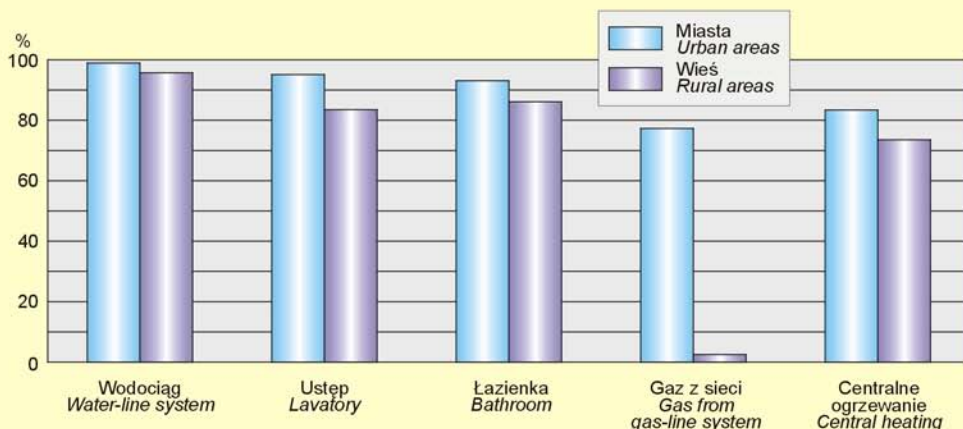

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a IN 2008

As of 31 XII

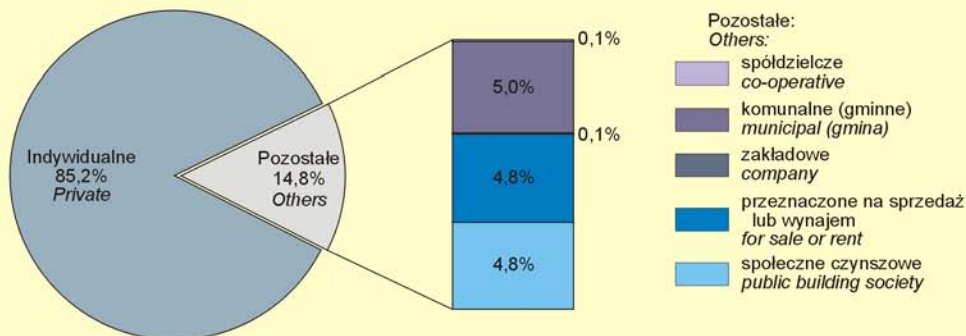

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of net dwelling stocks.

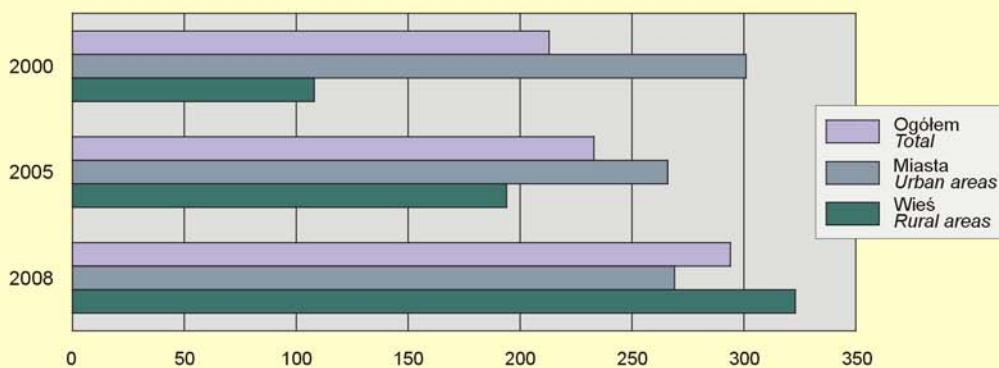
STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA W 2008 R.

STRUCTURE OF DWELLINGS COMPLETED IN 2008

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW

DWELLINGS COMPLETED PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

TABL. 7 /106/. **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym z gos- podarstw do- mowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b w t	270046,9	250020,9	193096,1	Municipal waste collected ^b in t
zmieszane	259215,4	238276,3	182986,4	mixed
miasta	171624,7	161278,0	119664,6	urban areas
wieś	87590,7	76998,3	63321,8	rural areas
wyselekcjonowane	10831,5	11744,6	10109,7	selected
makulatura	1344,8	1668,8	1242,8	waste-paper
szkło	4150,7	4047,7	3732,0	glass
tworzywa sztuczne	2298,1	1477,8	1297,2	plastic
metale	29,2	16,7	3,6	metals
inne	3008,7	4533,6	3834,1	other
Nieczystości ciekłe ^c odebrane w dam ³	538,5	527,1	356,2	Liquid waste ^c removed in dam ³

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 i 9 na str. 154 i 155. b Dane szacunkowe. c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes, item 8 and 9 on page 154 and 155. b Estimated data. c Collected temporarily in septic tanks.

TABL. 8 /107/. **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	ogółem total			miasta urban areas	wieś rural ar- eas	
Czynne składowiska kontrolo- wane (stan w dniu 31 XII):						Controlled landfill sites in opera- tion (as of 31 XII):
liczba	49	40	35	33	8	number
powierzchnia w ha	253,1	190,2	198,9	196,2	69,0	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	2,5	—	—	—	—	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	2,5	—	—	—	—	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	—	—	—	—	—	exploitation completed

TABL. 9 /108/. **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM: w hektarach	1128,1	1364,2	1803,2	1803,1	TOTAL: in hectare
w % powierzchni miast	1,5	1,8	2,4	2,4	in % of urban area space
na 1 mieszkańca miast w m ²	19,9	24,7	33,1	33,3	per capita in urban areas in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostęp- nej w ha:					Generally accessible urban area green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe	600,0	631,6	631,6	631,6	strolling-recreational parks
zieleńce	153,9	161,1	177,4	177,3	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	374,2	571,5	994,2	994,2	Estate green belts in ha

Mieszkania

Dwellings

Uwaga do tablic 10–11

Dane dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkanym i niezamieszkanym i są nieporównywalne z danymi prezentowanymi w poprzednich edycjach Rocznika (dane dotyczyły zasobów mieszkaniowych zamieszkanym). Przy przeliczeniach na osobę (tabl. 10) przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

Note to tables 10–11

Data concern inhabited and uninhabited dwelling stocks are not comparable with data presented in the previous editions of the Yearbook (concerning inhabited dwelling stocks). The total number of population as of 31 XII was used in calculations per capita (table 10).

TABL. 10 /109/. **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008			SPECIFICATION
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas		
Mieszkania w tys.	336,6	338,3	195,6	142,7	Dwellings in thous.
Izby w tys.	1364,9	1374,4	706,8	667,6	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	25930,7	26169,8	12664,2	13505,6	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna:					Average:
liczba izb w mieszkaniu	4,1	4,1	3,6	4,7	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					usable floor space in m ² :
1 mieszkania	77,0	77,3	64,7	94,6	per dwelling
na 1 osobę	25,0	25,3	23,4	27,5	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	3,1	3,1	2,8	3,4	per dwelling
1 izbę	0,8	0,8	0,8	0,8	per room

a Patrz uwagi ogólne, ust 2 str. 155.

a See general notes, item 2 on page 155.

TABL. 11 /110/. **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings		
Miasta			Urban areas
Wodociąg	99,3	99,3	Water-line system
Ustęp	95,2	95,3	Lavatory
Łazienka	93,3	93,3	Bathroom
Gaz z sieci	77,2	77,1	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	83,8	83,9	Central heating
Wieś			Rural areas
Wodociąg	95,7	95,7	Water-line system
Ustęp	83,7	83,8	Lavatory
Łazienka	86,3	86,4	Bathroom
Gaz z sieci	2,5	2,5	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	72,8	73,0	Central heating

a Dane szacunkowe.

a Estimated data.

TABL. 12 /111/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Mieszkania	1100	1157	1352	1831	Dwellings
miasta	846	713	632	885	urban areas
wieś	254	444	720	946	rural areas
Spółdzielcze	56	28	—	1	Co-operative
Komunalne (gminne)	54	255	82	92	Municipal (gmina)
Zakładowe	31	3	4	1	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	327	—	59	88	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	55	19	—	88	Public building society
Indywidualne	577	852	1207	1561	Private
miasta	328	416	527	620	urban areas
wieś	249	436	680	941	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	213	233	231	294	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	301	266	197	269	Urban areas
Wieś	108	194	272	323	Rural areas
Izby	4573	5272	7079	9744	Rooms
miasta	3144	2743	3047	4298	urban areas
wieś	1429	2529	4032	5446	rural areas
Spółdzielcze	178	48	—	2	Co-operative
Komunalne (gminne)	103	394	151	191	Municipal (gmina)
Zakładowe	116	13	16	7	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	939	—	147	360	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	176	43	—	432	Public building society
Indywidualne	3061	4774	6765	8752	Private
miasta	1656	2271	2846	3337	urban areas
wieś	1405	2503	3919	5415	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	104968	139387	187166	243498	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	70049	74439	78480	97543	urban areas
wieś	34919	64948	108686	145955	rural areas
Spółdzielcze	2942	1061	—	41	Co-operative
Komunalne (gminne)	1644	10362	3810	4016	Municipal (gmina)
Zakładowe	1997	280	459	116	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	18860	—	3262	5828	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	3161	889	—	3794	Public building society
Indywidualne	76364	126795	179635	229703	Private
miasta	42022	62477	73848	84415	urban areas
wieś	34342	64318	105787	145288	rural areas

TABL. 12 /111/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	95,4	120,5	138,4	133,0	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	82,8	104,4	124,2	110,2	urban areas
wieś	137,5	146,3	151,0	154,3	rural areas
Spółdzielcze	52,5	37,9	–	41,0	Co-operative
Komunalne (gminne)	30,4	40,6	46,5	43,7	Municipal (gmina)
Zakładowe	64,4	93,3	114,8	116,0	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynaj- jem	57,7	x	55,3	66,2	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	57,5	46,8	–	43,1	Public building society
Indywidualne	132,3	148,8	148,8	147,2	Private
miasta	128,1	150,2	140,1	136,2	urban areas
wieś	137,9	147,5	150,6	154,4	rural areas

TABL. 13 /112/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
			razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i więcej 4 and more		1	2	3	4 i więcej 4 and more
OGÓŁEM	2000	1100	577	1,2	3,1	7,6	88,0	523	5,5	28,9	39,6	26,0
TOTAL	2005	1157	852	0,2	1,7	5,4	92,7	305	51,1	36,4	11,5	1,0
	2007	1352	1207	0,3	2,2	6,9	90,6	145	26,2	43,5	23,4	6,9
	2008	1831	1561	0,2	3,5	5,9	90,4	270	11,9	9,6	27,0	51,5
 Miasta	 2000	 846	 328	 2,1	 4,3	 9,1	 84,5	 518	 5,6	 29,2	 39,4	 25,9
Urban areas	2005	713	416	0,5	2,9	7,4	89,2	297	52,5	36,4	10,8	0,3
	2007	632	527	0,8	4,3	11,4	83,5	105	36,2	41,0	19,0	3,8
	2008	885	620	0,7	6,8	9,8	82,7	265	12,1	9,8	27,5	50,6
 Wieś	 2000	 254	 249	 x	 1,6	 5,6	 92,8	 5	 x	 x	 60,0	 40,0
Rural areas	2005	444	436	x	0,5	3,4	96,1	8	x	37,5	37,5	25,0
	2007	720	680	x	0,6	3,4	96,0	40	x	50,0	35,0	15,0
	2008	946	941	x	1,3	3,3	95,4	5	x	x	x	100,0

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa, powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Ponadto działające do zakończenia cyklu kształcenia szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 3-letnie zasadnicze (zawodowe), 4-letnie licea ogólnokształcące i 4–5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika oraz licea zawodowe i techniczne) ujmują się w szkołach ponadgimnazjalnych (odpowiednio: zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).

Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is compulsory, and which replaced 8-year primary schools,
- since 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

Moreover, upper secondary (post-primary) schools operating until the end of the education cycle (for graduates from 8-year primary schools) and their sections in the structure of upper secondary schools, i.e. 3-year basic (vocational) schools, 4-year general secondary schools and 4–5-year secondary vocational schools (including technical secondary schools as well as vocational and general-technical secondary schools) belong to upper secondary schools (respectively: basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools).

Since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

3. Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

4. Data include schools and establishments managed by central (governmental) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

5. Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz (z wyjątkiem szkół wyższych) niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne (do roku akademickiego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe) od roku akademickiego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami. Uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe**, spośród których wyróżnia się:
  - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
  - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
  - c) „małe szkoły” (bez szkół specjalnych), prowadzące klasy I–III dla uczniów, którzy mają utrudniony dostęp do szkół (głównie ze względu na znaczną odległość od miejsca zamieszkania), działające w latach szkolnych 2001/02 – 2006/07,
  - d) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
  - e) szkoły specjalne.
- 2) **gimnazja**, spośród których wyróżnia się:
  - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
  - b) filie gimnazjów (bez szkół specjalnych) – tylko w roku szkolnym 2000/01,
  - c) szkoły przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej,
  - d) szkoły specjalne;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05);
- 6) licea profilowane (od roku szkolnego 2002/03);
- 7) technika, do roku szkolnego 2005/06 z liceami zawodowymi i technicznymi;
- 8) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05);

5. Schools and establishments can be public, non-public and (with the exception of higher education institutions) non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (governmental) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public school or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education public and non-public (until 2004/05 academic year – state and non-state) since 2005/06 academic year operate on the basis of the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments. Non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) **primary schools**, of which:
  - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
  - b) branch schools (excluding special schools),
  - c) "small schools" (excluding special schools), comprising grades I–III for children who have limited access (primarily due to distance from place of residence), operated in 2001/02 – 2006/07 school year,
  - d) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme,
  - e) special schools.
- 2) **lower secondary schools**, of which:
  - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
  - b) lower secondary branch schools (excluding special schools) – only in 2000/01 school year,
  - c) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school,
  - d) special schools;
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools;
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year);
- 6) specialized secondary schools (since 2002/03 school year);
- 7) technical secondary schools, until 2005/06 school year including vocational and general-technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year);

- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), do roku szkolnego 2002/03 zaliczone do ponadpodstawowych szkół średnich zawodowych;
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy (od roku szkolnego 2004/05).

7. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata); bez szkół specjalnych prowadzonych przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych kształcące w systemie 3-letnim (od roku szkolnego 2005/06).

8. Szkoły wyższe realizują kształcenie w systemie studiów stacjonarnych (dziennych do roku akademickiego 2005/06) i niestacjonarnych (wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych do roku 2005/06).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i z kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

9. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie dziennej i wieczorowej oraz zaocznej obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05);
- 6) licea profilowane dla dorosłych (od roku szkolnego 2002/03);
- 7) technika dla dorosłych, ujmujące w przypadku szkół ponadpodstawowych – średnie szkoły zawodowe (technika i licea zawodowe oraz do roku 2000/01 – średnie studium zawodowe);

- 9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools), until 2002/03 school year rated to vocational secondary (post-primary) schools;*
- 10) *special job-training schools (since 2004/05 school year).*

7. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form include:

- 1) *post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*
- 2) *foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive the title of licentiate); excluding special schools conducted by education departments of voivodship marshals' offices;*
- 3) *colleges of social work in 3-year system (since 2005/06 school year).*

8. Tertiary education realize education in system of full-time (day studies until 2005/06 academic year) and part-time programmes (evening, weekend and extramural studies until 2005/06 academic year).

Data regarding tertiary education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland;*
- 3) *do not include Poles studying abroad.*

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including sections as well as branch departments and institutes. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

9. Schools for adults educating in day and evening as well as weekend form include:

- 1) *primary schools for adults as well as until 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;*
- 2) *lower secondary schools for adults as well as in 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;*
- 3) *basic vocational schools for adults;*
- 4) *general secondary schools for adults;*
- 5) *supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational schools (since 2004/05 school year);*
- 6) *specialized secondary schools for adults (since 2002/03 school year);*
- 7) *technical secondary schools for adults, in case of upper secondary (post-primary) schools including vocational secondary schools (technical secondary and vocational secondary schools and until 2000/01 school year – secondary vocational extramural studies);*

8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05).

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej.

11. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

12. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

13. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, z tym, że w przypadku wyższych szkół zawodowych do roku akademickiego 2005/06 nie występowały stanowiska docenta i adiunkta.

14. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, oraz od roku szkolnego 2008/09 zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. nr 7, poz.38).

15. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych.

16. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;

8) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year).*

10. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory sections are established) as well as in special educational centres or health care institutions.

11. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular schools or nursery schools.

12. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

13. Data regarding academic teachers concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor however, the positions of assistant professor and tutor until 2005/2006 academic year did not occur in higher vocational schools.

14. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children from the age of 3 years until beginning education in a primary school, secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools and since 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

15. Classrooms do not include classrooms in special schools.

16. Data regarding:

- 1) *pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;*

2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2008/09 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2007 – 30 IX 2008); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

17. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku akademickiego 2004/05 – w szkołach wyższych.

18. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

19. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień młodzieży oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek wychowania pozaszkolnego zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

20. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

2) *tertiary education* are presented as of 30 XI; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2008/09 academic year, graduates from 1 X 2007 – 30 IX 2008 academic year); until 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

17. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 academic year – tertiary education.

18. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

19. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, inter-school sports centres and other public and non-public establishments.

20. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year (in the case of graduates – since 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 /113/. **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	504	422	414	412	Primary
Gimnazja	154	161	168	164	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy ...	x	7	13	15	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	65	48	46	47	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	53	55	52	50	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące ...	x	6	3	2	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	48	37	29	Specialized secondary
Technika	202	68	54	56	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	1	3	3	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a	2	2	2	2	General art ^a
Policealne	71	104	82	79	Post-secondary
Wyższe	3	6	6	6	Tertiary
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Gimnazja	6	7	8	8	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	7	7	6	6	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	23	42	31	28	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące ..	x	25	29	31	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	13	13	12	Specialized secondary
Technika	63	31	4	4	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	18	18	17	Supplementary technical secondary

POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS

Szkoły:					Schools:
Podstawowe	4734	4245	4585	4699	Primary
Gimnazja	1365	1824	2025	2011	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	435	251	350	338	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	828	881 ^b	989 ^b	956 ^b	General secondary
Licea profilowane	x	252	161	146	Specialized secondary
Technika	1010	900 ^c	834 ^c	922 ^c	Technical secondary
Policealne	184	156	187	131	Post secondary

UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS

Wychowanie przedszkolne ^d	11465	9109	8259	7836	Pre-primary education ^d
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	85346	65390	58895	56399	Primary
Gimnazja	31386	41645	36634	34390	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy ...	x	59	161	191	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	16906	7702	7854	7832	Basic vocational

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^{b, c} Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi oraz szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach.

^a Leading to professional certification. ^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^d Concern children aged 6 attending pre-primary sections of primary and nursery schools.

TABL. 1 /113/. **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły: (dok.)					Schools: (cont.)
Licea ogólnokształcące	21336	16364	15903	15063	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	219	79	60	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	6623	3459	2112	Specialized secondary
Technika	25044	12958	14419	14907	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	41	73	44	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a	191	265	254	257	General art ^a
Policealne	4495	7247	6286	7328	Post-secondary
Wyższe	31835	37187	37662	38799	Tertiary
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Gimnazja	383	770	667	706	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	643	351	330	250	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	2910	3028	2230	2226	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1139	1893	2856	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	1396	1599	1618	Specialized secondary
Technika	5826	1407	258	305	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	768	1183	1098	Supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	14969	12034	10445	.	Primary
Gimnazja	x	13937	11753	.	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy	x	x	18	.	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	5412	2564	2319	.	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	4512	5316	5061	.	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	65	47	.	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	2292	1309	.	Specialized secondary
Technika	4931	2531	2811	.	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	x	14	.	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a	26	49	48	.	General art ^a
Policealne	1701	2484	1918	.	Post-secondary
Wyższe	5852	7982	7546	.	Tertiary
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Gimnazja	x	214	213	.	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	264	138	164	.	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	1201	1091	553	.	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	275	587	.	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	236	331	.	Specialized secondary
Technika	1406	892	24	.	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	x	281	.	Supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification.

TABL. 2 /114/. **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły podstawowe	504	422	414	412	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	497	393	380	378	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	4	26	30	31	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	1	1	1	Religious organizations
Pozostałe	2	2	3	2	Others
Gimnazja	154	161	168	164	Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	149	154	160	155	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	4	5	6	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	3	2	2	Religious organizations
Pozostałe	—	—	1	1	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe	65	55^a	59^a	62^a	Basic vocational schools
Jednostki samorządu terytorialnego	63	51	55	58	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	4	4	4	Social organizations and associations
Licea ogólnokształcące	53	61^b	55^b	52^b	General secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	45	55	50	46	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	4	4	5	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	2	1	1	Religious organizations
Pozostałe	1	—	—	—	Others
Licea profilowane	x	48	37	29	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	x	46	36	29	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	2	1	—	Social organizations and associations
Technika	204	71^c	59^c	61^c	Technical secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	2	Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	197	68	56	56	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	3	3	3	Social organizations and associations
Pozostałe	2	—	—	—	Others
Szkoły policealne	71	104	82	79	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	—	—	2	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	18	41	27	23	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	18	18	12	10	Social organizations and associations
Pozostałe	33	45	43	44	Others
Szkoły wyższe	3	6	6	6	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	4	4	4	Central (governmental) administration entities
Pozostałe	1	2	2	2	Others
Szkoły dla dorosłych	99	143	109	106	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	6	6	7	Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	56	74	41	37	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	19	19	21	18	Social organizations and associations
Pozostałe	18	44	41	44	Others

a – łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a – c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 /114/. **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI		PUPILS AND STUDENTS			
Szkoły podstawowe	85346	65390	58895	56399	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	84959	63786	57235	54578	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	278	1401	1426	1535	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	7	4	4	7	Religious organizations
Pozostałe	102	199	230	279	Others
Gimnazja	31386	41645	36634	34390	Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	31196	41220	36175	33893	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	50	308	314	334	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	140	117	114	131	Religious organizations
Pozostałe	—	—	31	32	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe	16906	7761^a	8015^a	8023^a	Basic vocational schools
Jednostki samorządu terytorialnego	16364	7277	7533	7627	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	542	484	482	396	Social organizations and associations
Licea ogólnokształcące	21336	16583^b	15982^b	15123^b	General secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	20881	16282	15701	14837	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	344	180	170	183	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	93	121	111	103	Religious organizations
Pozostałe	18	—	—	—	Others
Licea profilowane	x	6623	3459	2112	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	x	6558	3453	2112	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	65	6	—	Social organizations and associations
Technika	25235	13264^c	14746^c	15208^c	Technical secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	—	329	Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	24705	12943	14189	14288	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	449	321	557	591	Social organizations and associations
Pozostałe	81	—	—	—	Others
Szkoły policealne	4495	7247	6286	7328	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	162	—	—	181	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1770	3249	2177	2073	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1184	1064	762	785	Social organizations and associations
Pozostałe	1379	2934	3347	4289	Others
Szkoły wyższe	31835	37187	37662	38799	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	24964	31512	31995	32268	Central (governmental) administration entities
Pozostałe	6871	5675	5667	6531	Others
Szkoły dla dorosłych	9762	8859	8160	9059	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	410	415	515	438	Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	6216	4768	2953	2761	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1887	1196	1046	1136	Social organizations and associations
Pozostałe	1249	2480	3646	4724	Others

a – łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a – c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 /114/. **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły podstawowe	14969	12034	10445		Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	14910	11806	10208		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	48	204	218		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	5	3	1		Religious organizations
Pozostałe	6	21	18		Others
Gimnazja	x	13937	11753		Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	x	13802	11645		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	99	84		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	36	24		Religious organizations
Pozostałe	x	—	—		Others
Zasadnicze szkoły zawodowe	5412	2564	2337^a		Basic vocational schools
Jednostki samorządu terytorialnego	5271	2462	2223		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	141	102	114		Social organizations and associations
Licea ogólnokształcące	4512	5381^b	5108^b		General secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	4448	5292	5003		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	64	49	68		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	—	40	37		Religious organizations
Pozostałe	—	—	—		Others
Licea profilowane	x	2292	1309		Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	x	2268	1309		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	24	—		Social organizations and associations
Technika	4957	2580	2873^c		Technical secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	65		Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	4888	2549	2743		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	59	31	65		Social organizations and associations
Pozostałe	10	—	—		Others
Szkoły policealne	1701	2484	1918		Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	49	—	34		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	600	1084	795		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	434	332	153		Social organizations and associations
Pozostałe	618	1068	936		Others
Szkoły wyższe	5852	7982	7546		Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4563	6740	6261		Central (governmental) administration entities
Pozostałe	1289	1242	1285		Others
Szkoły dla dorosłych	2871	2846	2153		Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	149	158	183		Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	2027	1512	794		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	465	393	193		Social organizations and associations
Pozostałe	230	783	983		Others

a – łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a – c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 3 /115/. **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand to- tal	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
		podstawowych primary			gimnazjach lower second- ary	zasad- niczych zawodo- wych ^a basic vocational ^a	liceach secondary schools		techni- kach ^c techni- cal second- ary ^c	policeal- nych (dzien- nych) post- second- ary (day)
		razem total	miasta urban areas	wieś rural ar- eas			ogólno- kształ- cących ^b general ^b	profilo- wanych specia- lized		

NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE
OBLIGATORY EDUCATION

Angielski	2007/08	107764	72,2	76,0	67,6	80,8	33,1	96,9	96,3	96,7	36,5
English	2008/09	113867	90,3	91,9	88,2	82,7	34,9	98,7	96,6	96,1	27,5
Francuski	2007/08	2023	0,1	0,2	x	x	1,4	12,8	5,4	2,6	x
French	2008/09	2068	x	x	x	0,8	0,7	9,3	2,1	2,0	x
Niemiecki	2007/08	50452	12,1	9,6	15,1	28,0	53,7	81,5	92,9	90,2	21,1
German	2008/09	45133	9,9	7,1	13,5	22,0	53,3	77,4	95,2	91,6	12,5
Rosyjski	2007/08	740	x	x	x	0,1	2,5	4,4	3,8	1,2	x
Russian	2008/09	966	0,0	0,1	x	0,2	4,3	1,7	3,6	1,4	x
Łaciński	2007/08	94	x	x	x	x	x	3,4	x	x	x
Latin	2008/09	88	x	x	x	x	x	0,6	x	x	x
Inne	2007/08	158	0,2	0,4	x	0,0	x	0,8	x	x	x
Others	2008/09	351	0,1	x	0,1	0,4	x	1,1	x	x	x

NAUCZANIE DODATKOWE^d
ADDITIONAL EDUCATION^d

Angielski	2007/08	16351	16,8	15,2	18,9	10,7	x	0,7	x	1,2	23,2
English	2008/09	8843	6,6	7,1	5,9	10,5	0,0	5,9	2,3	3,5	8,4
Francuski	2007/08	2059	1,0	1,4	0,6	2,6	x	0,4	x	0,0	x
French	2008/09	1873	1,3	1,8	0,6	2,3	x	1,8	x	0,6	x
Niemiecki	2007/08	19698	10,8	9,9	11,9	29,4	x	1,0	x	x	4,0
German	2008/09	19248	10,4	9,7	11,4	33,3	0,1	9,2	2,3	3,1	1,3
Inne	2007/08	1468	0,5	0,1	1,0	1,0	x	2,6	x	x	x
Others	2008/09	1392	0,9	0,6	1,3	0,4	x	5,0	x	x	x

a-c łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra Edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

a-c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Conducted during the hours which are at the disposal of headpersons and also within the Minister of National Education English language programme in the first classes of primary school.

TABL. 4 /116/. **UCZĄCY SIĘ OBOWIĄZKOWO JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
STUDENTS STUDYING OBLIGATORY FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total school students					
		gimnazjach lower sec- ondary	zasadni- czych za- wodowych basic voca- tional	liceach secondary schools		technikach ^b technical secondary ^b	policeal- nych post- secondary
				ogólno- kształcą- cych ^a general ^a	profilo- wanych specialized		
Angielski 2007/08	8252	43,0	36,7	68,8	78,8	42,5	53,1
English 2008/09	8726	55,7	65,6	67,5	85,7	47,9	41,9
Niemiecki 2007/08	3039	46,9	15,2	20,9	11,7	54,8	14,0
German 2008/09	2784	35,2	14,8	22,2	9,8	47,3	7,9
Rosyjski 2007/08	1403	10,0	10,3	12,1	40,5	10,5	x
Russian 2008/09	1354	10,1	x	7,5	45,4	10,5	x
Inne 2007/08	—	x	x	x	x	x	x
Others 2008/09	38	x	1,2	x	x	x	0,6

a, b łącznie ze szkołami: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools

TABL. 5 /117/. **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students		absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	1760	1678	335	312	Primary schools
w tym specjalne	780	697	143	159	of which special
Gimnazja	1413	1387	441	407	Lower secondary schools
w tym specjalne	824	793	272	213	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	161	191	20	18	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	595	619	181	161	Basic vocational schools
w tym specjalne	513	525	153	124	of which special
Licea ogólnokształcące	46	68	7	10	General secondary schools
Licea profilowane	29	31	3	3	Specialized secondary schools
Technika	25	30	4	1	Technical secondary schools

U w a g a. Kształcenie odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy m.in. integracyjne lub ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej.

N o t e. Education occurs in mainstream schools (in which special sections or classes integration and therapeutic are established among others), in special schools operating independently as well as in special educational centres or health care institutions.

TABL. 6 /118/. **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE I MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE^a****SPECIAL EDUCATION CENTRES AND YOUTH EDUCATION CENTRES^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ^b					
SPECIAL EDUCATION CENTRES ^b					
Ośrodki	9	9	9	9	Centres
Miejsca	860	648	596	603	Places
Wychowankowie	603	463	411	376	Residents
w tym z upośledzeniem umysłowym	594	458	399	368	of which mentally disabled
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	2	2	3	3	Centres
Miejsca	111	106	137	155	Places
Wychowankowie	95	95	124	136	Residents

a W latach 2000 i 2005 – stan w dniu 31 X, w latach 2007 i 2008 – stan w dniu 30 IX. b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2008 r. – 1 ośrodek z 20 wychowankami).

a In years 2000 and 2005 as of 31 X, in 2007 and 2008 as of 30 IX. b Including special education centres (in 2008 – 1 centre with 20 residents).

TABL. 7 /119/. **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY****BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01 ^a	2005/06 ^a	2007/08 ^b	2008/09 ^b	SPECIFICATION
Internaty i bursy	30	23	14	20	Boarding-schools and dormitories
Miejsca	3321	2176	1313	1536	Beds
Korzystający	2282	1496	1088	1176	Boarders
Na 100 miejsc	68,7	68,8	82,9	76,6	Per 100 beds

a, b Stan: a – w listopadzie, b – we wrześniu.

a, b As of: a – November, b – September.

TABL. 8 /120/. **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY****ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENI ZAWODOWYCH					
ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	14	16	18	19	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	14	16	18	19	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	2104	2275	1584	1604	Pupils
w tym kobiety	1307	1412	1019	1006	of which females
Absolwenci	211	345	201	.	Graduates
w tym kobiety	119	206	137	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE					
ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	4	4	4	4	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	2	2	2	2	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	466	576	539	546	Pupils
w tym kobiety	310	403	365	357	of which females
Absolwenci	53	95	83	.	Graduates
w tym kobiety	36	67	62	.	of which females

TABL. 9 /121/. **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS SZKOŁY SCHOOLS	Szkoly posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers^a in schools</i>				
			ogółem <i>grand total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>	z ogółem – przeznaczone do użytku uczniów <i>of grand total – used by pupils and youth</i>		w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>
					razem <i>total</i>		
Podstawowe 2007/08	95,9	391	6836	5383	5243		4315
<i>Primary</i> 2008/09	96,6	424	7864	6659	5977		5328
Gimnazja 2007/08	81,5	172	3465	3108	2562		2421
<i>Lower secondary</i> 2008/09	85,4	194	4057	3696	2974		2883
Zasadnicze zawodowe ^b 2007/08	37,3	42	854	824	693		686
<i>Basic vocational^b</i> 2008/09	33,9	39	840	812	713		704
Licea ogólnokształcące ^c 2007/08	67,3	70	1762	1593	1345		1281
<i>General secondary^c</i> 2008/09	75,0	73	1965	1806	1516		1466
Licea profilowane 2007/08	10,8	17	167	162	135		135
<i>Specialized secondary</i> 2008/09	24,1	13	259	252	207		205
Technika ^d 2007/08	52,5	85	1976	1874	1587		1556
<i>Technical secondary^d</i> 2008/09	65,6	110	2646	2379	2152		1954
Policealne 2007/08	28,0	18	398	369	322		305
<i>Post-secondary</i> 2008/09	26,6	17	403	386	323		316

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b-d Including: b – special job-training schools, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 10 /122/. **WYCHOWANIE POZASZKOLNE^a**
EXTRACURRICULAR EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Placówki <i>Institutions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^b <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^b</i>					
		ogółem <i>total</i>	artystycznych <i>arts</i>	technicznych <i>technical</i>	naukowych <i>science</i>	sportowych <i>sports</i>	innych <i>Rother</i>
OGÓŁEM 2000	6	10681	2408	72	960	7049	192
TOTAL 2005	7	13639	4440	48	2667	6436	48
..... 2007	9	41972	4852	180 ^c	1344	6205	29391
..... 2008	12	50199	4804	180^c	1444	14308	29463
w tym: <i>of which:</i>							
Młodzieżowe domy kultury 4	35709	4626	180	1344	96	29463	
<i>Youth community centres</i>							
Ogniska pracy pozaszkolnej 1	178	178	–	–	–	–	
<i>Extracurricular interest groups</i>							
Międzyszkolne ośrodki sportowe 3	14212	–	–	–	14212	–	
<i>Inter-school sport centres</i>							

a W latach 2000 i 2005 – stan w październiku, w latach 2007 i 2008 – stan we wrześniu. b Biorący systematyczny udział w pracy kół. c Łącznie z informatycznymi.

a In years 2000 and 2005 as of October, in 2007 and 2008 as of September. b Systematic participation in extracurricular activities. c Including computing.

TABL. 11 /123/. **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Szkoły	480	399	391	389	Schools
w tym filialne	35	17	18	18	of which branch
Pomieszczenia szkolne	4734	4245	4585	4699	Classrooms
Oddziały	4111	3360	3224	3158	Sections
Uczniowie	83820	64444	58115	55702	Pupils
w tym kobiety	40613	31645	28377	27127	of which females
w tym I klasa	12360	9655	8910	8461	of which 1st grade
w tym szkół filialnych	1234	624	649	617	of which branch schools
Absolwenci	14725	11838	10286	.	Graduates
w tym kobiety	7050	5837	5097	.	of which females
w tym szkół filialnych	119	24	63	.	of which branch schools
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	175	162	149	143	school
1 pomieszczenie szkolne	18	15	13	12	classroom
1 oddział	20	19	18	18	section
MIASTA URBAN AREAS					
Szkoły	133	106	109	108	Schools
w tym filialne	1	–	1	1	of which branch
Pomieszczenia szkolne	1933	1784	1941	2004	Classrooms
Oddziały	1923	1541	1466	1422	Sections
Uczniowie	45878	35353	32064	30888	Pupils
w tym kobiety	22212	17257	15596	15056	of which females
w tym I klasa	6610	5273	4931	4783	of which 1st grade
w tym szkół filialnych	23	–	113	107	of which branch schools
Absolwenci	8220	6520	5574	.	Graduates
w tym kobiety	3953	3239	2726	.	of which females
w tym szkół filialnych	–	–	–	.	of which branch schools
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	345	334	294	286	school
1 pomieszczenie szkolne	24	20	17	15	classroom
1 oddział	24	23	22	22	section
WIEŚ RURAL AREAS					
Szkoły	347	293	282	281	Schools
w tym filialne	34	17	17	17	of which branch
Pomieszczenia szkolne	2801	2461	2644	2695	Classrooms
Oddziały	2188	1819	1758	1736	Sections
Uczniowie	37942	29091	26051	24814	Pupils
w tym kobiety	18401	14388	12781	12071	of which females
w tym I klasa	5750	4382	3979	3678	of which 1st grade
w tym szkół filialnych	1211	624	536	510	of which branch schools
Absolwenci	6505	5318	4712	.	Graduates
w tym kobiety	3097	2598	2371	.	of which females
w tym szkół filialnych	119	24	63	.	of which branch schools
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	109	99	92	88	school
1 pomieszczenie szkolne	14	12	10	9	classroom
1 oddział	17	16	15	14	section

TABL. 12 /124/. **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Gimnazja	132	139	145	140	Lower secondary
Pomieszczenia szkolne	1351	1820	2019	2004	Classrooms
Oddziały	1220	1640	1520	1448	Sections
Uczniowie	30548	40758	35810	33597	Pupils
w tym kobiety	14973	19811	17554	16536	of which females
w tym I klasa	15284	12877	11770	10947	of which 1st grade
Absolwenci	x	13645	11540	.	Graduates
w tym kobiety	x	6762	5805	.	of which females
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	231	293	247	240	school
1 pomieszczenie szkolne	23	22	18	17	classroom
1 oddział	25	25	24	23	section
MIASTA URBAN AREAS					
Gimnazja	69	76	80	77	Lower secondary
Pomieszczenia szkolne	917	1265	1357	1339	Classrooms
Oddziały	849	1136	1036	985	Sections
Uczniowie	21921	29061	25493	23880	Pupils
w tym kobiety	10777	14117	12501	11760	of which females
w tym I klasa	10963	9177	8414	7771	of which 1st grade
Absolwenci	x	9744	8130	.	Graduates
w tym kobiety	x	4790	4106	.	of which females
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	318	382	319	310	school
1 pomieszczenie szkolne	24	23	19	18	classroom
1 oddział	26	26	25	24	section
WIEŚ RURAL AREAS					
Gimnazja	63	63	65	63	Lower secondary
Pomieszczenia szkolne	434	555	662	665	Classrooms
Oddziały	371	504	484	463	Sections
Uczniowie	8627	11697	10317	9717	Pupils
w tym kobiety	4196	5694	5053	4776	of which females
w tym I klasa	4321	3700	3356	3176	of which 1st grade
Absolwenci	x	3901	3410	.	Graduates
w tym kobiety	x	1972	1699	.	of which females
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	137	186	159	154	school
1 pomieszczenie szkolne	20	21	16	15	classroom
1 oddział	23	23	21	21	section

TABL. 13 /125/. **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007/08			2008/09		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	36	35	1	37	36	1
Schools						
Oddziały	309	301	8	285	277	8
Sections						

TABL. 13 /125/. **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (dok.)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007/08			2008/09		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Uczniowie ..... Students	7341	7137	204	7307	7097	210
w tym kobiety ..... of which females	2065	2025	40	2141	2095	46
w tym I klasa ..... of which 1st grade	3258	3179	79	3004	2917	87
Absolwenci ..... Graduates	2195	2121	74	.	.	.
w tym kobiety ..... of which females	723	702	21	.	.	.

TABL. 14 /126/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates	
OGÓŁEM	7341	7307	2157	2195	TOTAL
Artystyczne	24	22	7	13	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	1044	1032	431	434	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	2824	2852	747	759	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1112	1013	370	318	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1096	1082	274	290	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	5	7	1	3	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	1236	1299	327	378	Personal services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 15 /127/. **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007/08			2008/09		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	55	52	3	52	50	2
Schools						
Oddziały	568	557	11	552	542	10
Sections						
Uczniowie	15982	15694	288	15123	14875	248
Students						
w tym kobiety ..... of which females	10004	9812	192	9646	9480	166
w tym I klasa ..... of which 1st grade	5330	5251	79	4770	4705	65
Absolwenci ..... Graduates	5108	5012	96	.	.	.
w tym kobiety ..... of which females	3125	3063	62	.	.	.

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a Including supplementary general secondary schools.

TABL. 16 /128/. **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08		2008/09		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	37	37	29	29	Schools
Oddziały	143	143	86	86	Sections
Uczniowie	3459	3459	2112	2112	Students
w tym kobiety	2238	2238	1440	1440	of which females
w tym I klasa	827	827	303	303	of which 1st grade
Absolwenci	1309	1309	.	.	Graduates
w tym kobiety	826	826	.	.	of which females

TABL. 17 /129/. **TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL^a SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007/08			2008/09		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	59	50	9	61	52	9
Schools						
Oddziały	606	567	39	627	589	38
Sections						
Uczniowie	14746	13866	880	15208	14385	823
Students						
w tym kobiety	5787	5436	351	6126	5779	347
of which females						
w tym I klasa	4558	4347	211	4451	4208	243
of which 1st grade						
Absolwenci	2873	2649	224	.	.	.
Graduates						
w tym kobiety	1096	1008	88	.	.	.
of which females						

a Łącznie z technikami uzupełniającymi i szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 18 /130/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL^a SECONDARY SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2007/08	2008/09	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	14746	15208	2873	TOTAL
Artystyczne	254	266	48	Art
Społeczne	2416	2317	621	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	1880	1448	259	Business and administration
Informatyczne	1258	1758	5	Computing
Inżynieryjno-techniczne	3754	3595	836	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	354	328	95	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1712	1746	344	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	421	972	211	Agriculture and forestry
Weterynaryjne	100	78	26	Veterinary

a Łącznie z uczniami i absolwentami techników uzupełniających oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe. b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a Including students and graduates of supplementary technical schools and general art schools leading to professional certification students. b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 18 /130/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL^a SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2007/08	2008/09	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
Usług dla ludności	2235	2365	338	Personal services
Usług transportowych	114	117	40	Transport services
Ochrony środowiska	248	206	50	Environmental protection
Fizyczne	–	12	–	Physical sciences

^a Łącznie z uczniami i absolwentami techników uzupełniających oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dających uprawnień zawodowe. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a Including students and graduates of supplementary technical schools and general art schools leading to professional certification students. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 19 /131/. **SZKOŁY POLICEALNE WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS BY FORM OF EDUCATION (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2007/08	ogółem total	2008/09		
					formy kształcenia form of education		
					dzienna day	stacjonarna full-time programme	zaoczna weekend
Oddziały	225	342	330	322	50	25	247
Sections							
Uczniowie	4495	7247	6286	7328	963	552	5813
Students							
w tym kobiety	3208	4064	3345	3363	685	308	2370
of which females							
Absolwenci ^a	1701	2484	1918	.	476	202	1240
Graduates ^a							
w tym kobiety	1270	1663	1228	.	362	165	701
of which females							

^a W podziale według form kształcenia – z roku szkolnego 2007/08.

^a According to form of education – for 2007/08 school year.

TABL. 20 /132/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2007/08	2008/09	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	6286	7328	1918	TOTAL
Pedagogiczne	896	806	206	Education science and teacher training
Artystyczne	120	130	–	Arts
Społeczne	283	203	134	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	939	1538	217	Business and administration
Informatyczne	1034	1157	258	Computing
Inżynieryjno-techniczne	71	109	13	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	75	116	19	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	239	441	92	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	525	772	197	Health
Opieki społecznej	177	85	112	Social services
Usług dla ludności	1208	1187	397	Personal services
Ochrony środowiska	10	–	10	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	523	784	123	Security services
Pozostałe	186	–	140	Other

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 21 /133/. **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	3 6 6 6	1172 1586 1598 1628	31835 37187 37662 38799	5852 7982 7546 .	TOTAL
Uniwersytety	1	784	15059	3062	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1	475	11544	1686	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	110	6054	1169	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	3	259	6142	1629	Higher vocational schools

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2007/08.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b According to type of school – for 2007/08 academic year.

TABL. 22 /134/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW**

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS,
TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
		stacjo- narne ^b full-time pro- grammes ^b	niestacjo- narne ^c part-time pro- grammes ^c	razem total	formy studiów study forms	
					stacjo- narne ^b full-time pro- grammes ^b	niestacjo- narne ^c part-time pro- grammes ^c
OGÓŁEM ..... 2000/01 TOTAL 2005/06 2007/08 2008/09	31835 37187 37662 38799	12488 20131 20205 20596	19347 ^d 17056 17457 18203	18470 20639 21592 22407	7057 10950 11383 11874	11413 ^d 9689 10209 10533
UNIwersytety ..... UNIVERSITIES	15059	8614	6445	10892	6092	4800
Pedagogiczne ..... Education science and teacher training	3894	1647	2247	3374	1401	1973
Humanistyczne ^e ..... Humanities ^e	3152	2263	889	2135	1514	621
Społeczne ..... Social and behavioural science	3644	1964	1680	2599	1354	1245
Ekonomiczne i administracyjne ..... Business and administration	1009	477	532	686	329	357

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97). ^{b,c} W roku akademickim 2000/01 i 2005/06 dane dotyczą studiów: ^b – dziennych, ^c – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. ^d Łącznie ze studentami studiów eksternistycznych – 12 w tym 5 kobiet. ^e Łącznie z teologią.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97). ^{b,c} In 2000/01 and 2005/06 academic year data concern: ^b – day study form, ^c – evening, weekend and extramural study form. ^d Including students attending extramural studies – 12 of which 5 females. ^e Including theology.

TABL. 22 /134/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW (cd.)**

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION (cont.)

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^f	Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
		stacjo- narne full-time pro- grammes	niestacjo- narne part-time pro- grammes	razem total	formy studiów study forms	
					stacjo- narne full-time pro- grammes	niestacjo- narne part-time pro- grammes
UNIwersytety (dok.) UNIVERSITIES (cont.)						
Prawne ..... Law	1070	512	558	630	308	322
Biologiczne ^b ..... Life science ^b	731	505	226	516	376	140
Fizyczne ^c ..... Physical science ^c	428	428	–	309	309	–
Matematyczne i statystyczne ..... Mathematics and statistics	241	241	–	178	178	–
Informatyczne ..... Computing	185	116	69	24	19	5
Inżynieryjno-techniczne ..... Engineering and engineering trades	250	171	79	175	114	61
Opieki społecznej ..... Social services	119	70	49	110	67	43
Ochrony środowiska ..... Environmental protection	336	220	116	156	123	33
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE TECHNICAL UNIVERSITIES	11544	7484	4060	3978	2768	1210
Pedagogiczne ..... Education science and teacher training	1456	824	632	395	230	165
Społeczne ..... Social and behavioural science	837	664	173	525	414	111
Ekonomiczne i administracyjne ..... Business and administration	1380	1075	305	866	696	170
Informatyczne ..... Computing	1380	958	422	120	90	30
Inżynieryjno-techniczne ..... Engineering and engineering trades	1722	1072	650	95	81	14
Produkcji i przetwórstwa ..... Manufacturing and processing	958	660	298	307	251	56
Architektury i budownictwa ..... Architecture and building	1206	791	415	239	190	49
Medyczne ..... Health	1127	499	628	776	354	422

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97). ^{b,c} Między innymi: ^b – biologia, botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia, ^c – astronomia, fizyka, chemia, geologia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97). ^{b,c} Among others: ^b – biology, botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology, ^c – astronomy, physics, chemistry, geology.

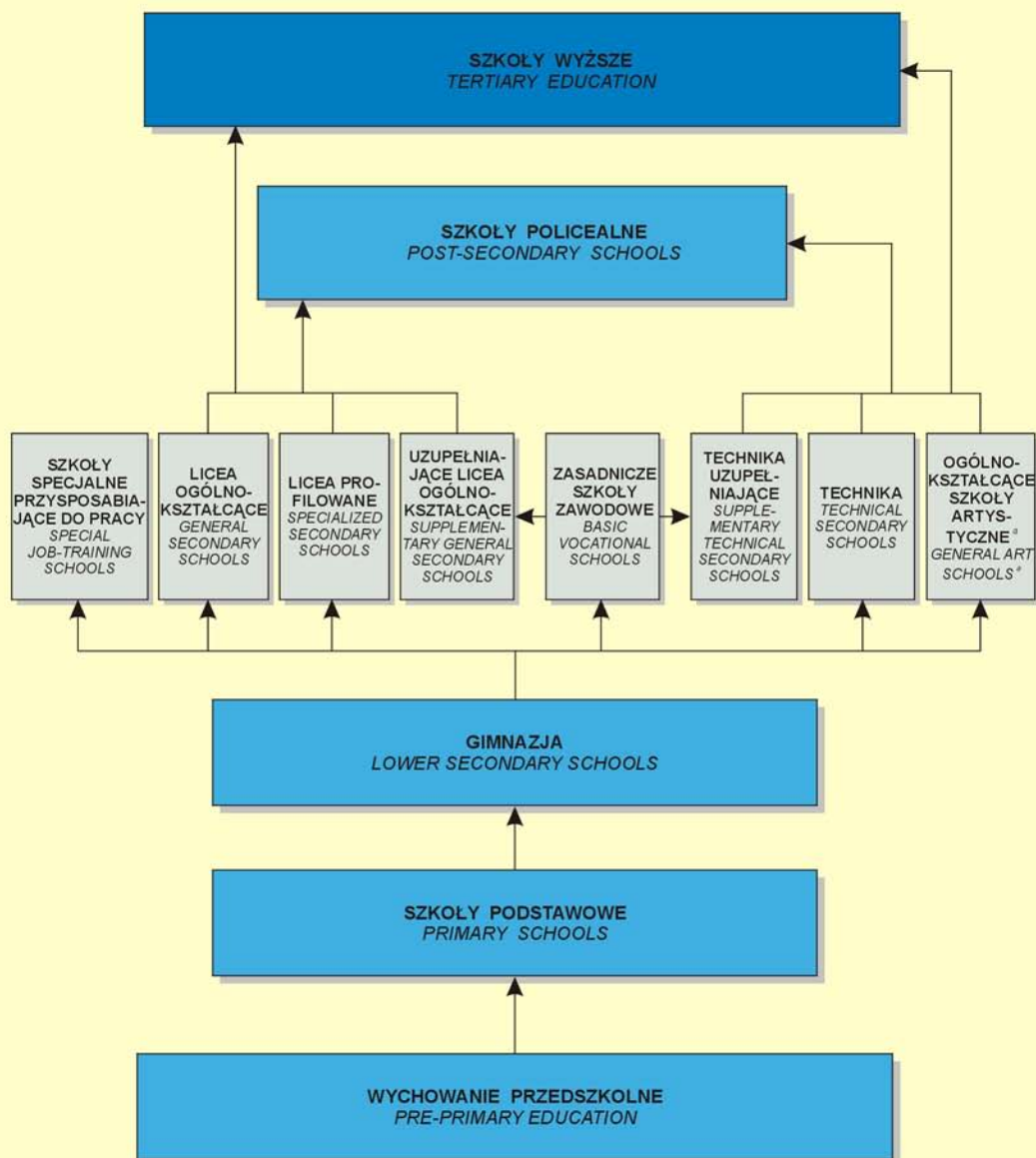
TABL. 22 /134/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW (dok.)**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION (cont.)

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
		stacjo- narne full-time pro- grammes	niestacjo- narne part-time pro- grammes	razem total	formy studiów study forms	
					stacjo- narne full-time pro- grammes	niestacjo- narne part-time pro- grammes
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE (dok.) TECHNICAL UNIVERSITIES (cont.)						
Usług dla ludności ..... Personal services	864	519	345	424	272	152
Ochrony środowiska ..... Environmental protection	614	422	192	231	190	41
WYŻSZE SZKOŁY EKONOMICZNE ..... ACADEMIES OF ECONOMICS	6054	421	5633	3479	272	3207
Pedagogiczne ..... Education science and teacher training	1921	154	1767	1359	131	1228
Społeczne ..... Social and behavioural science	1106	35	1071	543	19	524
Ekonomiczne i administracyjne ..... Business and administration	3003	232	2771	1575	122	1453
Informatyczne ..... Computing	24	–	24	2	–	2
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE ..... HIGHER VOCATIONAL SCHOOLS	6142	4077	2065	4058	2742	1316
Pedagogiczne ..... Education science and teacher training	477	–	477	303	–	303
Artystyczne ..... Arts	100	86	14	51	43	8
Humanistyczne ..... Humanities	762	635	127	507	410	97
Ekonomiczne i administracyjne ..... Business and administration	419	301	118	309	208	101
Informatyczne ..... Computing	330	264	66	22	20	2
Produkcji i przetwórstwa ..... Manufacturing and processing	375	242	133	63	39	24
Architektury i budownictwa ..... Architecture and building	440	309	131	223	184	39
Medyczne ..... Health	2516	1621	895	1865	1227	638
Usług dla ludności ..... Personal services	723	619	104	715	611	104

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97).

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2008/09
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2008/09 SCHOOL YEAR

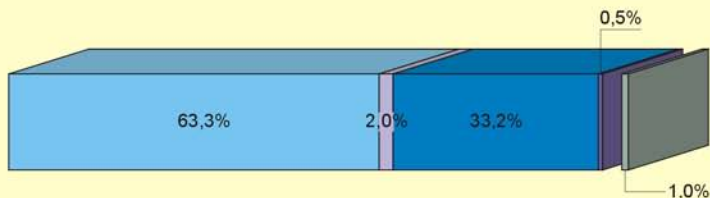
^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOLACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2008/09

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2008/09 SCHOOL YEAR

Uczący się języka:
Studying languages:

- Angielskiego
English
- Francuskiego
French
- Niemieckiego
German
- Rosyjskiego
Russian
- Innego
Other

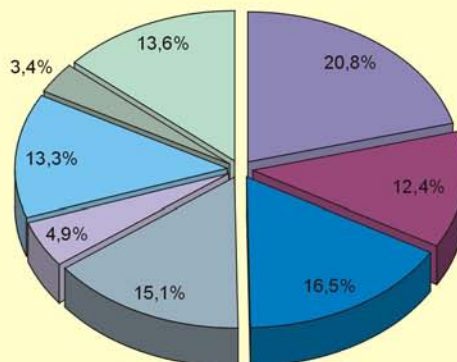

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW W ROKU AKADEMICKIM 2007/08

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY FIELDS OF EDUCATION IN 2007/08 SCHOOL YEAR

Grupy kierunków studiów^a:
Fields of education^a:

- pedagogiczne
education science and teacher training
- humanistyczne^b
humanities^b
- społeczne
social and behavioural science
- ekonomiczne i administracyjne
business and administration
- informatyczne
computing
- medyczne
health
- inżynieryjno-techniczne
engineering and engineering trades
- pozostałe
others

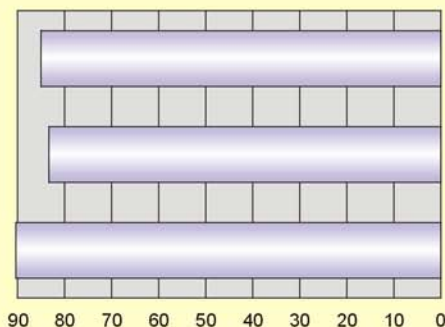

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Łącznie z teologią.

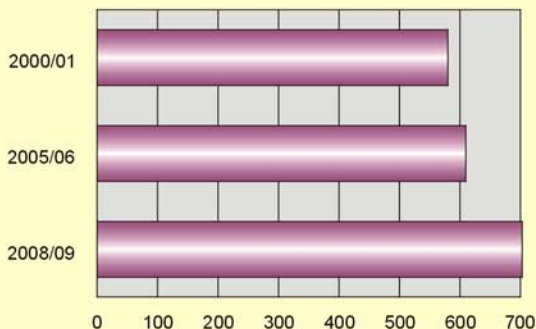
a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Including theology.

DZIECI W PRZEDSZKOLACH CHILDREN IN NURSERY SCHOOLS

NA 100 MIEJSC
PER 100 PLACES

NA 1000 DZIECI W WIEKU 3-6 LAT
PER 1000 CHILDREN AGED 3-6

TABL. 23 /135/. **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW****GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION**

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a		Ogółem <i>Grand total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		Z ogółem – kobiety <i>Of grand total – females</i>		
			stacjo- narne ^b <i>full-time pro- grammes^b</i>	niestacjo- narne ^c <i>part-time pro- grammes^c</i>	razem <i>total</i>	formy studiów <i>study forms</i>	
						stacjo- narne ^b <i>full-time pro- grammes^b</i>	niestacjo- narne ^c <i>part-time pro- grammes^c</i>
OGÓŁEM	2000/01	5852	2079	3773 ^d	3756	1234	2522 ^d
TOTAL	2005/06	7982	3614	4368	5042	2103	2939
	2007/08	7546	3530	4016	5060	2226	2834
UNIwersytety		3062	1257	1805	2411	943	1468
UNIVERSITIES							
Pedagogiczne		963	235	728	846	206	640
<i>Education science and teacher training</i>							
Humanistyczne ^e		748	404	344	597	317	280
<i>Humanities^e</i>							
Spoleczne		893	304	589	670	217	453
<i>Social and behavioural science</i>							
Ekonomiczne i administracyjne		130	62	68	91	39	52
<i>Business and administration</i>							
Biologiczne ^f		92	56	36	66	41	25
<i>Life science^f</i>							
Fizyczne ^g		90	90	–	66	66	–
<i>Physical science^g</i>							
Matematyczne i statystyczne		40	40	–	31	31	–
<i>Mathematics and statistics</i>							
Informatyczne		24	24	–	4	4	–
<i>Computing</i>							
Ochrony środowiska		82	42	40	40	22	18
<i>Environmental protection</i>							
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE		1686	1098	588	762	490	272
TECHNICAL UNIVERSITIES							
Pedagogiczne		193	115	78	84	42	42
<i>Education science and teacher training</i>							
Spoleczne		114	58	56	85	46	39
<i>Social and behavioural science</i>							
Ekonomiczne i administracyjne		229	162	67	169	127	42
<i>Business and administration</i>							
Informatyczne		209	156	53	32	24	8
<i>Computing</i>							
Inżynieryjno-techniczne		257	180	77	13	12	1
<i>Engineering and engineering trades</i>							
Produkcji i przetwórstwa		121	97	24	67	60	7
<i>Manufacturing and processing</i>							

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97). b, c W roku akademickim 2000/01 dane dotyczą studiów: b – dziennych, c – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. d Łącznie z absolwentami studiów eksternistycznych – 9 w tym 1 kobieta. e Łącznie z teologią. f, g Między innymi: f – biologia, botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia, g – astronomia, fizyka, chemia, geologia.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97). b, c In 2000/01 academic year data concern: b – day study form, c – evening, weekend and extramural study form. d Including graduates attending extramural studies – 9 of which 1 female. e Including theology. f, g Among others: f – biology, botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology, g – astronomy, physics, chemistry, geology.

TABL. 23 /135/. **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW (dok.)***GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION (cont.)*

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
		stacjo- narne full-time pro- grammes	niestacjo- narne part-time pro- grammes	razem total	formy studiów study forms	
					stacjo- narne full-time pro- grammes	niestacjo- narne part-time pro- grammes
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE (dok.) TECHNICAL UNIVERSITIES (cont.)						
Architektury i budownictwa	100	71	29	22	18	4
<i>Architecture and building</i>						
Medyczne	199	81	118	134	51	83
<i>Health</i>						
Usług dla ludności	87	60	27	61	39	22
<i>Personal services</i>						
Ochrony środowiska	177	118	59	95	71	24
<i>Environmental protection</i>						
WYŻSZE SZKOŁY EKONOMICZNE .... ACADEMIES OF ECONOMICS	1169	99	1070	726	60	666
Pedagogiczne	297	30	267	214	25	189
<i>Education science and teacher training</i>						
Społeczne	236	14	222	125	5	120
<i>Social and behavioural science</i>						
Ekonomiczne i administracyjne	601	55	546	386	30	356
<i>Business and administration</i>						
Informatyczne	35	–	35	1	–	1
<i>Computing</i>						
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE ..... HIGHER VOCATIONAL SCHOOLS	1629	1076	553	1161	733	428
Pedagogiczne	116	–	116	85	–	85
<i>Education science and teacher training</i>						
Artystyczne	75	60	15	49	41	8
<i>Arts</i>						
Humanistyczne	185	152	33	150	119	31
<i>Humanities</i>						
Ekonomiczne i administracyjne	184	151	33	139	116	23
<i>Business and administration</i>						
Informatyczne	99	82	17	18	15	3
<i>Computing</i>						
Medyczne	807	505	302	640	377	263
<i>Health</i>						
Produkcji i przetwórstwa	89	70	19	35	26	9
<i>Manufacturing and processing</i>						
Architektury i budownictwa	74	56	18	45	39	6
<i>Architecture and building</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97).^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97).

TABL. 24 /136/. **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2000/01 15	4	1	1	TOTAL
	2005/06 40	27	11	6	
	2007/08 82	37	10	7	
	2008/09 78	37	.	.	
formy studiów:					study forms:
stacjonarne ^c	61	28	6	5	full-time programmes ^c
niestacjonarne ^c	17	9	4	2	part-time programmes ^c
W tym uniwersytet	28	20	8	6	Of which university

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2007/08. c Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 167.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of school – for 2007/08 academic year. c See general notes, item 8 on page 167.

TABL. 25 /137/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
Stan w listopadzie
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a
As of November

SZKOŁY	2007/08	2008/09				SCHOOLS
		ogółem total	w tym stypendia of which scholarships		otrzymu- jący sty- pendia w % ogó- łu studen- tów scholar- ship recipients in % of total students	
			o charak- terze socjalnym social	za wyniki w nauce lub sporcie for achieve- ments in learning and sports		
OGÓŁEM	11265	10464	4168	6418	27,0	TOTAL
Uniwersytety	4498	4189	1749	2653	27,9	Universities
Wyższe szkoły techniczne ...	2971	2847	1254	1749	24,8	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1392	1360	421	973	22,5	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe ...	2404	2068	744	1043	33,7	Higher vocational schools

a Bez cudzoziemców.

a Excluding foreigners.

TABL. 26 /138/. **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE – stan w dniu 30 XI STUDENT DORMITORIES – as of 30 XI					
Domy	9 ^a	13	12	11	Dormitories
Miejsca	3066 ^a	3738	3767	3343	Beds
Studenci korzystający	3219 ^a	3378	3610	3241	Students
w % ogółu studentów	25,8 ^a	9,1	9,6	8,4	in % of total students
STOŁÓWKI STUDENCKIE – stan w listopadzie STUDENT CANTEENS – as of November					
Stołówki	1	1	1	1	Canteens
Miejsca konsumenckie	85	85	85	85	Places for consumers'

a Dotyczy studentów studiów dziennych.

a Concerns students attending classes in the day study system.

TABL. 27 /139/. **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Gimnazja	2000/01	6	16	383	57	x	x
Lower secondary schools	2005/06	7	29	770	130	214	39
	2007/08	8	29	667	110	213	45
	2008/09	8	30	706	126	.	.
Licea ogólnokształcące ^{ab}	2000/01	23	102	2910	1459	1201	584
General secondary schools ^{ab}	2005/06	67	180	4167	1814	1366	640
	2007/08	60	177	4123	1682	1140	562
	2008/09	59	181	5082	2077	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe ^{ab}	2000/01	7	30	643	100	264	31
Basic vocational schools ^{ab}	2005/06	7	18	351	48	138	17
	2007/08	6	17	330	32	164	8
	2008/09	6	16	250	31	.	.
Licea profilowane	2000/01	x	x	x	x	x	x
Specialized secondary schools	2005/06	13	48	1396	593	236	115
	2007/08	13	73	1599	578	331	154
	2008/09	12	68	1618	561	.	.
Technika ^{ab}	2000/01	63	203	5826	1815	1406	443
Technical secondary schools ^{ab}	2005/06	49	94	2175	656	892	303
	2007/08	22	75	1441	237	305	62
	2008/09	21	67	1403	150	.	.

a W roku szkolnym 2000/01 tylko szkoły ponadpodstawowe. b Od roku szkolnego 2005/06 szkoły ponadgimnazjalne łącznie z ponadpodstawowymi a w przypadku techników dane dotyczą ponadpodstawowych szkół średnich zawodowych; łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami.

a In 2000/01 school year only upper secondary (post-primary) schools. b From 2005/06 school year upper secondary schools including upper secondary (post-primary), in the case of the technical secondary schools data concern upper secondary (post-primary) vocational schools, including appropriately: supplementary general secondary schools, and technical secondary schools.

TABL. 28 /140/. **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09 ^a	SPECIFICATION
Placówki	623	474	457	458	Establishments
miasta	172	160	157	160	urban areas
wieś	451	314	300	298	rural areas
Przedszkola	539	364	341	340	Nursery schools
w tym specjalne	2	3	3	3	of which special
miasta	164	150	145	147	urban areas
wieś	375	214	196	193	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	84	110	116	118	Pre-primary sections in primary schools
Miejsca w przedszkolach	31960	28017	26645	26629	Places in nursery schools
w tym specjalnych	32	59	41	40	of which special
Miasta	16317	16287	16027	16162	Urban areas
Wieś	15643	11730	10618	10467	Rural areas
Dzieci	28584	26085	25859	26815	Children
miasta	15627	14950	15406	16053	urban areas
wieś	12957	11135	10453	10762	rural areas
w tym w wieku 6 lat	11465	9109	8259	7836	of which aged 6
Przedszkola	27091	23633	23314	24127	Nursery schools
w tym specjalne	23	46	34	37	of which special
miasta	15370	14673	15087	15723	urban areas
wieś	11721	8960	8227	8404	rural areas
w tym w wieku 6 lat	10486	8003	7159	6778	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1493	2452	2545	2688	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	979	1106	1100	1058	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3 – 6 lat	611	682	741	779	3 – 6
3 – 5	492	594	676	727	3 – 5
6 lat	941	927	917	933	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3 – 6 lat	580	617	668	701	3 – 6
6 lat	861	815	795	807	6
1 przedszkole	50	65	68	71	Nursery school
100 miejsc	85	84	87	91	100 places

a Łącznie z punktem przedszkolnym.
a Including pre-primary point.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst, Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602) z późniejszymi zmianami, na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst Dz. U. 2005, Nr 226, poz. 1943), z późniejszymi zmianami, na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**.

- 4) zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia – NFZ reguluje ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135), z późniejszymi zmianami z mocą obowiązującą od dnia 1 X 2004 r., w miejsce ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia z dnia 23 I 2003 r. Narodowy Fundusz Zdrowia z dniem 1 IV 2003 r. zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

3. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin ze stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Midwifery Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text, Journal of Laws 2001 No. 57, item 602) with later amendments, on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;
- 3) the Law on the Occupation of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws No. 226, item 1943), with later amendments, on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices, are created**. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**.

- 4) the scope and conditions for providing health services, the rules and procedure of financing them, and activity of the National Health Fund are governed by the Law on Health Care Services Financed from Public Funds dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135, with later amendments), with the effect from 1 X 2004, in place of the Law on Common Insurance in the National Health Fund dated 23 I 2003. The National Health Fund as of 1 IV 2003 replaced the health funds, working since 1 I 1999.

3. Data regarding **medical personnel** include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniara, a przez położną – również położnego.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Udzielone porady podaje się w zakresie ww. zakładów.

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi, poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych oraz z poradami udzielonymi w ramach praktyk lekarskich.

Do porad udzielonych w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej, oprócz porad udzielonych dla ogółu ludności, włączono także porady udzielone w przychodniach medycyny pracy.

6. Dane o łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** od 2008 r. obejmują miejsca (łóżka i inkubatory) dla noworodków.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 7) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402) z późniejszymi zmianami. Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne.

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami, w miejsce ustawy z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki systemu (m.in. zespoły ratownictwa medycznego i szpitalne oddziały ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia (z wyjątkiem zachorowań) udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego w miejscu zdarzenia.

10. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 53, poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Doctors, dentists, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultation provided are presented within the scope of above mentioned facilities.

5. Consultations provided by doctors and dentists within the scope of out-patient health care are presented together with preventive examinations and together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals as well as consultations provided within framework of the medical practices. Other than consultation granted for the general population, consultations granted in out-patient departments of occupational health care are also included in consultations granted in basic and out-patient departments.

6. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals since 2008 include places (beds and incubators) for newborns.

7. In general hospitals (table 7), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238, item 2402) with later amendments. Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxilla-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – communicable diseases wards.

8. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitation of person who do not require hospitalization as well as provide them pharmaceutical agents and medical materials.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, in place of law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments include units reported to the rescue system (among others emergency medical services, hospital emergency wards, admission rooms) and health-care services rendered by emergency medical services in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

10. The activity of public pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 53, item 533) with later amendments.

Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (np. w szpitalach), które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub techniką farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

11. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podaje się zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 115, poz. 728).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- 1) **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- 2) **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiająca całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- 3) **socjalizacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- 4) **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące daytime i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,
- 5) **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, z tego:
  - opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,

Data concerning **public pharmacies** do not include pharmacies in in-patient health care facilities (e.g., in hospitals) which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are public sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one year service or pharmaceutical technician with three years service in public pharmacies.

11. Data regarding incidence of infectious diseases is given in accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental – including emotional, social and religious – needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- 1) **intervention** – providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child,
- 2) **family** – creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,
- 3) **socialization** – providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialized activities for children with disabilities,
- 4) **multi-functional** – providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family,
- 5) **daily assistance** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
  - care – in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,

- specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

13. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 115, poz. 728) rodzina zastępcza może być:

- 1) spokrewniona i niespokrewniona z dzieckiem – może w niej przebywać w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- 2) zawodowa wielodzietna niespokrewniona z dzieckiem – umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci,
- 3) zawodowa specjalistyczna niespokrewniona z dzieckiem – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci niedostosowanych społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, wymagające szczególnej opieki i pielęgnacji,
- 4) zawodowa niespokrewniona z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego – umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt czasowy do momentu unormowania sytuacji życiowej dziecka.

14. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 115, poz. 728) z późniejszymi zmianami.

15. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się do 30 IV 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 XI 1990 r. (jednolity tekst Dz. U. 1998 Nr 64, poz. 414) z późniejszymi zmianami, od 1 V 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 115, poz. 728) z późniejszymi zmianami, według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.: zasiłek stały, okresowy oraz celowy. Pomoc niepieniężna dotyczy m.in.: usług opiekuńczych, specjalistycznych opiekuńczych oraz sprawienia pogrzebu.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwłą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

- *specialized – implementing psychocorrective or psychoprofilactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization.*

13. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

According to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728) foster family may be:

- 1) either related or not related to the child – placed in it may be simultaneously not more than three children (except for numerous siblings),
- 2) professional family with many children, not related to the child – placed in it may be simultaneously not less than three and not more than six children,
- 3) professional specialized family not related to the child – placed in it may be simultaneously not more than three socially maladjusted children or children with various dysfunctions, health problems, requiring special care and nursing,
- 4) professional emergency foster family not related to the child – placed in it may be simultaneously not more than three children, for temporary stay lasting until normalization of the living situation of the child.

14. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728) with later amendments.

15. Data concerning social assistance benefits are presented until 30 IV 2004 in accordance with the Law on Social Welfare, dated 29 XI 1990 (the uniform text Journal of Laws 1998 No. 64, item 414, with later amendments), since 1 V 2004 according to the Law on Social Welfare dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728) with later amendments, following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others, permanent, temporary and appropriated benefits. Non-monetary assistance involves, among others, care and specialized care as well as arranging funerals.

Permanent benefit paid in respect of age or complete inability to work.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 /141/. **PRACOWNICY MEDYCZNI**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^a	2007 ^a	2008 ^a	SPECIFICATION
Lekarze	1773	1633	1763	1798	Doctors
w tym kobiety	871	809	899	936	of which women
Lekarze dentyści	157	298	335	333	Dentists
w tym kobiety	119	218	257	245	of which women
Farmaceuci	372	493	490	528	Pharmacists
w tym kobiety	324	398	409	431	of which women
Pielęgniarki	4865	4241	4491	4594	Nurses
w tym magistrzy pielęgniarstwa ..	84	73	112	112	of which master of nursing
Położne	426	420	454	480	Midwives

^a Łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich i Pielęgniarskich, które realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; według podstawowego miejsca pracy. Bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Including individual medical practises and nurses registered at Chambers of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; by basic workplace. Excluding persons from whom the primary work place is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Source: data of the Ministry of Health, with regard to pharmacists – including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 /142/. **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym ze specjalizacją II stopnia of which with grade II specialization				
OGÓŁEM	1535	1435	1588	1553	817	1013	1130	1082	TOTAL
w tym specjaliści w za- kresie:									of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	80	74	94	92	34	54	69	66	Anesthesiology and inten- sive therapy
Chirurgii ^b	220	224	233	211	121	176	199	179	Surgery ^b
Chorób płuc	37	32	33	35	27	27	28	27	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	289	248	243	244	121	142	136	135	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	36	24	30	31	15	14	22	20	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	14	21	32	29	14	20	28	24	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	21	95	138	142	21	95	126	122	Family medicine
Neurologii ^{cd}	57	51	59	58	25	38	41	41	Neurology ^{cd}
Okulistyki	61	44	65	59	24	30	39	38	Ophthalmology
Otolaryngologii ^c	57	50	59	53	25	33	35	35	Otolaryngology ^c
Pediatrici	201	145	165	155	77	61	79	73	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	132	141	125	122	85	107	98	96	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	50	45	51	55	24	35	40	38	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki ob- razowej ^e	52	37	37	31	25	25	27	22	Radiology and figurative diagnostics ^e

^a Lekarze, którzy uzyskali uprawnienia specjalistyczne I i II stopnia oraz od 2005 r. posiadający tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny. Patrz notka a do tabl. 1 na str. 196. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowo-twarzowej, kardiologii oraz od 2005 r. chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^d, ^e Również: ^d – neuropatologii. ^e – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Doctors who obtained specialists grade I and II qualifications as well as since 2005 – with specialists title in proper medicine domains. See footnote a to table. 1 on page 196. ^b General paediatrics and thoracic surgery, orthopaedic and traumatological surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic and oral and maxilla-facial surgery, cardiosurgery as well as since 2005 vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^d, ^e Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 3 /143/. **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**
OUT-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej^a (stan w dniu 31 XII)	233	335	350	379	Health care institutions^a (as of 31 XII)
Miasta	127	229	240	271	Urban areas
Wieś	106	106	110	108	Rural areas
Praktyki lekarskie^b (stan w dniu 31 XII)	153	380	379	322	Medical practices^b (as of 31 XII)
Miasta	122	284	275	231	Urban areas
Wieś	31	96	104	91	Rural areas
Porady udzielone w tys.	5591,4^c	6495,5	6758,3	6798,4	Consultations provided in thous.
Lekarskie	5101,8	5987,8	6215,7	6269,3	Doctors
w tym specjalistyczne	1398,5	1995,6	2149,0	2300,8	of which specialized
Stomatologiczne	489,6	507,7	542,6	529,1	Stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 193. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub zakładami opieki zdrowotnej; łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. – tylko w miastach). ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes, item 4 on page 193. ^b Data concern entities that have signed contracts with National Health Fund or health care facilities; including medical practices conducted within the framework of occupational medicine (in 2000 – only in urban areas). ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 /144/. **SŁUŻBA MEDYCYNY PRACY^a**
OCCUPATIONAL MEDICINE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	17	6	8	55	Out-patient departments (as of 31 XII)
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	60	65	62	19	Medical practices ^b (as of 31 XII)
Porady udzielone ^c w tys.	217,8	117,3	149,0	113,1	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie	205,5	116,3	148,1	113,1	doctors
stomatologiczne	12,3	1,0	0,9	–	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 193. ^b Patrz notka b do tablicy 3 na str. 197. ^c W tym w ramach badań profilaktycznych w 2000 r. – 109 tys. porad, w 2005 r. – 95 tys. porad.

^a See general notes, item 4 on page 193. ^b See footnote b to the table 3 on page 197. ^c Of which within the framework of preventive examinations in 2000 – 109 thous. consultations, in 2005 – 95 thous. consultations.

TABL. 5 /145/. **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST-AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	42	47	Ambulance emergency rescue teams
w tym: wypadkowe	21	6	of which: accident
reanimacyjne	18	3	reanimation
Szpitalne oddziały ratunkowe	5	5	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	7	5	Admission-rooms ^b

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 193. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym.

^a See general notes, item 9 on page 193. ^b Organization cell of hospitals applied to cooperate with emergency.

TABL. 5 /145/. **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST-AID^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^b (w ciągu roku):			<i>Calls to the occurrence places^b (during the year):</i>
w tysiącach	68,0	68,9	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	65,4	66,6	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego ^c w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):			<i>Persons who received health care benefits^c in the place of occurrence (during the year):</i>
w tysiącach	68,5	69,4	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	65,9	67,0	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 193. ^b Bez wyjazdów do zachorowań. ^c Bez osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w nagłych wypadkach w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

^a See general notes, item 9 on page 193. ^b Excluding calls to the diseases. ^c Excluding persons who received health care benefits in emergency accidents in out-patient mode (in admission-room or in hospital emergency ward).

TABL. 6 /146/. **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII			FACILITIES – as of 31 XII		
Szpitala ogólne	27	25	23	23	<i>General hospitals</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	20	16	17	17	<i>Chronic medical care homes</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	–	–	–	–	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	–	3	4	4	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:					<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	–	–	–	–	<i>sanatoria</i>
szpitale	–	–	–	–	<i>hospitals</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII			BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII		
Szpitala ogólne	5005	4165	4216	4448	<i>General hospitals</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	937	666	798	671	<i>Chronic medical care homes</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	–	–	–	–	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	–	48	52	42	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:					<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	–	–	–	–	<i>sanatoria</i>
szpitale	–	–	–	–	<i>hospitals</i>
LECZENI			IN-PATIENTS		
Szpitala ogólne ^a	154562	164278	166048	173314	<i>General hospitals^a</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1693	1511	1601	1367	<i>Chronic medical care homes</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	–	–	–	–	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	–	699	471	471	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:					<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	–	–	–	–	<i>sanatoria</i>
szpitale	–	–	–	–	<i>hospitals</i>

^a Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Excluding inter-ward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 7 /147/. **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	27	25	23	23	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	26	19	19	19	Public
Niepubliczne	1	6	4	4	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	5005	4165	4216	4448	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	4998	3837	3853	4054	in: public hospitals
niepublicznych	7	328	363	394	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	46,7	39,8	40,7	43,1	per 10 thous. population
w tym na oddziałach ^a					of which in specified wards ^a :
Chorób wewnętrznych	1255	879	952	922	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	96	132	159	147	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	1331	1112	1084	1089	Surgical
Pediatrycznych	453	304	303	331	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	539	469	484	475	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	67	119	119	119	Oncological
Intensywnej terapii	59	60	64	69	Intensive therapy
Zakaźnych	79	54	54	54	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	285	238	230	230	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	71	45	45	45	Dermatology
Neurologicznych	76	94	94	73	Neurological
Psychiatrycznych	84	89	89	89	Psychiatric
Ruch chorych:					Patients:
Leczeni ^c	154562	164278	166048	173314	In-patients ^c
w szpitalach: publicznych	153507	146270	148280	154783	in: public hospitals
niepublicznych	1055	18008	17768	18531	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^{ad}					of which in specified wards ^{ad} :
chorób wewnętrznych	43677	44252	46215	47263	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	3680	7730	8986	10510	of which cardiological ^b
chirurgicznych	40820	47446	47103	49556	surgical
pediatrycznych	13705	11817	12337	12608	paediatric
ginekologiczno-położniczych	22742	24541	25443	25268	gynaecological-obstetric
onkologicznych	1622	2956	3459	4085	oncological
intensywnej terapii	1848	1875	1965	2011	intensive therapy
zakaźnych	2344	1964	2432	2401	communicable
gruźlicy i chorób płuc	6723	6399	6476	6764	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	1808	1003	925	1011	dermatology
neurologicznych	1990	3382	3474	3045	neurological
psychiatrycznych	1178	1095	1147	1065	psychiatric
Wypisani	147943	157956	159889	166838	Discharges
Zmarli	3935	4059	4035	4274	Deaths
Leczeni na: 10 tys. ludności	1441	1565	1597	1675	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko	30,9	39,4	39,4	39,0	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach ..	8,9	6,9	6,6	6,6	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	272,7	269,0	262,3	261,7	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne, ust.7 na str. 193. b Od 2005 r. łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. d łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a See general notes, item 7 on page 193. b Since 2005 including intensive cardiological care wards. c Excluding inter-ward patient transfers. d Including inter-ward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 /148/. **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Apteki	192	263	276	278	Pharmacies
w tym prywatne	192	263	276	278	of which private
w tym na wsi	47	51	50	52	of which in rural areas
Punkty apteczne	1	27	31	32	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	1	27	31	30	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	5547	3612	3378	3332	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	10563	6361	6083	5993	of which in rural areas
1 aptekę	5576	3983	3758	3716	pharmacy
w tym na wsi	10788	9729	9854	9451	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	321	461	459	496	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 193.ª See general notes, item 10 on page 193.TABL. 9 /149/. **KRWIODAWSTWO****BLOOD DONATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	4	4	4	4	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	8019	11898	11720	13146	Blood donors
w tym honorowi	8017	11898	11720	13146	of which honorary blood donors
Pobraną krew w jednostkach krwi pełnej ^a	18110	21168	21710	24315	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świe- żo mrożonego osocza (FFP) ^b	23549	21613	21447	24272	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the Haematology and Transfusiology Institute.

TABL. 10 /150/. **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA****INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS**

CHOROBY DISEASES	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population			
Krztusiec	19	77	22	59	1,8	7,3	2,1	5,7
Whooping cough								
Wirusowe zapalenie wątroby	82	83	116	125	7,6	7,9	11,2	12,1
Viral hepatitis								
w tym typ B	59	49	60	68	5,5	4,7	5,8	6,6
of which type B								
Różyczka	1139	160	109	344	106,2	15,2	10,5	33,2
Rubella								

TABL. 10 /150/. **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY DISEASES	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population			
AIDS ^a	5	2	2	4	0,5	0,2	0,2	0,4
AIDS ^a								
Salmonellozy	559	297	281	212	52,1	28,3	27,0	20,5
<i>Salmonella infections</i>								
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	9	38	11	10	0,8	3,6	1,1	1,0
<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>								
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	192	225	517	641	94,3	135,5	308,2	373,9
<i>Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years)</i> ^b								
Szkarlatyna (płonica)	373	270	284	548	34,8	25,7	27,3	53,0
<i>Scarlet fever</i>								
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	67	29 ^c	26	35	6,2	2,8 ^c	2,5	3,4
<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>								
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	14	31 ^d	22	23	1,3	3,0 ^d	2,1	2,2
<i>Viral meningitis</i>								
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne) ..	1364	2211	164	110	127,2	210,7	15,8	10,6
<i>Mumps</i>								
Toksoplazmoza	3	7	11	5	0,3	0,7	1,1	0,5
<i>Toxoplasmosis</i>								
Tasiemczyce	18	13	4	4	1,7	1,2	0,4	0,4
<i>Cestode infestations</i>								
Świerzb	251	215	192	568	23,4	20,5	18,5	54,9
<i>Scabies</i>								
Grypa ^c	31418	25045	30737	18940	2929,3	2386,3	2957,1	1830,6
<i>Influenza</i> ^c								
Szczepieni przeciw wściekliznie	41	136	103	114	3,8	13,0	9,9	11,0
<i>Rabies vaccinations</i>								

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny.

a Preliminary data because of specific features to the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygienic.

TABL. 11/151/. **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Żłobki	20	13	13	13	Nurseries
Oddziały żłobkowe	5	10	10	10	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	1303	944	986	1032	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^{ab}	2293	1715	1734	1644	Children staying in nurseries ^{ab}
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	88,5	72,6	73,7	75,3	Places in nurseries ^a per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3	33,6	35,2	36,5	38,4	Children staying in nurseries ^a per 1000 children up to age 3

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi. b W ciągu roku.

a Including nursery wards. b During the year.

TABL. 12 /152/. **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**
Stan w dniu 31 XII
CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2007	2008	2007	2008	SPECIFICATION
	placówki centres		wychowankowie ^b residents ^b		wolontariusze (w ciągu roku) volunteers (during the year)		

PLACÓWKI CAŁODOBOWE
ROUND-THE-CLOCK CENTRES

OGÓŁEM	17	17	630	604	48	40	TOTAL
placówki:							centres:
Rodzinne	1	1	6	4	–	–	Family
Socjalizacyjne	11	11	393	376	43	36	Socialization
Wielofunkcyjne	5	5	231	224	5	4	Multi-functional

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO
DAY-SUPPORT CENTRES

OGÓŁEM	145	135	5608	5031	386	313	TOTAL
w tym pracujące minimum 5 dni w tygodniu i 20 godzin tygodniowo	46	41	2127	1990	180	174	of which working mini- mum 5 days and 20 hours a week
Opiekuńcze	115	112	4384	4077	304	244	Care
Specjalistyczne	30	23	1224	954	82	69	Specialized

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 194. b W placówkach wsparcia dziennego w ciągu roku.

a See general notes, item 12 on page 194. b In the day-support centres (during the year).

TABL. 13 /153/. **RODZINY ZASTĘPCZE**
Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1228	1044	1100	1048	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	.	878	921	862	Related to the child
Niespokrewnione z dzieckiem	.	157	169	170	Not related to the child
Zawodowe niespokrewnione z dzie- ckiem	.	9	10	16	Professional not related to the child
Dzieci w rodzinach zastępczych^b	1491	1559	1669	1638	Children in foster families^b
w tym posiadające orzeczenie o nie- pełnosprawności	103	106	117	116	of which issued disability confirma- tion
Spokrewnionych z dzieckiem	.	1251	1286	1262	Related to the child
Niespokrewnionych z dzieckiem	.	278	340	305	Not related to the child
Zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem	.	30	43	71	Professional not related to the child
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku ..	116	13	36	21	Children who gained independence during the year

a Stan w końcu roku. b Łącznie z dziećmi nie będącymi pod nadzorem sądów.

a As end of year. b Including children not under court supervision.

TABL. 14 /154/. **STACJONARNA POMOC SPOŁECZNA**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	27	45	49	48	Homes and facilities (excluding subbranches)
Miejsca^a:					Places^a:
w liczbach bezwzględnych	2487	3676	3771	3750	in absolute number
na 10 tys. ludności	23,2	35,1	36,4	36,3	per 10 thous. population
Mieszkańcy^a ogółem	2475	3533	3601	3613	Total residents^a
w tym umieszczeni w ciągu roku	318	789	815	837	of which placed within during the year
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób w podeszłym wieku ^b	496	593	885	921	Aged persons ^b
Przewlekłe somatycznie chorych	337	554	308	270	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^c	1059	546	550	555	Adults mentally retarded ^c
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^c		512	481	476	Children and young mentally retarded ^c
Przewlekłe psychicznie chorych		677	657	653	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	45	–	119	115	Physically handicapped
Matkę z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	–	204	162	154	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	–	447	439	469	Homeless
Mieszkańcy^a na 10 tys. ludności ..	23,1	33,7	34,7	35,0	Residents^a per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	218	76	151	203	Persons awaiting a place

a łącznie z filiami. b, c W 2000 r. określone dla osób: b – starszych, c – umysłowo upośledzonych.

a Including subbranches. b In 2000 defined for: b – elderly, c – mentally disabled.

TABL. 15 /155/. **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a****SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2007	2008	SPECIFICATION
	korzystający beneficiaries		udzielone świadczenia w mln zł benefits granted in mln zł		
OGÓŁEM	50702^b	41848^b	79,3	99,6	TOTAL
Pomoc pieniężna	42687	37561	61,1	80,9	Monetary assistance
w tym zasiłki:					of which benefits:
Stały	3289	3310	10,8	11,0	Permanent
Okresowy	13276	11046	16,2	20,0	Temporary
Celowe	23698	20829	17,6	32,9	Appropriated
Pomoc niepieniężna	22195	20010	18,2	18,7	Non-monetary assistance
w tym:					of which:
Schronienie	101	116	0,6	0,6	Shelter
Posiłek	19574	17088	9,1	8,3	Meal
Ubranie	23	21	0,0	0,0	Clothing
Sprawienie pogrzebu	96	95	0,2	0,2	Burial

a Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 195; dane dotyczą pomocy organizowanej przez administrację rządową i samorządową. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 15 on page 195; the data concern the assistance organized by governmental and local self-government administration. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute **the collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

3. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

4. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

5. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).

6. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers.

The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Termin **turystyka** – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty; nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze) a ponadto ośrodki kolonijne i zakłady uzdrowiskowe.

3. Dane o obiektach i miejscach noclegowych turystyki wykazano według stanu w dniu 31 VII. Dane o miejscach noclegowych dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodzianie, bufety itp.

Sport

1. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

2. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (UNWTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their usual environment not longer than 1 year.

2. **Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities and other facilities (do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, and other facilities used by the tourism industry (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and holiday youth centres as well as health establishments.

3. Data on facilities and the number of beds for tourists are presented as of 31 VII. Data on number of beds concern whole year's and seasonal places. Facilities and places in temporarily inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. **Foreign tourists** using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. Foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

5. **Catering establishments** in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack-bars, etc.

Sport

1. In the category of **persons practising sports**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of disciplines practised. Depending on their age, persons practising sports are categorized either as juniors or as seniors; various age groups are applied for individual disciplines.

2. In the category of **coaches and sports instructors** one person may be indicated more than once depending upon the number of sports disciplines taught.

Kultura Culture

TABL. 1 /156/. **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC LIBRARIES (with branches)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Biblioteki	337	325	322	320	<i>Libraries</i>
Punkty biblioteczne	9	13	13	15	<i>Library service points</i>
Księgozbiór w tys. wol.	4309,6	4200,2	4203,1	4208,4	<i>Collection in thous. vol.</i>
Czytelnicy ^a (w ciągu roku) w tys.	190,9	170,1	159,8	158,2	<i>Borrowers^a (during the year) in thous.</i>
Wypożyczenia ^{ab} (w ciągu roku):					<i>Loans^{ab} (during the year):</i>
w tys. woluminów	3454,0	3351,2	3203,1	3144,0	<i>in thous. volumes</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,1	19,7	20,0	19,9	<i>per borrower in vol.</i>
w tym WIEŚ of which RURAL AREAS					
Biblioteki	249	245	243	243	<i>Libraries</i>
Punkty biblioteczne	4	9	10	10	<i>Library service points</i>
Księgozbiór w tys. wol.	2200,4	2108,7	2090,4	2094,2	<i>Collection in thous. vol.</i>
Czytelnicy ^a (w ciągu roku) w tys.	58,7	54,4	51,9	51,7	<i>Borrowers^a (during the year) in thous.</i>
Wypożyczenia ^{ab} (w ciągu roku):					<i>Loans^{ab} (during the year):</i>
w tys. woluminów	1142,2	989,9	921,6	905,7	<i>in thous. volumes</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,5	18,2	17,8	17,5	<i>per borrower in vol.</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi. ^b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.^a Including library service points. ^b Excluding interlibrary lending.TABL. 2 /157/. **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
					ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>			
OGÓŁEM 2000	13	100,1	54	52	205,4	98,5	TOTAL
2005	13	115,2	54	76	194,0	83,3	
2007	13	85,4	61	62	154,8	64,4	
2008	13	87,6	72	66	195,0	76,1	
Artystyczne	1	0,1	—	6	16,0	8,0	Art
Etnograficzne	1	8,3	11	3	56,7	17,6	Ethnographic
Historyczne	2	14,4	7	7	42,0	18,3	Historical
Martyrologiczne	1	8,5	12	—	12,8	5,2	Martyrological
Regionalne	8	56,3	42	50	67,5	27,0	Regional

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 /158/. **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przed- stawienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000	3	1579	966	206,7	TOTAL
..... 2005	3	1726	881	184,3	
..... 2007	3	1487	934	128,1	
2008	3	1755	1095	203,3	
Teatry 2	2	1140	690	86,6	<i>Theatres</i>
dramatyczne 1	1	837	328	40,8	<i>dramatic</i>
lalkowe 1	1	303	362	45,8	<i>puppet</i>
Filharmonie 1	1	615	405	116,7	<i>Philharmonic halls</i>

a Stan w dniu 31 XII. b Według siedziby.

a As of 31 XII. b According to the seat.

TABL. 4 /159/. **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje ^a	211	220	46	174	<i>Institutions^a</i>
domy kultury	43	46	12	34	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	45	44	26	18	<i>cultural centres</i>
kluby	6	6	3	3	<i>clubs</i>
światlice	117	124	5	119	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne ^a	135	163	94	69	<i>Specialized workshops^a</i>
Imprezy	7562	8917	4677	4240	<i>Events</i>
Uczestnicy imprez w tys.	1130,2	1200,1	869,9	330,2	<i>Event participants in thous.</i>
Kursy zorganizowane przez jed- nostkę	101	126	69	57	<i>Courses organized by entity</i>
Absolwenci kursów	1610	2374	1332	1042	<i>Course graduates</i>
w tym dzieci i młodzież ^b	610	995	387	608	<i>of which children and youth^b</i>
Zespoły artystyczne	550	601	413	188	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycz- nych	7605	9640	6607	3033	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^b	4334	5602	3752	1850	<i>of which children and youth^b</i>
Koła (kluby)	262	249	157	92	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	5710	6026	3814	2212	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^b	2601	2603	1474	1129	<i>of which children and youth^b</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W wieku poniżej 15 lat.

a As of 31 XII. b Below the age of 15.

TABL. 5 /160/. **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	21	14	13	13	Cinemas (as of 31 XII)
W tym miasta	21	14	13	13	<i>Of which urban areas</i>
Salę projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	21	19	18	18	Screens (as of 31 XII)
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	6607	5118	4851	4731	Seats (as of 31 XII)
Seanse:					Screenings:
W liczbach bezwzględnych	8513	16528	15439	12356	<i>In absolute numbers</i>
Na 1 kino	405	1181	1188	950	<i>Per cinema</i>
Widzowie:					Audience:
W liczbach bezwzględnych	299799	450794	573664	473784	<i>In absolute numbers</i>
Na 1 kino	14276	32200	44128	36445	<i>Per cinema</i>
Na 1 seans	35	27	37	38	<i>Per screening</i>

TABL. 6 /161/. **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	243,1	241,2	217,6	206,5	227	230	210	200	Radio subscribers
Miasta	142,3	140,8	128,7	120,9	253	255	236	223	Urban areas
Wieś	100,8	100,4	88,9	85,6	199	202	181	174	Rural areas
Abonenci telewizyjni	239,0	235,6	212,5	201,4	223	225	205	195	Television subscribers
Miasta	139,7	136,8	124,9	117,2	248	248	229	216	Urban areas
Wieś	99,3	98,8	87,6	84,2	196	199	178	171	Rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 7 /162/. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OBIEKTY – stan w dniu 31 VII <i>FACILITIES – as of 31 VII</i>					
OGÓŁEM	104	118	121	116	TOTAL
w tym całoroczne	58	88	94	90	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	28	46	53	50	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	22	26	27	26	<i>hotels</i>
motele	4	3	2	2	<i>motels</i>
pensjonaty	2	4	3	3	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	-	13	21	19	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	76	72	68	66	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1	2	2	2	<i>excursion hostels</i>
schroniska	1	1	-	-	<i>shelters</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	8 ^b	11	8	8	<i>school youth hostels</i>
kempingi	7	5	5	5	<i>camping sites</i>

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. b Schroniska młodzieżowe.

a In 2000 contained in “miscellaneous facilities” in other facilities. b Youth hostels.

Tabl. 7 / 162/. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (cd.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OBIEKTY – stan w dniu 31 VII (dok.) FACILITIES – as of 31 VII (cont.)					
Pozostałe obiekty (dok.)					Other facilities (cont.)
ośrodki wczasowe	17	9	8	7	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10	11	11	12	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	13	4	5	5	public tourist cottages
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	3	2	1	1	weekend and holiday accommodation establishments
inne obiekty	16	27	28	26	miscellaneous facilities
MIEJSCA NOCLEGOWE – stan w dniu 31 VII NUMBER OF BEDS – as of 31 VII					
OGÓŁEM	6391	7459	7891	7589	TOTAL
w tym całoroczne	2951	4717	5179	4922	of which open all year
Obiekty hotelowe	1475	2121	2455	2288	Hotels and similar facilities
hotele	1264	1375	1442	1387	hotels
motele	167	132	88	78	motels
pensjonaty	44	121	89	83	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	.	493	836	740	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	4916	5338	5436	5301	Other facilities
domy wycieczkowe	36	479	489	489	excursion hostels
schroniska	48	55	–	–	shelters
szkolne schroniska młodzieżowe	304 ^b	498	423	377	school youth hostels
kempingi	1398	1556	1546	1556	camping sites
ośrodki wczasowe	788	672	562	472	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	789	835	1028	1100	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^c	900	327	321	369	public tourist cottages ^c
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	90	58	18	18	weekend and holiday accommodation establishments
inne obiekty	563	858	1049	920	miscellaneous facilities
KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW TOURISTS ACCOMMODATED					
OGÓŁEM	142422	189099	218663	242127	TOTAL
w tym turyści zagraniczni	30978	33043	36601	34931	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	89888	111449	120131	141036	Hotels and similar facilities
hotele	83207	84159	86993	96754	hotels
motele	5573	3888	6393	9055	motels
pensjonaty	1108	3148	2801	2336	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	.	20254	23944	32891	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	52534	77650	98532	101091	Other facilities
domy wycieczkowe	737	10520	14222	14738	excursion hostels
schroniska	1007	293	–	–	shelters
szkolne schroniska młodzieżowe	6496 ^b	9597	11120	13292	school youth hostels
kempingi	6023	5261	7677	9534	camping sites
ośrodki wczasowe	9841	5771	5558	3527	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	12777	22585	29149	30461	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^c	5534	4840	4835	5748	public tourist cottages ^c
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	829	201	66	135	weekend and holiday accommodation establishments
inne obiekty	9290	18582	25905	23656	miscellaneous facilities

^a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. ^b Schroniska młodzieżowe. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2000 contained in “miscellaneous facilities” in other facilities. ^b Youth hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 7 /162/. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
UDZIELONE NOCLEGI NIGHTS SPENT (overnight stay)					
OGÓŁEM	374653	497556	584917	635988	TOTAL
w tym turystom zagranicznym	63860	72884	95972	100200	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	162514	219472	230961	271175	Hotels and similar facilities
hotele	144460	145745	144811	166060	hotels
motele	13177	8198	8341	10361	motels
pensjonaty	4877	11938	9930	6539	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	.	53591	67879	88215	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	212139	278084	353956	364813	Other facilities
domy wycieczkowe	2853	52699	61524	68389	excursion hostels
schroniska	1187	363	—	—	shelters
szkolne schroniska młodzieżowe	16652 ^b	38422	30895	33586	school youth hostels
kempingi	31809	17710	23132	25262	camping sites
ośrodki wczasowe	44881	25784	22264	14511	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe ...	42844	76231	115884	117975	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	41581	18021	16403	18261	public tourist cottages ^c
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	4484	1314	402	522	weekend and holiday accommodation establishments
inne obiekty	25848	47540	83452	86307	miscellaneous facilities

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. b Schroniska młodzieżowe. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in “miscellaneous facilities” in other facilities. b Youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 8 /163/. **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Restau- racje <i>Restau- rants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000	117	33	37	22	25	TOTAL
2005	172	45	57	26	44	
2007	162	47	54	21	40	
2008	157	41	49	23	44	
Obiekty hotelowe	65	33	26	2	4	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	40	21	19	—	—	<i>hotels</i>
motele	2	2	—	—	—	<i>motels</i>
pensjonaty	4	—	1	1	2	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	19	10	6	1	2	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	92	8	23	21	40	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	3	—	1	1	1	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska mło- dzieżowe	1	—	—	1	—	<i>school youth hostels</i>
kempingi	20	1	3	1	15	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	8	—	3	2	3	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wy- poczynkowe	18	—	6	9	3	<i>training-recreational cen- tres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ..	18	1	2	1	14	<i>public tourist cottages</i>
inne obiekty	24	6	8	6	4	<i>miscellaneous facilities</i>

TABL. 9 /164/. **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW TOURISTS ACCOMMODATED					
OGÓŁEM	30978	33043	36601	34931	TOTAL
Obiekty hotelowe	27568	29798	31987	30989	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	26400	26804	26796	26761	<i>hotels</i>
motele	1026	953	881	658	<i>motels</i>
pensjonaty	142	89	58	47	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	.	1952	4252	3523	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	3410	3245	4614	3942	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	84	80	62	103	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ...	169 ^b	476	552	642	<i>school youth hostels</i>
kempingi	446	706	1173	610	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	394	89	13	39	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	495	309	463	422	<i>training-recreational centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^c	357	337	253	225	<i>public tourist cottages^c</i>
inne obiekty	1465	1248	2098	1901	<i>miscellaneous facilities</i>
UDZIELONE NOCLEGI NIGHTS SPENT (overnight stay)					
OGÓŁEM	63860	72884	95972	100200	TOTAL
Obiekty hotelowe	51129	62841	79402	84086	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	47236	54123	54144	57526	<i>hotels</i>
motele	3502	2822	1329	817	<i>motels</i>
pensjonaty	391	342	162	113	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	.	5554	23767	25630	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	12731	10043	16570	16114	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	217	115	191	526	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ...	668 ^b	1960	1627	1857	<i>school youth hostels</i>
kempingi	2074	1647	2876	1295	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	1616	558	47	213	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1735	1249	2425	2010	<i>training-recreational centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^c	1648	1156	726	516	<i>public tourist cottages^c</i>
inne obiekty	4773	3358	8678	9697	<i>miscellaneous facilities</i>

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. b Schroniska młodzieżowe. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in other facilities. b Youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

Sport

Sport

TABL. 10 /165/. **KLUBY SPORTOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

SPORTS CLUBS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2004	2006	2008	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	133	132	178	176	Organizational entities
Członkowie	10387	9597	12003	11299	Members
Ćwiczący ^b	8752	9353	12416	11030	Persons practising sports ^b
mężczyźni	7304	7986	10498	9335	males
kobiety	1448	1367	1918	1695	females
w tym juniorzy i juniorki	5765	5821	7750	6287	of which juniors
Sekcje sportowe	221	219	286	288	Sports sections
Trenerzy ^b	115	116	129	146	Coaches ^b
Instruktorzy sportowi ^b	235	243	314	304	Sports instructors ^b

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 2 na str. 204.

^a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religions Sports Clubs. ^b See general notes, item 1 and 2 on page 204.

TABL. 11 /166/. **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2008

As of 31 XII

DZIEDZINY ^a I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący ^b Persons practising sports ^b			Trenerzy ^b Coaches ^b	Instruktorzy sportowi ^b Sports instructors	SPORTS FIELDS ^a AND DISCIPLINES
		ogółem total	z ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
OGÓŁEM	288	11030	1695	6287	146	304	TOTAL
w tym:							of which:
Badminton	3	64	16	39	2	3	Badminton
Bilard	2	21	3	1	—	1	Billiards
Brydż sportowy	6	77	17	—	—	4	Bridge
Jeździectwo ^c	11	156	121	52	8	26	Equestrian sports ^c
Judo	1	236	100	184	2	—	Judo
Kajakarstwo klasyczne	2	60	23	15	1	2	Classic canoeing
Karate ^c	9	382	117	288	3	14	Karate ^c
Kolarstwo górskie	4	52	2	10	—	2	Mountain cycling
Kolarstwo szosowe	5	113	24	30	1	4	Road cycling
Lekkoatletyka	12	587	254	385	12	18	Athletics
Łucznictwo	1	20	7	17	—	1	Archery
Piłka koszykowa	6	233	119	163	9	2	Basketball
Piłka nożna	134	6634	202	4051	75	128	Football
Piłka ręczna	4	185	99	139	8	2	Handball
Piłka siatkowa	12	376	157	239	11	9	Volleyball
Pływanie	5	180	81	84	5	3	Swimming
Podnoszenie ciężarów	2	27	1	4	2	1	Weight lifting
Strzelectwo sportowe	9	232	46	72	1	29	Sport shooting
Szachy	5	130	30	44	—	7	Chess
Tenis stołowy	9	110	26	51	1	3	Table tennis
Tenis ziemny	5	182	36	52	2	3	Tennis
Wspinaczka sportowa	1	20	3	5	—	2	Climbing
Zapasy styl wolny	2	146	10	146	1	5	Free style wrestling
Żeglarswo ^c	5	128	25	35	—	11	Sailing ^c

^a Podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 X 2003 r. (Dz. U. Nr 193, poz. 1888).

^b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 2 na str. 204. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

^a According to the decree of the Ministry of National Education and Sport, dated 29 X 2003 (Journal of Law No. 193, item 1888). ^b See general notes, item 1 and 2 on page 204. ^c A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

DZIAŁ XIII NAUKA I TECHNIKA SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

a) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych:

- placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
- jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe, działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
- inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD 2004 do działu 73 „Działalność badawczo-rozwojowa”;

b) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);

c) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe posiadające własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;

d) **szkoły wyższe**;

e) **pozostałe jednostki** – m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitali posiadających status instytutów naukowo-badawczych, ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

CHAPTER XIII SCIENCE AND TECHNOLOGY INFORMATION SOCIETY

General notes

1. Research and development activity (i.e. research and experimental development work – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, applied research and experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities conducting this activity:

a) **scientific and research-development units**, i.e. units whose main activity is performing R&D activity:

- scientific units of the Polish Academy of Sciences,
- branch research-development units, i.e. state owned units – subordinate to different ministries – working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
- others, i.e. private units whose main activity is performing R&D (NACE rev. 1.1 division 73 “Research and development”);

b) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary” units);

c) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technical development plants, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;

d) **higher education institutions**;

e) **other units** – among others cover hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research, applied research and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D, regardless of the origin (source) of the financial funds.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. zwanej specjalną), niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Działalność innowacyjna — to całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

5. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z wprowadzaniem innowacji produktowych i procesowych, marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

6. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

7. Innowacja procesowa to zastosowanie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji-

Capital expenditures on fixed assets connected with research and development activity comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 so-called special research equipment), necessary for performing particular R&D projects and meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a.m. projects not included in fixed assets; until 2002, expenditure on a.m. equipment was included in the current expenditures on R&D.

3. Data regarding employment in R&D activity include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Innovation activity — are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

5. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D activity (intramural and extramural), acquisition of external knowledge (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, acquisition of fixed assets required for introduction of product and process innovations (instruments and equipment and land and buildings), training directly linked to implementing product and process innovations, marketing for introduction of new and significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

6. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

7. Process innovation is the adoption of new or significantly improved production methods, and

nych, a także nowych lub istotnie ulepszonych metod z zakresu logistyki, zaopatrzenia i dystrybucji oraz metod (systemów) wspierających procesy w przedsiębiorstwie.

8. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

2. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel hurtowy, detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, hotele i restauracje (w zakresie hoteli i pozostałych obiektów noclegowych turystyki i innych miejsc krótkotrwałego zakwaterowania), transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie działalności związanej z filmem, przemysłem wideo oraz działalnością radiowej i telewizyjnej). W 2008 r. badaniem objęto 14,4 tys. przedsiębiorstw, w tym w województwie opolskim 336 przedsiębiorstw.

3. Lokalna sieć komputerowa (LAN) to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

4. Intranet to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

5. Ekstranet jest to rozszerzanie wewnętrznej sieci przedsiębiorstwa (Intranetu) umożliwiające zewnętrznym użytkownikom dostęp do wybranych elementów sieci wewnętrznej.

also new or significantly improved logistics, delivery or distribution methods and support activity for processes in enterprise.

8. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the scope of subject "Information society indicators".

2. Data regarding **enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT)**, concerns economic entities employing more than 9 persons and belonging to sections: manufacturing, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods, hotels and restaurants (hotels and camping sites and other provision of short stay accommodation), transport, storage and communication, real estate, renting and business activities, other community, social and personal service activities (motion picture and video activities, radio and television activities). In 2008 the survey covered about 14,4 thous. enterprises, of which 336 enterprises in Opolskie Voivodship.

3. Local area network (LAN) is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can consist of from two to several hundred computers. This network can be wirebased or wireless.

4. Intranet is an inter, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes; covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

5. Extranet is a broadened inner enterprise network (Intranet) which provides outside users with the access to selected elements of the inner network.

TABL. 1 /167/. **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM JEDNOSTKI (stan w dniu 31 XII)	21	16	TOTAL UNITS (as of 31 XII)
Zatrudnieni ogółem ^a	963	913	Total personnel ^a
pracownicy naukowo-badawczy	787	753	researchers
technicy i pracownicy równorzędni	111	87	technicians and equivalent staff
pozostały personel	65	73	other supporting staff
Z ogółem jednostki rozwojowe	16	12	Of total development units
Razem zatrudnieni ^a	71	71	Total personnel ^a
pracownicy naukowo-badawczy	47	60	researchers
technicy i pracownicy równorzędni	23	9	technicians and equivalent staff
pozostały personel	1	2	other supporting staff

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC).

a In full-time equivalents (FTE).

TABL. 2 /168/. **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1551	1451	TOTAL
z wykształceniem:			education:
Wyższym:			Higher:
z tytułem naukowym profesora	122	128	with title of professor
ze stopniem naukowym:			with scientific degree of:
doktora habilitowanego	214	193	habilitated doctor ^a (HD)
doktora	684	652	doctor (PhD)
z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza , licencjata	420	375	with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)
Pozostałym	111	103	Others
Z ogółem w jednostkach rozwojowych ...	105	98	Of total in development units
z wykształceniem:			education:
Wyższym:			Higher:
z tytułem naukowym profesora	–	#	with title of professor
ze stopniem naukowym:			with scientific degree of:
doktora habilitowanego	–	–	habilitated doctor ^a (HD)
doktora	#	#	doctor (PhD)
z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza , licencjata	82	78	with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)
Pozostałym	#	16	Others

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 /169/. **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	36,3	40,4	TOTAL in mln zł
Bieżące	28,2	31,3	Current
w tym osobowe	11,2	14,4	of which labour costs
Inwestycyjne na środki trwałe	8,1	9,1	Capital of fixed assets
w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu	7,4	8,9	of which instruments and equipment and means of transport
Z ogółem w jednostkach rozwojowych ...	8,5	7,3	Of total in development units
Bieżące	7,3	6,8	Current
w tym osobowe	3,4	4,8	of which labour costs
Inwestycyjne na środki trwałe	1,2	#	Capital of fixed assets
w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu	1,0	#	of which instruments and equipment and means of transport

a Bez amortyzacji środków trwałych, patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 213.

a Excluding depreciation of fixed assets, see general notes, item 2 on page 213.

TABL. 4 /170/. **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ**
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	28,2	31,3	TOTAL in mln zł
Badania:			Research
podstawowe	9,2	9,4	basic
przemysłowe ^b	11,5	12,5	industrial ^b
Prace rozwojowe	7,4	9,4	Experimental development
Z ogółem w jednostkach rozwojowych ...	7,3	6,8	Of total in development units
Badania:			Research
podstawowe	#	#	basic
przemysłowe ^b	#	#	industrial ^b
Prace rozwojowe	5,2	4,7	Experimental development

a Bez amortyzacji środków trwałych; patrz uwagi ogólne ust.2 na str. 213. b Dawniej stosowane

a Excluding depreciation of fixed assets; see general notes, item 2 on page 213. b Formerly applied.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 5 /171/. **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (dok.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a
BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na działalność badawczą i rozwojową on re-search and de-velopement activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych acquisition of external knowledge	inwestycje capital		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with inno-vation ac-tivity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszo-nych pro-duktów on the marketing for new or signifi-cantly im-proved products	
				na budynki i budowle oraz grunty on land and build-ings	na maszyny, urządze-nia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment			
					razem total			w tym z importu of which import
	w tys. zł in thous. zł							
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)								
w tym: of which:								
Produkcja metali ..... Manufacture of basic metal	6166,9	157,4	—	874,9	5121,6	1917,0	—	—
Produkcja wyrobów z me-tali ^Δ ..... Manufacture of metal pro-ducts ^Δ	51294,9	—	1078,3	32001,7	17518,1	5255,4	73,1	—
Produkcja maszyn i urzą-dzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	16169,5	2124,8	81,0	721,7	10813,7	3875,2	164,0	1560,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other trans-port equipment	5131,6	2003,0	75,0	965,0	2055,0	—	—	—
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	6346,6	348,7	—	3293,2	1900,9	268,0	128,5	504,5
Wytwarzanie i zaopatry-wanie w energię elek-tryczną, gaz, wodę ..... Electricity, gas and water supply	15871,0	140,0	116,0	2725,0	12352,0	—	—	—
w tym: of which:								
Wytwarzanie i zaopatrywa-nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i go-rącą wodę ..... Electricity, gas, steam and hot water supply and wa-ter supply	15871,0	140,0	116,0	2725,0	12352,0	—	—	—

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 /172/. ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Machining centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
		automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
		w szt in units					
OGÓŁEM	2000	119	113	51	23	17	686
TOTAL	2005	228	261	73	94	71	703
	2007	192	300	119	122	92	739
	2008	214	310	164	167	105	780
sektor publiczny		7	58	1	11	11	235
public sector							
sektor prywatny		207	252	163	156	94	545
private sector							
Górnictwo		—	2	—	—	—	—
Mining and quarrying							
W tym pozostałe górnictwo		—	2	—	—	—	—
Of which other mining and quarrying							
Przetwórstwo przemysłowe		209	284	164	167	105	631
Manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych i napojów		36	57	1	7	2	36
Manufacture of food products and beverages							
Włókiennictwo		—	3	—	—	—	3
Manufacture of textiles							
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich		—	—	—	—	—	4
Manufacture of wearing apparel and furriery ¹							
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ²		1	5	—	11	11	—
Processing of leather and manufacture of leather products ²							
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ³		4	1	3	—	—	2
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ³							
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ⁴		2	2	—	—	—	4
Manufacture of pulp and paper ⁴							
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji		1	—	—	—	—	—
Publishing, printing and reproduction of recorder media							
Produkcja wyrobów chemicznych		38	14	—	—	—	94
Manufacture of chemicals and chemical products							
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych		28	70	3	40	22	82
Manufacture of rubber and plastic products							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 6 /172/. **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Machining centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym: of which:						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych ..... Manufacture of other non-metallic mineral products	24	50	2	2	1	67
Produkcja metali ..... Manufacture of basic metal	2	4	18	8	8	8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	24	9	26	4	—	65
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	15	27	78	10	4	84
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ ..... Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	1	—	12	9	9	53
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków ..... Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	—	—	—	—	—	2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ..... Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	7	—	6	73	45	33
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... Manufacture of other transport equipment	5	7	—	2	2	2
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ ..... Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	19	9	14	1	1	33
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę ..... Electricity, gas and water supply	5	24	—	—	—	149
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ..... Electricity, gas, steam and hot water supply and water supply	2	18	—	—	—	137
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody ..... Collection, purification and distribution of water	3	6	—	—	—	12

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 /173/. **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYŚLE W 2008 R.^a**

NET REVENUES FROM SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCT IN INDUSTRY IN 2008^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość wyrobów i usług wprowadzonych na rynek w latach 2006–2008 <i>Value of products launched in 2006–2008</i>			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
		wyrobów <i>product</i>	eksport <i>export</i>	
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
OGÓŁEM	1839,1	1625,0	794,8	TOTAL
W tym przetwórstwo przemysłowe	1839,1	1625,0	794,8	Of which manufacturing
w tym:				of which:
Produkcja wyrobów chemicznych	502,9	491,2	303,9	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	47,3	39,2	15,8	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	166,4	165,9	0,6	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2,8	2,8	1,8	Manufacture of basic metal
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	#	31,8	#	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	199,7	125,8	101,9	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	19,3	9,9	6,7	Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	125,5	116,8	1,5	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	104,4	103,2	17,4	Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a *Data concern economic entities employing more than 49 persons.*

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 8 /174/. PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % the proportion of entities in percent of total population			
Przedsiębiorstwa posiadające:				Enterprises having:
Dostęp do Internetu	88,3	92,1*	89,9	Internet access
Połączenie z Internetem przez:				Internet access via:
łącze szerokopasmowe ^b	39,5	53,4*	54,7	broadband connection ^b
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna)	46,8	44,2*	45,7	analogue modem (connection over plain telephone line)
modem cyfrowy	26,1	. *	.	digital modem
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.)	12,4	22,3*	21,6	wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)
Własną stronę internetową	46,3	52,4*	52,6	Own Website

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W technologii DSL (xDSL, np. ADSL, SDSL) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczną – PLC).

a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. b DSL connections (xDSL like ADSL, SDSL) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction – PLC).

TABL. 9 /175/. PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % the proportion of entities in percent of total population			
Przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery	94,0	95,2*	95,6	Enterprises using computers
Przedsiębiorstwa posiadające:				Enterprises having:
Bezprzewodową sieć lokalną LAN	7,7	19,9*	20,0	Wireless local area network (LAN):
Intranet	30,7	26,3*	24,6	Intranet
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux	–	16,0*	9,9	Free, open source software and operating systems, like Linux
ERP – system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa	–	11,2*	8,2	Enterprise Resource Planning system
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	–	18,3*	18,2	Customer Relation-ship Management system

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

2. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych** uzyskano na podstawie obserwacji zmian cen wytypowanych towarów i usług konsumpcyjnych (ok. 1800 reprezentantów w 2008 r.) notowanych w 209 rejonach na terenie całego kraju.

Wskaźniki cen obliczono, przyjmując jako system wag roczną strukturę wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług z roku poprzedzającego rok badany.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych 11 targowiskach. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

2. The **price index of consumer commodities and services** are obtained on the basis of price observation of selected consumer commodities and services (about 1800 representatives in 2008) quoted in 209 districts of the country.

Price indices are based on the following weights system of annual structure expenditures (excluding subsistence consumption) of households for purchases of goods and services in the year preceding the one examined.

3. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on market-places** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected 11 market-places. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data since 2005 are not fully comparable with data in previous years. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 /176/. **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
OGÓŁEM	102,2	102,6	104,4	TOTAL
w tym:				of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	104,3	105,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,4	104,0	107,0	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,1	88,7	86,9	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,8	104,0	109,2	Dwelling
Zdrowie	103,2	102,4	104,2	Health
Transport	105,1	103,5	102,4	Transport
Rekreacja i kultura	99,9	99,0	100,0	Recreation and culture
Edukacja	103,3	102,2	103,6	Education

TABL. 2 /177/. **CENY DETALICZNE^a WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES^a OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,22	2,55	2,69	3,63	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,23	1,53	1,70	1,87	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,16	4,22	2,82	3,44	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna ^b – za 1 kg	1,53	1,52	1,65	1,98	Wheat flour ^b – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	9,80	16,21	17,91	18,77	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,93	13,12	13,13	14,24	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,68	5,56	6,19	6,09	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	17,99	19,91	21,23	22,80	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa „Toruńska” – za 1 kg	10,17	10,92	11,94	11,92	Sausage „Toruńska” – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	12,84	13,12	13,72	14,71	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	9,78	11,70	13,05	14,47	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,74	8,83	8,81	8,91	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,14*	2,48*	2,59	2,86	Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,19	1,24	1,45	1,56	Sour cream, fat content 18% – per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,52	9,76	10,26	11,60	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,61	16,38	17,72	19,13	Ripening “Gouda” cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt	0,32	0,32	0,33	0,37	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,91	3,18	2,90	3,17	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,05	4,51	4,74	5,87	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	3,79	4,71	4,99	4,81	Oranges – per kg
Jabłka ^c – za 1 kg	.	2,10	3,04	3,40	Apples ^c – per kg
Buraki ^c – za 1 kg	1,25	1,31	1,48	1,79	Beetroots ^c – per kg
Marchew ^c – za 1 kg	1,36	1,60	1,90	2,05	Carrots ^c – per kg
Ziemniaki ^c – za 1 kg	0,73	0,71	1,16	0,94	Potatoes ^c – per kg

^a Patrz uwagi ogólne. ust. 1 na str. 225. ^b W 2000 r. – mąka pszenna „Poznańska”. ^c Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a See general notes, item 1 on page 225. ^b In 2000 wheat flour „Poznańska”. ^c Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABLE 2 /177/. **CENY DETALICZNE^a WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES^a OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,96	3,06	2,94	2,67	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” – za 250 g	7,13	4,56	5,09	5,77	Natural coffee "Tchibo Family", ground – per 250 g
Herbata „Madras” – za 100 g	2,06	2,34	2,27	2,40	Tea "Madras" – per 100 g
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka” 40% – za 0,5 l	.	18,85	17,10	17,53	Vodka pure „Polonaise – Polish Vodka” 40% – per 0,5 l
Papierosy „Mars” – za 20 szt	4,10	5,18	5,99	6,77	Cigarettes "Mars" – per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowelny – za 1 kpl	413,42	406,51	433,84	439,03	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	121,18	151,10	145,83	145,46	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	109,62	128,80	133,00	133,33	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	21,21	26,76	27,46	29,64	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	1,35	2,09	2,23	2,36	Cold water by municipal water-system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) – za 1 kW·h	0,29	0,40	0,42	0,47	Electricity for households (all-day tariff) – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych – za 1 m ³	0,90	1,49	2,03	2,26	Natural net-gas, high-methanated for households – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	354,08	434,41	492,21	576,90	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	9,40	12,02	12,89	13,74	Hot water – per 1 m ³
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l ^c	1877	1442	1257	1211	Fridge-freezer, capacity about 300 l ^c
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1427	1286	1126	1137	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzaczy typu domowego	374,88	311,55	282,97	303,23	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	169,84	164,32	169,33	161,58	Iron with duschsystem
Benzyna silnikowa „Euro-Super” – za 1 l	3,12	4,01	4,28	4,37	Motor petrol "Euro-Super" – per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,38	1,82	1,90	1,95	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,05	13,12	14,02	14,68	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	10,98	13,32	13,92	14,12	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	50,49	57,69	61,50	64,01	Women's cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”	36399	61846	72339	74638	Tractor "Ursus 2812"
Kosiarka ciągnikowa rotacyjna	3109	5711	6466	6181	Tractor rotary mower
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	13,70	23,72	24,47	35,21	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	14,27	18,09	17,59	18,73	Cow's clinical examination

^a Patrz uwagi ogólne. ust. 1 na str. 225. ^b Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. ^d W 2000 r. – poj. ok. 280 l, w 2005 r. – ok. 320 l.

^a See general notes, item 1 on page 225. ^b Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^d In 2000 – capacity about 280 l, in 2005 – capacity about 320 l.

TABL. 3 /178/. **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds per dt:
pszenicy	50,22	35,71	69,87	67,33	wheat
żyta	36,38	27,08	57,84	51,82	rye
jęczmienia	50,18	40,01	65,75	66,24	barley
owsa i mieszanek zbożowych	37,93	31,76	59,74	54,29	oats and mixed cereal
pszenżyta	45,68	29,38	57,72	50,07	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	24,93	43,84	50,24	47,76	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	33,48	44,89	51,07	49,01	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	9,83	17,83	10,69	10,40	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	84,04	75,37	94,07	129,86	Industrial rape and agrimony – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	509,56	204,68	239,39	253,65	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	1244,81	835,02	4549,98	1742,73	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	2,91	4,00	3,96	4,19	cattle (excluding calves)
cielęta	3,46	6,82	7,17	7,44	calves
trzoda chlewna	3,75	3,76	3,49	4,01	pigs
Mleko krowie – za 1 l	0,80	1,02	1,09	1,16	Cows' milk – per l
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt	0,17	0,24	0,22	0,23	Hen eggs – per piece

TABL. 4 /179/. **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziemiopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	53,71	56,42	.	75,00	Cereal grain of: wheat
żyta	39,17	47,78	.	.	rye
jęczmienia	44,62	.	.	.	barley
owsa	38,38	26,67	.	.	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	47,00	60,66	114,71	78,14	Potatoes (excluding edible early kinds)
Siano: łąkowe	19,59	.	.	.	Hay: meadow
koniczyny	24,99	.	.	.	clover
Słoma zbóż ozimych	10,18	.	.	.	Straw of winter cereals
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt					Livestock – per head
Krowa dojna	1574,28	.	.	.	Dairy cow
Jałówka 1-rocza	910,82	.	.	.	One-year heifer
Prosię na chów	80,27	128,78	72,60	91,93	Piglet
Maciorka owcza na chów	146,58	.	.	.	Ewe
Koń roboczy	2811,32	.	.	.	Farm horse
Żrebię 1-rocze	1499,74	.	.	.	One-year colt
Żywiec rzeźny – za 1 kg					Animals for slaughter – per kg
Bydło (bez cieląt) ^b	2,08	.	.	.	Cattle (excluding calves) ^b
Cielęta	4,65	.	.	.	Calves
Trzoda chlewna	3,58	.	.	.	Pigs

a Dane nieporównywalne z danymi za lata 2005–2008 z powodu zmiany źródła informacji; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 225.

b Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a Data are not comparable with 2005–2008 years due to a change in the source of information; see general notes, item 4 on page 225. b Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

DZIAŁ XV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2004, do której są zaliczane.

3. Dane grupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych;
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne oraz właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

6. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Dane o **powierzchni użytków rolnych** ogółem oraz według rodzajów użytków podaje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

CHAPTER XV AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information was compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE rev. 1.1 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities.

4. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land;
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons as well as livestock owners who do not possess agricultural land.

6. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.

Data regarding the total **area of agricultural land** and area by type of agricultural land are presented excluding non-farm land.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees and bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

Od 2007 r., zgodnie z metodologią EURO-STAT-u, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306); dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasiennne (w tym wieloletnie, tj. koniuczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pa-

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

According to EUROSTAT methodology, since 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concern area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the regulation of Minister of Agricultural and Rural Development dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data are not comparable with data published in previous editions of the Yearbook.

Item “other land” includes non-farm land, i.e. occupied by buildings, pleasure gardens.

7. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on market-places.

8. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-seeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-seeds crops (rape, turniprape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, ratataga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip)

stewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

10. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

11. Jako **jednostkę siły pociągowej** w rolnictwie przyjęto 1 konia roboczego. W danych o zasobach **żywej siły pociągowej** wykazano konie robocze, tj. konie 3-letnie i starsze. Przeliczeń **mechanicznej siły pociągowej** dokonano, przyjmując jako jednostkę siły pociągowej moc ciągnika na zacęcie równą 2,2 kW.

12. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa – stan w czerwcu.

15. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2007/08 oznacza okres od 1 VII 2007 r. do 30 VI 2008 r.).

16. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

and maize for feeds.

9. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

10. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

11. One draft horse was assumed as the **unit of draft force** in agriculture. Data regarding **live draft force** comprise draft horses, i.e., horses aged 3 and older. Calculations of **mechanical draft force** were carried out assuming 2,2 kW of tractor engine power as the unit of draft force.

12. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

13. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

14. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit – as of June.

15. **Farming years** cover the period from 1 VII until 30 VI (e.g. the 2007/08 farming year covers the period from 1 VII 2007 to 30 VI 2008).

16. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
  - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
    - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
    - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
    - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
  - b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
  - a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
    - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
    - nature protection units (national parks),
    - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),
  - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

2) **private forests owned by:**

- a) *natural persons,*
- b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*
- c) *agricultural production co-operatives,*
- d) *other legal persons.*

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1-20 years), with plantings at less than 0,5 (full plantings at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 IV 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz. U. Nr 89, poz. 844 z późniejszymi zmianami).

3. *The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.*

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. *Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services introduced by the Council of Ministers Regulation of 6 IV 2004 on the Polish Classification of Goods and Services (Journal of Laws No. 89, item 844 with subsequent amendments).*

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 /180/. **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	574,7	540,1	546,8	559,2	Agricultural land area ^a (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	400,8	380,8	394,7	412,3	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					Share in total sown area (as of June) in %:
zbóż podstawowych	58,5	59,4	56,7	59,3	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	61,2	44,0	42,4	61,6	of which private farms
ziemniaków	5,5	2,3	2,6	2,8	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	7,4	2,0	2,1	3,2	of which private farms
rzepaku i rzepiku	9,5	12,0	16,8	15,3	rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	5,6	6,1	9,5	11,9	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	39,5	47,6	46,5	51,4	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	36,0	43,8	43,2	47,5	of which private farms
ziemniaków	219	213	227	233	of potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	209	207	215	234	of which private farms
rzepaku i rzepiku	28,2	25,0	30,8	29,5	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	24,7	21,5	26,9	27,4	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	38,8	38,8	37,4	33,8	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	43,5	46,8	43,5	38,4	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	41,6	42,8	40,9	40,8	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	42,1	42,1	40,5	39,9	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	8,9	9,4	9,6	8,9	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	8,5	9,3	9,5	8,7	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg	184,9	182,9	201,3	177,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c per 1 ha of agricultural land in kg

^a Według granic administracyjnych. ^b Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 244; Trzoda chlewna – stan w końcu lipca. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

^a By administrative borders. ^b See note to table 11 on page 244; Pigs – as of the end of July. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-slaughter warm weight.

TABL. 1 /180/. **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	475	539	472	449	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	483	526	422	388	of which private farms
na 1 krowę	4414	5772	5239	5179	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4136	5415	4563	4475	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt	7,7 ^a	7,6 ^a	7,8	8,3	Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	9,8	10,6	10,5	11,3	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^b na 1 ha użytków rolnych w kg	127,0	141,8	143,6	196,2	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^b per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	92,7	102,6	121,5	183,1	of which private farms

a Stan w dniu 31 XII. b Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 1999/2000, 2004/05, 2006/07, 2007/08.

a As of 31 XII. b Concerns respectively the: 1999/2000, 2004/05, 2006/07 and 2007/08 farming years.

TABL. 2 /181/. **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH**
Stan w czerwcu

LAND^a USE BY ADMINISTRATIVE BORDERS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
				w ha in ha		
Powierzchnia ogólna	941247	941247	941167	941167	434034	Total area
Użytki rolne	574711	540130	546756	559168	412315	Agricultural land
grunty orne	491747	483136	487312	500178	364282	arable land
sady ^b	2889	911	1118	898	870	orchards ^b
łąki	65531	46913	45269	46100	39116	meadows
pastwiska	14544	9170	7391	7609	4845	pastures
pozostałe	—	—	5665	4384	3202	others
Lasy ^c	251957	254903	255507	255790	7479	Forests ^c and forest land
Pozostałe grunty ^d	114579	146214	138904	126209	14239	Other land ^d

a Patrz uwagi ogólne, ust.6 na str. 228. b Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. c Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. d Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

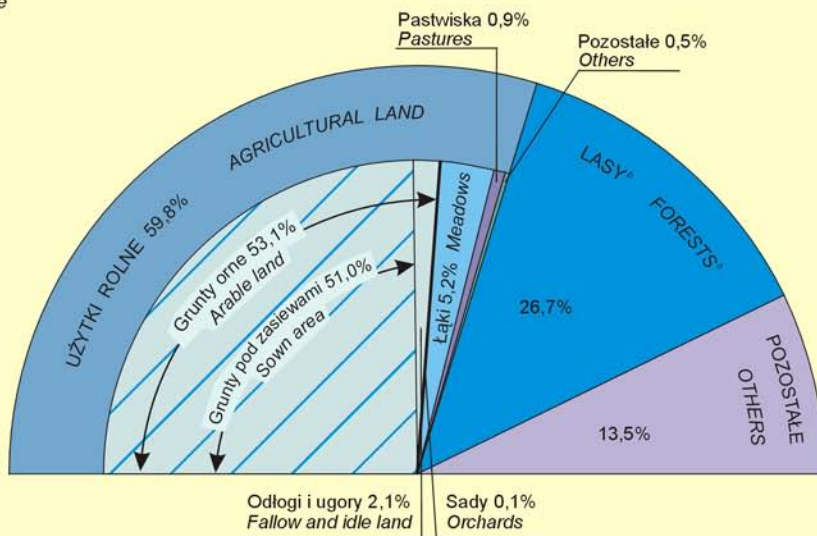
a See general notes, item 6 on page 228. b Including nurseries. c Including land connected with silviculture. d For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a W 2008 R.

Stan w czerwcu

LAND USE^a IN 2008

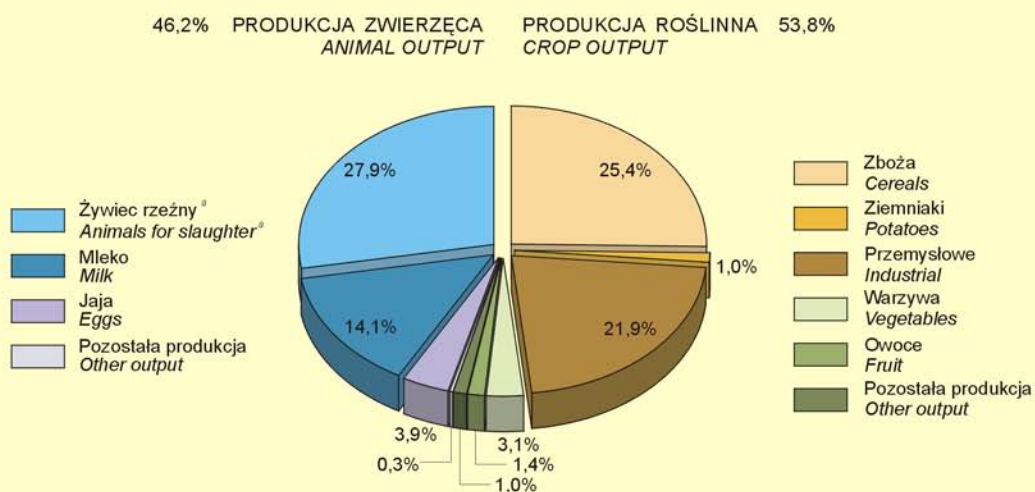
As of June

a Według siedziby użytkownika. b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.
a By the official residence of land user. b Including land connected with silviculture.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2007 R.

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2007

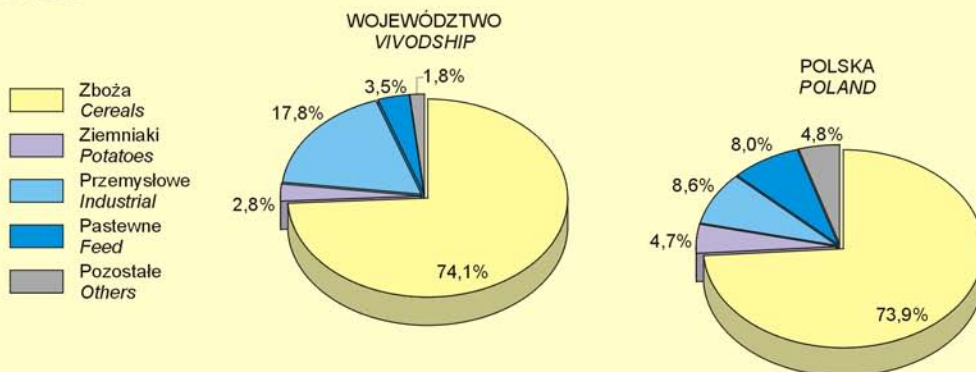
a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

STRUKTURA ZASIEWÓW W 2008 R.

Stan w czerwcu

STRUCTURE OF SOWN AREA IN 2008

As of June

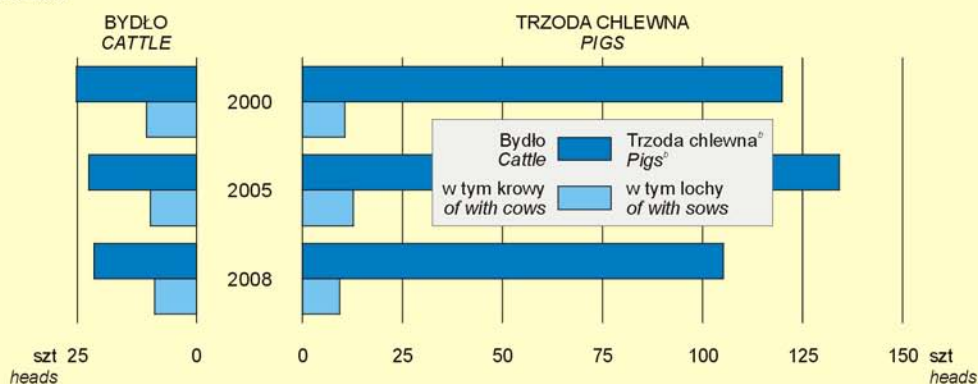

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^a

Stan w czerwcu

LIVESTOCK PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^a

As of June

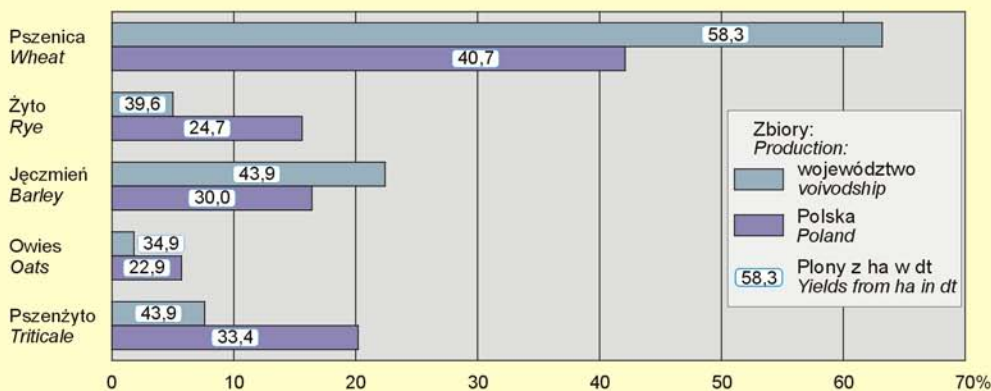

a Bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. b Stan w końcu lipca.

a Excluding non-farm land. b As of the end of July.

ZBIORY I PLONY ZBÓŻ PODSTAWOWYCH W 2008 R.

PRODUCTION AND YIELDS OF BASIC CEREALS IN 2008

TABL. 3 /182/. **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA**

Stan w czerwcu

LAND^a USE BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION	
			razem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa in- dywidualne <i>of which private farms</i>		
		w ha	in ha			
Powierzchnia ogólna	2000	937805	357184	580621	431705	Total area
	2005	955384	365317	590067	402950	
	2007 ^b	952370	353574	598796	420147	
	2008 ^b	951676	342658	609019	431981	
Użytki rolne	2000	573893	47414	526479	401228	Agricultural land
	2005	553859	45732	508127	378406	
	2007	557976	42293	515683	392272	
	2008	569325	39362	529963	409817	
grunty orne	2000	491631	39056	452575	338376	arable land
	2005	491859	34836	457023	335239	
	2007	493731	33555	460176	343348	
	2008	504896	29400	475496	361849	
sady ^c	2000	2824	39	2785	2213	orchards ^c
	2005	917	8	910	904	
	2007	1109	8	1101	1097	
	2008	889	8	881	877	
łąki	2000	65255	6489	58766	51975	meadows
	2005	50810	8306	42505	37398	
	2007	48673	5720	42953	39129	
	2008	49995	7387	42608	38827	
pastwiska	2000	14183	1830	12353	8664	pastures
	2005	10273	2583	7690	4866	
	2007	10171	2493	7678	5351	
	2008	8879	2143	6735	4954	
pozostałe	2000	—	—	—	—	others
	2005	—	—	—	—	
	2007	5929	905	5023	4152	
	2008	4666	424	4242	3312	
Lasy ^d	2000	249547	237225	12322	9500	Forests ^d and forest land
	2005	253134	241102	12032	9134	
	2007	253553	240605	12947	10097	
	2008	253992	243898	10094	7463	
Pozostałe grunty ^e	2000	114365	72545	41820	20977	Other land ^e
	2005	148391	78483	69908	15410	
	2007	140840	70676	70166	17777	
	2008	128359	59398	68961	14701	

^a Patrz uwagi ogólne, ust.6 na str. 228. ^b Łącznie z gruntami należącymi do Agencji Nieruchomości Rolnej położonymi na terenie województwa małopolskiego i śląskiego. ^c Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. ^d Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^e Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes, item 6 on page 228. ^b Including land of the Agricultural Market Agency located in Małopolskie Voivodship and Śląskie Voivodship. ^c Including nurseries. ^d Including land connected with silviculture. ^e For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 4 /183/. **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna ...	101,2	101,3	95,2	97,0	99,5	104,0	95,2	94,9	Gross output
Roślinna	106,4	94,3	92,7	168,5	102,2	95,1	92,0	146,6	Crop
Zwierzęca	93,9	114,3	98,6	58,2	95,8	118,6	98,8	64,3	Animal
Produkcja końcowa	106,4	95,9	99,0	119,5	104,6	102,2	97,2	118,6	Final output
Roślinna	122,3	82,5	98,2	133,3	114,8	86,6	94,9	132,3	Crop
Zwierzęca	93,5	113,6	99,8	107,2	96,6	118,9	98,8	108,6	Animal
Produkcja towarowa	105,0	101,9	103,2	110,1	109,4	106,3	102,0	108,5	Market output
Roślinna	109,2	96,1	103,1	118,7	107,6	98,7	98,9	118,4	Crop
Zwierzęca	100,6	108,7	103,3	101,6	111,1	113,6	104,3	100,9	Animal

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 pkt 1) na str. 25.

a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1) on page 25.

TABL. 5 /184/. **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				

PRODUKCJA GLOBALNA
GROSS OUTPUT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	62,0	60,8	55,4	61,1	Crop output
Zboża	30,9	34,0	23,3	29,5	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	24,6	27,1	18,4	23,3	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	17,7	17,3	11,9	14,8	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,2	0,9	0,5	0,8	<i>rye</i>
jęczmień	4,3	6,5	4,5	5,7	<i>barley</i>
Ziemniaki	6,2	2,7	2,9	3,4	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	11,0	12,8	16,6	15,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	6,3	7,4	9,0	5,8	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	1,9	2,4	3,6	3,0	<i>Vegetables</i>
Owoce	2,1	0,8	1,0	1,4	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	1,9	1,3	1,4	1,6	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	8,0	6,8	6,6	6,4	<i>Others</i>

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 pkt 1) na str. 25.

a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1) on page 25.

TABL. 5 /184/. **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w odsetkach		in percent		
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	38,0	39,2	44,6	38,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	23,1	22,1	27,6	21,7	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	2,6	2,0	3,2	2,9	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,1	0,1	0,2	calves
trzoda chlewna	14,5	14,4	17,4	13,4	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,6	5,5	6,8	5,1	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-2,8	0,9	-1,6	1,1	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	10,0	11,9	13,5	11,3	Cows' milk
Jaja kurze	6,1	2,8	3,5	3,7	Hen eggs
Obornik	1,3	1,3	1,1	0,8	Manure
Pozostałe	0,3	0,2	0,5	0,3	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	53,1	51,2	47,3	53,8	Crop output
Zboża	32,0	27,9	18,7	25,4	Cereals
w tym zboża podstawowe	28,4	25,1	16,8	22,2	of which basic cereals
w tym: pszenica	23,1	18,1	12,1	16,0	of which: wheat
żyto	1,4	0,9	0,5	0,7	rye
jęczmień	3,7	6,0	4,1	5,3	barley
Ziemniaki	0,5	1,1	1,3	1,0	Potatoes
Przemysłowe	16,5	18,0	21,8	21,9	Industrial
w tym buraki cukrowe	9,4	10,1	11,8	8,0	of which sugar beets
Warzywa	1,6	2,6	3,5	3,1	Vegetables
Owoce	1,8	0,8	1,0	1,4	Fruit
Pozostałe	0,7	0,8	1,0	1,0	Others
Produkcja zwierzęca	46,9	48,8	52,7	46,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	27,3	29,4	33,4	27,9	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,7	2,8	4,1	3,9	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,1	0,2	0,2	calves
trzoda chlewna	15,4	18,9	20,8	17,2	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,8	7,6	8,3	6,5	poultry
Mleko krowie	10,7	16,0	15,5	14,1	Cows' milk
Jaja kurze	8,7	3,2	3,4	3,9	Hen eggs
Pozostałe	0,2	0,2	0,4	0,3	Others

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 /185/. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem grand total	w tym sektor pry- watny of which private sec- tor		
					razem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
w ha in ha							
OGÓŁEM	473298	458863	468652	484881	469609	356323	TOTAL
Zboża	345158	346231	333468	359159	348949	275939	Cereals
zboża podstawowe	276919	272654	265720	287685	280444	219351	basic cereals
pszenica	165065	152264	142560	160305	154585	115858	wheat
żyto	26167	15368	15437	18773	18624	15578	rye
jęczmień	61433	70202	74813	75343	74152	56956	barley
owies	7654	7644	7781	7765	7710	6898	oats
pszenżyto	16600	27176	25129	25499	25372	24061	triticale
mieszkanki zbożowe	35732	32901	34392	32565	32565	32486	cereal mixed
gryka i proso	47	147	1009	393	393	291	buckwheat and millet
kukurydza na ziarno ...	32460	40530	32347	38516	35547	23811	maize for grain
Strączkowe	1821	2164	2065	1811	1807	1711	Pulses
konsumpcyjne	612	583	378	503	503	450	edible
pastewne ^a	1209	1581	1687	1308	1304	1261	feed ^a
Ziemniaki	26066	10705	12047	13688	13665	11566	Potatoes
Przemysłowe	68802	75719	98120	86463	83674	52539	Industrial
w tym:							of which:
buraki cukrowe	23775	19269	17826	10757	10599	8589	sugar beets
oleiste	44985	56092	79961	75419	72783	42933	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	44960	55079	78742	74193	71563	42438	of which rape and turnip rape
Pastewne	23638	18210	18262	17197	14997	10040	Feed
w tym:							of which:
okopowe	4518	768	811	997	997	997	root plants
kukurydza na paszę	10588	12081	11744	11360	10033	6666	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^b	7813	5834	4690	6563	6517	4528	Other crops ^b
w tym warzywa grun- towe	3388	2620	2499	2783	2780	2275	of which ground vege- tables

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp.

a Including cereal and pulse mixed for grain. b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc.

TABL. 7 /186/. **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	1402446	1681415	1587879	1861510	1775342	1311704	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1092736	1296742	1234634	1479276	1423451	1042965	<i>basic cereals</i>
pszenica	728549	802005	744099	934909	886916	621185	<i>wheat</i>
żyto	73253	51988	52210	74332	73740	58885	<i>rye</i>
jęczmień	213922	302416	308694	330965	324746	233880	<i>barley</i>
owies	21431	26907	26803	27120	26860	23867	<i>oats</i>
pszenżyto	55581	113427	102829	111950	111189	105148	<i>triticale</i>
mieszkanki zbożowe	105145	114985	120380	114420	114420	114123	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	572032	227881	273334	318601	318106	270975	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	1128240	896769	1027384	646561	638098	519531	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	126650	137859	242216	218925	209395	116396	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	290103	205454	256500	237990	236657	227606	<i>Meadow hay</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	40,6	48,6	47,6	51,8	50,9	47,5	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	39,5	47,6	46,5	51,4	50,8	47,5	<i>basic cereals</i>
pszenica	44,1	52,7	52,2	58,3	57,4	53,6	<i>wheat</i>
żyto	28,0	33,8	33,8	39,6	39,6	37,8	<i>rye</i>
jęczmień	34,8	43,1	41,3	43,9	43,8	41,1	<i>barley</i>
owies	28,0	35,2	34,4	34,9	34,8	34,6	<i>oats</i>
pszenżyto	33,5	41,7	40,9	43,9	43,8	43,7	<i>triticale</i>
mieszkanki zbożowe	29,4	34,9	35,0	35,1	35,1	35,1	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	219	213	227	233	233	234	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	475	465	576	601	602	605	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	28,2	25,0	30,8	29,5	29,3	27,4	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	44,5	40,4	54,6	47,6	55,5	58,6	<i>Meadow hay</i>

TABL. 8 /187/. **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>			w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu

AREA in ha – as of June

OGÓŁEM	3388	2620	2499	2783	2780	2275	TOTAL
Kapusta	148	350	254	277	277	277	Cabbages
Kalafiory	61	99	69	67	67	67	Cauliflowers
Cebula	454	345	693	611	611	403	Onions
Marchew	459	448	357	333	332	330	Carrots
Buraki	228	239	182	175	175	174	Beetroots
Ogórki	347	354	290	297	296	296	Cucumbers
Pomidory	347	222	132	156	156	155	Tomatoes
Pozostałe ^a	1344	563	521	867	865	572	Others ^a

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	50446	52182	57592	57089	57027	51149	TOTAL
Kapusta	6640	11640	10810	10349	10349	10349	Cabbages
Kalafiory	1220	1582	1473	1547	1547	1547	Cauliflowers
Cebula	8953	5694	14444	14026	14026	10076	Onions
Marchew	12263	10984	10495	8802	8778	8718	Carrots
Buraki	4588	5476	4972	4724	4715	4704	Beetroots
Ogórki	5899	5516	5801	5370	5365	5357	Cucumbers
Pomidory	6593	3504	2237	2829	2824	2813	Tomatoes
Pozostałe ^a	4291	7785	7360	9442	9423	7587	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	449	332	425	374	374	374	Cabbages
Kalafiory	200	160	213	230	230	230	Cauliflowers
Cebula	197	165	209	230	230	250	Onions
Marchew	267	245	294	264	264	264	Carrots
Buraki	201	229	273	270	270	270	Beetroots
Ogórki	170	156	200	181	181	181	Cucumbers
Pomidory	190	158	170	181	181	181	Tomatoes
Pozostałe ^a	32	138	141	109	109	133	Others ^a

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, salata, rabarbar itp.

^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 /188/. **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>			w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
 AREA in ha – as of June

OGÓŁEM	3900	1381	1255	1185	1178	1173	TOTAL
Jabłonie	1591	587	496	460	455	454	Apples
Grusze	468	132	106	98	98	98	Pears
Śliwy	761	181	159	146	144	144	Plums
Wiśnie	625	220	218	197	197	194	Cherries
Czereśnie	342	140	115	105	105	105	Sweet cherries
Pozostałe ^a	114	121	161	178	178	178	Others ^a

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	24605	9058	10881	9859	9765	9742	TOTAL
Jabłka	14022	5047	5782	5893	5808	5808	Apples
Gruszki	3903	836	848	710	710	710	Pears
Śliwki	3145	966	1137	917	907	907	Plums
Wiśnie	2444	1247	1616	1303	1303	1281	Cherries
Czereśnie	942	596	745	579	579	579	Sweet cherries
Pozostałe ^a	149	365	753	458	458	458	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	88	86	117	128	128	128	Apples
Gruszki	83	63	80	72	72	72	Pears
Śliwki	41	53	71	63	63	63	Plums
Wiśnie	39	57	74	66	66	66	Cherries
Czereśnie	28	43	65	55	55	55	Sweet cherries
Pozostałe ^a	13	30	47	26	26	26	Others ^a

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a Peaches, apricots, walnuts.

TABL. 10 /189/. **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>			w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
 AREA in ha – as of June

OGÓŁEM	842	863	684	728	728	727	TOTAL
Truskawki	519	487	375	382	382	381	Strawberries
Maliny	35	60	35	39	39	39	Raspberries
Porzeczki	205	187	149	138	138	138	Currants
Agrest	79	52	58	70	70	70	Gooseberries
Pozostałe ^a	4	77	67	99	99	99	Others ^a

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	3432	3198	4001	3373	3369	3361	TOTAL
Truskawki	1838	1572	1986	1894	1892	1885	Strawberries
Maliny	88	105	86	72	72	72	Raspberries
Porzeczki	1063	1086	1282	784	782	782	Currants
Agrest	371	246	463	377	376	376	Gooseberries
Pozostałe ^a	72	189	185	247	247	247	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki	35	32	53	50	50	50	Strawberries
Maliny	25	18	24	19	19	19	Raspberries
Porzeczki	52	58	86	57	57	57	Currants
Agrest	47	47	80	54	54	54	Gooseberries
Pozostałe ^a	180	25	28	25	25	25	Others ^a

^a Aronia, borówka wysoka i inne.

^a Aronia, highbush blueberry and others.

TABL. 11 /190/. **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	2000	144530	121293	106976	Cattle
	2005	124910	114543	91122	
	2007	124661	114283	91217	
	2008	122336	111900	90234	
w tym krowy	2000	60055	50814	45048	of which cows
	2005	53459	48527	38388	
	2007	50943	46200	36901	
	2008	49898	45093	36086	
Trzoda chlewna ^a	2000	688075	644604	567302	Pigs ^a
	2005	743056	716771	674115	
	2007	698002	670819	626479	
	2008	598741	571763	538113	
w tym lochy	2000	60903	55627	48180	of which sows
	2005	70148	67125	62506	
	2007	67231	64081	59803	
	2008	53095	49703	46751	
Owce	2000	3357	2829	2714	Sheep
	2005	1927	1927	1868	
	2007	2323	2323	2268	
	2008	2607	2607	2588	
w tym maciorki	2000	2222	1921	1827	of which ewes
	2005	1250	1250	1219	
	2007	1184	1184	1140	
	2008	1479	1479	1460	
Konie ^b	2000	3845	3610	3600	Horses ^b
	2005	3310	3160	2950	
	2007	4007	3846	3586	
	2008	4716	4537	4326	
W przeliczeniowych sztukach	2000	222949	197561	174493	In terms of large heads (cattle,
dużych (bydło, trzoda	2005	214851	202464	177114	pigs, sheep and horses)
chlewna, owce i konie)	2007	208622	196081	170713	
	2008	192605	180030	157437	

a Stan w końcu lipca. b Dane szacunkowe.

a As of the end of July. b Estimated data.

TABL. 11 /190/. **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Bydło	2000 25,2	23,3	27,0	Cattle
	2005 22,6	22,5	24,1	
	2007 22,3	22,2	23,3	
	2008 21,5	21,1	22,0	
w tym krowy	2000 10,5	9,8	11,4	of which cows
	2005 9,7	9,6	10,1	
	2007 9,1	9,0	9,4	
	2008 8,8	8,5	8,8	
Trzoda chlewna ^a	2000 119,9	123,7	143,4	Pigs ^a
	2005 134,2	141,1	178,1	
	2007 125,1	130,1	159,7	
	2008 105,2	107,9	131,3	
w tym lochy	2000 10,6	10,7	12,2	of which sows
	2005 12,7	13,2	16,5	
	2007 12,0	12,4	15,2	
	2008 9,3	9,4	11,4	
Owce	2000 0,6	0,5	0,7	Sheep
	2005 0,3	0,4	0,5	
	2007 0,4	0,5	0,6	
	2008 0,5	0,5	0,6	
w tym maciorki	2000 0,4	0,4	0,5	of which ewes
	2005 0,2	0,2	0,3	
	2007 0,2	0,2	0,3	
	2008 0,3	0,3	0,4	
Konie ^b	2000 0,7	0,7	0,9	Horses ^b
	2005 0,6	0,6	0,8	
	2007 0,7	0,7	0,9	
	2008 0,8	0,9	1,1	
W przeliczeniowych sztukach	2000 38,8	37,9	44,1	In terms of large heads (cattle,
dużych (bydło, trzoda	2005 38,8	39,8	46,8	pigs, sheep and horses)
chlewna, owce i konie)	2007 37,4	38,0	43,5	
	2008 33,8	34,0	38,4	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 /191/. **DRÓB^a**
Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007		2008		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym go- spodarstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym go- spodarstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt	4345,4	4037,6	3687,9	3320,2	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	1987,2	1768,1	1444,7	1130,1	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	58,7	58,7	72,1	72,1	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	21,6	6,5	22,2	5,8	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	109,1	109,1	74,3	74,3	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków ro- lnych w szt	778,8	1029,3	647,8	810,2	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	356,1	450,7	253,8	275,8	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym.

a More than 2 weeks old. b Including other poultry.

TABL. 13 /192/. **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSANDS HEADS					
Bydło (bez cieląt)	43,4	27,1	32,0	32,7	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	10,7	5,0	5,3	5,7	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	760,3	708,7	764,4	656,3	<i>Pigs</i>
Owce	2,5	1,4	1,1	1,7	<i>Sheep</i>
Konie	0,1	0,0	0,0	0,0	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSANDS TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	18,3	13,5	16,3	17,0	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	1,0	0,4	0,5	0,5	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	86,0	79,4	86,3	74,6	<i>Pigs</i>
Owce	0,1	0,1	0,0	0,0	<i>Sheep</i>
Konie	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Horses</i>
Drób	32,7	37,8	41,5	39,8	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,2	0,1	0,1	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój gospodarczy.

a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market-place sales and farming slaughter.

TABL. 14 /193/. **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSANDS TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	106,1	101,3	112,3	101,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	101,0	96,5	107,0	96,2	meat and fats
wołowe	9,5	7,0	8,5	8,9	beef
cielęce	0,6	0,2	0,3	0,3	veal
wieprzowe	67,1	62,0	67,3	58,2	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	mutton
końskie	0,0	0,0	0,0	0,0	horseflesh
drobiowe	22,9	26,5	29,1	27,8	poultry
kozy i królicze ^b	0,9	0,8	1,8	0,9	goat and rabbit ^b
podroby	5,2	4,7	5,3	4,9	pluck

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt

OGÓŁEM ..... | **184,9** | **182,9** | **201,3*** | **177,6** | **TOTAL**

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 15 /194/. **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	272,6	298,7	263,4	255,4	158,9	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	47,5	53,9	47,2	44,9	38,8	per 100 ha of agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4414	5772	5239	5179	4475	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt	400,0	218,4	286,4	329,1	250,0	Egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt	226	185	218	220	202	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABL. 16 /195/. **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	249	249	249	249	<i>in thousands hectares</i>
grunty orne	187	187	187	187	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	132	132	132	132	<i>of which: drained</i>
nawadniane	1	1	1	1	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	62	62	62	62	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	15	15	15	15	<i>of which: drained</i>
nawadniane	5	4	4	4	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	43,4	44,9	44,6	43,7	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 17 /196/. **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2008	2000 ^a	2005 ^a	2008	SPECIFICATION
	ogółem total			w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Ogółem w szt	43377	42080	46990	41373	39963	46355	Total in units
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	12.9	13.2	12.1	9.5	9.5	8.8	Agricultural land area per tractor in ha

^a Stan w dniu 31 XII

^a As of 31 XII.

TABL. 18 /197/. **ZASOBY SIŁY POCIĄGOWEJ**
Stan w czerwcu
DRAFT FORCE RESOURCES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
W tysiącach jednostek pociągowych	329,0	349,0	348,1	In thousands of draft units
siła pociągowa:				<i>draft force:</i>
Żywa	3,0	2,0	3,1	<i>Live</i>
Mechaniczna ^a	326,0	347,0	345,0	<i>Mechanical^a</i>
Na 100 ha użytków rolnych w jednostkach pociągowych	57,2	63,0	61,1	Per 100 ha of agricultural land in draft units
siła pociągowa:				<i>draft force:</i>
Żywa	0,5	0,4	0,6	<i>Live</i>
Mechaniczna ^a	56,7	62,6	60,6	<i>Mechanical^a</i>

^a W 2000 i 2005 r. – stan w dniu 31 XII.

^a In 2000 and 2005 – as of 31 XII.

TABL. 19 /198/. **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2006/07	2007/08		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne^a	72903	78510	80112	111719	75015	Mineral or chemical fertilizers^a
Azotowe	39708	41734	41812	57756	38592	Nitrogenous
Fosforowe	12271	14124	16997	24515	17380	Phosphatic
Potasowe	20924	22652	21303	29447	19043	Potassic
Nawozy wapniowe^b	108515	112270	58144	57139	22356	Lime fertilizers^b

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne^a	127,1	141,8	143,6	196,2	183,1	Mineral or chemical fertilizers^a
Azotowe	69,2	75,4	74,9	101,4	94,2	Nitrogenous
Fosforowe	21,4	25,5	30,5	43,1	42,4	Phosphatic
Potasowe	36,5	40,9	38,2	51,7	46,5	Potassic
Nawozy wapniowe^b	189,1	202,7	104,2	100,4	54,6	Lime fertilizers^b

a Łącznie z wieloskładnikowymi. b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Including mixed fertilizers. b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 20 /199/. **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLIONS ZLOTYS

OGÓŁEM	894,0	1069,5	1401,8	1357,2	828,5	TOTAL
Produkty: roślinne	503,8	477,2	766,7	702,9	361,2	Products: crop
zwierzęce	390,2	592,3	635,1	654,3	467,3	animal

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	1558	1931	2512	2384	2022	TOTAL
Produkty: roślinne	878	862	1374	1235	881	Products: crop
zwierzęce	680	1069	1138	1149	1140	animal

a Płacone dostawcom.

a Paid to suppliers.

TABL. 21 /200/. **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od sektora prywatnego of which from private sector		
					razem total	w tym od gospodarstw in- dywidual- nych of which from private farms	
Zboża w t	580220	577576	589074	512660	508112	248328	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	476453	479256	471000	414043	409603	197165	of which basic cereals
pszenica	416347	385296	381336	315174	313787	147913	wheat
żyto	19683	16230	10375	12729	12654	8295	rye
jęczmień	35450	69069	72911	81008	78389	37015	barley
owies i mieszanki zbożowe	725	1872	661	373	362	291	oats and cereal mixed
pszenżyto	4248	6789	5717	4759	4411	3651	triticale
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe	575954	577560	587929	511536	506988	247946	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podsta- wowe	472187	479240	469855	412943	408503	196783	of which basic cereals
pszenica	412589	385286	380438	314704	313317	147913	wheat
żyto	19651	16230	10319	12666	12591	8273	rye
jęczmień	35055	69063	72866	80527	77908	36716	barley
owies i mieszanki zbożowe	674	1872	661	348	337	291	oats and cereal mixed
pszenżyto	4218	6789	5571	4698	4350	3590	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	4	—	1	—	—	—	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	15118	39797	35508	45347	45347	20861	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	1128239	840572	1027384	646561	638098	519531	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik ^a w t	128531	137858	242231	218927	209396	116396	Rape and turnip rape ^a in t
Warzywa w t	2812	1500	3134	1011	1011	1011	Vegetables in t
Owoce w t	1075	37	153	103	103	103	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	70462	91229	110526	103026	102901	89107	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	8504	8482	12443	9408	9408	8140	cattle (excluding calves)
cielęta	76	29	24	11	11	11	calves
trzoda chlewna	32657	48579	64581	57273	57148	46181	pigs
owce	44	26	19	14	14	14	sheep
konie	22	5	2	5	5	5	horses
drób	29159	34108	33457	36315	36315	34756	poultry
Żywiec rzeźny w przelicze- niu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	50415	66238	80330	75036	74938	64626	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	153773	257739	207131	216510	206727	120013	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	114995	10122	9969	12601	12601	11814	Consumer hens eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 22 /201/. **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od sektora prywatnego <i>of which from private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>							
Zboża	276987,5	203430,3	401237,7	324054,5	321466,7	144428,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	236705,4	172191,0	324080,5	275670,1	273143,3	123326,1	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	209489,8	137572,3	266444,1	212475,5	211603,2	92692,6	<i>wheat</i>
żyto	7163,2	4395,6	6000,5	6623,0	6589,3	4200,0	<i>rye</i>
jęczmień	17819,5	27634,2	47941,1	53939,0	52492,0	24411,2	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	286,0	594,6	394,9	222,0	216,1	160,1	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1947,0	1994,5	3299,8	2410,6	2242,8	1862,3	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	274396,8	203422,3	399870,9	322566,1	319978,3	143991,8	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	234114,7	172183,0	322713,6	274351,3	271824,5	122889,3	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	207194,4	137568,4	265396,2	211903,7	211031,3	92692,6	<i>wheat</i>
żyto	7148,1	4395,6	5907,9	6563,8	6530,1	4179,5	<i>rye</i>
jęczmień	17589,8	27630,1	47881,1	53342,6	51895,6	24053,2	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	255,7	594,6	394,9	188,9	183,0	160,1	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1926,7	1994,5	3133,4	2352,3	2184,5	1804,0	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b	15,5	—	2,6	—	—	—	<i>Edible pulses^b</i>
Ziemniaki	3768,2	17447,6	17840,7	21659,7	21659,7	11502,1	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	110900,0	149893,8	109855,0	67238,4	66372,2	54032,9	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik ^b	108014,7	103900,3	227931,3	284308,8	272262,7	148077,9	<i>Rape and turnip rape^b</i>
Warzywa	1127,4	740,5	1878,1	518,4	518,4	518,4	<i>Vegetables</i>
Owoce	1147,8	54,6	238,7	173,4	173,4	173,4	<i>Fruit</i>
Żywiec rzeźny ^c	233787,0	311880,8	387622,9	385400,9	384912,5	329675,3	<i>Animals for slaughter^c</i>
bydło (bez cieląt)	24718,5	33926,5	49215,5	39458,3	39458,3	34517,9	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	263,2	197,9	172,0	81,9	81,9	81,9	<i>calves</i>
trzoda chlewna	122521,1	182548,0	225099,2	229871,9	229383,5	184242,1	<i>pigs</i>
owce	247,9	178,1	113,1	83,9	83,9	83,9	<i>sheep</i>
konie	98,0	32,5	9,7	18,2	18,2	18,2	<i>horses</i>
drób	85938,3	94997,8	113013,4	115886,8	115886,8	110731,5	<i>poultry</i>
Mleko krowie	123772,1	263866,8	225721,2	252111,7	237881,1	128982,6	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze konsumpcyjne	20053,9	2384,4	2149,0	2932,1	2932,1	2772,7	<i>Consumer hens eggs</i>

a Płacone dostawcom. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej.

a Paid to suppliers. b Excluding sowing. c In live weight.

Leśnictwo Forestry

TABL. 23 /202/. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	252876	254859	255790	256474	TOTAL in ha
Lasy	246564	248053	248764	249427	Forests
Publiczne	236086	237110	244475	244753	Public
w tym zalesione	233396	234586	234926	234938	of which wooded
własność Skarbu Państwa	234586	235646	242966	243233	owned by the State Treasury
w tym zalesione	231952	233143	233478	233477	of which wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych ...	229199	230756	238187	238463	managed by State Forests
w tym zalesione	226596	228278	228768	228780	of which wooded
własność gmin ^a	1499	1465	1509	1520	gmina owned ^a
w tym zalesione	1444	1443	1448	1461	of which wooded
Prywatne	10478	10943	11315	11720	Private
w tym zalesione	10348	10809	11178	11572	of which wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	6312	6807	7026	7047	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	26,2	26,4	26,4	26,5	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	27,2	27,4	27,5	27,3	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 24 /203/. **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**

RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym lasy publiczne of which public forests		
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury	
	w ha in ha						
Powierzchnia produkcyj- na szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	124	99	97	97	97	97	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	2469	1832	1960	1859	1771	1754	Renewals and afforestation
sztuczne	2307	1718	1836	1741	1656	1641	artificial
zrębów ^a	1873	1509	1468	1516	1504	1494	felling sites ^a
halizn i płazowin	173	92	99	53	52	51	blanks and irregularly stocked open stands
użytków rolnych ^b i nieużytków	261	117	269	172	100	96	agricultural land ^b and wasteland
naturalne	162	113	124	119	115	113	natural

a Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. b Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego.

a Including renewals protected by tree stands. b Designated for afforestation in land development plan.

TABL. 24 /203/. **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE (dok.)****RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym lasy publiczne <i>of which public forests</i>		
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>	
	w ha <i>in ha</i>						
Poprawki i uzupełnienia ^a	710	305	248	228	225	225	Corrections and supplements ^a
Pielęgnowanie ^b	15640	12338	11355	11531	11417	11362	Tending ^b
w tym:							of which:
upraw	12296	8827	8166	8423	8309	8255	crops
młodników	3186	3475	3189	3106	3106	3106	greenwoods
wprowadzanie podszytów ^c	142	1	—	—	—	—	introduction of undergrowth ^c
Melioracje	2120	1717	1692	1957	1957	1957	Drainage

^a Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^b Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^c Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinings. ^b Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^c Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 25 /204/. **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym lasy publiczne of which public forests		
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury	
OGÓŁEM w dam ³	922,1	987,3	1140,7	1088,6	1076,9	1071,9	TOTAL in dam ³
Grubizna	889,6	951,7	1111,5	1055,2	1043,4	1038,4	Timber
Grubizna iglasta	700,1	752,5	897,1	831,5	822,6	818,3	Coniferous
w tym drewno:							of which:
wielkowymiarowe	349,6	297,8	416,5	388,5	381,9	379,1	large-size wood
średniowymiarowe do prze- robu przemysłowego	269,3	375,5	398,4	357,6	356,2	355,2	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	189,5	199,3	214,4	223,6	220,8	220,1	Non-coniferous
w tym drewno:							of which:
wielkowymiarowe	69,8	64,2	71,1	65,6	63,9	63,6	large-size wood
średniowymiarowe do prze- robu przemysłowego	84,3	84,3	93,3	104,3	103,8	103,7	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe ...	32,5	35,5	29,3	33,5	33,5	33,5	Slash
Do przerobu przemysłowego	4,6	2,8	0,7	0,9	0,9	0,9	Slash for industrial uses
Opałowe	28,1	32,7	28,6	32,6	32,6	32,6	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	360.8	383.7	446.8	423.0	438.9	439.6	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 26/205/ na str. 253.

^a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 26/205/ on page 253.

TABL. 26 /205/. **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na grun- tach prywat- nych of which on pri- vate land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych (stan w dniu 31 XII) w ha	2	—	—	—	—	Production area of nurseries (as of 31 XII) in ha
Sadzenie w tys. szt: drzew	105	35	52	115	10	Plantings in thous. units of: trees
krzewów	41	20	16	18	6	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w dam ³	10,9	15,0	16,8	18,9	9,7	Removals ^a in dam ³
grubizna iglasta	0,3	1,0	1,3	1,4	0,8	coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	0,2	0,5	0,7	0,7	0,4	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	10,6	14,0	15,5	17,5	8,9	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	3,5	4,6	5,3	6,3	3,1	of which large-size general purpose wood

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 27 /206/. **POŻARY LASÓW**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Liczba pożarów	272	244	136	116	Number of fires
w tym według przyczyn:					of which by causes:
podpalenie	133	138	73	53	arson
nieostrożność: nieletnich	5	2	—	1	carelessness: juveniles
dorosłych	45	45	24	30	adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	113	145	43	35	Area of forest burned in ha
w tym według przyczyn:					of which by causes:
podpalenie	51	88	14	17	arson
nieostrożność: nieletnich	1	1	0	0	carelessness: juveniles
dorosłych	33	32	11	11	adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,42	0,59	0,32	0,30	Average forest area burned by fire in ha

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Source: data of the Main Office of the State Fire Department.

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2004), do sekcji: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

W tabl. 1. uwzględniono także jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji).

2. Dane według sekcji i działów PKD 2004 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 28.

Jako **cenę stałą** od 2001 r. przyjęto cenę stałą 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.).

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiłklna, trzcina, glina, a także na wykończaniu,

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 1.1, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Electricity, gas and water supply".

In table 1 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections).

2. Data according to NACE rev. 1.1 sections and divisions were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 28.

As **constant prices** since 2001 were adopted 2000 constant prices (2000 average current prices).

4. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as

uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

5. Dane dotyczące zatrudnienia w przemyśle obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2004) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD 2004 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleciiodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

5. Data concerning employment in industry include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;
- 2) agents;
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 1.1, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE rev. 1.1 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

3. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data regarding buildings completed (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 /207/. **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYŚLE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	2007=100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	12312,0	17146,8	20274,8	22704,8	101,6 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	82755	72383	77715	77856	100,2	<i>Employed persons^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	75475	64793	65952	67116	101,8	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	1813,17	2177,98	2549,77	2804,48	110,0	<i>Average monthly gross wages and salaries^c in zł</i>

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. c Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

a Constant prices. b As of 31 XII; by actual workplace. c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 2 /208/. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł	in mln zł		2007=100 (ceny stałe) (constant prices)	w odsetkach in per-cent	
OGÓŁEM	11151,7	16171,0	19052,2	21508,8	102,5	100,0
TOTAL						
sektor publiczny	4695,5	6140,3	6794,2	8380,9	x	39,0
public sector						
sektor prywatny	6456,2	10030,7	12258,0	13127,9	x	61,0
private sector						
W tym przetwórstwo przemysłowe	9164,2	14178,4	16792,6	19097,3	102,5	88,8
Of which manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	1480,8	2720,0	2505,7	2617,0	99,7	12,2
Manufacture of food products and beverages						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	68,6	67,2	62,1	56,9	91,0	0,3
Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ						
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ	221,0	62,1	#	#	x	x
Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	228,2	201,7	297,2	322,1	103,7	1,5
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	204,2	242,4	302,5	215,8	68,2	1,0
Manufacture of pulp and paper ^Δ						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	58,7	124,0	123,7	151,4	115,6	0,7
Publishing, printing and reproduction of recorded media						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 /208/. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł		in mln zł	2007=100 (ceny sta- le) (constant prices)		w odset- kach in per- cent
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)						
w tym: of which:						
Produkcja wyrobów chemicznych ..... Manufacture of chemicals and chemical products	1491,0	2319,2	3082,3	3034,8	90,7	14,1
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	172,9	419,1	455,9	510,9	115,4	2,4
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemeta- licznych ..... Manufacture of other non-metallic mineral products	1279,8	1321,3	1952,8	2244,3	102,4	10,4
Produkcja metali ..... Manufacture of basic metals	317,2	275,5	387,2	445,3	110,0	2,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	650,9	1183,1	1719,1	1896,4	111,0	8,8
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	565,6	1017,2	1215,9	1350,8	114,3	6,3
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ ..... Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	119,9	170,4	183,7	174,8	91,7	0,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	57,6	596,7	535,6	668,4	121,2	3,1
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ ..... Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	495,4	594,1	609,0	591,3	96,4	2,7

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 /209/. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH**
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE (ceny bieżące)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with following number of paid employees				
			49 i mniej and less	50–249	250–499	500–999	1000 i więcej and more
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM 2006		16896,4	1722,0	5006,6	2025,4	2430,6	5711,9
TOTAL 2007		19052,2	1889,7	5522,4	2288,8	2625,5	6725,9
	2008	21508,8	2042,4	5879,2	2287,0	3149,4	8150,9
sektor publiczny ..... public sector		8380,9	55,4	457,5	131,4	#	#
sektor prywatny ..... private sector		13127,9	1987,0	5421,7	2155,6	#	#
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing		19097,3	1984,5	5464,3	2216,6	2984,3	6447,7

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 /210/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nierobot- nicze non- manual labour
OGÓŁEM ..... TOTAL	70195	59374	59623	61198	47304	13894
sektor publiczny ..... public sector	21744	11242	10998	10781	7740	3041
sektor prywatny ..... private sector	48451	48132	48625	50417	39564	10853
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing	62525	54446	54552	56342	44128	12214
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów ... Manufacture of food products and beverages	9064	9386	7801	7934	6044	1890
Włókiennictwo ..... Manufacture of textiles	2618	1010	967	978	625	353
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich ..... Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ	2476	1568	1158	1204	1081	123
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ	2376	679	622	658	577	81
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ ..... Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	2037	1642	1866	2013	1736	277
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ ..... Manufacture of pulp and paper ^Δ	1158	825	1069	1038	869	169
Działalność wydawnicza; poligrafia i reproduk- cja zapisanych nośników informacji ..... Publishing, printing and reproduction of re- corded media	535	567	553	599	321	278
Produkcja wyrobów chemicznych ..... Manufacture of chemicals and chemical prod- ucts	3388	5634	5981	6397	5263	1134
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych ..... Manufacture of rubber and plastic products	803	1700	1635	1745	1344	401
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych ..... Manufacture of other non-metallic mineral products	5247	3644	3442	3662	2516	1146
Produkcja metali ..... Manufacture of basic metals	3369	2354	2589	2392	1913	479
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	5638	5794	7233	7745	6075	1670
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	7472	6292	6297	6467	4949	1518
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ .... Manufacture of electrical machinery and appa- ratus n.e.c.	2808	1501	1528	1333	1070	263

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 /210/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nierobot- nicze non- -manual labour
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)						
w tym: of which:						
Produkcja instrumentów medycznych, precy- zyjnych i optycznych, zegarów i zegarków ... <i>Manufacture of medical, precision and optical in- struments, watches and clocks</i>	538	614	741	752	494	258
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2964	1355	1366	1729	1359	370
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	988	1832	1709	1759	1499	260
Produkcja mebli; pozostała działalność produk- cyjna ^Δ ..... <i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>	6125	5160	5234	5148	4169	979

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL.5 /211/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nierobot- nicze non- -manual labour
	w zł in zł					
OGÓŁEM ..... TOTAL	1867,90	2244,23	2656,72	2900,63	2441,11	4465,14
sektor publiczny ..... public sector	2106,21	2874,78	3414,99	3911,09	3404,61	5200,19
sektor prywatny ..... private sector	1760,95	2096,95	2485,21	2684,56	2252,62	4259,17
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing	1784,56	2154,96	2570,46	2803,39	2374,30	4353,67
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	1738,45	2098,56	2396,00	2566,10	2139,53	3930,24
Włókiennictwo ..... Manufacture of textiles	1488,13	1438,28	1718,20	1643,75	1473,57	1945,07
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich ..... Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ	1058,81	1193,11	1302,86	1418,53	1285,85	2584,62

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 5 /211/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotni- cze manual labour	nierobot- nicze non- manual labour
	w zł in zł					
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)						
w tym: of which:						
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ	1480,76	1318,23	1373,73	1451,18	1194,96	3276,34
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ ..... Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	1385,09	1525,22	1862,01	2130,37	1999,28	2951,90
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ ..... Manufacture of pulp and paper ^Δ	1900,15	2301,63	2575,34	2570,64	2223,00	4358,23
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..... Publishing, printing and reproduction of recorded media	1984,22	2833,36	3321,62	3424,12	2937,59	3985,91
Produkcja wyrobów chemicznych ..... Manufacture of chemicals and chemical products	2269,66	1945,40	2445,38	2757,45	2230,80	5201,67
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych ..... Manufacture of rubber and plastic products	1767,30	1829,96	2127,90	2418,59	2173,34	3240,59
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców nie-metalicznych ..... Manufacture of other non-metallic mineral products	2362,36	3275,91	3738,41	3996,48	3000,07	6184,05
Produkcja metali ..... Manufacture of basic metals	1835,96	1935,62	2309,68	2579,13	2288,95	3738,03
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	1906,36	2296,37	2704,98	3064,32	2573,63	4849,31
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	1672,22	2222,30	2622,77	2887,82	2474,54	4235,19
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ ..... Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	1260,02	1778,11	2066,76	2313,27	2045,35	3403,26
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków ..... Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	1745,14	2341,29	3257,62	3610,70	3051,45	4681,52
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ..... Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	2126,13	2544,30	x	2924,36	2640,02	3968,74
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... Manufacture of other transport equipment	1677,15	2103,57	2848,35	3301,74	2962,35	5258,49
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ ..... Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	1374,24	1574,56	1875,45	1988,05	1694,30	3238,98

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 /212/. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w od- setkach in per- cent	
OGÓŁEM	1014,4	641,5	1023,2	1242,3	100,0	TOTAL
sektor publiczny	27,0	6,3	#	2,8	0,2	public sector
sektor prywatny	987,4	635,2	#	1239,5	99,8	private sector
w tym:						of which:
Wznoszenie budynków i budowli; inżynieria lądowa i wodna ^a	875,6	471,3	777,7	923,4	74,3	Building of constructions; civil en- gineering ^a
Wykonywanie instalacji budowla- nych	127,2	127,5	184,8	250,8	20,2	Building installation
Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych	8,9	30,9	23,4	37,8	3,0	Building completion

^a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 /213/. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW
BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
**CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze <i>Works with a character</i>		SPECIFICATION
		inwesty- cyjnym <i>investment</i>	remonto- wym <i>renovation (restoration)</i>	
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2000	1014,4	795,7	218,7	TOTAL
2005	641,5	342,5	299,0	
2007	1023,2	574,3	448,9	
2008	1242,3	675,3	567,0	
Budynki	654,6	401,9	252,7	Buildings
Budynki mieszkalne	187,6	102,0	85,6	Residential buildings
budynki: mieszkalne jednorodzinne ...	45,2	23,4	21,8	buildings: one-dwelling
o dwóch mieszkaniach i wie- lomieszkaniowe	114,0	69,1	44,9	two- and more dwelling
zbiorowego zamieszkania ...	28,4	9,5	18,9	residences for commu- nities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the opolskie voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 7 /213/. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)****CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze <i>Works with a character</i>		SPECIFICATION
		inwestycyjnym <i>investment</i>	remontowym <i>renovation (restoration)</i>	
		w mln zł	in mln zł	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	467,0	299,9	167,1	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	8,2	4,7	3,5	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki: biurowe	47,3	34,0	13,3	<i>office buildings</i>
handlowo-usługowe	121,9	96,7	25,2	<i>wholesale and retail trade</i>
transportu i łączności	2,7	2,3	0,4	<i>traffic and communication</i>
przemysłowe i magazynowe	195,4	108,6	86,8	<i>industrial and warehouse</i>
obiekty kulturalne, edukacyjne, kultury fizycznej, opieki medycznej, szpitale	66,8	42,4	24,4	<i>public entertainment, education, institutional care buildings, hospital</i>
pozostałe	24,7	11,2	13,5	<i>other</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	587,7	273,4	314,3	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	316,0	103,1	212,9	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	275,6	92,2	183,4	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	#	0,0	#	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	#	–	#	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	30,1	6,7	23,4	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	8,4	4,2	4,2	<i>harbours, waterways, dams and other water works</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	158,2	103,2	55,0	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	32,4	10,1	22,3	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	125,8	93,1	32,7	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	78,9	47,0	31,9	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	34,6	20,1	14,5	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the opolskie voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 8 /214/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Budynki^a	920	1211	1590	2028	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	466	783	1073	1385	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	488	566	622	753	<i>urban areas</i>
wieś	432	645	968	1275	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	800	1128	1464	1854	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	409	508	546	646	<i>urban areas</i>
wieś	391	620	918	1208	<i>rural areas</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	448	779	1062	1368	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	352	349	402	486	<i>non-residential</i>
Kubatura^c w dam³	1128,5	1572,1	2506,8	3069,5	Cubic^c volume in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	469,9	609,9	827,4	1085,5	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	752,0	945,6	1351,0	1818,3	<i>urban areas</i>
wieś	376,5	626,5	1155,8	1251,2	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	579,1	954,8	1399,1	1488,3	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	317,9	443,7	515,0	523,3	<i>urban areas</i>
wieś	261,2	511,1	884,1	965,0	<i>rural areas</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	350,3	582,1	794,3	1031,5	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	228,8	372,7	604,8	456,8	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Realized by natural persons, churches and religious associations. c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 /215/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
BUDYNKI^a BUILDINGS^a					
Budynki mieszkalne	468	783	1074	1385	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	466	783	1073	1385	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	437	767	1050	1346	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	2	–	1	–	Residences for communities

a Nowo wybudowane.

a Newly built.

TABL. 9 /215/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (cd.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a (dok.) BUILDINGS ^a (cont.)					
Budynki niemieszkalne	452	428	516	643	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	17	7	10	5	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	10	6	15	16	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	102	56	72	79	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	29	—	5	3	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	180	186	179	240	Garage buildings
Budynki przemysłowe	13	28	40	40	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	11	35	85	74	Reservoirs, siloses and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	1	1	6	1	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	—	2	—	2	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	5	4	4	8	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	6	6	5	11	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	63	87	90	155	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	4	5	3	2	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	471,0	609,9	870,4	1090,0	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkalniowe	469,9	609,9	827,4	1085,5	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	330,7	561,5	766,7	989,4	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1,1	—	43,0	4,5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	657,4	962,1	1636,4	1979,6	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	15,0	25,1	31,1	22,1	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	60,7	24,4	53,1	68,4	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	136,6	147,2	208,4	867,0	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,1	—	3,0	13,6	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	32,0	23,7	90,6	78,7	Garage buildings
Budynki przemysłowe	130,0	311,1	579,5	404,2	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	128,7	139,2	366,5	307,7	Reservoirs, siloses and warehouses

a Nowo wybudowane. b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 /215/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
KUBATURA ^a w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^a in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne (dok.) w tym: (dok.)					Non-residential buildings (cont.) of which: (cont.)
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	8,1	1,2	30,4	5,9	Public entertainment buildings, mu- seums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	1,6	6,7	3,5	18,7	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	1,7	50,8	16,6	9,2	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	47,4	136,9	43,6	42,1	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	78,2	85,2	200,9	137,0	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawo- wania kultu religijnego i czynności religijnych	13,0	7,8	5,6	2,9	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 /216/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	11620	6747	7757	8365	TOTAL
sektor publiczny	560	183	128	106	public sector
sektor prywatny	11060	6564	7629	8259	private sector
Na stanowiskach robotniczych	9159	5246	6190	6795	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	2461	1501	1567	1570	In non-manual labour positions

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 11 /217/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł <i>in zł</i>				
OGÓŁEM	1660,59	1777,92	2374,79	2644,44	TOTAL
sektor publiczny	1733,48	2099,68	2539,65	2810,06	public sector
sektor prywatny	1656,90	1768,95	2372,02	2642,31	private sector
Na stanowiskach robotniczych	1451,72	1564,11	2089,11	2354,99	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	2437,94	2525,17	3503,27	3897,19	In non-manual labour positions

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym, niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

CHAPTER XVII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the state road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje podmioty, w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

4. Hire or reward road transport includes entities, in which road transport services comprise the basis economic activity, but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads, as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości grunтовой).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. – uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well, as until 2001 – telecommunication service offices.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, faxes, data.

Transport

Transport

TABL. 1 /218/. **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	896	851	851	868	TOTAL
Normalnotorowe	896	851	851	868	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	462	481	490	496	of which electrified
jednotorowe	411	413	413	432	single track
dwu i więcej torowe	485	438	438	436	double and more track
Wąskotorowe	—	—	—	—	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	9.5	9.0	9.0	9.2	Per 100 km ² of total area

^a Dane dotyczą przedsiębiorstwa państwowego Polskie Koleje Państwowe oraz od 2002 r. również innych podmiotów, które otrzymały koncesję na zarządzanie siecią i/lub transportem kolejowym; długość linii na podstawie znormalizowanych przepisów Polskich Kolei Państwowych.

^a Data concerning of the state owned enterprise Polskie Koleje Państwowe and since 2002 also other entities, which obtained licences for management of the railway network and/or transport; the length of railways according to normalized regulations of Polskie Koleje Państwowe.

TABL. 2 /219/. **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	8460	8363	8396	8406	7564	TOTAL
Miejskie	1368	1425	1474	1444	1382	Urban
Zamiejskie	7092	6938	6922	6962	6182	Non-urban
Krajowe	767	800	798	781	781	National
Miejskie	156	172	164	150	150	Urban
Zamiejskie	611	628	634	631	631	Non-urban
Wojewódzkie	924	969	976	986	986	Regional
Miejskie	151	156	161	136	136	Urban
Zamiejskie	773	813	815	850	850	Non-urban
Powiatowe	3781	3763	3761	3752	3655	District
Miejskie	384	384	376	368	367	Urban
Zamiejskie	3397	3379	3385	3384	3288	Non-urban
Gminne	2988	2831	2861	2887	2142	Communal
Miejskie	677	713	773	790	729	Urban
Zamiejskie	2311	2118	2088	2097	1413	Non-urban

Źródło: od 2002 r. dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: since 2002 data from the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 /220/. **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	417916	481516	546861	587365	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	287059	374087	429564	463352	Passenger cars
Autobusy	2066	2058	2205	2255	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	42441	53645	59040	62654	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	33372	33729	35686	36888	Ballast and agricultural tractors
Motocykle ^c	14281	15000	16966	18533	Motorcycles ^c

a Do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, od 2004 r. – na podstawie danych starostw powiatowych ujętych w systemie „Pojazd”. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c W 2000 r. określane jako motocykle i skutery.

a Until 2001 according to register maintained by voivodes, from 2004 – on the basis of data from powiat starosta offices in “Pojazd” system. b Including vans. c In 2000 defined motorcycles and scooters.

TABL. 4 /221/. **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	830	781	729	767	National: number
długość w km	35102	35010	27335	31627	length in km
Dalekobieżne: liczba	15	23	14	22	Long distance: number
długość w km	5198	8037	3734	6752	length in km
Regionalne: liczba	107	91	75	67	Regional: number
długość w km	7786	7243	5897	5674	length in km
Podmiejskie: liczba	648	655	633	671	Suburban: number
długość w km	21633	19581	17574	19080	length in km
Miejskie: liczba	60	12	7	7	Urban: number
długość w km	485	149	130	121	length in km
Międzynarodowe: liczba	9	20	23	22	International: number
długość w km	3660	23639	31374	30274	length in km

a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Of enterprises employing more than 9 persons providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 /222/. **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa:					Domestic communication:
Przewozy ładunków w tys. t	3423,1	2197,5	3137,0	2399,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	83	175	210	264	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	32310,2	21655,7	18878,9	17353,2	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	27	29	30	38	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa:					International communication:
Przewozy ładunków w tys. t	342,1	1060,3	1086,9	2488,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	768	1098	1213	1243	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	186,7	449,3	417,8	433,6	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1229	978	853	1546	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 /223/. **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Wypadki	1632	1013	1089	1044	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	39,1	21,0	19,9	17,8	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	2363	1442	1534	1423	Road traffic casualties
Śmiertelne	167	148	136	141	Fatalities
Ranni	2196	1294	1398	1282	Injured

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

Łączność Communications

TABL. 7 /224/. **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
ELEMENTARY POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII) ^b	298	264	266	257	Post offices (as of 31 XII) ^b
miasta	101	80	82	83	urban areas
wieś	197	184	184	174	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^c w tys.	6245,7	6599,9	7212,2	7514,4	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i przesyłki listowe z zadeklarowa- ną zawartością nadane ^c w tys. ...	274,7	335,0	393,9	445,9	Parcels and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe ^c zrealizowane w tys.	2492,4	1896,3	1705,0	1615,7	Postal transfers paid ^c in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys. ...	4483,7	4839,6	4498,0	4427,6	Payments to bank accounts in thous.

a Dane dotyczą operatora publicznego. b W 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. c Do 2001 r. łącznie z przekazami telefonicznymi, w obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

a The data apply to the public operator. b In 2000 including telecommunication service offices. c Until 2001 including telegraph transfer, in overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 8 /225/. **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	264,4	279,1	245,9	222,6	Telephone main line in thous.
w tym konsumenci ^b	220,0	213,8	184,2	165,1	of which consumers ^b
miasta	177,0	229,0	200,1	180,4	urban areas
w tym konsumenci ^b	142,2	169,7	144,7	128,9	of which consumers ^b
wieś	87,4	50,1	45,8	42,2	rural areas
w tym konsumenci ^b	77,8	44,1	39,5	36,2	of which consumers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	261,4	256,9	224,9	202,7	of which standard main lines (wire telephone subscribes)
miasta	174,3	209,3	181,2	162,6	urban areas
wieś	87,1	47,6	43,7	40,1	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inkasujące	2469	1975	1843	1243	Public pay telephones
miasta	1675	1302	1182	789	urban areas
wieś	794	673	661	454	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Osoby fizyczne wnoszące o świadczenie publiczne dostępnych usług telekomunikacyjnych lub korzystające z takich usług dla celów nie związanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu.

a Data concerns operators of public system. b Natural persons applied for rendering of the public available telecommunication services or used the same services for purposes not directly connected with their economical activities or profession.

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2004 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
  - punktach sprzedaży detalicznej,
  - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny dla rolnictwa, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev.1.1 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods in:
  - retail sales outlets,
  - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agriculture production (e.g., machinery for agriculture, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale

(agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów żywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca persone-

realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with

lem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów. Od 2007 r. badanie prowadzone jest w cyklu trzyletnim. Następne wyniki będą opublikowane za 2009 r.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks. Since 2007 the survey is conducted every three years. The next results will be published in 2009.

9. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample a survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons from 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

10. Marketplaces *are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).*

Seasonal marketplaces *are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.*

TABL. 1 /226/. **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM: w mln zł	6618,4	7701,1	8575,0	8573,4	TOTAL: in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	6091	7338	8250	8286	per capita in zł
W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w %	8,3	8,8	8,6	13,1	Of which share of trade enterprises ^a in %

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 /227/. **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLIONS ZLOTYS

OGÓŁEM ..... | **2396,4** | **2850,3** | **3488,0** | **3581,9** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	68,1	61,6	59,9	61,0	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	21,8	21,0	18,7	18,1	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,9	3,4	2,8	3,2	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	41,4	37,2	38,4	39,7	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	31,9	38,4	40,1	39,0	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych) w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) and employing more than 9 persons.

TABL. 3 /228/. **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLIONS ZLOTYS

OGÓŁEM ..... | **3402,0** | **3922,0** | **6136,4** | **6274,9** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe ..	10,8	4,9	4,5	5,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	7,1	3,0	2,5	3,7	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	82,1	92,1	93,0	90,9	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 /229/. **SKLEPY I STACJE PALIW WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH**

Stan w dniu 31 XII

SHOPS AND PETROL STATIONS BY ORGANIZATIONAL FORM

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	8595	8433	TOTAL
Domy towarowe	1	1	Department stores
Domy handlowe	6	6	Trade stores
Supermarkety	123	143	Supermarkets
Hipermarkety	8	12	Hipermarkets
Sklepy powszechne	150	197	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	543	640	Specialized shops
Inne sklepy ^a	7764	7434	Other shops ^a
Stacje paliw	216	253	Petrol stations

a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

U w a g a. Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust 5 na str. 273.

a Data concern economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

N o t e. Due to change in the survey of shops and petrol stations methods data are not strictly comparable with data published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 5 on page 273.

TABL. 5 /230/. **GASTRONOMIA^a****CATERING^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	319	302	273	273	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	86	104	95	85	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	85856	115709	129751	136306	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	49452	61143	81329	89311	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	24160	29145	27646	24780	alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 /231/. **MAGAZYNY HANDLOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	543	546	509	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	279,2	257,1	244,2	storage space in thous. m ²

a Hurtu i detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Wholesale and retail; data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 /231/. **MAGAZYNY HANDLOWE^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a (dok.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	SPECIFICATION
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	67	61	56	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	45,3	16,7	16,5	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	90	113	98	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	216,2	263,7	244,8	<i>storage space in thous. m²</i>
Silozy i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	222	231	195	<i>number</i>
pojemność w dam ³	27,2	33,4	32,3	<i>capacity in dam³</i>

a Hurtu i detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Wholesale and retail; data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 7/232/. **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII

MARKETPLACES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	52	50	56	58	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	48	49	53	51	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	138,5	152,0	207,4	212,7	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	81,3	108,9	141,1	149,6	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	2330	2119	2149	2163	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2005	1634	1591	1637	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	15	17	24	21	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	5621,2	6526,5	6081,5	6412,1	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw dla 2000 r. prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121 poz. 591, z późniejszymi zmianami), w latach 2005, 2007 i 2008 w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami). **Dane za 2005, 2007 i 2008 nie są w pełni porównywalne z danymi za 2000 r.**

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa (do 2001 r. przychody ze sprzedaży lub wpływy z likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji rozpoczętych), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises for 2000 are presented according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591, with later amendments) in 2005, 2007 and 2008 are adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694, with later amendments). **Data for 2005, 2007 and 2008 are not fully comparable with data for 2000.**

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets i.e. fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights (until 2001 sales revenues or income from the liquidation of fixed assets and investments begun), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments (until 2001 the related income and costs were reported separately), reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to

ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi (do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu).

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży (do 2001 r. wartość sprzedanych składników majątku trwałego), amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji (do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu), odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi (do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu).

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza

exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses (until 2001 income and costs were reported separately).

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- *the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale (until 2001 the value of fixed assets sold), depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments (until 2001 income and costs were reported separately), write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains (until 2001 income and costs were reported separately).*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the

zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znowelizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery

usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Act of Accounting (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

- the current part in the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
  - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
  - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
  - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
  - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term

wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych – kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do przedsiębiorstwa przez podmiot zagraniczny. Podmiotem zagranicznym może być:

- osoba prawna z siedzibą za granicą,
- osoba fizyczna, mająca miejsce zamieszkania za granicą,
- niemająca osobowości prawnej spółka osób prawnych lub fizycznych, utworzona zgodnie z ustawodawstwem państw obcych.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

inter-period settlements.

Note. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital – in joint stock companies,
- initial capital – in limited liability companies,
- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in co-operatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

Foreign capital is capital transferred to an enterprise by a foreign entity. A foreign entity includes:

- a legal person with the head office located abroad,
- a natural person with a foreign place of residence,
- a company of legal or natural persons, without legal personality, established in accordance with regulations applicable in the foreign country.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Note. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 /233/. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publi- czny public sector	sektor pry- watny private sector
	w mln zł			in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności ..... Revenues from total activity	22250,3	28179,6	34913,3	39428,0	9642,3	29785,7
w tym: of which:						
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) ..... <i>Net revenues from sale of products (goods and services)</i>	14306,3	19478,5	23896,0	27098,5	8817,8	18280,7
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów ... <i>Net revenues from sale of goods and materials</i>	7095,7	7708,5	9972,4	10848,9	319,6	10529,3
Przychody finansowe ..... <i>Financial revenues</i>	346,9	469,4	505,9	872,7	415,3	457,4
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności ..... Costs of obtaining revenues from total activity	22172,2	26300,8	31951,6	35628,9	7846,1	27782,8
w tym: of which:						
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług) ..... <i>Cost of products sold (goods and services)</i>	14690,2	18619,8	22477,7	25321,8	7141,7	18180,1
Wartość sprzedanych towarów i materiałów ..... <i>Value of goods and materials sold</i>	6010,0	6556,7	8466,9	9062,9	290,3	8772,6
Koszty finansowe ..... <i>Financial costs</i>	1022,4	670,1	658,7	649,1	146,0	503,1
Wynik finansowy na działalności gospodarczej ..... Financial result on economic activity	78,1	1878,8	2961,7	3799,1	1796,1	2003,0
Zyski nadzwyczajne ..... Extraordinary profits	96,6	90,7	8,3	8,1	0,4	7,7
Straty nadzwyczajne ..... Extraordinary losses	59,2	1,9	2,0	15,8	0,4	15,4
Wynik finansowy brutto ..... Gross financial result	115,5	1967,6	2968,0	3791,4	1796,1	1995,3
Zysk brutto ..... <i>Gross profit</i>	763,9	2138,7	3062,3	4068,0	1816,8	2251,2
Strata brutto ..... <i>Gross loss</i>	648,3	171,1	94,4	276,6	20,7	255,9
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto ..... Obligatory encumbrances on gross financial result	141,9	391,2	516,3	693,4	355,1	338,3
W tym podatek dochodowy ^a ..... <i>Of which income tax^a</i>	132,3	371,8	508,4	683,3	354,5	328,8
Wynik finansowy netto ..... Net financial result	-26,3	1576,5	2451,7	3098,1	1441,0	1657,1
Zysk netto ..... <i>Net profit</i>	628,0	1751,0	2548,8	3367,1	1461,6	1905,5
Strata netto ..... <i>Net loss</i>	654,3	174,5	97,1	269,0	20,6	248,4

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 280.

^a See general notes, item 9 on page 280.

TABL. 2 /234/. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finan- sowy brutto <i>Gross finan- cial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2000	22250,3	22172,2	115,5	141,9	-26,3
TOTAL	2005	28179,6	26300,8	1967,6	391,2	1576,5
	2007	34913,3	31951,6	2968,0	516,3	2451,7
	2008	39428,0	35628,9	3791,4	693,4	3098,1
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		832,0	727,6	105,2	8,2	97,0
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł		23800,6	20790,3	3002,1	564,9	2437,2
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		21061,3	18548,7	2504,4	466,4	2038,0
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		1989,6	1839,5	150,3	28,1	122,2
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ		8669,5	8294,4	374,7	58,8	315,9
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje		43,5	43,4	0,0	0,3	-0,3
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1963,9	1911,1	52,9	11,8	41,1
<i>Transport, storage and communication</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1017,8	949,6	68,3	14,3	54,0
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		85,1	79,0	6,1	1,4	4,6
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		642,7	615,0	27,7	5,3	22,4
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

TABL. 3 /235/. **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przed- się- bior- stwa ogółem <i>Total enter- prises</i>	Z wynikiem finansowym brutto <i>With gross financial result</i>			Z wynikiem finansowym netto <i>With net financial result</i>		
		dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>	dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>
		w % ogółu			in % of total		
OGÓŁEM 2000	1308	64,2	33,9	1,9	63,3	34,6	2,1
TOTAL 2005	1214	79,9	17,8	2,3	78,5	18,6	2,9
..... 2007	1247	86,9	11,7	1,4	85,7	12,1	2,2
2008	1305	82,3	16,5	1,2	81,0	17,3	1,7
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	89	76,4	23,6	–	71,9	28,1	–
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	1216	82,7	16,0	1,3	81,7	16,5	1,8
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo .... <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	136	94,1	5,9	–	94,1	5,9	–
Przemysł ..... <i>Industry</i>	430	78,4	21,4	0,2	77,4	22,4	0,2
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	390	79,2	20,5	0,3	78,5	21,2	0,3
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	134	87,3	12,7	–	88,1	11,9	–
Handel i naprawy ^Δ ..... <i>Trade and repair^Δ</i>	345	88,4	11,3	0,3	87,5	11,9	0,6
Hotele i restauracje ..... <i>Hotels and restaurants</i>	19	63,2	36,8	–	57,9	36,8	5,3
Transport, gospodarka magazyno- wa i łączność ..... <i>Transport, storage and communica- tion</i>	81	72,8	27,2	–	70,4	29,6	–
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... <i>Real estate, renting and business activities</i>	108	67,6	19,4	13,0	61,1	22,2	16,7
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	21	100,0	–	–	95,2	4,8	–
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozos- tała ..... <i>Other community, social and per- sonal service activities</i>	26	65,4	34,6	–	65,4	34,6	–

TABL. 4 /236/. **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
			brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
		w % <i>in %</i>					
OGÓŁEM	2000	99,6	0,5	-0,1	11,6	68,3	104,1
TOTAL	2005	93,3	7,0	5,6	47,5	113,5	159,8
	2007	91,5	8,5	7,0	61,8	129,0	180,8
	2008	90,4	9,6	7,9	71,9	141,8	197,8
sektor publiczny		81,4	18,6	14,9	201,5	280,2	336,7
public sector							
sektor prywatny		93,3	6,7	5,6	34,2	101,5	157,4
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		87,4	12,6	11,7	25,2	100,2	244,7
Agriculture, hunting and forestry							
Przemysł		87,4	12,6	10,2	95,1	164,8	215,5
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		88,1	11,9	9,7	102,9	173,8	229,2
of which manufacturing							
Budownictwo		92,5	7,6	6,1	38,6	113,9	183,5
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		95,7	4,3	3,6	16,9	79,5	144,6
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		99,7	-0,1	-0,7	99,4	134,7	162,3
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		97,3	2,7	2,1	35,5	124,0	162,4
Transport, storage and communication							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		93,3	6,7	5,3	94,8	191,1	207,7
Real estate, renting and business activities							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		92,9	7,1	5,5	53,2	185,5	198,9
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		95,7	4,3	3,5	97,8	147,1	168,8
Other community, social and personal service activities							

TABL. 5 /237/. **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Inventories			
			razem total	w tym of which		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress	produkty gotowe finished products
w mln zł						
OGÓŁEM	2000	5995,9	2064,2	628,1	347,3	529,1
TOTAL	2005	9964,5	2745,1	1055,0	272,0	730,3
	2007	12147,3	3286,2	1118,0	476,0	723,2
	2008	14324,5	3814,2	1298,4	555,6	904,7
sektor publiczny		5498,8	909,0	522,1	59,3	315,1
public sector						
sektor prywatny		8825,7	2905,2	776,3	496,3	589,6
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		501,8	292,9	49,5	34,7	201,4
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		10000,6	2252,6	1162,6	333,5	605,9
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		8882,4	2062,0	1009,8	332,1	573,5
of which manufacturing						
Budownictwo		837,3	291,3	23,9	157,9	76,1
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		2144,2	935,1	44,4	17,8	21,2
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje		9,0	1,1	0,2	–	–
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		320,4	11,0	6,3	0,1	0,1
Transport, storage and communication						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		414,8	23,4	9,8	8,2	0,0
Real estate, renting and business activities						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		13,7	0,7	0,3	–	–
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		75,0	5,2	1,5	3,4	0,0
Other community, social and personal service activities						

a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 12

a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. b See general notes, item 12 on page 280.

Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkoterminowe ^a Short-term investments ^a	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term deferred expenditures	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		
towary goods	razem total				w tym z tytułu dostaw i usług ^b of which resulting from deliveries and services ^b	
in mln zł						
536,3	3265,1	2600,7	666,7	125,2	2000	OGÓŁEM TOTAL
662,3	4109,4	3555,6	2963,9	146,0	2005	
939,2	4513,6	3880,6	4154,9	192,6	2007	
1017,4	5059,8	4117,3	5209,7	240,8	2008	
11,1	1284,2	822,6	3291,8	13,7		..... sektor publiczny public sector
1006,3	3775,6	3294,7	1917,9	227,1		..... sektor prywatny private sector
						w tym: of which:
6,8	153,9	67,7	51,7	3,3	..... Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	
127,2	3233,4	2575,0	4413,8	100,8	..... Przemysł Industry	
123,2	2745,8	2391,7	3988,7	85,9	..... w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	
29,8	343,2	294,4	176,3	26,5	..... Budownictwo Construction	
843,4	927,8	833,3	250,8	30,5	..... Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	
0,9	2,0	0,9	5,5	0,4	..... Hotele i restauracje Hotels and restaurants	
3,7	174,8	148,0	70,0	64,7	Transport, gospodarka magazynowa ..... i łączność Transport, storage and communication	
4,1	192,3	171,2	189,3	9,9	..... Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	
0,4	9,1	8,4	3,7	0,2	..... Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	
0,2	21,9	17,2	43,4	4,5	Działalność usługowa komunalna, ... społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	

TABL. 6 /238/. **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementa- ry capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2000	7185,5	4113,0	2361,2	-783,5	-38,6
TOTAL	2005	11246,9	5091,5	3767,7	-720,5	1576,5
	2007	14332,3	5342,5	5194,0	-328,0	2453,7
	2008	16280,6	5455,6	6357,5	-311,0	3099,1
sektor publiczny		7361,2	1644,2	3492,5	-18,2	1441,0
public sector						
sektor prywatny		8919,4	3811,4	2865,0	-292,8	1658,1
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		760,3	195,4	318,1	-10,8	97,0
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		12008,4	3422,2	5077,2	-277,7	2437,2
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		9347,5	2528,6	4253,5	-276,6	2038,0
of which manufacturing						
Budownictwo		379,6	92,4	155,3	-8,2	122,2
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		1325,0	521,5	354,4	39,2	317,0
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje		21,2	23,6	4,0	-8,0	-0,3
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		259,7	166,5	53,2	-34,9	41,1
Transport, storage and communication						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1333,7	910,5	374,2	-7,4	54,0
Real estate, renting and business activi- ties						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		20,4	10,1	4,6	-0,1	4,6
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała		165,8	111,7	16,4	-3,6	22,4
Other community, social and personal service activities						

TABL. 7 /239/. **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
			w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2000	3239,2	829,5	277,3	398,0	840,0
TOTAL	2005	3659,7	149,4	252,5	456,4	1053,7
	2007	3961,9	93,1	235,4	514,5	1205,6
	2008	4184,8	101,7	294,5	520,6	1235,7
sektor publiczny		1612,5	86,6	169,7	24,2	0,5
public sector						
sektor prywatny		2572,3	15,1	124,8	496,4	1235,2
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		139,2	31,5	27,0	12,6	1,7
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		3270,2	54,3	214,3	258,6	1031,5
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		2377,4	50,8	212,3	255,0	1020,9
of which manufacturing						
Budownictwo		71,5	–	1,7	34,4	5,8
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		320,2	0,3	40,3	150,7	116,0
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje		22,6	–	6,3	5,1	0,1
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		103,4	14,7	3,1	28,9	8,3
Transport, storage and communication						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		135,9	–	1,8	25,8	69,5
Real estate, renting and business activi- ties						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		10,0	0,1	–	1,7	–
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities		111,7	0,8	–	2,7	2,7

TABL. 8 /240/. **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki ^a of which credits and loans ^a	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki ^a credits and loans ^a	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^b
w mln zł in mln zł							
OGÓŁEM 2000	12584,8	6827,1	5444,5 ^c	5757,7 ^d	1491,6 ^c	2888,7	
TOTAL 2005	10747,0	4386,7	3481,9	6360,3	1436,1	3148,0	
..... 2007	10184,4	3359,5	2579,6	6824,9	1447,7	3690,4	
..... 2008	10460,0	3106,0	2299,7	7354,0	1559,7	4073,1	
sektor publiczny ..... public sector	3117,4	1462,4	1442,0	1655,0	587,3	728,7	
sektor prywatny ..... private sector	7342,6	1643,6	857,7	5699,0	972,4	3344,4	
w tym: of which:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ..... Agriculture, hunting and forestry	327,9	116,9	93,8	211,0	74,9	88,7	
Przemysł ..... Industry	7028,5	2322,8	1775,6	4705,7	1052,6	2520,2	
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	4868,8	945,4	407,5	3923,4	560,3	2370,6	
Budownictwo ..... Construction	563,4	96,2	53,8	467,2	63,5	222,8	
Handel i naprawy ^Δ ..... Trade and repair ^Δ	1787,6	296,3	165,5	1491,3	311,4	978,9	
Hotele i restauracje ..... Hotels and restaurants	26,8	21,1	7,0	5,7	1,3	2,1	
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... Transport, storage and communication	259,3	60,0	31,1	199,3	33,0	121,6	
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... Real estate, renting and business activi- ties	400,1	182,0	163,7	218,1	13,2	118,8	
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..... Health and social work	12,6	5,7	5,3	6,9	0,6	4,4	
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała ..... Other community, social and personal service activities	49,2	3,9	3,4	45,3	7,7	14,2	

a Bez kredytów i pożyczek wobec jednostek powiązanych. b Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 281. c Wyłącznie kredyty bankowe. d Bez funduszy specjalnych.

a Excluding credits and loans towards related entities. b See general notes, item 14 on page 281. c Bank credits only. d Excluding special funds.

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi i długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami. Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa i o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1590 i 1592) z późniejszymi zmianami i ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy i rozdziały – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include processes connected with the accumulation and allocation of public funds and particularly: the collection of revenue and public income, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and the budgets of local self-government entities, committing funds as well as the management of public funds and public debt and settlements with the budget of the European Union.

The legal basis defining these processes is the Law on Public Finance, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments. The legal basis for the financial management of local self-government entities is the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, item 1591) with later amendments, the Law on Voivodship Self-government, and the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2001 No 142, items 1590 and 1592) with later amendments as well as the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966) with later amendments.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary act passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local self-governments are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions and chapters – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue or

w podziale na działy, rozdziały i paragrafy opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2000–2007.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
  - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
  - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
  - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
  - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
  - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty,
  - f) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;
- 2) dotacje celowe:
  - a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - b) dotacje otrzymane z funduszy celowych,
  - c) pozostałe dotacje, tj. dotacje celowe otrzymane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

expenditure; the presented data, divided into divisions, chapters and paragraphs, were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenue and expenditure, specified by the Minister of Finances in subsequent decrees adopted in the period of 2000–2007.

5. Budget revenues of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
  - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
  - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,
  - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g.: from treasury, service, marketplace fees, tax on civil law transactions,
  - d) revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,
  - e) other income of local self-government entities e.g., administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments;
  - f) funds for the additional financing own tasks from non-budgetary sources;
- 2) appropriated allocations:
  - a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,
  - b) allocations received from appropriated funds,
  - c) other allocations, i.e. appropriated allocations received on the basis of self-government agreements;
- 3) general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

6. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 /241/. **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu – – Opole City with powiat status – – Opole	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2000	1930904,4	1091837,3	301635,7	443710,1	93721,3
TOTAL	2005	2674905,9	1599608,4	375712,6	480274,7	219310,2
	2007	3302913,7	1889396,5	561770,4	556704,4	295042,4
	2008	3596727,9	2090207,7	506320,8	602397,0	397802,4
Dochody własne		1817817,3	1115669,1	336432,4	189336,9	176378,9
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		757466,9	382911,6	154208,2	105200,5	115146,6
Share in income tax						
od osób prawnych		150686,3	32681,6	16120,6	6821,3	95062,8
corporate income tax						
od osób fizycznych		606780,6	350230,0	138087,6	98379,2	20083,8
personal income tax						
Podatek:						
Tax:						
od nieruchomości		398102,3	339237,0	58865,3	–	–
on real estate						
rolny		66037,2	65593,5	443,7	–	–
agricultural						
od środków transportowych		17857,9	13418,9	4439,0	–	–
on means of transport						
od czynności cywilnoprawnych		32950,5	24500,0	8450,5	–	–
on civil law transactions						
Opłata skarbową		14039,9	9932,6	4107,3	–	–
Treasury fee						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 /241/. **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu – Opole City with powiat status – Opole	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
Dochody z majątku	171191,3	111178,1	46133,8	13241,4	638,0
<i>Revenue from property</i>					
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	63816,5	35901,7	21992,0	5587,7	335,1
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>					
Środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych	105903,9	33805,7	22329,6	1807,6	47961,0
<i>Funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources</i>					
Dotacje celowe ..... Appropriated allocations	679661,1	338886,6	57662,9	138844,6	144267,0
Z budżetu państwa	635569,2	321924,7	44401,4	128558,8	140684,3
<i>From the state budget</i>					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	375883,0	228337,3	31596,5	73223,2	42726,0
<i>for government administration tasks</i>					
własne	246547,5	92407,4	7777,6	54153,1	92209,4
<i>own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej ...	13138,7	1180,0	5027,3	1182,5	5748,9
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
Otrzymane z funduszy celowych	16726,8	11804,6	–	1841,8	3080,4
<i>Received from appropriated funds</i>					
Pozostałe dotacje	27365,3	5157,4	13261,5	8444,0	502,4
<i>Other allocations</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subsidy from the state budget	1099249,5	635652,0	112225,5	274215,5	77156,5
W tym oświatowa	821348,8	480343,8	104462,8	223315,7	13226,5
<i>Of which on educational tasks</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 /242/. **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu – – Opole City with powiat status – – Opole	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2000	1930904,4	1091837,3	301635,7	443710,1	93721,3
TOTAL	2005	2674905,9	1599608,4	375712,6	480274,7	219310,2
	2007	3302913,7	1889396,5	561770,4	556704,4	295042,4
	2008	3596727,9	2090207,7	506320,8	602397,0	397802,4
w tym: of which:						
Rolnictwo i łowiectwo		62723,0	35567,3	120,1	3770,4	23265,2
Agriculture and hunting						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę		2550,4	2550,4	–	–	–
Electricity, gas, water supply						
Transport i łączność		104775,5	17003,2	7473,1	9460,2	70839,0
Transport and communication						
Gospodarka mieszkaniowa		184909,2	121607,0	53032,7	9746,8	522,7
Dwelling economy						
Działalność usługowa		7792,5	2483,5	472,5	4694,6	141,9
Service activity						
Administracja publiczna		50676,0	15008,2	2101,5	25268,1	8298,2
Public administration						
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa		58551,9	1006,2	11593,9	45951,8	–
Public safety and fire-fighting protection						
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych Corporate and personal income		1339989,8	865755,0	247715,8	111372,4	115146,6
Różne rozliczenia		1184636,8	653732,7	115315,1	277355,7	138233,3
Different settlements						
Oświata i wychowanie		66827,3	49631,9	1709,7	11715,9	3769,8
Education						
Ochrona zdrowia		39372,9	12651,9	2847,5	14342,8	9530,7
Health care						
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakre- sie polityki społecznej		381942,7	257735,2	28992,8	82962,8	12251,9
Social assistance and other tasks in sphere of social policy						
Edukacyjna opieka wychowawcza		18573,1	10885,6	551,4	3898,0	3238,1
Educational care						
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ...		44811,7	15978,3	28637,0	30,1	166,3
Municipal economy and environmental protection						
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		10690,7	8043,7	4,5	92,2	2550,3
Culture and national heritage						
Kultura fizyczna i sport		17611,8	12634,7	4178,6	798,3	0,2
Physical education and sport						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 /243/. **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW***EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasto na prawach powiatu – Opole <i>City with powiat status – Opole</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	1971290,1	1126969,4	309493,4	441033,1	93794,2
TOTAL	2005	2676648,8	1567902,9	377495,8	487876,3	243373,8
	2007	3350275,7	1872595,2	584312,8	547382,8	345984,9
	2008	3561746,5	2048474,8	538161,6	603189,4	371920,7
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		2896180,1	1717982,4	399042,5	542403,1	236752,1
Current expenditure of budgetary entities						
w tym: of which:						
Wynagrodzenia		1188908,5	685027,8	171194,6	283492,1	49194,0
<i>Wages and salaries</i>						
Składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy		197374,6	118797,7	27755,2	42770,7	8051,0
<i>Contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>						
Dotacje		294658,9	116994,3	33378,6	36213,7	108072,3
<i>Allocations</i>						
W tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych		23456,2	23376,5	–	79,7	–
<i>Of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds</i>						
Obsługa długu publicznego		25534,3	10841,7	4514,6	4649,7	5528,3
<i>Public debt servicing</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		334332,0	284766,1	24416,6	23170,1	1979,2
<i>Benefits for natural persons</i>						
Zakup materiałów i usług		679251,7	403135,8	103599,5	117367,7	55148,7
<i>Purchase of materials and services</i>						
Wydatki majątkowe		665566,3	330492,4	139119,1	60786,2	135168,6
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^b		646189,3	316576,6	136619,1	60575,0	132418,6
<i>Of which investment expenditure^b</i>						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 /244/. **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW**

EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu – – Opole City with powiat status – – Opole	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2000	1971290,1	1126969,4	309493,4	441033,1	93794,2
TOTAL	2005	2676648,8	1567902,9	377495,8	487876,3	243373,8
	2007	3350275,7	1872595,2	584312,8	547382,8	345984,9
	2008	3561746,5	2048474,8	538161,6	603189,4	371920,7
w tym: of which:						
Rolnictwo i łowiectwo		86565,7	55926,4	385,1	3866,7	26387,5
Agriculture and hunting						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę		4074,1	4074,1	–	–	–
Electricity, gas, water supply						
Transport i łączność		414770,9	137434,6	47398,7	54863,7	175073,9
Transport and communication						
Gospodarka mieszkaniowa		127054,6	89092,5	35110,9	2341,3	509,9
Dwelling economy						
Działalność usługowa		18708,2	10293,5	3368,5	4693,4	352,8
Service activity						
Administracja publiczna		370483,9	216194,1	41825,7	73914,6	38549,5
Public administration						
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa		90003,6	25131,0	17869,9	46748,8	253,9
Public safety and fire-fighting protection						
Obsługa długu publicznego ^b		25829,9	11070,2	4569,8	4649,7	5540,2
Public debt servicing ^b						
Różne rozliczenia		14736,3	7936,7	6799,6	–	–
Different settlements						
Oświata i wychowanie		1194722,3	796651,5	165892,3	210524,6	21653,9
Education						
Ochrona zdrowia		61955,9	17641,7	4731,5	23303,0	16279,7
Health care						
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		566359,2	339607,8	56915,5	139882,6	29953,3
Social assistance and other tasks in sphere of social policy						
Edukacyjna opieka wychowawcza		77075,2	29747,5	14030,6	32633,1	664,0
Educational care						
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ...		243438,6	145506,2	97407,2	9,0	516,2
Municipal economy and environmental protection						
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		140167,5	86740,1	17193,9	2297,5	33936,0
Culture and national heritage						
Kultura fizyczna i sport		89471,7	64332,6	16278,8	2362,1	6498,2
Physical education and sport						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditures of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2004 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) – nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu stanowiące środki trwałe podmiotów je użytku-

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to the recommendations of “European System of Accounts ESA 1995”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among other, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards – IAS, implemented since 1 I 2005 r.).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 1.1 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Since 2002 – due to amendment of the Accounting Act (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) – investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included

jących (leasingobiorców) zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznawanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

into investment outlays of those units; until 2001 those outlays had been reported by units that had financed them (lessor), i.e., were classified in the sections “Financial intermediation” and “Real estate, renting and business activities”.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as rights of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2004 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

5. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) – niektóre przedmioty leasingu zaliczane są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców), tj. do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

The gross value of fixed assets as of 31 XII at current book-keeping prices is understood:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
  - *before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
  - *after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.*

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The degree of consumption of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. *Data by sections of the NACE rev. 1.1. – unless otherwise indicated – were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate, renting and business activities”.*

5. *Since 2002 – due to amendment of the Accounting Act (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) – some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they had been included into fixed assets of units that had financed them (lessor), i.e., were classified in the sections “Financial intermediation” and “Real estate, renting and business activities”.*

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
  - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
  - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
  - a) kotły i maszyny energetyczne,
  - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
  - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
  - d) urządzenia techniczne,
  - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, and water structures – was estimated.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
  - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
  - b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
  - a) boilers and power industry machinery,
  - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
  - c) special use machinery, equipment and apparatus,
  - d) technical equipment,
  - e) tools, instruments, moveable and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

Uwaga do tablic 1–4

Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 298.

Note to tables 1–4

See general notes, item 3 on page 298.

TABL. 1 /245/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**

INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

SEKCJE SECTIONS	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	2624,9	2679,0	3722,7	3909,3	1491,5	2417,8
TOTAL						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	120,7	113,3	158,1	157,9	33,3	124,6
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł	719,7	1198,8	1636,3	1435,5	438,4	997,1
<i>Industry</i>						
górnictwo	21,9	11,6	21,3	17,7	0,2	17,5
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	507,0	1009,9	1321,5	1185,4	240,7	944,7
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	190,8	177,3	293,5	232,4	197,5	34,9
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	518,0	173,2	283,7	507,0	352,3	154,7
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	283,3	210,4	295,0	460,0	18,2	441,8
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	20,7	18,8	37,0	73,9	50,9	23,0
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	188,9	160,0	180,5	150,5	50,3	100,2
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	61,3	32,0	28,2	37,6	3,6	34,0
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	235,0	261,3	410,3	488,4	35,5	452,9
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	172,1	163,6	177,3	92,4	91,9	0,5
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	94,6	82,7	79,3	108,4	106,7	1,7
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	52,7	64,8	102,1	93,8	58,0	35,8
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	157,9	199,3	334,7	303,8	252,4	51,4
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a By investments localization.

TABL. 2 /246/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**

INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS
(current prices)

SEKCJE SECTIONS	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM ..... TOTAL	1300,5	1633,7	2231,1	2317,5	693,6	1623,9
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	84,3	73,2	99,5	84,9	32,1	52,8
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł	637,3	1125,4	1553,6	1365,0	401,6	963,4
<i>Industry</i>						
górnictwo	21,8	11,6	20,2	17,5	0,2	17,3
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	464,2	972,0	1286,9	1159,5	240,8	918,7
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	151,3	141,8	246,5	188,0	160,6	27,4
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	31,0	16,5	49,2	114,7	12,5	102,2
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	201,2	131,8	204,8	335,3	18,2	317,1
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	9,4	9,8	19,7	60,7	46,4	14,3
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	170,5	135,4	112,9	114,1	43,5	70,6
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	53,3	30,9	26,3	36,3	3,6	32,7
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	62,4	27,1	32,2	37,5	6,0	31,5
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	1,5	–	–	–	–	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	13,0	4,1	3,3	1,0	0,8	0,2
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	23,3	51,3	53,1	49,6	42,4	7,2
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	13,3	27,9	76,4	118,4	86,4	32,0
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investments localization.

TABL. 3 /247/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**

INVESTMENT OUTLAYS OF ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

SEKCJE SECTIONS		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2000	952,5	338,7	507,6	93,2
TOTAL	2005	1248,3	416,3	687,7	137,1
	2007	1718,7	669,4	881,8	163,1
	2008	1478,9	640,1	702,5	115,9
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		42,7	17,7	14,5	10,5
Agriculture, hunting and forestry					
Przemysł		1113,8	491,4	557,2	45,3
Industry					
górnictwo		25,0	5,7	18,5	0,8
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		942,5	400,9	480,0	42,3
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		146,3	84,8	58,7	2,2
electricity, gas and water supply					
Budownictwo		55,1	5,4	32,9	16,8
Construction					
Handel i naprawy ^Δ		91,6	49,6	33,4	8,4
Trade and repair ^Δ					
Hotele i restauracje		0,7	0,6	0,1	—
Hotels and restaurants					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		37,2	8,5	3,3	25,4
Transport, storage and communication					
Pośrednictwo finansowe		5,0	2,2	2,6	0,2
Financial intermediation					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		23,9	13,4	6,3	4,2
Real estate, renting and business activities					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		42,2	15,5	25,6	1,0
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		65,6	35,3	26,6	3,7
Other community, social and personal service activities					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 /248/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)**

INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urzą- dzenia tech- niczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equip- ment	
w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM 2000	942,8	878,6	32,2	8,6	
TOTAL 2005	719,9	655,5	42,5	20,7	
..... 2007	773,5	687,8	65,4	17,4	
..... 2008	816,5	721,1	55,1	33,5	
własność państwowa ..... state ownership	202,7	171,9	17,5	11,8	
własność jednostek samorządu teryto- rialnego ..... local self-government entities ownership	613,8	549,2	37,6	21,7	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę ..... Electricity, gas and water supply	1,9	1,4	0,4	0,1	
Hotele i restauracje ..... Hotels and restaurants	0,0	–	0,0	–	
Transport, gospodarka magazynowa i łączność .... Transport, storage and communication	151,1	145,7	0,3	5,1	
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... Real estate, renting and business activities	8,1	6,3	0,4	1,4	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ ..... Public administration and defence; compulsory social security	566,6	503,3	31,7	24,7	
Edukacja ..... Education	65,6	50,3	15,0	0,2	
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..... Health and social work	13,8	8,1	4,5	1,2	
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..... Other community, social and personal service ac- tivities	9,4	6,0	2,7	0,8	

Środki trwałe

Fixed assets

Uwaga do tablic 5–8

Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 300.

Note to tables 5–8

See general notes, item 5 on page 300.

TABL. 5 /249/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

SEKCJE SECTIONS	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	43155,2	51645,3	58052,4	59139,7	31754,1	27385,6
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	3845,4	3931,4	4257,7	4357,1	712,4	3644,7
Przemysł Industry	19462,1	20819,9	22577,8	23383,5	13582,1	9801,4
górnictwo mining and quarrying	227,7	229,0	247,2	169,8	5,3	164,5
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	8819,6	9780,9	10798,9	11882,9	3012,0	8870,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	10414,8	10810,0	11531,7	11330,8	10564,8	766,0
Budownictwo Construction	394,7	408,1	599,7	779,8	83,4	696,4
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	1312,1	1904,4	2325,9	2775,0	176,0	2599,0
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	137,2	201,9	465,6	285,5	14,6	270,9
Transport, gospodarka magazynowa i łącz- ność Transport, storage and communication	6334,1	9540,1	11636,7	10701,3	9809,9	891,4
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	205,4	302,2	332,1	332,8	72,5	260,3
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	8499,7	9365,6	9622,1	9928,5	1246,4	8682,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compul- sory social security	630,5	1740,4	2060,8	1638,7	1627,9	10,8
Edukacja Education	712,0	1173,5	1366,6	1533,2	1484,5	48,7
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	689,0	784,4	910,1	995,2	811,5	183,7
Działalność usługowa komunalna, społecz- na i indywidualna, pozostała Other community, social and personal ser- vice activities	933,0	1454,5	1877,2	2408,8	2113,5	295,3

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2004 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

a The division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 /250/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

SEKCJE SECTIONS	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM ..... TOTAL	23998,8	27018,4	30315,8	29694,0	15289,8	14404,2
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	722,8	752,8	893,3	959,3	350,6	608,7
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł	18839,9	19722,1	21429,5	22145,8	13050,4	9095,4
<i>Industry</i>						
górnictwo	226,9	224,8	243,6	166,1	5,2	160,9
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	8556,8	9298,5	10291,5	11366,3	3012,0	8354,3
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	10056,2	10198,8	10894,4	10613,3	10033,0	580,3
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	296,7	233,3	378,5	496,7	74,3	422,4
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	789,8	1036,0	1381,6	1735,7	161,9	1573,8
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	81,0	98,5	337,6	140,5	6,3	134,2
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łącz- ność	340,5	1861,6	2504,6	700,7	140,3	560,4
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	121,3	258,0	282,3	282,5	72,5	210,0
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2201,3	2001,5	1812,2	1683,0	102,9	1580,1
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	5,2	–	–	–	–	–
<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>						
Edukacja	16,1	26,1	26,5	28,9	7,2	21,7
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	411,7	556,3	648,2	665,2	619,0	46,2
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społecz- na i indywidualna, pozostała	172,5	453,4	602,2	836,2	685,0	151,2
<i>Other community, social and personal ser- vice activities</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2004 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 /251/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
				w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM	2000	3811,8	3394,3	286,5	124,1
TOTAL	2005	5950,6	5270,8	472,3	195,0
	2007	7336,7	6505,3	593,1	226,4
	2008	8180,4	7201,2	711,5	257,9
własność państwowa		1049,3	660,3	283,0	102,7
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		7131,1	6540,9	428,5	155,2
local self-government entities ownership					
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		37,8	32,1	2,2	0,2
Agriculture, hunting and forestry					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		531,8	500,6	25,3	5,9
Electricity, gas and water supply					
Hotele i restauracje		8,4	7,0	1,3	0,1
Hotels and restaurants					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		1966,3	1929,0	6,8	30,5
Transport, storage and communication					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1063,3	1039,9	14,2	9,2
Real estate, renting and business activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		1463,7	955,1	325,2	179,4
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		1477,2	1248,7	214,8	13,7
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		188,5	139,5	42,0	7,0
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		1420,4	1326,4	79,5	12,0
Other community, social and personal service activities					

TABL. 8 /252/. **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
			budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urzą- dzenia tech- niczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equip- ment</i>
			w %	in %	
OGÓŁEM	2000	44,2	42,4	57,5	63,5
TOTAL	2005	38,6	34,4	73,7	68,5
	2007	42,2	38,2	75,3	71,6
	2008	40,8	36,9	71,8	66,1
własność państwowa		46,9	30,0	76,8	71,8
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu teryto- rialnego		40,0	37,6	68,5	62,3
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		37,8	36,4	51,2	55,8
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę		43,5	41,8	67,7	81,4
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Hotele i restauracje		74,2	71,3	88,3	100,0
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		26,8	25,9	74,9	71,8
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		62,7	62,5	78,0	61,9
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		57,3	50,8	72,5	63,9
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		41,6	33,9	83,5	82,7
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		45,8	37,5	70,7	61,3
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		24,6	23,4	38,3	63,9
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodze-

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Gross primary income in the households sector is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security

nia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2005–2006 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych m.in. aktualizacji dochodów z tytułu własności (w tym wartości odsetek) oraz różnych transferów bieżących.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2007 r.”.

5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning nominal income in the households sector for the years 2005–2006 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including property income updating (together with interest value) as well as other current transfers.*

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2007”.*

TABL. 1 /253/. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		2000	2005	2006	2007
	w mln zł in mln zł				Polska =100 Poland =100	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM ..... TOTAL	17622	22405	23338	26618	2,3	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ..... Of which gross value added	15677	19740	20501	23286	2,3	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:									
przedsiębiorstw ..... non-financial corporations	7403	9034	9329	10921	2,2	47,2	45,8	45,5	46,9
instytucji rządowych i samorządowych general government	2664	3371	3543	3837	2,6	17,0	17,1	17,3	16,5
gospodarstw domowych ..... households	4932	6666	6931	7746	2,4	31,5	33,8	33,8	33,3
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	1059	1089	1078	1234	2,8	6,8	5,5	5,3	5,3
Przemysł ..... Industry	4141	5785	5674	6804	2,7	26,4	29,3	27,7	29,2
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	3125	4614	4530	5443	2,6	19,9	23,4	22,1	23,4
Budownictwo ..... Construction	1255	1123	1266	1645	2,5	8,0	5,7	6,2	7,1
Usługi rynkowe ^a ..... Market services ^a	6793	8435	9004	9826	1,9	43,3	42,7	43,9	42,2
Usługi nierynkowe ^a ..... Non-market services ^a	2430	3308	3479	3777	2,6	15,5	16,8	17,0	16,2
NA 1 MIESZKAŃCA w zł ..... PER CAPITA in zł	16430	21347	22347	25609	82,9	x	x	x	x

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 22.

^a See general notes to the Yearbook, item 2, point 1 on page 22.

TABL. 2 /254/. **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)***BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				Polska= =100 Poland= =100	
Produkcja globalna	36341	44211	47375	54693	2,2	Gross output
Zużycie pośrednie	20664	24471	26874	31406	2,2	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	15677	19740	20501	23286	2,3	Gross value added
w tym koszty związane z za- trudnieniem	7199	7615	8069	9091	2,2	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	8265	11956	12231	14089	2,3	Gross operating surplus

TABL. 3 /255/. **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

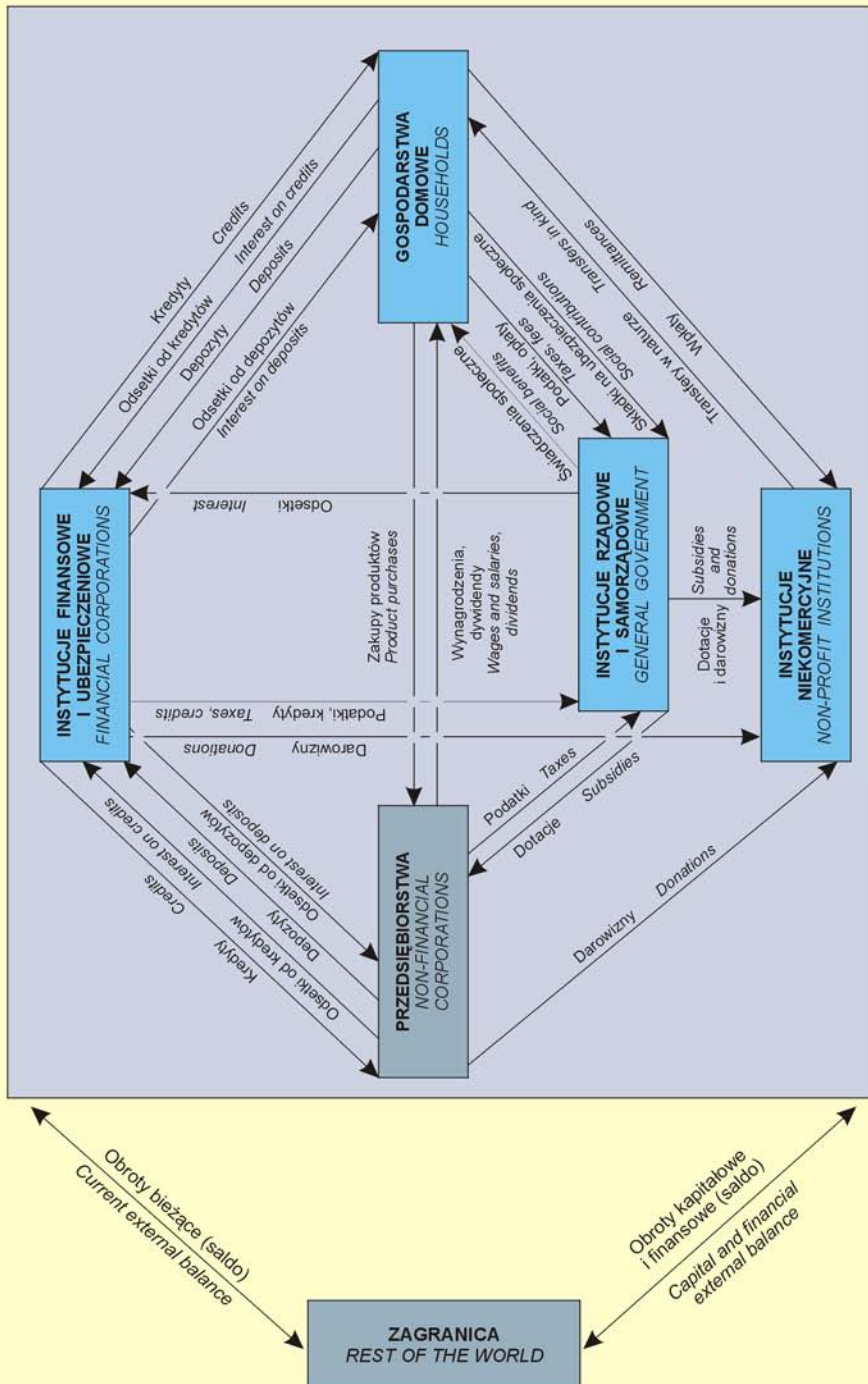
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska= =100 Poland= =100	
Dochody pierwotne brutto:						Gross primary income:
w milionach złotych	12333	14835	15588*	17470	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	11499	14135	14926*	16807	83,3	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:						Gross disposable income:
w milionach złotych	12122	15225*	15953*	17482	2,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	11302	14506*	15276*	16819	86,4	per capita in zł

^a Dane za lata 2005–2006 skorygowano; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 312.ª Data for 2005–2006 have been adjusted; see general notes, item 12 on page 312.

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA

INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

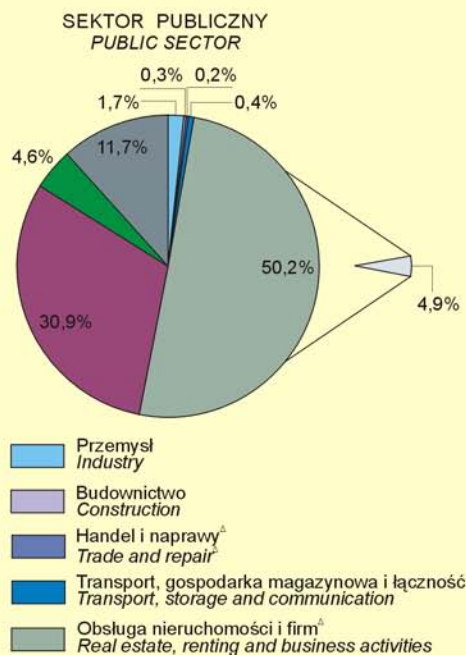

STRUKTURA PODMIOTÓW^a GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANYCH W REJESTRZE REGON WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

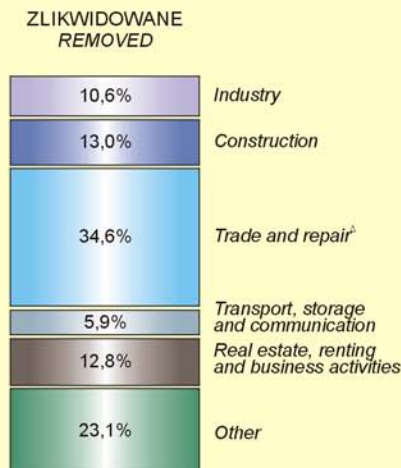
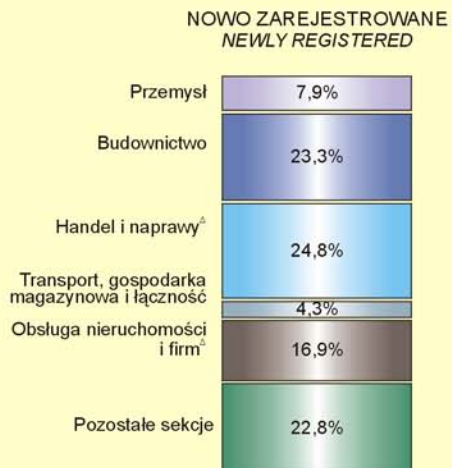
STRUCTURE OF ENTITIES^a OF THE NATIONAL ECONOMY RECORDED IN THE REGON REGISTER BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS IN 2008

As of 31 XII

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANYCH I ZLIKWIDOWANYCH WEDŁUG SEKCJI W 2008 R.

STRUCTURE OF NEWLY REGISTERED AND REMOVED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY BY SECTIONS IN 2008

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.
^a Excluding persons tending private forms.

DZIAŁ XXIII PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
  - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
    - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
    - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej
    - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
    - innym,
  - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa ze względów ekonomicznych.

2. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128) z późniejszymi zmianami – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The process of privatizing of state owned enterprises – except of former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relatively to state owned enterprises:

- 1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:
  - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
    - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
    - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open.
    - the transfer of shares or holdings to the national investment funds (NIF),
    - other,
  - b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

2. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128) with later amendments – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 /256/. **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2008
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		w prywa- tyzacji bez- pośredniej in direct privatization	w likwidacji in liquidation	w upadłości in bankruptcy	w postę- powaniu naprawczym in sanitation procedure	bez zmian prawno- organi- zacyjnych without legal and organi- zational changes
OGÓŁEM ..... TOTAL	3	–	1	1	–	1
Przetwórstwo przemysłowe ..... Manufacturing	2	–	–	1	–	1
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and busi- ness activities	1	–	1	–	–	–

TABL. 2 /257/. **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**

STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
OF PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
OGÓŁEM ..... TOTAL	190	100,0	
Skomercjalizowane	61	32,1	Commercialized
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	68	35,8	Included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	66	34,7	of which privatized
Poddane likwidacji	61	32,1	Subject to liquidation
w tym zlikwidowane	31	16,3	of which liquidated

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 3 /258/. **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wyniku As a result of			
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia ma- jątku do spółki transfer of assets to a company	oddania ma- jątku do od- płatnego ko- rzystania leasing	zastosowania mieszanych sposobów zby- cia majątku use of com- bined methods for disposal of assets
OGÓŁEM	66	7	6	48	5
TOTAL					
w tym: of which:					
Przetwórstwo przemysłowe	23	1	3	15	4
Manufacturing					
Budownictwo	17	1	2	14	–
Construction					
Handel i naprawy ^Δ	11	–	–	11	–
Trade and repair ^Δ					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	5	4	1	–	–
Transport, storage and communication					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	4	–	–	3	1
Real estate, renting and business activi- ties					

TABL. 4 /259/. **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
OGÓŁEM	31	TOTAL
w tym:		of which:
Przetwórstwo przemysłowe	8	Manufacturing
Budownictwo	8	Construction
Handel i naprawy ^Δ	5	Trade and repair ^Δ
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3	Transport, storage and communication
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	4	Real estate, renting and business activities

TABL. 5 /260/. **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	57^a	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^b	54	privatization ^b
innym	3	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	12	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4	of which with foreign capital participation

a Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa powstałe w celu innym niż prywatyzacja tworzone są w wielu przypadkach z przekształcenia dwóch lub więcej przedsiębiorstw państwowych, stąd liczba spółek jest mniejsza od liczby skomercjalizowanych przedsiębiorstw. b Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.

a Sole-shareholder companies of the State Treasury established for purposes other than privatization are created, in many cases, through the transformation of two or more state owned enterprises. Therefore the number of companies is smaller than the number of commercialized enterprises. b Indirect (capital) privatization and transfer to NFI.

TABL. 6 /261/. **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**

COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	68	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	9	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	59	<i>Employee companies^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.*

Podmioty gospodarki narodowej *Entities of the national economy*

TABL. 7 /262/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	76898	90597	94933	96246	TOTAL
sektor publiczny	3946	5256	5195	4730	<i>public sector</i>
sektor prywatny	72952	85341	89738	91516	<i>private sector</i>
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przedsiębiorstwa państwowe	44	13	6	4	<i>State owned enterprises</i>
Spółki	10047	10817	11307	11351	<i>Companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe	3108	4467	4827	4917	<i>commercial</i>
cywilne	6872	6286	6416	6370	<i>civil</i>
Spółdzielnie	556	539	533	493	<i>Co-operatives</i>
Fundacje	44	72	85	98	<i>Foundations</i>
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1176	1901	2224	2354	<i>Associations and social organizations</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	58588	67918	71007	72002	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

TABL. 8 /263/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	razem total	Osoby prawne Legal persons						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
				przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					
					spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
					razem total	w tym of which				
	jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation								
OGÓŁEM ..... TOTAL	2000 2005 2007 2008	76898 90597 94933 96246	18310 22679 23926 24244	44 13 6 4	3108 4467 4827 4917	25 21 23 17	1014 1190 1320 1333	6872 6286 6416 6370	556 539 533 493	58588 67918 71007 72002
w tym: of which:										
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ... Agriculture, hunting and forestry		3795	639	—	186	2	35	76	164	3156
Rybacktwo ..... Fishing		10	4	—	2	—	1	—	—	6
Przemysł ..... Industry		8785	2077	2	1182	7	375	812	48	6708
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		8652	1975	2	1112	6	364	804	47	6677
Budownictwo ..... Construction		12105	1291	1	620	1	160	646	18	10814
Handel i naprawy ^Δ ..... Trade and repair ^Δ		27254	4295	1	1517	—	372	2677	93	22959
Hotele i restauracje ..... Hotels and restaurants		2811	540	—	110	1	37	405	2	2271
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... Transport, storage and communication		5375	539	—	255	5	75	272	2	4836
Pośrednictwo finansowe ..... Financial intermediation		3864	206	—	73	—	6	100	26	3658
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... Real estate, renting and business activities		18039	8083	—	759	—	242	834	135	9956
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ ..... Public administration and defence; compulsory social security		886	884	—	1	—	—	—	—	2
Edukacja ..... Education		2544	1556	—	28	—	5	60	2	988
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..... Health and social work		4047	588	—	94	—	4	274	1	3459
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..... Other community, social and personal service activities		6729	3541	—	90	1	21	214	2	3188

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 9 /264/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY NUMBER OF EMPLOYED PERSONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007				2008			
	ogółem total	do 9 pracują- cych to 9 em- ployed persons	10 – 49	50 pra- cują- cych i więcej 50 em- ployed persons and more	ogółem total	do 9 pracują- cych to 9 em- ployed persons	10 – 49	50 pra- cują- cych i więcej 50 em- ployed persons and more
OGÓŁEM ..... TOTAL	94933	90727	3403	803	96246	91896	3520	830
w tym: of which:								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ..... <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	3752	3513	202	37	3795	3567	199	29
Przemysł ..... <i>Industry</i>	8806	7829	721	256	8785	7796	720	269
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	8681	7763	691	227	8652	7722	690	240
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	11080	10716	322	42	12105	11720	346	39
Handel i naprawy ^Δ ..... <i>Trade and repair^Δ</i>	27617	26895	664	58	27254	26521	669	64
Hotele i restauracje ..... <i>Hotels and restaurants</i>	2807	2702	103	2	2811	2697	111	3
Transport, gospodarka magazyno- wa i łączność ..... <i>Transport, storage and communi- cation</i>	5408	5260	116	32	5375	5215	125	35
Pośrednictwo finansowe ..... <i>Financial intermediation</i>	3886	3854	25	7	3864	3829	26	9
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... <i>Real estate, renting and business activities</i>	17605	17380	185	40	18039	17796	199	44
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubez- pieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	886	696	100	90	886	685	103	98
Edukacja ..... <i>Education</i>	2593	1841	605	147	2544	1786	606	152
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	3962	3741	166	55	4047	3806	188	53
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and per- sonal service activities</i>	6520	6291	192	37	6729	6468	226	35

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 /265/. **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe Partnerships		
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzial- nością limited liability	razem total	w tym of which jawne unlimited partner- ships	of which koman- dytowe limited partner- ships
OGÓŁEM	2000	3108	3091	114	2977	17	11	6
TOTAL	2005	4467	3879	126	3753	588	541	19
	2007	4827	4137	118	4019	690	622	29
	2008	4917	4200	107	4093	717	637	36
w tym: of which:								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		186	181	2	179	5	5	–
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Rybacktwo		2	2	–	2	–	–	–
<i>Fishing</i>								
Przemysł		1182	1061	49	1012	121	119	2
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ...		1112	993	43	950	119	118	1
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		620	570	15	555	50	47	3
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ		1517	1168	10	1158	349	337	12
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Hotele i restauracje		110	92	–	92	18	16	2
<i>Hotels and restaurants</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		255	220	6	214	35	31	4
<i>Transport, storage and communication</i>								
Pośrednictwo finansowe		73	61	3	58	12	10	2
<i>Financial intermediation</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		759	674	14	660	85	52	11
<i>Real estate, renting and business ac- tivities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpie- czenia społeczne i zdrowotne ^Δ		1	1	–	1	–	–	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		28	22	–	22	6	6	–
<i>Education</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ...		94	63	4	59	31	9	–
<i>Health and social work</i>								
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała		90	85	4	81	5	5	–
<i>Other community, social and personal service activities</i>								

TABL. 11 /266/. **OSOBY FIZYCZNE¹ PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS¹ CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – w liczbach bezwzględnych b – w odsetkach	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION a – in absolute numbers b – in percent
OGÓŁEM ..... a 58588 b 100,0	67918 100,0	71007 100,0	72002 100,0	TOTAL	
w tym:				of which:	
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ..... a 1715 b 2,9	2835 4,0	3086 4,3	3156 4,4	Agriculture, hunting and forestry	
Rybacktwo ..... a 4 b 0,0	7 0,0	6 0,0	6 0,0	Fishing	
Przemysł ..... a 5952 b 10,2	6532 9,6	6707 9,4	6708 9,3	Industry	
w tym przetwórstwo przemysłowe .... a 5934 b 10,1	6511 9,6	6680 9,4	6677 9,3	of which manufacturing	
Budownictwo ..... a 7677 b 13,1	8426 12,4	9806 13,8	10814 15,0	Construction	
Handel i naprawy ^Δ ..... a 20337 b 34,7	23207 34,2	23268 32,8	22959 31,9	Trade and repair ^Δ	
Hotele i restauracje ..... a 1889 b 3,2	2285 3,4	2292 3,2	2271 3,2	Hotels and restaurants	
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..... a 4600 b 7,8	4721 7,0	4859 6,8	4836 6,7	Transport, storage and communication	
Pośrednictwo finansowe ..... a 2695 b 4,6	3513 5,2	3669 5,2	3658 5,1	Financial intermediation	
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ..... a 8163 b 13,9	9502 14,0	9884 13,9	9956 13,8	Real estate, renting and business activities	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ ..... a 1 b 0,0	1 0,0	1 0,0	2 0,0	Public administration and defence; compulsory social security	
Edukacja ..... a 679 b 1,2	867 1,3	956 1,3	988 1,4	Education	
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ... a 2630 b 4,5	3235 4,8	3378 4,8	3459 4,8	Health and social work	
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..... a 2244 b 3,8	2785 4,1	3095 4,4	3188 4,4	Other community, social and personal service activities	

¹ Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

¹ Excluding persons tending private farms in agriculture.

DO ROCZNIKA STATYSTYCZNEGO
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
TO THE STATISTICAL YEARBOOK
OPOLSKIE VOIVODSHIP **2009**

WYBRANE DANE W UKŁADZIE
POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI 2007
(PKD 2007)

SELECTED DATA ACCORDING
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COOMUNATUÉ
EUROPÉENE – NACE rev. 2 (PKD 2007)

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tabl. Table	Str. Page
Pracujący	<i>Employed persons</i>	1	5
Przeciętne zatrudnienie	<i>Average paid employment</i>	2	6
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	<i>Average monthly gross wages and salaries</i>	3	7
Produkcja sprzedana przemysłu	<i>Sold production of industry</i>	4	8
Produkcja budowlano-montażowa	<i>Construction and assembly production</i>	5	9
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises</i>	6	10
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	<i>Economic relation in enterprises</i>	7	14
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w 2008 r	<i>Investment outlays in enterprises in 2008</i>	8	15
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w 2008 r	<i>Gross value of fixed assets in enterprises</i>	9	16

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano na str. 3.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given on page 3.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym”
„Of which” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) – *used in figures represents the decimal point.*

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

- tys. = tysiąc
thous. = thousand
- mln = million
million
- zł = złoty
zł = zloty

W aneksie do Rocznika zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

The names of some classification levels used in the annex Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE –
– NACE rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

x

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

x

Handel; naprawa pojazdów samochodowych
Trade; repair of motor vehicles

Zakwaterowanie i gastronomia
Accommodation and catering

Obsługa rynku nieruchomości

x

Administrowanie i działalność wspierająca

x

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Electricity, gas, steam and air conditioning supply

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and food service activities

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Real estate activities

Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Administrative and support service activities

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych

x

Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych

Manufacture of leather and related products

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) (dok.)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE –
– NACE rev. 2 (cont.)

działy (dok.)
divisions (cont.)

Produkcja wyrobów z drewna, korka,
słomy i wikliny
*Manufacture of products of wood, cork,
straw and wicker*

Produkcja wyrobów z drewna oraz korka
z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów
ze słomy i materiałów używanych do
wyplatania
*Manufacture of wood and of products of
wood and cork, except furniture; manufac-
ture of articles of straw and plaiting mate-
rials*

Produkcja wyrobów z metali
Manufacture of metal products

Produkcja metalowych wyrobów gotowych,
z wyłączeniem maszyn i urządzeń
*Manufacture of fabricated metal products,
except machinery and equipment*

Produkcja maszyn i urządzeń
x

Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej
niesklasyfikowana
*Manufacture of machinery and equipment
n.e.c.*

Produkcja pojazdów samochodowych,
przyczep i naczep
x

Produkcja pojazdów samochodowych,
przyczep i naczep, z wyłączeniem motocy-
kli
*Manufacture of motor vehicles, trailers and
semi-trailers*

Gospodarka odpadami; odzysk surow-
ców
x

Działalność związana ze zbieraniem, prze-
twarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów;
odzysk surowców
*Waste collection, treatment and disposal
activities; materials recovery*

Budowa budynków
x

Roboty budowlane związane ze wznosze-
niem budynków
Construction of buildings

Budowa obiektów inżynierii lądowej
i wodnej
x

Roboty związane z budową obiektów inży-
nierii lądowej i wodnej
Civil engineering

TABL. 1. **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
O G Ó Ł E M	294256	301900	312819	321497	T O T A L
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50506	50358	50473	49677	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	73329	74425	78462	79098	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	63892	65088	68956	69690	of which manufacturing
Budownictwo	16148	17994	20349	22283	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	43609	44749	46254	49234	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	15842	17230	17408	18119	Transportation and storage
Informacja i komunikacja	1589	1679	1869	1809	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6149	6239	6506	6382	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2981	3229	3153	3520	Real estate activities ^Δ
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12246	13416	13819	14908	Professional, scientific and technical activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14833	14917	15464	15781	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	26572	26395	26290	26366	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16981	17346	18065	18341	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3444	3593	3652	3698	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4002	4144	4682	4568	Other service activities

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 107.

^a By actual workplace kind of activity, item 5 on page 107.

TABL. 2. PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
O G Ó Ł E M	194333	194708	199123	207886	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5172	4991	5076	4653	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	65003	65811	65946	68076	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	57961	58869	58920	61048	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	12395	12809	14463	16228	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	24497	24880	25337	27248	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	8315	7595	8404	9106	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2640	2702	2846	3215	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	1376	890	958	950	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3818	3755	3749	3670	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2369	2413	2514	2550	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4106	4259	4370	4768	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5318	5236	5452	6496	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14211	14187	14647	15115	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	26189	26140	25772	25721	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	14693	14829	15118	15388	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2643	2748	2850	2837	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1588	1463	1621	1865	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, item 12 on page 108.

TABL. 3. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2126,53	2225,47	2423,56	2667,92	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2149,92	2258,05	2476,24	2861,36	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2166,44	2277,34	2541,78	2798,97	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2076,54	2193,24	2458,93	2704,40	of which manufacturing
Budownictwo	1622,54	1759,97	1976,35	2191,76	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1652,82	1744,81	1910,12	2119,52	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1985,43	1950,75	2016,05	2185,68	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1183,84	1202,57	1266,94	1478,86	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3333,25	2889,64	2930,75	3170,24	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3219,68	3343,05	3523,86	3579,06	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2245,18	2335,95	2427,00	2651,79	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2065,09	2121,14	2308,69	2387,61	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1468,48	1381,89	1450,09	1700,13	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2892,34	3067,61	3214,79	3621,65	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2413,62	2520,26	2671,46	2911,50	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1946,79	2149,51	2532,93	2981,44	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2072,59	2163,76	2320,34	2595,14	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1866,57	1913,84	1882,49	1908,82	Other service activities

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 136.

^a See general notes, item 2 on page 136.

TABL. 4. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	16091,0	16828,2	19015,7	21488,5	T O T A L
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	13944,4	14562,2	16611,6	18875,6	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	2554,6	2425,7	2427,5	2535,4	Manufacture of food products
Produkcja wyrobów tekstylnych	76,0	70,7	82,5	72,6	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	71,7	65,5	64,5	62,8	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	62,1	72,6	73,1	71,8	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	200,4	227,1	292,6	327,0	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	253,9	266,4	291,6	205,9	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	83,9	90,5	95,7	114,3	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2240,4	2397,4	2696,0	2617,9	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	419,1	417,0	446,4	495,2	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1323,4	1610,7	1958,9	2249,4	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	272,8	308,1	382,3	455,3	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	931,4	1061,1	1444,9	1551,0	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	#	#	4,3	7,8	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	430,6	470,5	530,6	544,5	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	577,6	662,8	792,1	892,4	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
w tym:					of which:
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	700,9	808,4	941,8	1107,6	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja mebli	516,1	532,4	559,6	540,9	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	56,5	63,3	60,7	59,8	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	330,0	390,2	345,9	425,0	Repair and installation of machinery and equipment
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	248,4	270,7	281,9	345,5	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	138,0	147,0	154,3	164,2	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	29,1	28,7	31,9	34,7	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	81,3	95,0	95,7	146,6	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

DZIAŁY	2005	2006	2007	2008	DIVISION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	590,4	732,3	946,6	1276,0	T O T A L
Budowa budynków ^Δ	229,9	247,5	374,1	480,4	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	181,1	254,9	298,3	365,4	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	179,4	229,9	274,2	430,2	Specialised construction activities

a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez jednostki budowlane, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized on the basis of the contract by construction entities employing more than 9 persons.

TABL. 6. PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł		in mln zł		
PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY					
OGÓŁEM	28179,6	30044,3	34913,3	39428,0	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	672,2	734,6	823,5	831,0	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	17584,1	18657,7	20979,3	23494,2	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	15059,9	16013,1	18238,4	20565,2	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	237,7	266,4	295,9	335,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1108,3	1295,1	1687,4	2004,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6455,0	6869,0	8325,0	9038,6	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	772,7	852,7	1023,1	1424,8	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	27,3	29,7	37,5	41,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	67,0	69,7	68,3	142,7	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	336,0	327,3	344,7	361,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	206,0	229,4	258,3	272,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	262,7	343,3	547,7	831,6	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	54,8	62,4	79,7	96,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	193,1	223,5	347,9	495,3	Arts, entertainment and recreation

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a** (cd.)
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł		in mln zł		
KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI COSTS OF OBTAINING REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY					
O G Ó Ł E M	26300,8	28052,8	31951,6	35628,9	T O T A L
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	605,8	640,8	668,2	726,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	16102,4	17230,5	18802,8	20506,3	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	13824,6	14928,8	16483,3	18087,0	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	230,6	257,5	281,1	325,0	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1076,8	1203,6	1564,8	1853,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6212,3	6576,2	7926,5	8641,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	764,0	816,4	977,0	1371,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	26,3	29,0	39,6	41,5	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	59,4	63,6	61,8	107,2	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	334,6	328,2	338,6	355,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	194,7	216,2	243,7	265,0	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	253,0	326,9	529,0	803,8	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	52,4	60,0	77,6	89,5	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	187,1	217,6	332,4	477,7	Arts, entertainment and recreation

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a** (cd.)
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł		in mln zł		
WYNIK FINANSOWY BRUTTO GROSS FINANCIAL RESULT					
OGÓŁEM	1967,6	1993,0	2968,0	3791,4	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	67,2	94,6	158,2	105,1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1568,8	1427,4	2179,4	2979,8	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	1322,2	1084,5	1757,9	2470,0	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7,2	9,0	14,8	10,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	31,5	92,2	123,0	151,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	242,8	292,5	398,5	397,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	8,6	36,5	46,2	53,4	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,9	0,7	-2,1	0,0	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	7,7	6,1	6,4	35,6	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1,5	-0,9	6,2	5,9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	11,3	13,2	14,6	7,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9,7	16,4	18,7	27,7	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,4	2,4	2,1	6,8	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6,0	5,8	15,5	17,5	Arts, entertainment and recreation

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a** (dok.)
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł		in mln zł		
WYNIK FINANSOWY NETTO NET FINANCIAL RESULT					
OGÓŁEM	1576,5	1633,9	2451,7	3098,1	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	61,0	88,4	151,8	96,9	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1243,4	1152,4	1774,7	2422,2	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	1050,1	867,5	1435,0	2013,0	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5,5	7,3	12,3	8,4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	23,1	75,7	100,9	122,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	203,5	247,8	339,6	331,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	4,5	29,0	37,1	41,8	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,5	0,5	-2,6	-0,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	6,1	4,7	4,9	28,8	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1,1	-1,4	5,1	4,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9,5	11,2	11,7	5,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9,0	14,3	14,0	22,1	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1,9	1,7	1,6	5,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacja	4,5	4,4	12,3	14,1	Arts, entertainment and recreation

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 7. RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
 ECONOMIC RELATION IN ENTERPRISES^a

SEKCJE	2005	2008	2005	2008	2005	2008	SECTIONS
	wskaźnik poziomu kosztów cost level indicator		wskaźnik rentowności obrotu turnover profitability rate				
			brutto gross	netto net			
	w % in %						
OGÓŁEM	93,3	90,4	7,0	9,6	5,6	7,9	TOTAL
w tym:							of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	90,1	87,4	10,0	12,7	9,1	11,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	91,6	87,3	8,9	12,7	7,1	10,3	Industry
w tym:							of which:
przetwórstwo przemysłowe	91,8	87,9	8,8	12,0	7,0	9,8	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	97,0	96,8	3,0	3,2	2,3	2,5	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	97,2	92,5	2,8	7,6	2,1	6,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	96,2	95,6	3,8	4,4	3,2	3,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	98,9	96,3	1,1	3,7	0,6	2,9	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	96,3	99,6	7,0	0,1	5,5	-0,6	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	88,6	75,1	11,4	25,0	9,1	20,2	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	99,6	98,4	0,4	1,6	0,3	1,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	94,5	97,4	5,5	2,6	4,6	1,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	96,3	96,7	3,7	3,3	3,4	2,7	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	95,7	93,0	4,3	7,0	3,5	5,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	96,9	96,4	3,1	3,5	2,3	2,9	Arts, entertainment and recreation

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

**TABL. 8. NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2008 R.
(ceny bieżące)**

INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2008 (current prices)

SEKCJE	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odset- kach <i>In percent</i>	SECTIONS
O G Ó Ł E M	2317,5	100,0	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	83,7	3,6	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1418,1	61,2	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	17,5	0,8	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	1156,5	49,9	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	170,2	7,3	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	73,9	3,2	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	117,2	5,1	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	332,8	14,4	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	91,1	3,9	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	60,0	2,6	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	28,8	1,2	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	36,3	1,6	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	15,1	0,7	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7,2	0,3	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17,8	0,8	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	1,0	0,0	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	49,6	2,1	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	56,7	2,4	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	2,1	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

**TABL. 9. WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
W 2008 R. (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a IN 2008

(current book-keeping prices)

As of 31 XII

SEKCJE	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odset- kach <i>In percent</i>	SECTIONS
O G Ó Ł E M	29694,0	100,0	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	973,3	3,3	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	22670,1	76,3	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	166,1	0,6	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	11360,5	38,2	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	10100,2	34,0	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1043,3	3,5	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	514,7	1,7	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1708,7	5,8	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	696,1	2,3	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	138,2	0,5	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	82,8	0,3	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	282,5	1,0	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1467,6	4,9	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	109,9	0,4	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	92,4	0,3	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	28,5	0,1	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	665,2	2,2	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	248,2	0,8	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	15,8	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.